

Seminár zakladania zborov

3.
Manuál

Praktický výcvik pre zakladateľov zborov
Omega kurz

The Alliance

Vydala: The Alliance for Saturation Church Planting
v spolupráci s Peter Deyneka Russian Ministries
Preklad do slovenčiny: Dagmar Badiarová

Omega kurz:

Praktický výcvik pre zakladateľov
zborov

Manuál tretí

vydala

The Alliance for Saturation Church Planting

v spolupráci s

Peter Deyneka Russian Ministries

**Omega kurz:
Praktický výcvik pre zakladateľov zborov
Manuál tretí**

Vydala

The Bible League, 16801 Van Dam Road, South Holland, IL 60473 USA
Tel: (800) 334-7017 E-mail: BibleLeague@xc.org www.bibleleague.org

Copyright ©1999 by *The Alliance for Saturation Church Planting*.
Tento materiál bol pripravený v spolupráci s Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

Povoľujeme a doporučujeme reprodukovanie a distribúciu tohto materiálu akoukoľvek formou, za predpokladu, že:
(1) uvediete meno autora, (2) označíte, ak ste urobili nejaké zmeny, (3) cena jedného výtlačku neprekročí náklady na jeho tlač a (4) nevydáte viac, než 1.000 výtlačkov.

Ak by ste chceli tento materiál šíriť prostredníctvom internetu, alebo ak zamýšľate jeho iné použitie, než je uvedené vyššie, prosím, kontaktujte

The Alliance for Saturation Church Planting, H-1111 Budapest, Budafoki út 34/B III/2, HUNGARY,
Tel: +(36-1) 466-5978 and 385-8199 Fax: +(36-1) 365-6406 E-mail: SCPAlliance@compuserve.com.

Povzbudzujeme vás taktiež k prekladu a upraveniu tohto materiálu na vaše podmienky. Opäť, prosíme, kontaktujte *The Alliance*, aby sme mohli dať odporúčanie a informovať ďalších, ktorí by mali záujem o použitie materiálu vo vašom jazyku.

Pre ďalšie informácie o jej konkrétnej službe prosíme, kontaktujte

P.O. Box 843
Monument, CO, USA 80132-0843
Toll-free: (800) 649-2440
E-mail: Contact_USA@AllianceSCP.org
www.AllianceSCP.org
Europe Field Office E-mail: SCPAlliance@compuserve.com

Peter Deyneka

Russian Ministries

Project 250
P.O. Box 496, 1415 Hill Avenue
Wheaton, IL, USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
E-mail: RMUSA@ASR.ru
www.russian-ministries.org

Všetky biblické citáty, pokiaľ nie je uvedené inak, pochádzajú z prekladu prof. Roháčka.

Vytlačené na Slovensku.

POĎAKOVANIE

Vyjadrujeme srdečné a úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na príprave týchto výcvikových manuálov. Títo ľudia boli veľmi nápomocní v procese písania a vydávania týchto materiálov. Pane, buduj svoju cirkev ... až do posledných končín zeme!

Jay Weaver, hlavný vydavateľ, *World Team*

Richard Beckham	<i>Greater Europe Mission</i>
David & Lisa Bromlow	<i>Christ For Russia</i>
Ron Brunson	<i>World Witness and United World Mission</i>
Don Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Bea Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Hunter Dockery	<i>World Harvest Mission</i>
Mike Elwood	<i>Greater Europe Mission</i>
Jeff Geske	<i>United World Mission</i>
Dave Henderson	<i>C B International</i> <i>-- Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Bob Mackey	<i>United World Mission</i>
Bob Martin	<i>United World Mission</i>
Paul Michaels	<i>Grace Brethren Intl. Mission</i>
Norie Roeder	<i>United World Mission</i>
Ki Sanders	<i>World Team</i>
Larry Sallee	<i>UFM International</i> <i>-- Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Eric Villanueva	<i>United World Mission</i>
David Westrum	<i>Interlink Ministries</i> <i>-- Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries</i>

OSOBITNE ĎAKUJEME ZA ADMINISTRATÍVNU A TECHNICKÚ POMOC:

Edith Bondovej	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
Davidovi Gálovi	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
Nellovi Hardenovi	<i>profesorovi angličtiny na dôchodku</i>

MANUÁL TRETÍ

Obsah

PREDSLOV	IX
O ALIANCIÍ.....	XI
CYKLUS ZAKLADANIA ZBORU	XII
DÔRAZY	XIII
PREHĽAD LEKCÍ.....	XIV
VÍZIA ZZS	1
LEKCIA 8: Počiatky šírenia evanjelia.....	3
Zrod novozákonnej cirkvi.....	3
Prenasledovanie.....	4
Pavlove misijné cesty.....	4
Zasadnutie Rady v Jeruzaleme (Sk. 15).....	6
Princípy strategickej misijnej činnosti.....	7
LEKCIA 9: Prvky hnutia zakladania zborov	11
Základné paradigmy hnutia zakladania zborov saturáciou	11
Stavebné bloky hnutia zakladania zborov	12
Výsledok: Hnutie zakladania zborov	15
CIRKEV	17
LEKCIA 9,10: Cirkev a duchovné dary.....	19
Prečo potrebujeme duchovné dary?	19
Vodcovia ... ktorých dal Ježiš ... aby vystrojili Telo	20
Schopnosti ... dáva Duch Svätý ... aby zmocnil Telo	20
Induktívne biblické štúdium textov o duchovných daroch.....	22
Prekážky v poznávaní svojich darov.....	24
Mobilizácia cirkvi podľa duchovného obdarovania	24
Duchovné dary a zakladanie zborov	25
LEKCIA 11: Sociálna dynamika cirkvi.....	27
Biblické princípy	28
Novozákonná cirkev a kultúra.....	29
Od Nového zákona po dnešok.....	32
Súčasná kultúra a cirkev.....	33

DUCHOVNÝ CHARAKTER.....	35
LEKCIA 8,9: Zákon a evanjelium	37
Cieľ Božieho zákona.....	38
Obmedzenia zákona.....	39
Život podľa zákona	40
Duch nás oslobodzuje spod zákona	41
Život v Duchu a vo viere v evanjelium.....	42
LEKCIA 10: Pokánie ako spôsob života	47
Črty pravého pokánia	48
Pravé pokánie ako spôsob života	50
Požehnanie skutočného pokánia.....	51
<i>Príloha: Miesto hriešnika.....</i>	53
 MODLITBA	 55
LEKCIA 5: Modlitba a pôst.....	57
Základná podstata modlitby	57
Úloha pôstu	59
LEKCIA 6,7: Koncert modlitieb	61
Ďakujte Otcovi - Kolosenským 1:3-5.....	61
Modlite sa za to, aby evanjelium počuli na celom svete - Kolosenským 1:6-8.....	62
Modlite sa za to, aby vás Boh naplnil poznaním Jeho vôle - Kolosenským 1:9-11.....	63
Vzdávajte vďaku Otcovi - Kolosenským 1:12-14.....	63
 VODCOVSTVO.....	 65
LEKCIA 3: Sféry vodcovstva	67
Príklad Ježiša.....	67
Sféry vodcovstva pri zakladaní zborov	69
Vaše sféry vodcovstva	70
LEKCIA 4: Úvod do tímovej práce.....	73
Čo je tímová práca?	73
Biblický základ tímovej práce	74
Charakteristika efektívnej tímovej práce.....	75
LEKCIA 5: Budovanie tímu	79
Formovanie vášho tímu.....	79
Vedenie vášho tímu.....	81
Porozumenie vášmu tímu.....	83
 BUNKOVÉ SKUPINKY	 85
LEKCIA 7: Dynamika diskusie v bunkovej skupinke.....	87
Ako viesť diskusiu v bunkovej skupinke.....	87
Ako klásť dobré otázky	89
Problémy v diskusií.....	90
<i>Príloha: Bunkové skupinky: Príklady otázok do diskusie.....</i>	93

LEKCIA 8: Ako sa starať o ľudí v bunkovej skupinke	95
Budujte vzťahy	95
Poznajte potreby ľudí	96
Starajte sa o potreby ľudí vo vašej bunke	97
LEKCIA 9: Výcvik nových vedúcich bunkových skupiniek.....	99
Vyberte vodcu-učenika	99
Pripravte svojho učenika na vodcovstvo.....	101
Uvoľnite svojho učenika do služby.....	102
EVANJELIZÁCIA.....	105
LEKCIA 8: Evanjelizácia vzťahmi	107
Priateľstvo s nekresťanmi	107
Nasledovať Krista v priateľstve.....	109
Spočítanie nákladov	109
Životné skúsenosti týkajúce sa evanjelizácie vzťahmi	110
UČENÍCTVO.....	111
LEKCIA 1: Úvod do učeníctva	113
Biblický základ.....	113
Definícia učenika a učeníctva.....	115
Božie povolanie k výchove učeníkov	115
Čím sa učeníctvo podieľa na zakladaní zborov	116
Začíname s cieľom v myslí	116
LEKCIA 2: Vaša úloha v učeníctve.....	119
Napredujte duchovne.....	119
Prejavujte Kristovu lásku svojim učeníkom.....	120
Zameriavajte sa na skutočné duchovné potreby ľudí, nie na programy	121
Usilujte o rozmnožovanie a znásobovanie	122
Často vyhodnocujte svoju službu a buďte pripravení robiť potrebné zmeny	122
Učiť sa, učiť sa, učiť sa!.....	122
<i>Príloha: Vlastnosti kresťanskej lásky.....</i>	<i>123</i>
LEKCIA 3: Poznaj svoj cieľ, poznaj svojich ľudí.....	125
Poznajte cieľ učeníctva.....	125
Poznajte súčasný duchovný stav vašich ľudí	126
Praktické rady pri výchove učeníkov	128
<i>Príloha: Viera, nádej a láska.....</i>	<i>129</i>
LEKCIA 4: Ako pomáhať učeníkom v duchovnom raste.....	131
Určte najčastejšie príčiny duchovných problémov.....	131
Určte, akú pomoc veriaci potrebujú pri prekonávaní duchovných prekážok.....	134
<i>Príloha: Hodnotenie potrieb duchovného rastu.....</i>	<i>137</i>
LEKCIA 5: Formy učeníctva.....	139
Forma 1: Individuálny rast	140
Forma 2: Učeníctvo vo dvojici	140
Forma 3: Služba malej skupinke.....	141
Forma 4: Služba veľkej skupine.....	142
Pripomienka	142
<i>Príloha: Plán výchovy učeníkov</i>	<i>145</i>

DUCHOVNÝ BOJ	151
LEKCIA 1: Svetonázor	153
Bežné svetonázory	153
Biblický svetonázor	154
Svetonázor a zakladanie zborov	156
LEKCIA 2: Dynamika duchovného boja.....	157
Sféra Boha	159
Sféra človeka	159
Sféra duchovných bytostí	160
Sféra boja.....	160
<i>Príloha: Induktívne biblické štúdium: Efežanom 4:17 - 5:21.....</i>	<i>163</i>
LEKCIA 3: Duchovné boje	165
Oblasti útokov satana	165
Ako zistiť, či problém má prirodzenú príčinu alebo je to útok satana	167
Ako sa brániť proti útokom satana	167
Ako pomáhať ľuďom, ktorí sú pod démonickým vplyvom.....	168
<i>Príloha: Biblické štúdium</i>	<i>171</i>
<i>Príloha: Prípadové štúdie z celého sveta.....</i>	<i>173</i>

PREDSLOV

CIEĽ TOHTO MATERIÁLU

Zakladatelia zborov bývajú často postavení do služby so slabým alebo žiadnym výcvikom pre úlohy, ktoré sú pred nimi. Vodcovia zborov, ktorí sú premáhaní ťažkosťami v službe, často postrádajú jasnú víziu toho, čo Boh chce prostredníctvom nich vykonať. Zakladatelia zborov aj vodcovia zborov potrebujú výcvik a víziu, ale biblické školy a semináre nie sú pre mnohých z nich reálnou možnosťou.

Tento materiál je určený na to, aby poskytol nielen víziu pre zakladateľov a vodcov zborov, ale aj praktické schopnosti, ktoré umožnia, aby sa ich vízia stala skutočnosťou. Toto nie je to vyučovací "program". Poskytuje skôr potrebné biblické základy a praktické schopnosti, ktoré si vyžaduje zakladanie zborov. Hoci *Omega kurz* bol zostavený pre potreby Strednej a Východnej Európy a bývalého Sovietskeho zväzu, boli sme povzbudení priaznivými ohlasmi, keď bol užitočný aj v inom prostredí.

Obsah tohto kurzu bol vytvorený tak, aby napĺňal dva ciele:

1. Zabezpečiť výcvik, potrebný pre zakladanie zborov
2. Zmobilizovať celé Kristovo Telo do hnutia zakladania zborov.

Dnes vidíme, že hnutie zakladania zborov prebieha v mnohých krajinách sveta, vrátane Brazílie, Rumunska, Filipín, Nigérie a iných. Veríme tomu, že miestny zbor je prvoradým Božím nástrojom pre celosvetovú evanjelizáciu, a že zakladanie zborov s víziou znásobovania je najefektívnejší prostriedok na napĺňanie Veľkého povolania. Nové zbory majú byť zakladané s víziou znásobovania a so schopnosťou zakladať ďalšie zbory. Keď sa toto uskutočňuje, vzniká potenciál pre hnutie zborov, ktoré má schopnosť rozšíriť sa do celej krajiny a premieňať životy ľudí.

Hnutie zakladania zborov si vyžaduje ľudí, ktorí slúžia vo všetkých fázach zakladania zboru, od mladých veriacich, ktorí sú nadšení zo svojej novej viery, až po vodcov denominácií. Tento materiál sa môže rôzne aplikovať a môžu ho využiť pracovníci a vedúci zborov na rôznych úrovniach. Vodcovia existujúcich zborov môžu priamo alebo nepriamo podporovať úsilie zakladateľov zborov pri napĺňaní služby, do ktorej ich povolal Boh.

PREHĽAD LEKCIÍ

Tento manuál je jeden z piatich, každý z nich pozostáva približne z 26 jednodinových lekcií. Preto, aby mohli byť naplnené ciele, ktoré sme vyjadrili vyššie, obsah materiálov pokrýva široký rozsah tém, ktoré sú potrebné pri napĺňaní úloh zakladania zboru. Patria sem – vízia ZZS, služba bunkových skupiniek, učeníctvo, cirkev, evanjelizácia, indukzívne štúdium Biblie, vodcovstvo, duchovný charakter a iné.

Obsah je rozložený do piatich manuálov, aby sa zabezpečil širší záber vyučovania. Po preštudovaní jedného manuálu na seminári má každý účastník čas do ďalšieho seminára, aby uviedol do praxe princípy, ktoré sa na seminári naučil. Preto mnohé z nasledujúcich lekcií budujú na princípoch a schopnostiach, ktoré sa vyučovali a nacvičovali v lekciách predošlých manuálov.

Inými slovami, obsah vyučovania manuálov je zostavený tak, aby paralelne prebiehalo učenie a zároveň aplikácia v praxi zakladania zborov. Ak účastník seminára aktívne pracuje na zakladaní zboru, bude potrebovať určité poznanie aj schopnosti, keďže v tomto procese naráža na množstvo problémov. Schopnosti a vedomosti, potrebné pri začiatkoch zakladania zboru sú obsahom prvých manuálov, kým aktivity a princípy, potrebné v ďalších fázach zakladania zboru, sú obsahom posledných manuálov. Každý manuál je určený na to, aby budoval schopnosti, odpovedal na otázky a rozobral prípadné problémy, ktoré sa môžu vyskytnúť v tej fáze zakladania zboru, na ktorej účastník seminára v praxi aktívne pracuje. Za týmto predslovom nasleduje prehľad dôrazov jednotlivých manuálov, na ktoré sa môžu účastníci pripraviť, a ktoré budú aplikovať v čase medzi jednotlivými výcvikovými seminármi.

Lekcie sú zoradené podľa predmetov (tém) a každý manuál obsahuje lekcie z týchto predmetov (tém). Niektoré predmety, napr. Vízia a Cirkev, sú zaradené do všetkých piatich manuálov. Iné, ako napr. Učeníctvo sú v neskorších manuáloch, zameraných na tú fázu zakladania zboru, v ktorej je táto téma potrebná.

AKO POUŽÍVAŤ MATERIÁL

Rady účastníkom

Do prípravy všetkých piatich manuálov bolo vložených veľa modlitieb, veľa času a úsilia. Každý manuál je určený na rozvoj konkrétnych vedomostí a schopností, ktoré si vyžaduje proces budovania nového zboru. Preto vám veľmi odporúčame, aby ste začali s prvým manuálom, a nie s niektorým z posledných. Každá lekcija je totiž starostlivo vybraná a zostavená tak, aby bola aplikovateľná a nevyhnutne zaradená do procesu zakladania zboru. Pre vlastný prospech nevynechávajte lekcije.

Buďte si vedomí, že skutočne sa učíme vtedy, keď vedomosti z týchto lekcí aplikujeme v osobnom živote a službe. Väčšina lekcí má na konci "akčný plán". Je určený na to, aby vám pomohol aplikovať myšlienky lekcije a mali by ste ho uskutočniť skôr, než začnete na ďalšom seminári študovať ďalší manuál. Je veľmi užitočné, ak máte duchovného učiteľa (mentora), ktorý vás môže povzbudzovať a poradiť vám pri aplikáciách. Je osobou, ktorej sa zodpovedáte za aplikovanie toho, čo sa učíte, vo svojom živote a službe. Ak máte niekoho, kto ide spolu s vami, nie je to iba dobrá výchova, ale mnohí zakladatelia hovoria, že je to pre nich potrebná pomoc v ich živote aj službe. Preto vás silne povzbudzujeme k tomu, aby ste na modlitbách hľadali nejaký spôsob mentoringu, ktorý prispeje k posilneniu vašej služby zakladania zboru.

Rady inštruktorom

Tento materiál môžete používať v rôznych situáciách – v biblických školách, teologických seminároch alebo na seminároch na úrovni zboru. Avšak toto nie je primárne učebný materiál, je to najmä výcvikový materiál. Výuka sa totiž zameriava predovšetkým na vedomosti a informácie. Zámerom tohto materiálu nie je iba odovzdávanie vedomostí, ale motivácia ku konaniu v službe podľa biblických princípov. Tento materiál je pre tých, ktorí pracujú.

Hoci metóda, ktorú si zvolíte na vyučovanie lekcí každého manuálu závisí od vášho prostredia a situácie, osvedčilo sa vyučovanie na 5-dňovom seminári. Na mnohých miestach však využili aj iné spôsoby, ktoré vyhovovali behu života a služby, napr. možnosť výberu medzi dvomi víkendami intenzívneho vyučovania alebo pravidelnými stretnutiami raz do týždňa. Odporúčame vám, aby ste zdôrazňovali úlohy "akčných plánov" na konci každej lekcije, aby ich účastníci mohli splniť do nasledovného seminára. Odporúčame taktiež, aby medzi jednotlivými seminármi bol časový odstup aspoň 4-6 mesiacov. Výhodou tohto typu seminára je, že umožňuje dostatok času na aplikovanie princípov jedného seminára do praxe pred tým, než sa účastníci začnú učiť ďalšie princípy na ďalšom seminári.

Počas seminára nie je nutné učiť každý bod každej lekcije, keďže účastníci si môžu sami prečítať lekcije zo svojich manuálov. Niekedy je dobrou metódou, keď si účastníci prečítajú lekciju a potom sa zdieľajú o tom, aká je ich vlastná skúsenosť v danej oblasti. Ak máte možnosť, pozvite si na konkrétnu lekciju niekoho, kto je odborníkom v tejto oblasti. **SNAŽTE SA VYHNÚŤ PREDNÁŠKOVÉMU ŠTÝLU** pri preberaní lekcí. Snažte sa byť tvoriví a používajte rôzne metódy na vyjadrenie princípov lekcije. Niektorí inštruktori používajú rôzne spôsoby, ako napr. diskusné skupiny, workshopy, atď., aby prešli lekciju čo najzaujímavejším spôsobom.

Máte posvätnú dôveru. Pán cirkvi si želá mať učeníkov vo všetkých národoch, a k tomu sú potrební vodcovia. Máte ohromný potenciál vystrojovať ďalších, ktorí môžu podporovať hnutie zakladania zborov a môžete viesť ďalších ľudí v službe znásobovania zborov.

Ďalšia pomoc

Kontaktujte sa s nami, ak potrebujete ďalšiu pomoc pri šírení vízie saturačného zakladania zborov, alebo pri praktickom výcviku zakladateľov zborov.

Jay Weaver, hlavný vydavateľ
Budapest, Maďarsko, január 2000
JayWeaver@compuserve.com

O ALIANCII

Tento materiál pripravila *The Alliance for Saturation Church Planting* v spolupráci s Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries. *Aliancia* je partnerský zväzok zborov a misijných agentúr, ktoré sa venujú mobilizovaniu veriacich, aby zakladali evangelikálne zbory v krajinách Strednej a Východnej Európy a bývalého Sovietskeho zväzu. Saturačné zakladanie zborov je stratégia, ktorej zámerom je zakladať miestne zbory v každom meste a dedine tak, aby tí, ktorí prijali Ježiša Krista, mali miestne spoločenstvo, v ktorom duchovne rastú a sú vystrojovaní do služby. *Aliancia* stojí na predpoklade, že spojené sily zvyšujú efektívnosť, redukujú duplicitu a demonštrujú jednotu v Tele Kristovom.

ČOMU VERÍME

- Miestny zbor je prvoradým Božím nástrojom evanjelizácie a učeníctva.
- Partnerstvo so zborní a misijnými organizáciami je kľúčovou vecou pri znásobovaní miestnych zborov a pri rozvoji hnutia saturačného zakladania zborov.
- Výcvik vodcov je zásadným faktorom zakladania zborov a rastu zborov.
- Lausannská dohoda je vyznaním viery *Aliancie*.

ČO ROBÍME:

Výcvik zakladateľov zborov a mentoring

Aliancia zabezpečuje výcvik vodcov na seminároch, na ktorých môžu získať praktické schopnosti pre službu zakladania reproduktívnych sa zborov.

Zhromažďovanie informácií

Presné informácie vedú k dobrým rozhodnutiam v službe zakladania zborov. *Aliancia* môže pomôcť s výcvikom a poradenstvom pri vašom zhromažďovaní informácií o oblastiach zakladania zborov a rastu zborov.

Pomoc v modlitebnom hnutí

Hnutie zakladania zborov začína s víziou, ktorú objavujeme a upresňujeme pri hľadaní Božieho srdca na modlitbách. *Aliancia* vám môže pomôcť lepšie porozumieť úlohe modlitebného hnutia v rámci zakladania zborov, ako aj v tom, ako môžete založiť modlitebné hnutie vo vašom regióne.

Zdieľanie vízie

Čo chce Boh pre vašu krajinu? Chce mať zbory všade! *Aliancia* môže pomôcť novým zborom pri budovaní vízie pomocou seminárov, zameraných na princípy saturačného zakladania zborov.

PRE ĎALŠIE INFORMÁCIE KONTAKTUJTE:

The Alliance for Saturation Church Planting
Regional Resource Team
H-1111 Budapest
Budafoki út 34/B III/2, MAĎARSKO
Tel: +(36-1) 466-5978 or 385-8199
Fax: + (36-1) 365-6406
E-mail: SCPAlliance@compuserve.com

CYKLUS ZAKLADANIA ZBORU

Zakladanie zborov nie je náhodne pospájaná séria udalostí a aktivít, je to cieľavedomý proces. Tento proces si vyžaduje koordinovanie činnosti, skombinovanie zručností, spoločnú filozofiu a kompetentných vodcov. Rozvoj v týchto dôležitých oblastiach je cieľom výcviku zakladania zborov. „Cyklus zakladania zborov“ je ilustrácia procesu zakladania zborov, ktorá z konkrétneho uhla pohľadu názorne ukazuje vzájomné vzťahy kľúčových princípov a praktík, ktoré fungujú v tomto procese. Pre zakladateľa zboru predstavuje určitý druh mapy, ktorá mu umožňuje určiť, odkiaľ vyšiel a kam smeruje.

DÔRAZY

Omega kurzu – praktického výcviku pre zakladateľov zborov

Dôrazy sú konkrétne oblasti služby, ktoré sú súčasťou vyučovania jednotlivých manuálov. Každú oblasť môžete vyučovať ako samostatný krok v rámci širšieho procesu zakladania nového spoločenstva. Dôrazy upozorňujú na konkrétne oblasti služby a majú pomôcť účastníkom výcviku orientovať sa v obsahu vyučovania jednotlivých manuálov *Omega kurzu*, ako aj v jeho praktickom aplikovaní. Sú akoby míľnikmi, ktoré označujú, ako napredujeme, ale aj značkami, ktoré pomáhajú udávať ďalší smer. Na tomto mieste uvádzame prehľad dôrazov jednotlivých manuálov *Omega kurzu*.

MANUÁL PRVÝ: Dôraz na víziu ZZS, cieľ cirkvi, induktívne biblické štúdium a prieskum

Konkrétne body:

- Skúmanie cieľa cirkvi vo svetle Veľkého povolania
- Zostavenie celkovej misijnej stratégie, založenej na vízii "Z"-myslenia
- Skúmanie "formy a funkcie" v prvej cirkvi a v dnešnej cirkvi
- Výuka a praktický nácvik používania induktívnej metódy štúdia Biblie
- Zostavenie a zdieľanie osobného svedectva
- Založenie podpornej modlitebnej skupiny pre evanjelizáciu a zakladanie zborov
- Zostavenie celkového prieskumu cieľovej oblasti

MANUÁL DRUHÝ: Dôraz na evanjelizáciu a bunkové skupinky

Konkrétne body:

- Zdieľanie výsledkov prieskumu cieľovej oblasti ostatným
- Určenie a vyjadrenie cieľov zboru
- Zostavenie filozofie služby zakladania zboru
- Zostavenie osobnej evanjelizačnej stratégie, osobná evanjelizácia
- Ako začať bunkové skupinky s dôrazom na evanjelizáciu
- Používanie induktívneho biblického štúdia osobne aj v bunkových skupinkách

MANUÁL TRETÍ: Dôraz na učeníctvo, duchovný boj, tímy, tímová práca**Konkrétne body:**

- Identifikovanie a výcvik potenciálnych vodcov bunkových skupiniek
- Ako tráviť čas na modlitbách a v pôste
- Hodnotenie svetonázoru zakladateľa zboru v porovnaní so svetonázorom Biblie
- Ako používať pravdy Písma pri odolávaní duchovným útokom v živote a službe zakladateľa zboru
- Vytvorenie individuálneho plánu činenia učeníkov pre ľudí, zapojených do služby zakladania zboru
- Ako uskutočňovať budovanie a rozvoj tímu, hodnotiace aktivity
- Rozpoznávanie duchovných darov zakladateľa zboru a zakladateľského tímu

MANUÁL ŠTVRTÝ: Dôraz na vodcovstvo a spravovanie**Konkrétne body:**

- Hodnotenie silných a slabých stránok štýlu vodcovstva zakladateľa zboru s dôrazom na metódy osobnej interakcie s ostatnými
- Ako začleňovať princípy slúžiaceho vodcovstva do života a služby zakladateľa zboru
- Sledovanie využívania času v živote a službe zakladateľa zboru, stanovovanie priorít, časový rozvrh
- Hodnotenie dávania zakladateľa zboru, ako aj dávania v zbore
- Zhrnutie biblických úloh muža a ženy a zodpovednosti, ktorú má zakladateľ zboru voči svojej rodine
- Ako viesť bunkové skupinky prostredníctvom procesu znásobovania
- Príprava strategického plánu práce pre saturáciu (nasyčovanie) v službe zakladania zboru

MANUÁL PIATY: Dôraz na znásobovanie, mobilizovanie ďalších a zabezpečenie hnutia ZS**Konkrétne body:**

- Ako iniciovať spoluprácu v službe s ostatnými evangelikálnymi skupinami v cieľovej oblasti
- Ako plánovať a uskutočňovať štruktúru dohľadu nad bunkovými skupinkami, aby sa zabezpečil ich nepretržitý rast a znásobovanie
- Ako učiť ľudí modliť sa za saturačné zakladanie zborov; mobilizovanie k modlitbám na miestnej, regionálnej a národnej úrovni
- Ako zostaviť a uskutočňovať plán výcviku a osobného vedenia nových zakladateľov zborov
- Ako uschopňovať a uvoľňovať do služby nových vodcov v službe zakladania zborov
- Ako podporovať nové zbory, aby mali víziu pre misijnú angažovanosť nielen v ich cieľovej oblasti, ale až do "posledných končín zeme"

Určený predovšetkým pre fázu **ZÁKLADY** cyklu zakladania zboru

Prehľad PRVÉHO MANUÁLU

Vízia ZS (VI)	CIRKEV (C)	Duchovný charakter (DCH)	Modlitba (M)	Metódy štúdia Biblie	Evanjelizácia (E)
<p>Lekcia 1: "Z"-myslenie</p> <p>Lekcia 2: Veľké poverenie a zakladanie zborov</p> <p>Lekcia 3 (3A): Cyklus zakladania zboru</p> <p>3A: Modely zakladania zboru</p> <p>Lekcia 4 (4A,4B): Princípy prieskumu</p> <p>4A: Ako porozumieť cieľovej oblasti</p> <p>4B: Vzorové dotazníky</p>	<p>Lekcia 1: Biblické základy pre cirkev</p> <p>Lekcia 2 (2A): Cieľ cirkvi</p> <p>2A: Veľké poverenie – Pracovný list</p> <p>Lekcia 3 (3A): Forma a funkcia</p> <p>3A: Aplikácia formy a funkcie</p> <p>Lekcia 4: Definícia miestneho zboru</p>	<p>Lekcia 1: Ospravedlnenie z viery</p> <p>Lekcia 2: Život podľa evanjelia</p> <p>Lekcia 3: Kresťanský rast</p> <p>Lekcia 4: Premieňajúca moc evanjelia</p> <p>Lekcia 5: Vedenie duchovného denníka</p>	<p>Lekcia 1, 2: Koncert modlitieb: Modlitby za prebudenie</p> <p>Lekcia 3 (3A): Ako viesť k modlitbám</p> <p>3A: Modlitebné trojice</p>	<p>Lekcia 1 (1A): Úvod do indukčívnej metódy štúdia Biblie</p> <p>1A: Ako sme dostali Bibliu</p> <p>Lekcia 2 (2A): Pozorovanie Božieho slova</p> <p>2A: Reč Biblie</p> <p>Lekcia 3: Pozorovanie - Workshop</p> <p>Lekcia 4 (4A): Výklad Božieho slova</p> <p>4A: Biblické tabuľky</p> <p>Lekcia 5: Výklad - Workshop</p> <p>Lekcia 6: Aplikácia Božieho slova</p> <p>Lekcia 7 (7A): Aplikácia - Workshop</p> <p>7A Efez - I.Š.B.</p>	<p>Lekcia 1: Úvod do evanjelizácie</p> <p>Lekcia 2, 3: Zostavenie vášho osobného svedectva</p>
4	4	5	3	7	3

Čísla v zátvorkách () označujú prílohy

Určený predovšetkým pre fázu ZÍSKAVANIE cyklu zakladania zboru

Prehľad DRUHÉHO MANUÁLU

Vízia ZS (VI)	Cirkev (C)	Duchovný charakter (DCH)	Modlitba (M)	Vodcovstvo (V)	Bunkové skupinky (BS)	Metódy št. Biblie (MŠB)	Evanjelizácia (E)
<p>Lekcia 5: Biblické základy pre zakladanie zborov saturáciou</p> <p>Lekcia 6: Prieskum - Workshop</p> <p>Lekcia 7: Mobilizovanie zdrojov skrze prieskum</p>	<p>Lekcia 5: Podstata cirkvi</p> <p>Lekcia 6 (6A): Kolektívne funkcie cirkvi</p> <p>6A: Krst v Novom zákone</p> <p>Lekcia 7: Zostavenie prehlásenia o ciele zboru</p> <p>Lekcia 8 (8A): Filozofia služby zakladania zboru</p> <p>8A Zostavenie filozofie služby zakladania zborov</p>	<p>Lekcia 6: Žijeme ako synovia, nie ako sirotky</p> <p>Lekcia 7 (7A): Učíme sa byť synmi</p> <p>7A: Sirotky vs. Synovia</p>	<p>Lekcia 4: Koncert modlitieb: Uctievanie a rozjímanie</p>	<p>Lekcia 1 (1A): Biblické princípy vodcovstva</p> <p>1A: Vodcovstvo – prípadové štúdie</p> <p>Lekcia 2 (2A): Profil vodcu</p> <p>2A Vodca</p>	<p>Lekcia 1: Funkcie a význam bunk.skupiniek</p> <p>Lekcia 2 (2A, 2B): Princípy vedenia bunk.skupinky</p> <p>2A: "Lámače bariér"</p> <p>na bunk.skup.</p> <p>2B: Príklady aktivít</p> <p>Lekcia 3 (3A): Ako začať bunkovú skupinku</p> <p>3A: Plánovanie – Pracovný list</p> <p>Lekcia 4 (4A): Evanjelizácia bunk.skupinky</p> <p>4A: "Oikos"</p> <p>Lekcia 5: Bunková skupinka - ukážka</p> <p>Lekcia 6: Filozofia služby</p>	<p>Lekcia 8 (8A): Rôzne možnosti používania ind. štúdia Biblie</p> <p>8A: Životopisné štúdium - Barnabáš</p> <p>Lekcia 9 (9A, 9B): Ako viesť ind. štúdium Biblie</p> <p>9A: Štúdium Mat 20:17-28</p> <p>9B: Štúdium Luk 15: 1-7</p> <p>Lekcia 10,11 (10A): Ako viesť ind. štúdium Biblie - workshop</p> <p>10A: Texty na /ŠB</p>	<p>Lekcia 4 (4A): Evanjelizácia a zakladanie zborov</p> <p>4A: Hodnotenie evanjelizačných stratégií</p> <p>Lekcia 5 (5A, 5B): Prekážky efektívnej evanjelizácie</p> <p>5A: "Cirkev vo všetkých národoch"</p> <p>5B: Ako odpovedať na bežné námietky</p> <p>Lekcia 6, 7 (6A, 6B, 6C): Proces obrátenia</p> <p>6A: Profil človeka, ktorého chcete oslovit</p> <p>evanjeliom</p> <p>6B: Tri princípy</p> <p>6C: Skúmanie Ježišovho prístupu</p>

Čísla v zátvorkách () označujú prílohy

Určený predovšetkým pre fázu UPEVŇOVANIE cyklu zakladania zboru

Prehľad TRETIEHO MANUÁLU

Vízia ZZS (Vi)	Cirkev (C)	Duchovný charakter (DCH)	Modlitba (M)	Vodcovstvo (V)	Bunk. skupinky (BS)	Evanjelizácia (E)	Činenie učeníkov (U)	Duchovný boj (DB)
<p>Lekcia 8: Počiatky šírenia evanjelia</p> <p>Lekcia 9: Prvky hnutia zakladania zborov</p>	<p>Lekcia 9, 10: Cirkev a duchovné dary</p> <p>Lekcia 11: Dynamika cirkvi v spoločnosti</p>	<p>Lekcia 8,9: Zákon a evanjelium</p> <p>Lekcia 10: (10A): Pokánie ako spôsob života 10A: Miesto hriešnika</p>	<p>Lekcia 5: Modlitba a pôst</p> <p>Lekcia 6, 7: Koncert modlitieb: Modlitby za šírenie evanjelia</p>	<p>Lekcia 3: Sféry vodcovstva</p> <p>Lekcia 4: Úvod do tímovej práce</p> <p>Lekcia 5: Budovanie tímu</p>	<p>Lekcia 7 (7A): Dynamika diskusie v bunkovej skup. 7A: Otázky na diskusiu</p> <p>Lekcia 8: Ako sa starať o ľudí v bunkovej skupinke</p> <p>Lekcia 9: Príprava nových vodcov bunk.skupiniek</p>	<p>Lekcia 8: Evanjelizácia prostredníctvom vzťahov</p>	<p>Lekcia 1: Úvod k čineniu učeníkov</p> <p>Lekcia 2(2A): Vaša úloha v činení učeníkov 2A: Vlastnosti kresť.lásky</p> <p>Lekcia 3(3A): Poznajcie svoje ciele, poznajte svojich ľudí 3A: Viera, nádej & láska</p> <p>Lekcia 4(4A): Ako pomáhať učeníkom v duch.raste 4A: Duch.rast si vyžaduje hodnotenie</p> <p>Lekcia 5(5A): Formy činenia učeníkov 5.A Plán činenia učeníkov</p>	<p>Lekcia 1: Svetonázor</p> <p>Lekcia 2 (2A): Dynamika duchovného boja 2A: Štúdium Ef. 4:17-5:21</p> <p>Lekcia 3 (3A, 3B): Duchovný boj 3A: Biblické štúdium 3B: Prípadové štúdie z celého sveta</p>
2	3	3	3	3	3	1	5	3

Čísla v zátvorkách () označujú prílohy.

Určený predovšetkým pre fázu **VÝCVIK** cyklu zakladania zboru

Prehľad ŠTVRTÉHO MANUÁLU

Vízia ZSS (V)	Cirkev (C)	Duchovný charakter (DCH)	Modlitba (M)	Vodcovstvo (V)	Bunk. skupinky (BS)	Činenie učeníkov (U)	Spravovanie (S)	Rodina (R)
Lekcia 10 (10A, 10B): Prvky stratégie hnutia zakladania zborov 10A: Viera a poslušnosť vs. strach a nedôvera 10B: Veci, ktoré podporujú prirodzený rast	Lekcia 12: Dynamika začínajúceho zboru Lekcia 13: Typické znaky rastúcich zborov Lekcia 14: Vedenie v cirkvi a úrady v cirkvi	Lekcia 11: Láska je základom služby Lekcia 12: Ako rozumieť Otcovmu srdcu Lekcia 13: Milosť je pre pokorných	Lekcia 8,9: Koncert modlitieb: Ako sa modliť biblicky	Lekcia 6 (6A): Služiaci vodcovstvo 6A: Zoznam vodcov Lekcia 7: Dynamika vodcovstva Lekcia 8: Spôsoby interakcie Lekcia 9: Potreby vodcovstva Lekcia 10 (10A): Výcvik nových vodcov 10A: Vlastnosti, ktoré treba u nového vodcu podporiť	Lekcia 10: Diskusia v bunkovej skupinke Otázky a problémy Lekcia 11: Znášobovanie bunkovej skupinky	Lekcia 6: Ako činiť učeníkov - Workshop	Lekcia 1: Úvod k spravovaniu Lekcia 2: Spravovanie financií Lekcia 3: Časový menezment Lekcia 4: Proces strategického plánovania Lekcia 5: Proces strategického plánovania - Workshop	Lekcia 1: Biblické úlohy v rodine Lekcia 2: Rodičovstvo
3	3	3	2	5	2	1	5	2

Čísla v zátvorkách () označujú prílohy.

Určený predovšetkým pre fázy ZNÁSODOVANIE A HNUTIE cyklu zakladania zboru

Prehľad PIATEHO MANUÁLU

Vízia ZS (V)	Cirkev (C)	Duchovný charakter (DCH)	Modlitba (M)	Vodcovstvo (V)	Bunk.skupinky (BS)	Kázanie (K)	Rodina (R)
<p>Lekcia 13: Vízia a pohľad cez teleskop</p> <p>Lekcia 14: Mobilizácia</p> <p>Lekcia 15: Ďalšie kroky</p> <p>Lekcia 16: Výcvik ako súčasť hnutia zakladania zborov</p> <p>Lekcia 17: Ako mobilizovať vodcov cez národné iniciatívy</p>	<p>Lekcia 15: Disciplína v zbere</p> <p>Lekcia 16: Kolektívne uctievanie v miestnom zbere</p> <p>Lekcia 17: Ako viesť worship</p> <p>Lekcia 18: Miestna cirkev (zbor) a väčšie Telo Kristovo</p> <p>Lekcia 19: Historický vplyv cirkvi na Slovensku (História cirkvi v našom prostredí)</p>	<p>Lekcia 15: Služba zmierenia</p> <p>Lekcia 16: Morálna bezúhonnosť zakladateľa zboru</p>	<p>Lekcia 10: Ako viesť k modlitbám za hnutie zakladania zborov</p> <p>Lekcia 11, 12: Koncert modlitieb: Ďakujeme Bohu za Jeho vernosť</p>	<p>Lekcia 11: Uvoľnenie nových vodcov</p> <p>Lekcia 12: Vedenie hnutia</p> <p>12A: Vodcovia hnutia</p>	<p>Lekcia 12: Bunky, ktoré saturujú cez miestne zborny</p> <p>Lekcia 13 (13A): Dohľad nad bunkami</p> <p>13A: Posledný krok</p>	<p>Lekcia 1: Biblické kázanie I: Ako porozumieť zvesti</p> <p>Lekcia 2: Biblické kázanie II: Ako rozumieť poslucháčom</p> <p>Lekcia 3: Biblické kázanie III: Ako rozumieť sebe</p>	<p>Lekcia 3: Služba rodine</p>
5	5	2	3	2	2	3	1

Číslo v zátvorkách () označujú prílohy
CELKOVÝ POČET HODÍN: 127

VÍZIA ZZS

VÍZIA ZZS

8

LEKCIA

Počiatky šírenia evanjelia

HNUTIE ZAKLADANIA ZBOROV V KNIHE SKUTKOV

☞ Ciel' lekcie

Cieľom tejto lekcie je pomôcť účastníkom seminára porozumieť precedensu hnutia zakladania zborov pri pohľade na expanziu cirkvi, ako je zaznamenaná v Skutkoch.

☞ Hlavné body

- Rast cirkvi v prvom storočí bol prudký a mocný.
- Určité udalosti a aplikácia konkrétnych princípov služby prispievajú k úspešnému šíreniu cirkvi.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník seminára mal . . .

- Poznať princípy veľkého šírenia evanjelia v Novom zákone, ktoré viedli od tímov zakladateľov zborov k hnutiu zakladania zborov.
- V hnutí zakladania zborov participovať na raste zborov, ktoré sa znásobujú tým, že zakladajú ďalšie rastúce a reproduktujúce sa zbory.
- Zostaviť stratégiu evanjelizácie regiónu prostredníctvom zakladania zborov.

☞ Doporučenia pre inštruktora

Prípravte si mapu oblasti Stredozemného mora, aby ste ukázali región, ktorý svojou službou zasiahol apoštol Pavol.

ÚVOD

Krátko po nanebovstúpení Ježiša nemalo evanjelium žiadny vplyv na svet mimo Judey, Samárie a Galiley. Kresťanstvo sa spočiatku javilo ako malé a bezmocné v porovnaní s politickou mocou tej doby. Neskôr sa však valilo ako lavína Rímskou ríšou, takže v priebehu života jednej generácie boli založené kresťanské spoločenstvá všade od Jeruzalema po Rím a ďalej. Moderní historici sa čudujú skutočnosti, že kresťanstvo sa šírilo tak rýchlo a mohutne v tak krátkom čase (Berkhof, s.21). Bola to iba náhodná expanzia? Chodili prví misionári len tak naslepo po svete a šírili evanjelium? Určite nie. Pozorné štúdium Skutkov ukazuje, že expanzia prvej cirkvi je výsledkom Duchom vedeného plánovania a služby, založenej na princípoch, ktoré môžeme používať aj dnes.

Počas tejto lekcie budeme študovať Písmo, najlepšiu učebnicu o zakladaní zborov, aká bola kedy napísaná. Budeme hľadať faktory, ktoré viedli k prudkej expanzii cirkvi s vierou, že je možné nájsť princípy šírenia evanjelia v konkrétnej oblasti.

Pozorné štúdium Skutkov ukazuje, že expanzia prvej cirkvi je výsledkom služby založenej na princípoch, ktoré môžeme používať aj dnes.

I. ZROD NOVOZÁKONNEJ CIRKVI

Letnice, deň, kedy sa zrodila novozákonná cirkev, mali hlavnú úlohu v prudkom šírení kresťanstva. Letnice sa uskutočnili počas veľkých osláv, kedy sa z celého sveta zišli do Jeruzalema tisíce Židov a prozelytov. Lukáš zaznamenáva 13 rôznych oblastí vrátane Parthie, Médie, Elamu, Mezopotámie, Judey, Kappadócie, Pontu, Ázie, Frýgie, Pamfýlie, Egypta, Líbye, Cyrény, Kréty a Ríma.

Mnohí z týchto pútnikov priniesli svoju novú vieru do svojej krajiny, ale až potom, keď dostali inštrukcie a okúsili život cirkvi po oslave Letníc (Sk.2:42-47). Tento počiatkový výcvik by mohol vysvetliť fakt, že cirkev v Ríme bola dobre vybudovaná ešte skôr, než sem prišli prví apoštolovia.

II. PRENASLEDOVANIE

V Skutkoch 8 je zaznamenané veľké prenasledovanie, ktoré zapríčinilo, že sa cirkev rozptýlila (Sk.8:1, 11:19-21). Toto malo tiež vplyv na šírenie evanjelia. Keď sa kresťania rozptýlili, niesli evanjelium väčšinou svojim rodákom – Židom. V Antiochii a Sýrii však bolo oslovených a získaných pre Krista aj veľa Grékov, čo malo za následok založenie cirkví, ktorú z veľkej miery vytvorili pohanovia, ako je to zaznamenané v Písme. Starší v jeruzalemskom zbore to považovali za tak neobvyklé, že vyslali Barnabáša, aby preskúmal situáciu (Sk.11:22-24).

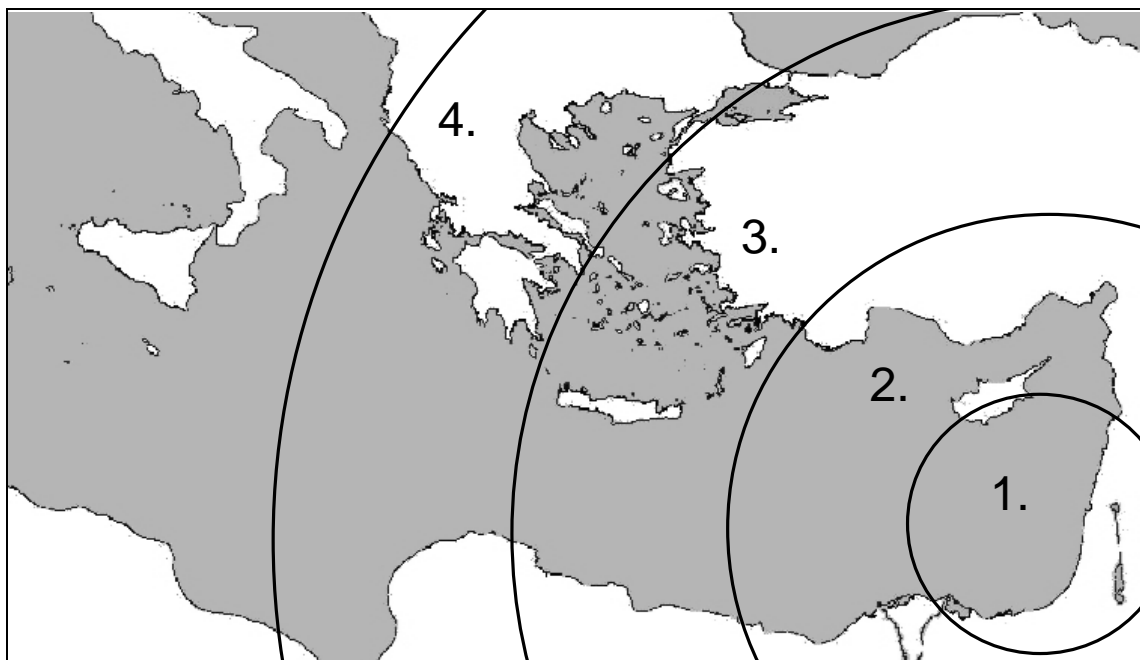
Barnabáš bol tak hlboko dotknutý veriacimi z pohanov v Antiochii, že tu ostal slúžiť aspoň jeden rok. Prehovoril dokonca aj Pavla, aby sa k nemu pridal (Sk.11:25-26). S ďalšími kresťanmi z rôznych regiónov vytvorili dynamický vodcovský tím (Sk.13:1). Práve tu, v Antiochii sa učenici prvýkrát začali volať „kresťanmi“ (Sk.11:26).

III. PAVLOVE MISIJNÉ CESTY

"... takže som od Jeruzalema a naokolo až po Illýriu vyplnil, čo vyžadovalo evanjelium Kristovo ..."
- sv.Pavol (Rim.15:19).

Pavol bol apoštolom, teológom aj učiteľom. Pri tom všetkom však bola jasná aj jeho úloha ako zakladateľa zborov. Iní získali viac obrátených, ďalší kázali oveľa väčším zástupom, ale asi nikto nebol tak úspešný v zakladaní zborov (Allen 1962:3). Keď skúmame Pavlove misijné cesty, môžeme objaviť kľúč k Pavlovmu úspechu.

Obr. 8.1 Šírenie evanjelia

A. Prvá misijná cesta (Skutky 13-14) – Expanzia do Cypru a Galácie

Pavol a Barnabáš boli vyslaní ako misionári najprv na Cyprus, do Barnabášovho rodiska. Začali najprv kázať v synagoge v Salamíne, v najväčšom meste ostrova. Neskôr išli do mesta Pafos, ktoré bolo administratívnym centrom Cypru. Obrátenie Sergia Pavla (prokonzula) im získalo obľubu v tejto oblasti (Sk.13:1-12).

Pokračujúc v službe ako na Cypre, odišli potom do Galácie (dnešné Turecko). V Pisidskej Antiochii, administratívnom centre južnej Galácie, Pavol kázal v synagoge a obrátilo sa tu mnoho pohanov. Keďže Pisidská Antiochia bola strategickým mestom, Pavlova a Barnabášova služba nebola ohraničená iba mestom, pretože „... slovo Pánovo sa roznášalo po celej krajine.“ (Sk.13:49) Napriek tomuto úspechu bolo prenasledovanie tak silné, že Pavol a Barnabáš boli nútení odísť (Sk.13:14-52).

Pavol a Barnabáš potom odišli do Ikonía, dôležitého obchodného centra v Galácii. Mnohí tu reagovali na ich kázanie v synagoge, ale čoskoro Židia aj pohania pripravili proti nim spiknutie (Sk.14:1-7). Odtiaľ museli odísť do Lystry, vojenského mesta so silným rímskym vplyvom. Zdá sa, že Pavol prechádzal aj provinčnými mestami Mistia a Vasada (Allen 1962:13). Pavol sa ako rímsky občan zrejme lepšie cítil v mestách so silným rímskym vplyvom. Po uzdravení chromého muža v Lystre Židia chceli Pavla a Barnabáša uctievať, keď ich považovali za Dia alebo Herma. Židia podnietili vzburu a Pavol bol kameňovaný. Pavol a Barnabáš sa nedali zastrašiť a unikli do Derby (Sk.14:8-20).

V Derbe kázali evanjelium a vyučovali mnohých. Z Derby mohol Pavol jednoducho ísť do Antiochie cez svoje rodné mesto Tarzus. Považoval však za oveľa dôležitejšie povzbudiť nových veriacich a ustanoviť vodcov v štyroch zboroch, ktoré založil - v Pisidskej Antiochii, v Ikoniu, Lystre a Derbe, aj napriek nebezpečenstvu, ktoré tu mohol očakávať (Sk.14:20-23).

B. Druhá misijná cesta (Sk.15:36-18:22) – Expanzia do Macedónie a Achaje

Výsledkom nedorozumenia, týkajúceho sa úlohy Jána Marka v tíme, Pavol a Barnabáš začali slúžiť oddelene. Barnabáš a Ján Marek sa vrátili na Cyprus. Na druhej misijnej ceste sprevádzal Pavla Sílas. Ich cieľom bolo „upevňovať zbory“ (Sk.15:36-41).

Nový tím sa vrátil do Derby, Lystry a podobných miest v Galácii (Sk.16:1-6). V Lystre Pavol povolal Timotea, aby slúžil s nimi. Pavol chcel ísť do Ázie, ale Duch ho viedol inde. V Troade mal Pavol videnie s macedónskym mužom (Sk.16:7-11). K tímu sa pridala Lukáš, takže už boli štyria – Pavol, Sílas, Timoteus a Lukáš. Spoločne sa vydali do Filipis. Filipis bolo dôležité mesto na „Egnatiovej ceste“, rímskej vojenskej ceste, ktorá spájala Macedóniu s Áziou (Sk.12-40). Vo Filipis sa obrátil Lýdia a jej dom sa stáva centrom diania. Pavol a Sílas sú zbití a uväznení, keď vyslobodili dievča s vešteckým duchom, keď sa jej páni sťažovali na Pavla a Sílasa. Žalárnik a jeho domácnosť boli ďalší, ktorí boli spasení (Sk.16:16-40).

Prechádzajúc cez Amfípolis a Apolóniu, Pavol, Sílas a Timoteus prišli do Tesaloniky, strediskového mesta tejto oblasti, hlavného prístavu Macedónie. Opäť začínajú v synagoge, kde Pavol káže počas troch sobotných dní. Židia aj pohania, ktorí sa báli Boha, dobre prijímali ich zvest'. Avšak žiarlivosť niektorých popredných Židov znovu vedie k prenasledovaniu (Sk.17:1-9). Pavol odchádza do Berey, kde ho dychtivo počúvajú. Keď Tesaloničania prenasledujú misionárov do Berey, Pavol je nútený zanechať tu Timotea a Sílasa (Sk.17:1-15).

Pavol čakal na Timotea a Sílasa v Aténach, ktoré boli kultúrnym a intelektuálnym centrom vtedajšieho sveta. Tu Pavol kázal vynikajúcu kázeň, v ktorej najprv našiel spoločný základ so svojimi poslucháčmi a potom poukazuje na základné body viery. Ďalší sú spasení (Sk.17:15-34).

Potom sa Pavol na čas usadil v Korinte, hlavnom meste Achaje, ktoré bolo dôležitým dopravným a komunikačným centrom tohto regiónu (Sk.18:1-16). Pavol sa spojil s Priscillou a Akvilom, ktorí vyrábali stany. Členmi tímu sú teraz Pavol, Sílas, Akvila a Priscilla. Podobne, ako na iných miestach, Pavlova služba v Korinte má dopad na celý región provincie Achaja (2Kor. 1:1).

Po 18 mesiacoch sa Pavol plaví do Sýrskej Antiochie a necháva Sílasa a Timotea, aby pracovali v Korinte. Na ceste sa Pavol zastaví v Efeze, ktorý bol prístavom v dnešnom západnom Turecku. Bol prijatý v synagoge a Židia ho pozvali, aby u nich zostal. Keďže predtým mu Duch nedovolil kázať v Ázii, Pavol sľúbil, že sa vráti, „ak to bude Božia vôľa“. Pavol zanechal Akvilu a Priscillu, aby pokračovali v práci (Sk. 18:19-21).

C. Tretia misijná cesta (Sk.18:23-21:15) – Expanzia do provincie Ázia

Svoju tretiu misijnú cestu začal Pavol návštevou zborov, ktoré založil v Galácii (Sk.18:23). Potom prechádzal cez Efez (Sk.19:1). Efez bol prístavným mestom, ktoré ležalo na hlavnej karavárovej ceste. Odtiaľ bol dobrý prístup do rímskej provincie Ázia, ktorá bola pre Pavla po dlhý čas veľkým bremenom. Iba 150 km na východ cez údolie Lykus ležali mestá Laodicea, Kolossis a Hierapolis. Efez bol baštou čarodejníctva a modlárstva. V tom čase to bolo jedno z troch hlavných miest oblasti Stredozemného mora (ďalšie dve dôležité mestá boli Alexandria a Antiochia v Sýrii). Pre službu to bolo naozaj strategické miesto.

Ako bolo Pavlovým zvykom, kázal v synagoge, ale po troch mesiacoch bol odmietnutý. Toto odmietnutie viedlo k tomu, čo bolo pravdepodobne vyvrcholením Pavlovej služby zakladania zborov – k veľkému prenikaniu evanjelia v provincii Ázia: „... oddelil učeníkov a hovoril každý deň v škole istého Tyrana. A to sa dialo dva roky, takže všetci, ktorí bývali v Ázii, počuli slovo Pána Ježiša, Židia i Gréci (Sk.19:9-10).

Ako je možné, že každý v provincii Ázia počul „slovo Pánovo“? Iné texty Nového zákona ukazujú, že zbory vznikali v mestách Kolossis (Kol.1:2), Laodicea (Kol.4:16), Hierapolis (Kol.4:13), Smyrna (Zj.2:8), Tyatíra (Zj.2:18), Sardy (Zj.3:1), Filadelfia (Zj.3:7) a inde (pravdepodobne Magnesia, Troady, Milétus atď.) Tieto zbory v provincii Ázia sú dôkazom hnutia zakladania zborov a zhmotnením Pavlovho výroku, že všetci v Ázii počuli slovo Pánovo. Navyše epištoly Efežanom, Kološanom, Prvá a Druhá Timoteovi, Filemonovi, Prvá, Druhá a Tretia Jánova, Zjavenie Jána a časti Skutkov sú celé o vodcoch zborov a o zboroch v Ázii, ktoré vznikali pri veľkom prenikaní evanjelia v tejto oblasti.

Po troch rokoch v Efeze sa Pavol rozhodol vrátiť sa do Macedónie a Achaje, aby navštívil štyri zbory, ktoré založil počas svojej druhej misijnej cesty vo Filipis, Tesalonike, Berei a Korinte. Poslal vopred Timotea a Erasta (Sk.19:21) a ostal v Efeze trochu dlhšie. Po nepokojoch v Efeze, ktorý vyvolali ľudia profitujúci z modlárstva, Pavol odišiel do Macedónie. Pavol cestoval so Sopatom z Berey, Aristarchom a Sekundom z Tesaloniky, Gaiom z Derby, Timoteom z Lystry a s Tychikom a Trofimom (Sk.20:3-6). Niektorí z nich boli Pavlovými spolupracovníkmi, ktorých Pavol pripravoval pre službu vo „výcvikovom centre“, ktoré založil v Tyranovej škole v Efeze.

Pavol povzbudzoval bratov v Macedónii a Achaji, keď bol tri mesiace v Korinte (Sk.20:1-3). Na ceste do Jeruzalema sa Pavol zastavil v Miléte, kde sa stretol z efezskými staršími, aby ich povzbudil v ich vodcovstve (Sk.20:17-38).

IV. ZASADNUTIE RADY V JERUZALEME (SK. 15)

Uprostred práve opísaných udalostí, krátko po prvej misijnej ceste sa v Jeruzaleme konalo dôležité stretnutie, ktoré malo veľký dopad na rýchly rast cirkvi medzi pohanmi. Medzi udalosťami, ktoré viedli k zasadaniu rady bolo aj nepriateľstvo medzi Židmi a pohanmi, kedy boli zanedbávané pohanské vdovy v Jeruzaleme (Sk.6). Štefan, jeden z tých, ktorí boli povolani, aby vyriešili tento problém, je ukameňovaný. Napätie sa opäť objavuje v Petrovom osobnom zážitku. Boh prikazuje Petrovi, aby porušil Zákon a jedol „nečisté“ jedlo. Až po tomto zážitku Peter svedčí prvému pohanovi, Kornéliovi (Sk.10). Tretia udalosť sa stala v zbore v Antiochii, kde bolo veľa obrátených z pohanov. Židom v Jeruzaleme sa zdalo čudné, že by pohania v Antiochii mohli prijať židovského mesiáša. Poslali tam preto Barnabáša, aby to preskúmal

(Sk.11:19-24). Prvá misijná cesta viedla k udalostiam, ktoré začínajú v Skutkoch 15. Pavol a Barnabáš videli obrátených spomedzi pohanov v mnohých mestách Galácie. Onedlho niektorí jeruzalemskí kresťania zo Židov išli do Antiochie, ktorá bola centrom kresťanského hnutia medzi pohanmi a učili, že všetci kresťania majú poslúchať Mojžišov zákon (Sk.15:1).

To viedlo k zasadnutiu rady v Jeruzaleme. Hlavným bodom bola otázka, či pohania musia dodržiavať Mojžišov zákon. Inými slovami, je evanjelium otvorené pohanom, alebo musia najprv prijať judaizmus? Pod Božím vedením rada urobila rozhodnutie bez väčších problémov. K slobode boli povolaní aj pohania, takže nemusia plniť zákon Mojžišov. „*Lebo za dobré sa videlo Svätému Duchu i nám neuvažovať na vás (pohanov) viacej nijakého bremena krome toho nevyhnutelne potrebného: zdržovať sa od obetovaného modlám, od krvi, od zaduseného a od smilstva ...*“ (Sk.15:28-29).

Text v Skutkoch 15 obsahuje veľké misiologické a teologické pravdy. Hnutie zakladania zborov sa deje vtedy, keď cirkev uchopí evanjelium v celej jeho plnosti. Ak evanjelium nie je zjavné, alebo je nahradené tradíciou, zákonmi, ľudskými „formami“, vtedy oslabujeme jeho moc premieňať životy ľudí. Máme tendenciu klásť dôraz na „formy“. Toto sa stalo prvým židovským kresťanom, keď očakávali, že pohania budú vyjadrovať svoju vieru rovnakými formami, na aké boli zvyknutí oni. Boh však činí všetko nové! Keby jeruzalemská rada urobila nesprávne rozhodnutie, kresťanstvo by pripomínalo iba malú odnož judaizmu namiesto toho, aby sa rozšírilo medzi „všetky národy“, ako to zamýšľal Boh.

Hnutie zakladania zborov sa deje vtedy, keď cirkev uchopí evanjelium v celej jeho plnosti. Ak evanjelium nie je zjavné, alebo je nahradené niečím iným, vtedy oslabujeme jeho moc.

V. PRINCÍPY STRATEGICKEJ MISIJNEJ ČINNOSTI

Písmo podáva detaily Pavlovej činnosti. O ostatných apoštoloch toho toľko nevieme. Avšak tradícia hovorí, že apoštol Matúš založil zbory v Mezopotámii, Tomáš v Indii, Peter v Ríme, Marek v Egypte a Ondrej priniesol evanjelium Skýtom na sever od Čierneho mora (Shenk, s. 157 a Forster, s.40). Cirkev expandovala neustále aj po skončení éry apoštolov. Všimnite si nasledovné výroky:

- „Kristus založil nový rod **kresťanov v každom národe**.“ Bardaisan, kresťanský šľachtic zo severnej Mezopotámie, okolo roku 200.
- „Ale tí, ktorých voláš ‘treťou rasou’ sa pokojne môžu stať prvou, keďže **nie je žiaden národ, v ktorom by neboli kresťania**.“ Tertulián z Kartága, okolo roku 200.
- „Teraz sú **zbory v krajinách celého sveta** a celý svet volá s radosťou k Bohu Izraela.“ Origenes r.240 (Foster 1972, s. 35).

Ako sa to stalo? Bola to náhoda? Pozorné štúdium Skutkov ukazuje, že expanzia cirkvi je dôsledkom Duchom vedených plánov, založených na princípoch, ktoré môžeme dodnes používať. Z nášho doterajšieho štúdia Skutkov môžeme vyvodit' nasledovné princípy.

A. Poslušnosť vedeniu Svätého Ducha

Mnoho z misijnej činnosti nie je len výsledkom biblickej stratégie a dobrého rozhodovania, ale aj priameho Božieho vedenia. Duch poslal Filipa k etiópskemu eunuchovi. Pán povedal Petrovi, aby išiel do Kornéliovho domu. Duch Svätý povedal vodcom v Antiochii, aby vyslali Pavla a Barnabáša ako misionárov. Duch viedol Pavla do Macedónie, namiesto do Ázie (Sk.16:6nn). Ježiš sa zjavil Pavlovi v Korinte a povedal mu, aby tam ostal. Duch Svätý a prorok Agab potvrdili, čo povedal Ježiš Pavlovi pri jeho obrátení, že „musí mnoho trpieť pre moje meno“ (Sk.9:16). Toto proroctvo ho viedlo až do Jeruzalema.

Nemôžeme plne pochopiť Božie cesty, ale môžeme si byť istí, že pre všetko, čo sme spomenuli vyššie, boli dôvody. Boh nedovolil Pavlovi pracovať v Ázii počas druhej misijnej cesty preto, že asi nebol ten pravý čas a Boh vedel, že je lepšie zasiahnúť Áziu z Efezu, než Bitýnie a Myzie. Je zaujímavé všimnúť si, že keď Pavol išiel do Macedónie, jednou z prvých, ktorých stretol, bola Lýdia z Tyatíru v provincii Ázia. Všimnite si tiež, ako Boh pripravil cestu pre Pavlov neskorší príchod do Efezu tým, že poslal Akvilu, Priscillu a Apolla vopred.

Aj počas práce boli Pavol aj ostatní vedení Duchom „za pochodu“. Neexistuje žiadna biblická výhovorka pre to, aby sme boli nečinní, pokiaľ nepríjmeme nejaké špeciálne povolanie. Tí, ktorí sa angažujú v zakladaní zborov musia pracovať na základe dobrého plánovania a stratégie, ale musia si uvedomovať, že Boh bude zasahovať – ba dokonca meniť ich plány – aby ich viedol v ich práci.

B. Postupovať rýchlo ďalej

Pavol strávil v priemere len niekoľko mesiacov vo väčšine miest, kde zakladal zbory. V Tesalonike strávil napríklad iba tri týždne. Ako mohol Pavol zakladať zbory tak rýchlo? Pavol asi rozumel veľkému princípu zakladania zborov a vedel, kedy je pravý čas odísť. Rozumel, že jeho prítomnosť – ako veľkého učiteľa – by mohla iných brzdiť v raste. Krátky čas, ktorý Pavol strávil na každom mieste nútil ostatných uvedomiť si, že nemôžu byť vo všetkom závislí od neho. Musia hľadať svoje vlastné možnosti a zdroje. Pavol pripravoval vodcov a dôveroval Svätému Duchu, že bude viesť nových veriacich. Ako vysvetľuje Roland Allen:

Bol to výcvik prvých veriacich, ktorý sa stal modelom do budúcnosti. Ak sú prví veriaci vedení k tomu, aby boli závislí na misionárovi, ak všetka práca – evanjelizačná, výchovná a sociálna sa koncentruje v jeho rukách, vtedy sa mladé spoločenstvo veriacich učí pasívne visieť na mužovi, od ktorého prijali evanjelium (Allen 1962:81, 93).

Pavol chápal, že bol povoláný byť apoštolom. Pre neho to znamenalo byť „pionierom“, tým, kto „kladie základy“ (Rim.15:20; 1Kor.3:6-8). Pavol dôveroval ostatným, ktorí bolo povolani ako pastieri, že budú viesť zbor, ktorý on založil.

C. Viesť ďalších do služby

Ako sme povedali, Pavol sa pohyboval rýchlo, ale je tu niekoľko výnimiek. 18 mesiacov strávil v Korinte a 3 roky v Efeze. V týchto prípadoch, hoci Pavol fyzicky nepostupoval, pracoval takým spôsobom, že evanjelium išlo ďalej.

Keď skúmame Pavlove cesty vidíme, že tu je istý posun v dôrazoch počas jeho služby. Počas jeho prvej cesty založil aspoň štyri zbory a potom urobil následné návštevy v každom z nich. Jeho dôraz bol na priamej evanjelizácii a zakladaní zborov. Počas jeho poslednej cesty sa však nezdá, že by to bol ten istý dôraz. Namiesto toho, aby rýchlo postupoval ďalej, väčšinu času strávil v Efeze. Efez mal dostatočne centrálnu polohu, takže mohol mať jednoduchý kontakt so zbormi, ktoré založil. Zdá sa, že založil len jeden zbor (Efez) počas tejto cesty, ale svoj čas investoval do cestovania a navštívil aspoň deväť miest, kde predtým založil zbory. Jeho zameranie prešlo z evanjelizácie na učenie a výcvik. Počas tretej cesty s Pavlom cestovalo veľa učeníkov (Sk.20:1-2). Čítame tiež o jeho službe vyučovania v škole Tyranovej, čo viedlo k evanjelizácii provincie Ázia (Sk.19:9-10).

D. Kázať vnímavým ľuďom

Zdá sa, že všetky mestá, ktoré Pavol založil, mali početnú židovskú komunitu, okrem mesta Filipis. Pavol obvykle vstúpil do synagogy, kde kázal svoje posolstvo. Je to čiastočne preto, že sám bol Žid, že príchod Mesiáša mal pre Židov jedinečný význam (Rim.1:16) a čiastočne aj preto, lebo v synagoge mohol nájsť ľudí, ktorí boli „pripravení“ na evanjelizáciu. Mohli rozumieť a prijať evanjelium, ktoré malo židovské korene a bolo kultúrne prijateľné.

Hoci Pavol začínal v synagoge ako apoštol pohanov, jeho skutočným cieľom boli pohania, ktorí sa boja Boha. Pohania, ktorí sa boja Boha boli tí, ktorí vyznávali monoteizmus, ale neprijali judaizmus kvôli prísnyim požiadavkam Zákona – najmä kvôli obriezke. Takíto pohania navštevovali stretnutia v synagogách a študovali Starý zákon. Keď Pavol – farizeus – hlásal evanjelium v synagoge a nepožadoval obriezku, pre mnohých pohanov to bola logická viera. Pavlova zvesť bola monoteistická, priťahovala ich do synagogy a zároveň nebola zákonnícka, čo ich odrádzalo od prijatia judaizmu.

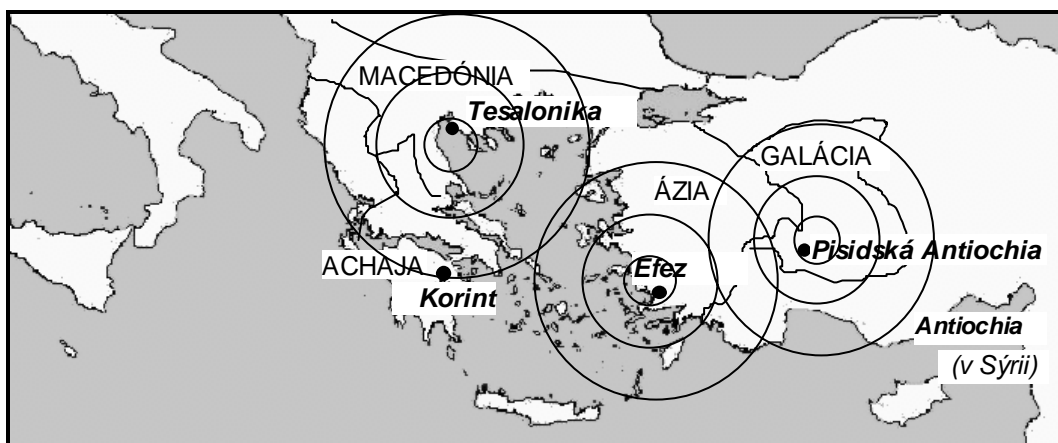
E. Pracovať z miest, ktoré sú strategické pre regionálne hnutie

Pavol sa snažil evanjelizovať celý región, ale nie tak, že by kázal v každej jeho časti. Zakladal skôr zbory v strategických oblastiach, odkiaľ sa evanjelium šírilo a prenikalo do celej oblasti (viď obr.8.2).

Zakladaním zborov v strategických oblastiach sa šírilo evanjelium a preniklo do celého regiónu.

Takmer všetky centrá, v ktorých Pavol kázal, boli obchodnými strediskami. Obvykle ležali neďaleko dôležitých ciest vtedajšej doby. Dokonca aj dnes je do všetkých miest, kde Pavol pracoval dobrý prístup vlakom alebo loďou, alebo oboma spôsobmi dopravy. To svedčí o dôležitosti týchto lokalít. Pod Božím vedením urobil Pavol z dôležitých obchodných ciest nástroje na šírenie evanjelia z Jeruzalema až do hlavného mesta Ríma (Berkhof, s. 40).

Obr.8.2 Hnutie zakladania zborov v regiónoch

1. Z Pisidskej Antiochie do Galácie

Zo strategicky zvolenej Pisidskej Antiochie „...slovo Pánovo sa roznášalo po celej krajine“ (Galácii) (Sk.13:49).

2. Z Tesaloniky do Macedónie, Achaje a všade

Veľké poverenie, ako je zaznamenané v Sk.1:8 ilustruje zbor v Tesalonike, ktorému Pavol hovorí: „Lebo od vás sa rozhlásilo slovo Pánovo nie len v Macedonii a v Achaji, ale aj na každom mieste sa rozniesla vaša viera v Boha ...“ (1Tes.1:8).

3. Z Efezu do provincie Ázia

Výsledkom Pavlovej služby kázania v Efeze bolo, že „... všetci, ktorí bývali v Ázii, počuli slovo Pána Ježiša ...“ (Sk.19:10)

ZÁVER

Bola expanzia cirkvi ponechaná na náhodu? Expanzia cirkvi bola výsledkom Duchom vedeného plánovania na základe princípov služby, ktoré môžeme používať aj dnes. Pavlovým plánom bolo pod vedením Svätého Ducha evanjelizovať vnímavých ľudí v strategických strediskách, viesť hnutie zakladania zborov (obzvlášť v Galácii, Macedónii a Ázii). To, čo potrebuje zakladateľ zborov je vrátiť sa k misijným metódam prvej cirkvi.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Prečo boli Letnice v Skutkoch 2 veľkým dňom v súvislosti so šírením evanjelia?
- Prečo bolo zasadnutie rady v Jeruzaleme také dôležité?
- Ako prenasledovanie ovplyvnilo šírenie evanjelia? Vedie prenasledovanie k expanzii cirkvi aj v súčasnosti?
- Vychádzajúc z vášho štúdia Nového zákona – koľko zborov priamo založil Pavol?
- Opíšte posun v dôrazoch medzi prvou a treťou Pavlovou misijnou cestou.
- Ako prieskum ovplyvnil rast cirkvi v knihe Skutkov?

ZDROJE

- Allen, Roland. *Missionary Methods - St. Paul's or Ours? (Metódy misionára – Pavlove alebo naše?)* Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, 1962.
- Berkhof, Louis. *Paul the Missionary. (Misionár Pavol)* Grand Rapids, MI: Eerdmans-Sevensma, n.d.
- Foster, John. *Church History: The First Advance. (Dejiny cirkvi: Počiatky šírenia evanjelia)* London: Society for the Promoting Christian Knowledge, 1972.
- Shenk, David W., and Ervin R. Stutzman. *Creating Communities of the Kingdom, New Testament Models of Church Planting. (Vytváranie spoločenstiev kráľovstva, Novozákonné modely zakladania zborov)* Scottsdale, PA: Herald Press, 1988.

VÍZIA ZSS

9

LEKCIA

Prvky hnutia zakladania zborov

☞ Ciel' lekcie

Cieľom tejto lekcie je prezentovať prvky, ktoré podporujú vznik hnutia zakladania zborov. Zakladatelia zborov by sa mali vnímať ako súčasť hnutia zakladania zborov, ktoré má širší záber, než jedno konkrétne spoločenstvo.

☞ Hlavné body

- Hnutie zakladania zborov musí byť založené na skale Božieho slova.
- Nový spôsob rozmyšľania o vízii, cirkvi a vodcovstve je základom hnutia zakladania zborov.
- Stavebné prvky ako modlitba, prieskum, mobilizácia, výcvik, evanjelizácia a formovanie vízie prispievajú k úspechu hnutia zakladania zborov.
- Boh je architektom hnutia zakladania zborov.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Byť schopný vierou zostaviť stratégiu evanjelizácie regiónu prostredníctvom zakladania zborov.
- Mať podiel na hnutí zakladania zborov, ktoré rastú a znásobujú sa tak, že zakladajú ďalšie rastúce a reprodukuje sa zbory.

ÚVOD

Cieľom hnutia ZSS sú nové spoločenstvá veriacich so zemepisným a kultúrnym dosahom, spoločenstvá, ktoré umožňujú, aby každý mohol počuť evanjelium, prezentované kultúrne relevantným spôsobom pri rôznych príležitostiach a v ktorých je viditeľný Kristov život.

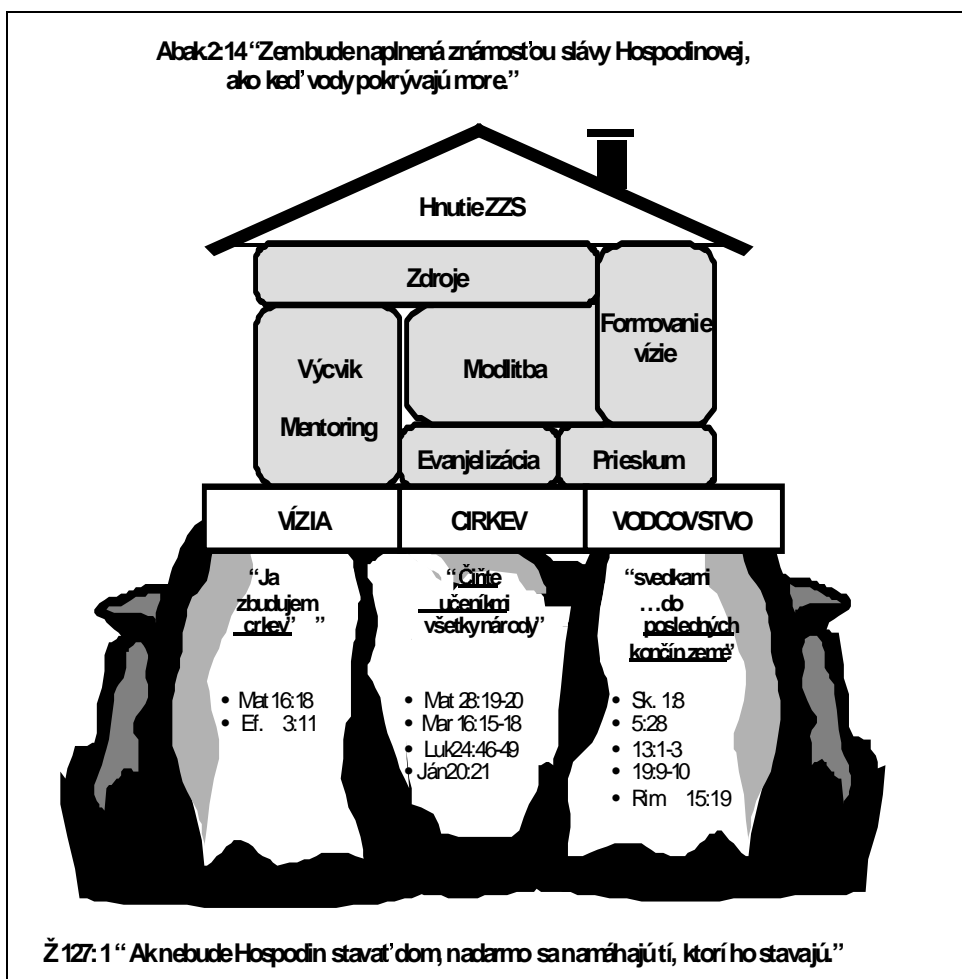
Keď čítate túto lekciu, hnutie zakladania zborov saturáciou rastie v mnohých krajinách po celom svete. Každé hnutie má svoje špecifické aspekty, ktoré sú závislé na kultúre; v jadre však všetky majú cieľ, ktorý sme tu vyjadrili. Všetky majú aj formy a prvky, ktoré ďalej popíšeme.

Keď myslíme na hnutie zakladania zborov saturáciou, používame metaforu s domom (viď obr.9.1), kde **základným kameňom je Božie slovo**. Na tomto základe stoja tri základné paradigmy, ktoré sú základom úspešnosti hnutia zakladania zborov. Na tomto základe stoja stavebné bloky - modlitba, prieskum, evanjelizácia, výcvik/mentoring, zdroje a formovanie vízie.

I. ZÁKLADNÉ PARADIGMY HNUZIA ZAKLADANIA ZBOROV SATURÁCIU

Prvou paradigmou je VÍZIA, ktorá sa neobmedzuje len na začatie niekoľkých zborov, ale smeruje ku krajine, ktorá je naplnená znásobujúcimi sa zbormi a tak naplňa Veľké poverenie. Druhou paradigmou je CIRKEV, ktorá pozostáva z Božieho ľudu, obdarovaného a naplneného Svätým Duchom, spolupracujúca pri naplňaní Veľkého poverenia. Tretia paradigma je VODCOVSTVO, ktoré je zamerané na výcvik a uvoľnenie Božieho ľudu do služby. Keďže všetky tieto paradigmy sú dôležité, venujeme im v našich manuáloch samostatné oddiely.

9.1 Prvky hnutia zakladania zborov saturáciou

II. STAVEBNÉ BLOKY HNUZIA ZAKLADANIA ZBOROV

A. Modlitba: Prehlasovanie závislosti na Bohu

Súčasťou veľkého hnutia zakladania zborov je modlitba, spontánna aj organizovaná. Modlitba je potrebná pri úlohe zakladania zboru, ako aj pri udržiavaní správneho smeru hnutia zakladania zborov.

1. Príhovorná modlitba

Modlitba za misionárov, zakladateľov zborov a pastorov. Títo ľudia sú na kritických postoch a potrebujú modlitby Božieho ľudu. Pavol vyjadril dôležitosť modlitby za politických a ostatných vodcov ako prioritu v modlitebnom živote veriacich (1Tim.2:1-3. Za ľudí v postavení autorít sa máme modliť preto, aby boli vytvárané dobré podmienky pre šírenie evanjelia.

2. Modlitba za jednotu

Ježiš sa modlil, aby Jeho nasledovníci boli jednotní (Ján 17:22-23). Pavol povzbudzuje veriacich, aby sa modlili za ducha jednoty medzi sebou (1Tim.2:8). Asi nič tak nepovzbudzuje jednotu ako spoločná modlitba. Modlitbu Boh často používa, aby spojil veriacich, ktorí by mohli byť rozdelení rôznymi vecami.

3. *Modlitba v duchovnom boji*

Expandovanie cirkvi je duchovný boj. Satan nechce hnutie zakladania zborov vo vašom regióne a bude proti nemu mobilizovať démonov. Mocný duchovný boj proti satanovi, démonickým mocnostiam, mociam sveta temnoty a duchovným silám zla, si vyžaduje pevný kresťanský život a modlitbu (Ef. 6:10-20).

B. Prieskum: možnosť vytvoriť si širší obraz

Prieskum umožňuje Božiemu ľudu vnímať, ako Boh pracuje tým, že vidíme širší obraz toho, čo Boh chce v našom národe alebo skupine ľudí. Prieskum taktiež poskytuje informácie, ktoré pomáhajú kresťanským pracovníkom robiť správne rozhodnutia v službe a stratégii. Pomáha konkrétnejšie rozumieť, kde je potrebné založiť zbory a aké metódy evanjelizácie sú a aké nie sú úspešné v konkrétnej skupine ľudí.

Hnutie zakladania zborov často zahŕňa prieskum, pretože ľudia, ktorí sa v ňom angažujú chcú vedieť, kde a ako Boh koná. Prieskum je niekedy prvá vec, ktorá sa uskutočňuje a vedie k motivácii iných, čo povzbudzuje šírenie hnutia.

Prieskum sa vykonáva v dvoch špecifických oblastiach:

1. *Konkrétny zbor*

Tým, že prieskum odhaľuje svetonázor a potreby ľudí, žijúcich v cieľovej oblasti, pomáha určiť, aké evanjelizačné a zakladateľské stratégie by sme mali použiť. Prieskum tiež ukáže, aké zdroje máme k dispozícii, ktoré by mohli byť využité pri úsilí o zakladanie zboru.

2. *Región – Štát-Národ/Kraj/Okres/Mesto*

Vykonanie prieskumu v celom národe alebo konkrétnej oblasti môže poskytnúť všeobecný obraz o postavení kresťanstva v danej oblasti. Tieto informácie môžu byť výzvou pre vodcov zborov, aby mobilizovali svoje zbory k evanjelizácii a zaplnili túto oblasť novými zborními.

Aký prieskum je potrebné robiť vo vašom regióne?

C. Mobilizácia zdrojov

Jeden z najdôležitejších aspektov mobilizácie sa zameriava na zdroje. Keď novozákonná cirkev rástla, veriaci mobilizovali zdroje, potrebné pre jej rast. Ľudia z jeruzalemského zboru ochotne dávali, aby pomohli tým, ktorí boli v núdzi (Sk.4:32-37). Kresťania podporovali iných veriacich, ktorí nemali dostatok prostriedkov, ako napríklad vdovy (1Ti 5:9-16). Bohatší boli povzbudzovaní, aby dávali viac a tak pomáhali tým, ktorí mali menej (1Tim.6:18-19).

V jadre vecí, súviacich so zdrojmi je základná pravda, že predovšetkým Boží ľud zabezpečuje prostriedky pre prácu evanjelia. Naplnenie Veľkého poverenia v národe by sa malo uskutočňovať v prvom rade zo zdrojov veriacich danej krajiny. Ich desiatky a zbierky by sa mali používať na podporu ich práce. Nik Nedelčev je národným vodcom v Bulharsku. Nik má veľa skúseností s mobilizáciou zdrojov pre službu zakladania zborov. Píše:

„Ak zbory v Bulharsku majú naďalej rásť a znásobovať sa, vtedy zdroje – ľudské aj finančné – musia pochádzať v prvom rade z Bulharska. Privítame investície od Božích ľudí aj z iných krajín. Avšak takéto investície by mali mať formu strategického partnerstva s Bulharskými subjektami v službe. Takéto partnerstvo by malo určiť jasné očakávania a konkrétny časový rámec, aby sme sa vyhli dlhodobej závislosti.“

D. Výcvik/Mentoring: Príprava ďalších pre službu

Výcvik evanjelistov, vedúcich buniek, zakladateľov zborov a pastorov multiplikačným spôsobom prispieva k podnecovaniu hnutia zakladania zborov. Všetci títo pracovníci potrebujú odlišný výcvik. Je preto potrebné, aby sme mali k dispozícii rôzne druhy výcviku na podporu hnutia zakladania zborov.

Výcvik evanjelistov, vedúcich buniek, zakladateľov zborov a pastorov multiplikačným spôsobom prispieva k podnecovaniu hnutia zakladania zborov.

V Skutkoch 20, kde Pavol najprv pozdravuje efezských starších, podáva tie najlepšie rady pre výcvik vodcov zborov. Skutky 20:20, 31 a 35, ukazujú, že Pavol „ťažko pracoval, vo dne, v noci, verejne a z domu do domu“. Zakladanie zborov a výcvik zakladateľov zborov si vyžaduje ťažkú prácu. Text v Skutkoch 20:20 a 27 ukazuje, že ich vyučoval nepretržite. Učil ich tomu, čo bolo potrebné pre ich úlohu. Text v Sk. 20:33-34 ukazuje, že Pavol žil bezúhonne. Nebolo žiadnych pochyb o jeho motívoch. V nikom nemohli vzniknúť pochybnosti o jeho finančných záležitostiach. V Skutkoch 20:35 Pavol učí o dávaní a správcovstve. V Sk. 20:31 a 36 Pavol vylieva svoje pocity zo vzťahov s týmito staršími. Spoločne prelievajú slzy. Služba vyrastá zo vzťahov. Najlepší výcvik zahŕňa osobný mentoring, a nie iba formálnu výchovu a vzdelávanie.

Nasledujúce princípy sa vzťahujú na výcvik vodcov v kontexte hnutia zakladania zborov:

1. *Výcvik by sa mal zameriavať na vodcovstvo*

Výcvik vodcov by mal uschopňovať k tomu, aby pripravovali ďalších pre hnutie, ktoré znásobuje zbory a šíri evanjelium v celej oblasti. Všimnite si Skutky 20:15-38, kde Pavol pripomína vodcom Efezu, ako s nimi pracoval, keď ich pripravoval na vodcovstvo. Počnúc Efezom, Pavol pripravoval a vyzbrojoval vodcov, aby viedli duchovné hnutie, ktoré zasiahlo celý región.

V knihe Skutkov Pavol popisuje, ako robil výcvik vodcov a tiež hovorí Timoteovi, ako ich má vybrať. V 1Tim.3:1 a ďalej hovorí o tom, aký má byť ten, kto chce byť vodcom. Napríklad charakter je dôležitejší, než charizma (1Tim.3:2-10). Pavlov vyučujúci vzťah s Timoteom bol vzťahom otca a syna (2Tim.2:1).

2. *Výcvik by mal byť reprodukovateľný*

Hnutie zakladania zborov si vyžaduje výcvik, ktorý sa môže znásobovať (môže sa znovu použiť k výcviku ďalších). Pavlov výcvik bežal po štyri generácie. Začal Pavlom, ktorý podával učenie zo svojho srdca (2Tim.2:2). Timoteus potom učil spofahlivých ľudí, „ktorí boli schopní učiť iných“. Vyučovaním a výcvikom pomáhame ľuďom rásť v Kristovi a pripravujeme nových vodcov, aby ho oni mohli ďalej reprodukovať.

Tento štvorgeneračný model je strategickým spôsobom plánovania výcviku. Vyžaduje si jednoduchosť, aby ním mohli prechádzať ďalší bez nejakých drahých nástrojov, výnimočného poznania alebo formálneho vzdelania. Reprodukateľný výcvik môže byť veľkou výzvou, pretože materiál, ktorý používame nemá byť len jednoduchý, ale aj hlboký a kvalitný, takže jeho používanie bude viesť k silným zborom, ktoré zasiahnu životy ľudí a spoločenstiev.

Výcvik má obsahovať slová a príklady. Je možné to, čo učíme reprodukovať v štyroch úrovniach? Je to dostatočne jednoduché? Je to dost hlboké? Je to vyučovanie slovami aj praktickými príkladmi?

3. *Výcvik by mal byť dostupný*

Je to úloha miestnych zborov, aby pripravovali pracovníkov pre napĺňanie Veľkého poverenia. Keď ľudia rozmýšľajú o výcvikových programoch, myslia obvykle na semináre a biblické školy. Je škoda, že niektoré z najefektívnejších výcvikových programov nie sú dostupné v mieste bydliska a nie sú spojené so zborom. Predpoklad, že pracovníci v zbere musia odísť niekde preč do školy, aby absolvovali nejaký výcvik môže brzdiť hnutie zakladania zborov. Ak miestne zbory berú vážne svoju zodpovednosť robiť výcvik pracovníkov, vtedy výcvik má byť dostupný viacerým ľuďom.

4. Výcvik by mal vychádzať zo strategickej základne

Väčšinu času počas tretej misijnej cesty Pavol strávil v Efeze (Sk.19:9-10). Zvolil si stratégiu práce, ktorá vychádzala zo strategickej základne, aby pripravil vodcov, ktorí by mohli zasiahnuť celý región (viď aj Sk.20:18nn). Po Pavlovom výcviku sa títo vodcovia rozišli a oslovili provinciu Ázia slovom Pánovým. Zbory, vymenované v Zjavení 2 a 3 sa nachádzali práve v tomto regióne a mohli byť založené ľuďmi, ktorých učil Pavol počas svojho pobytu v Efeze. V liste veriacim do Kolossis (mesto v provincii Ázia) sa Pavol zmieňuje o zboroch, ktoré „...nevideli mojej tvári v tele...“ (Kol.2:1).

Našli ste strategickú základňu pre výcvik zakladateľov zborov, čo pomôže šíreniu hnutia do celého regiónu tým najefektívnejším spôsobom?

E. Evanjelizácia: Polia sa belejú

Boh koná vo svete, aby priviedol ľudí späť k sebe. Zveril nám službu zmierenia (2Kor.5:18). Je zodpovednosťou cirkvi šíriť evanjelium do komunity, kde sa nachádza a ďalej. Pre hnutie zakladania zborov saturáciou to znamená, že evanjelium sa má hlásať všade.

Ježiš ukázal svojim učeníkom, že sa nedívajú na ľudí tak, ako ich vidí Boh – už pripravených na žatvu (Mat.9:35-38). Ľudia naozaj chcú mať vzťah s Bohom. Stratení ľudia žijú s prázdnotou vo svojich dušiach a hľadajú niečo, čo by ich naplnilo. Ovocie evanjelizácií je často minimálne nie preto, že by ľudia nehľadali Boha, ale preto, lebo ľudia odmietajú formy a spôsob vyjadrenia viery, ktoré používajú tradičné cirkvi. Preto, aby sme oslovili novú generáciu nadčasovými pravdami, sú potrebné nové formy a vyjadrenia.

Evanjelizácia nie je práca pre špecialistov, ale pre každého veriaceho, ktorý spoznal Božiu lásku. Preto, aby sa dialo zakladanie zborov saturáciou je potrebné, aby čo najviac veriacich prešlo výcvikom, boli mobilizovaní a vyzývaní k tomu, aby svedčili o svojej viere doma, v práci, na dovolenke alebo rekreácii – skrátka všade.

F. Formovanie vízie

Hnutie zakladania zborov začína víziou. Vízia prináša vyjasnenie úlohy, inšpiruje k spolupráci medzi skupinami veriacich a motivuje Boží ľud k dosahovaniu stále väčších vecí pre Neho. Vízia alebo „Z“ znamená vidieť zakladanie zborov na každom mieste tak, aby každý muž, žena a dieťa mali možnosť počuť a prijať evanjelium.

V niektorých oblastiach nie je hnutie, pretože Telo Kristovo pre neho nemá víziu. Ako sa o to môžu ľudia usilovať, keď o tom menajú predstavu? V tých častiach sveta, kde je veľké hnutie, majú veľkú víziu.

Vízia sa vynára skrze modlitbu, prieskum a tým, že hľadáme odpoveď na otázku „Čo chce Boh?“ Toto je veľmi silná otázka. Túto otázku môžeme položiť jeden druhému, v skupine alebo na seminároch, kde sa formuje vízia. Tí, ktorí o tom uvažujú vnímajú, že Boh chce, aby všetci ľudia mali možnosť počuť evanjelium vo svojej reči, ba čo viac, že Boh chce, aby Jeho cirkev rástla takým spôsobom, aby každý mal možnosť stať sa Ježišovým učeníkom. Toto je vízia ZZS, ktorú je treba predkladať ostatným pri všetkých príležitostiach.

Cieľom je mať svedčiace spoločenstvá veriacich, ktoré oslovia ľudí, aby všetci mali možnosť počuť evanjelium a vidieť život Krista uprostred tohto spoločenstva.

III. VÝSLEDOK: HNUtie ZAKLADANIA ZBOROV

Strechou našej budovy je hnutie zakladania zborov. Cieľom je mať svedčiace spoločenstvá veriacich so zemepisným aj kultúrnym dosahom na každého tak, aby každý mohol počuť evanjelium prezentované kultúrne relevantným spôsobom pri rôznych príležitostiach a vidieť Kristov život uprostred tohto spoločenstva. Preto, aby sme naplnili Veľké poverenie je potrebné mať reprodukovateľné modely doma aj v iných kultúrach.

A. Reprodukateľné zakladanie zborov

Zakladanie zborov, ktoré sa sami reprodukovujú je najlepším spôsobom evanjelizácie regiónu. Zakladanie zborov pridávaním nepovedie k hnutiu. Jeden plus jeden plus jeden sa rovná tri. Jeden krát dva krát dva sa rovná štyri.

Na prvý pohľad v tom nie je veľký rozdiel, ale keď sa na to pozrieme z dlhodobejšieho hľadiska, je v tom VEĽKÝ rozdiel. Multiplikačný model – model znásobovania je modelom hnutia zakladania zborov saturáciou (nasyčovaním). To znamená, že keď je založený nový zbor, mal by mať hneď od počiatku víziu reprodukovať sa.

Zakladatelia zborov saturáciou hľadajú model nekonečného reprodukovania. Chcú zakladať zbory, ktoré sa ľahko reprodukovujú tak, aby to viedlo k hnutiu. Zakladatelia zborov saturáciou nekončia vtedy, keď založia zbor – očakávajú, že tento zbor sa bude reprodukovovať a len vtedy vidia, že sa približujú k napĺňaniu Božích cieľov.

B. Medzikultúrne zakladanie zborov

Keď sa zbory znásobujú, reprodukovujú sa „podľa svojho druhu“. To znamená aj to, že je potrebné zakladať zbory pionierskym, medzikultúrnym spôsobom, aby sme mohli osloviť nové skupiny ľudí v danej oblasti.

Prebudenie v Ázii preniklo medzi kultúrne bariéry – k Židom aj ku Grékom (Sk.19:10). Text Efežanom 3:6 hovorí, že prenikanie evanjelia cez rôzne kultúry je tajomstvo, ktoré má naplniť cirkev. Boží ľud nepochádza z jednej etnickej skupiny, ale z národov celého sveta (Zj.7:9-10). Medzikultúrne zakladanie zborov je jednou z aktivít cirkvi, ktorá naplňa toto tajomstvo.

ZÁVER: HOSPODIN STAVIA DOM

Boh je architektom hnutia zakladania zborov. Veľké duchovné hnutia sú závislé na Ňom a na Jeho dokonalom načasovaní. Nikto nemôže nútiť Boha, aby konal. Boh je zvrchovaný a koná podľa svojej vôle. V knihe Skutkov vidíme naplnenie tejto pravdy v živote Pavla. Pavol mal túžbu niesť evanjelium do Ázie a mal v pláne tam ísť, keď to dovoľí Svätý Duch. Keď sa tam vybral, Boh mu dal nový smer. Neskôr, v Skutkoch 19, keď Boh otvoril dvere Pavlovi, aby pracoval v Ázii, demonštroval svoju moc jedinečným a udivujúcim spôsobom (Sk.19:1-12). Celá Ázia počula slovo Pánovo! Niektoré znaky Božej moci (ako uzdravenie šatkou) sa už nikdy neopakovali. Pre ľudí v Ázii bolo celkom obvyklé, že Boh koná neobyčajnými spôsobmi. Podstatné je to, že v tom čase v Efeze sa zvrchovaný Boh rozhodol konať.

Vytvorenie hnutia zakladania zborov saturáciou je jednoducho nemožné, ak to nenačasuje Boh. Ako môžeme poznať, kedy a kde On koná alebo chce konať ?

Ak chceme poznať Božiu vôľu, musíme najprv poznať Boha. Aby sme Ho mohli poznať, musíme rozvíjať vzťah s Ním v modlitbe. Keď sme v spojení s Ním na modlitbách a trebárs aj v pôstoch, ukáže nám svoju vôľu. Dôvod, pre ktorý Boh nekoná je možno ten, že je tu hriech, s ktorým nič nerobíme. Alebo nám Boh ukáže, že teraz je čas siať semeno, alebo modlitbami polievať to, čo sme zasiali. Možno nám chce ukázať iný spôsob, ktorým by sme mohli odomknúť zamknuté srdcia ľudí. Môže byť veľa dôvodov, pre ktoré Boh nekoná v danej oblasti, ale keď Boh položil na vaše srdcia nejaké bremeno, neprestaňte hľadať na modlitbách Jeho tvár.

Ak chceme poznať Božiu vôľu, musíme najprv poznať Boha.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Aká je vaša vízia?
- Je modlitebné hnutie súčasťou vašich plánov zakladania zborov?
- Ako spolupracujete s existujúcim Kristovým telom pred tým, než začínate zakladať zbory?
- Máte regionálny plán zakladania zborov v okolitých mestách?
- Kde obzvlášť vidieť, že Boh koná vo vašom regióne?
- Ktoré prvky hnutia zakladania zborov už existujú vo vašom regióne?

CIRKEV

CIRKEV

LEKCIA 9,10

Cirkev a duchovné dary

BOŽIE ZMOCNENIE K SLUŽBE

☞ Ciel' lekcie

Cieľom tejto lekcie je pomôcť členom zakladateľských tímov poznať svoje duchovné dary, aby tak mohli všetci slúžiť Bohu tým, čím ich obdaroval.

☞ Hlavné body

- Duchovné dary dáva Svätý Duch, aby zmocnil Telo Kristovo.
- Duchovné dary nie sú to isté, ako prirodzené alebo naučené nadanie alebo schopnosti.
- Duchovné dary môžeme objaviť prostredníctvom služby a potom ich rozvíjať.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Poznať svoje obdarovanie a pomáhať iným, aby tiež poznali svoje duchovné dary.
- Byť pripravený urobiť akékoľvek zmeny potrebné preto, aby mohol spolupracovať s ostatnými na základe duchovných darov.
- Mať účasť na práci tímu zakladateľov zborov, kde každý člen môže efektívne pracovať na základe duchovného obdarovania, ktoré bolo každému dané.

☞ Doporučenia inštruktorm

Všimnite si, že toto je dvojhodinová lekcia. Ak by bola potrebná prestávka, urobte ju medzi bodom III „Schopnosti ... dáva Duch Svätý ...“ a bodom IV „Induktívne biblické štúdium ...“.

I. PREČO POTREBUJEME DUCHOVNÉ DARY?

Cirkev je duchovné spoločenstvo. Veríme, že nadprirodzené Božie kráľovstvo, anjeli a démoni existujú. Taktiež veríme, že človek sa jednoducho nevyvinul evolúciou, ale že bol stvorený s telesnými aj duchovnými vlastnosťami. Sme viac, než len telo, krv a chemické látky. Túžime žiť nadprirodzený život, žiť v Duchu, a nie v tele. Pavol povedal:

“Lebo pravda, chodíme v tele, ale nežijeme podľa tela, lebo zbrane nášho boja nie sú telesné, ale mocné Bohu na borení pevností ...“ (2Kor.10:3-4).

Cirkev musí používať túto božskú moc. V zásade máme dve možnosti – *modlitbu a duchovné dary*. Vytvárajú prístup k Božej moci na úžitok Jeho ľudu a Jeho dielu. Sú potrebné pre konanie služby, ktorá je príliš ťažká pre samotné ľudské snaženie. Boh nikdy nechcel, aby sme slúžili zo svojich vlastných síl. On nám chce pomôcť. Ježiš prikázal učeníkom, aby *neodchádzali* z Jeruzalema a aby nezačínali svoju službu, kým nepríjmu moc Ducha Svätého (Sk.1:4-5).

Pán pripravil rôzne dary pre Jeho Telo, aby správne fungovalo. Jedna kategória darov sa vzťahuje na **vodcov**, aby „pripravovali Boží ľud k dielu služby“ (Ef.4:12). Druhá kategória darov sa vzťahuje na zvláštne **schopnosti** pre službu, ktoré sú dané v rôznych kombináciach každému veriacemu. To, čo vieme o týchto kategóriách, sme sa naučili z Písma.

II. VODCOVIA ... KTORÝCH DAL JEŽIŠ ... ABY VYSTROJILI TELO

Prvá kategória darov sa vzťahuje na vodcov, ktorí sú uvedení v liste Efežanom 4:11-16. Toto nie sú funkcie alebo úrady, do ktorých boli zvolení. Toto sú jednoducho ľudia, ktorých dal Boh do Tela Kristovho, aby pripravovali jednotlivcov pre ich konkrétne úlohy. Títo ľudia nie sú špecialisti, ktorí majú pre nás pracovať; efektívnosť ich práce sa meria našou efektívnosťou, teda tým, ako my robíme dielo služby.

Tento text vymenováva apoštolov, prorokov, evanjelistov a pastoračov/učiteľov. Tí, ktorí sú apoštolmi, majú byť vyslaní, aby kládli základy a začínali novú službu. Proroci hlásajú Telo Božie slovo, kým evanjelisti hlásajú Božie slovo strateným. Pastori a učители dozerajú a vyučujú Boží ľud. Aby sme rozumeli úlohe vodcov v Tele, použijeme príklad evanjelistu: jeho úlohou nie je iba evanjelizovať, ale aj pripravovať iných, aby evanjelizovali.

III. SCHOPNOSTI ... DÁVA DUCH SVÄTÝ ... ABY ZMOCNIL TELO

A. Definícia

Ďalšou kategóriou sú **schopnosti**, ktoré dáva Duch Svätý veriacim. Prirodzené alebo naučené talenty by sme mali používať v službe Bohu. Avšak Duch dáva jedinečným spôsobom veriacim schopnosti, aby budoval Telo Kristovo. Tieto sa nazývajú **duchovné dary**. V súvislosti s týmito darmi spomenieme nasledovné fakty:

- Každý veriaci má aspoň jeden (1Kor.12:7; 1Pet.4:10).
- Sú dané podľa túžby Ducha, a nie podľa našej túžby (1Kor.12:11).
- Sú dané na všeobecný úžitok, nie na náš prospech (1Kor.12:7,12-27, Rim.12:4-5).
- Dar alebo dary, ktoré máme sú dielom Ducha (1Kor.12:4). Služba, v ktorej ich používame sa viaže ku Kristovi (1Kor.12:5) a ich účinnosť je Božím dielom (1Kor.12:6). Naša zodpovednosť je jednoduchá – poslušnosť.

B. Duchovné dary a Telo Kristovo

Boh rozdelil tieto dary za účelom budovania Tela.

1. Dôležitosť každého člena

Ilustrácia o tele v 1.liste Korintňanom 12 ukazuje, že je potrebné, aby každý člen plnil svoju úlohu v Tele. Tak, ako fyzické telo trpí, keď jedna časť je chorá, aj Telo Kristovo trpí, ak jeden člen nepoužíva svoj dar. Každý veriaci má konať „dobré skutky“ (Ef.2:10) Tieto skutky nemôžeme konať z ľudských síl. Potrebujeme nadprirodzenú moc Ducha Svätého, ktorý v nás koná, aby sme ich mohli robiť.

2. Funkcia „obdarovaných“ ľudí

Boh postavil v cirkvi obdarovaných ľudí, aby viedli a robili výcvik veriacich. Každý miestny zbor má jednotlivcov, ktorí sú jedinečne obdarovaní v týchto oblastiach. Nemajú však byť nejakou elitnou skupinou, ktorá nesie službu zboru. Text v Ef.4:11-13 hovorí, že oni majú pripravovať Boží ľud, aby tak títo veriaci mohli niesť dielo služby. Je preto veľmi podstatné, aby každý veriaci spoznal svoje obdarovanie a používal ho v službe.

3. Služba milosti Božej

Keď používame svoje dary (1Pet. 4:10-11), keď slúžime, Božia milosť prúdi od nás k druhým. Boh chce slúžiť ľuďom – a chce tak robiť skrze nás a to konkrétne skrze naše duchovné dary. On sa už rozhodol, ako chce použiť každého z nás a podľa toho nám dal potrebný dar. Našou úlohou je používať ho a prinášať Bohu ovocie.

C. Ako spoznáme svoj duchovný dar (dary)

Ak chceme poznať svoje dary, chce to čas a skúsenosti. Ak neviete, aké sú vaše dary, môžete sa začať učiť poznávať dary všeobecne, tým, že začnete slúžiť v Tele a budete pozorovať, čo Boh koná skrze vás a prostredníctvom vašich duchovných darov a prirodzených schopností.

V Biblii neexistuje žiadny test na poznávanie duchovných darov. Nie sú závislé na prirodzených alebo naučených schopnostiach. Lekár nemusí mať dar milosrdenstva, ani učiteľ nemusí mať dar vyučovania. Mali by mať vzdelanie a skúsenosti v týchto oblastiach, ale to nie je to isté, ako duchovné obdarovanie. Ich darmi môže byť evanjelizácia, spravovanie alebo niečo iné. Hodnotenie vašej profesie nie je spôsob, ako spoznať svoje duchovné dary.

Duchovný dar spoznáme podľa výsledku, ktorý sa dostaví pri jeho používaní. Keď slúžime druhým, Božia milosť, moc a požehnanie prúdi skrze náš dar spôsobom, ktorý prevyšuje naše ľudské schopnosti. Najlepší spôsob, ako objaviť svoj dar (dary) je byť zaangažovaný v rôznych formách služby a pozorovať, čo Boh používa. Tento proces prebieha spôsobom – „pokús-omyl“. Keďže Božia moc bude prúdiť od nás smerom k druhým, je dobré počúvať ich rady. My si možno nevšimneme, ako nás Boh používa, ale iní si to môžu všimnúť.

Duchovný dar spoznáme podľa výsledku, ktorý sa dostaví pri jeho používaní.

V Novom zákone je zoznam mnohých duchovných darov (viď bod D nižšie). Keďže každý zoznam obsahuje rôzne dary, zdá sa, že asi ani jeden nie je úplný. Môže byť veľa ďalších druhov darov služby. Taktiež je jasné, že každý veriaci má dar. Nie je však jasné, či všetci máme iba jeden. Niektorí môžu mať dva alebo viac. Ťažko povedať. Kvôli tejto rôznosti je potrebné, aby sa veriaci angažovali v rôznych typoch služby.

Hoci prirodzené alebo naučené schopnosti nie sú to isté ako duchovné dary, výcvik alebo talent môžu učiť zvýšiť účinnosť daru. Napríklad – ak niekto má dar vyučovania, znamená to, že Boh ho chce požehnať v tejto oblasti služby. Tento dar však nie je náhradou za štúdium len preto, že táto osoba *má čo povedať!* Boh vie požehnať aj to *málo*, čo máme. Chce rovnako požehnať aj naše *veľa*. Mať dar nie je výhovorkou preto, aby sme boli leniví. Toto sa vzťahuje na každý dar. Keď už sme zistili, aký dar (dary) máme, mali by sme robiť všetko preto, aby sme ho rozvíjali a aby sme sa mohli stavať stále lepšími nástrojmi služby v cirkvi.

Obr.9.1 Boh znásobuje naše úsilie

D. Popis duchovných darov

Naše chápanie darov vychádza z dvoch textov – Rim.12 a 1Kor.12-14. Keďže je známe naše pukušenie oddeľovať tento predmet, Duch Svätý vložil do stredu tohto učenia o daroch veľkú kapitolu o láske – text v 1Kor.13. Uvádžame tu zoznam duchovných darov v abecednom poradí, nie v poradí dôležitosti. Väčšina znalcov Biblie verí, že takéto zoznamy nie sú vyčerpávajúce.

E. Dve varovania

V prvom rade si pamätajte, ako sme už povedali, že naše poznanie každého jedného, ale aj všetkých darov pochádza z Biblie. Po druhé – dosiahnuteľnosť niektorých z darov dnes je záležitosťou neporozumenia v Tele Kristovom. Rozpory sa obvykle sústreďujú okolo toho, či sú aj dnes niektoré dary dostupné od čias, kedy bol napísaný Nový zákon. Niektorí si myslia, v spojení s Božím písaným zjavením, že niektoré dary, obzvlášť v ich zázračnej forme už prestali. Iní veria, že to, čo Biblia učí o daroch v novozákonnej cirkvi je stále platné aj pre dnešnú cirkev. Obidve stanoviská majú podporu u vážených, úprimných a vzdelaných znalcov. Čo s tým teda máme robiť? Jednoduchým riešením je merať a prispôbovať našu poslušnosť a skúsenosť tomu, čo hovorí Biblia a v plnosti to aplikovať.

IV. INDUKTÍVNE BIBLICKÉ ŠTÚDIUM TEXTOV O DUCHOVNÝCH DAROCH**A. Pozorovanie**

V tabuľke je zoznam veršov, ktoré hovoria o duchovných daroch. Do druhého stĺpca napíšte celkové pozorovanie o všetkých daroch, do tretieho stĺpca napíšte dary. Na začiatok vám uvedieme niekoľko príkladov:

B. Výklad

Do štvrtého stĺpca napíšte to, čo text hovorí o konkrétnom dare.

Písmo	Celkové pozorovanie	Dary	Výklad
Rim.12:6-8	Máme rozdielne dary podľa milosti Používame ich úmerne podľa viery	Proroctvo	
		Služba	
1Kor.12:4-11	Rôzne ... ten istý Každý má aspoň jeden dar		

Písmo	Celkové pozorovanie	Dary	Výklad
1Kor.12:27-29			
Ef. 4:11			

Prejdite si teraz tieto zoznamy. Podľa toho, ako poznáte učenie Biblie, zostavte funkčnú definíciu každého daru.

C. Aplikácia

Napíšte, ktoré dary máte. Vedľa každého napíšte, čo si myslíte, ako Boh chce, aby ste ho používali pre službu Telu:

V. PREKÁŽKY V POZNÁVANÍ SVOJICH DAROV

A. Osobné dôvody

- Strach prameniacy z toho, že iní zle posudzovali alebo zneužívali dary.
- Nedostatočne funkčné chápanie toho, ako nadprirodzeno môže konať vo fyzickom svete. Je to problém svetonázoru.
- Prechovávanie a neriešenie osobného hriechu a/alebo nedostatok viery.
- Nedostatok oddanosti službe iným.
- Pokušenie napodobňovať iných v spôsobe používania darov.
- Prílišná snaha „získať dary“ namiesto toho, aby sme hľadali Darcu.
- Postoj „radšej počkám na dar, až potom budem slúžiť“ namiesto toho, aby sme poslušne slúžili iným dôverujúc, že Boh naplní svoje plány skrze nás. Nemusíme si ani uvedomovať, že používame svoje dary, keď sa snažíme milovať iných a slúžiť im.

B. Organizačné problémy

- Nevyváženosť v učení: niektoré dary sú vynechávané, iné sa príliš zdôrazňujú.
- Prílišné zdôrazňovanie niektorých darov ako „znaku duchovnosti“ namiesto toho, že dary sú určené pre službu iným.
- Žiadne biblické vyučovanie o daroch a neumožnenie slobodne ich používať.
- Prezentovanie darov ako cieľa, a nie ako nástroja pre službu.

VI. MOBILIZÁCIA CIRKVI PODĽA DUCHOVNÉHO OBDAROVANIA

Jedným z kľúčov k úspechu pri dosahovaní zrelosti a rastu v úsilí o zakladanie zborov je nachádzanie spôsobov, ako robiť výcvik všetkých členov, aby objavovali a rozvíjali svoje dary a cvičili sa v ich používaní v konkrétnej službe. Neexistujú hranice rastu zboru, ktorý uvoľňuje ľudí do služby v moci Ducha Svätého, a nenúti ich, aby obsadili určité miesta alebo pozície.

Zakladateľ zboru nemá len „konať službu“, má skôr robiť výcvik nových veriacich, aby konali službu.

A. Ako pomáhať iným, aby rozpoznávali svoje dary a používali ich

Prvou vecou, ktorú potrebujeme robiť, aby sme pomáhali iným nájsť svoje dary je povzbudzovať ich a uschopňovať ich pre službu. Iba keď slúžia, budeme schopní vidieť, ako účinne ich Boh používa. Je dôležité, aby sme iných učili o:

- Potrebe darov
- Podstate darov
- Spôsobe rozoznávania svojich darov
- Zodpovednosti používať dary

Potom, v službe, potrebujeme pozorovať výsledky služby, aby sme vedeli povedať, či ju Boh požehnáva alebo nie. Keď vidíme prítomnosť obdarovania, musíme povzbudzovať veriacich, aby ho rozvíjali a aby rástla ich služba v tejto oblasti (1Pet.4:10). Keď vidíme, že tu obdarovanie nie je, musíme byť uprímni a poradiť bratovi alebo sestre, aby skúsili službu v inej oblasti a nesmieme dovoliť, aby boli sklamaní z nedostatočných výsledkov.

Rovnako je dôležité, aby sme nezabúdali, že všetci veriaci, ako *časti Tela Kristovho* majú duchovné dary. Nie je podstatná dĺžka ich kresťanského života. Aj noví veriaci majú dary. Všimnite si výsledok evanjelizačného úsilia samaritánskej ženy (Ján 4:28-30). Bola veriaca menej než jednu hodinu a Boh ju použil, aby ku Ježišovi priviedla veľký zástup ľudí. Noví veriaci majú byť povzbudzovaní, aby slúžili a objavovali svoje dary.

Ešte jedna poznámka týkajúca sa nových veriacich v službe: *Mali by slúžiť*. Nemali by však *zastávať úrad* (1Tim.3:6) Slúžiť iným nie je to isté, ako viesť iných. Úrad vedenia si vyžaduje zrelosť a vyskúšanú vernosť. Všetci kresťania by však mali byť zapojení do služby iným a do evanjelizácie stratených.

B. Výcvik pomáha rozvíjať dary

Hoci duchovné dary sú darom z Božej milosti, stále je tu priestor pre výcvik a ich rozvíjanie v službe. Výcvik je v rovine ľudských schopností, kým obdarovanie je v rovine duchovného zmocnenia. Oboje sa má spájať v aktivitách služby.

VII. DUCHOVNÉ DARY A ZAKLADANIE ZBOROV

Preto, aby služba zakladania zborov bola efektívna, musí zakladateľ zboru poznať svoje obdarovanie. Výsledkom toho je, že sa zameriava na službu, ktorú v jeho živote Boh požehnáva. Je mnoho spôsobov, ako zakladať zbory. Ľudia môžu byť privedení k Ježišovi prostredníctvom služby vyučovania, evanjelizácie, súcitom alebo iným darom. Je dôležité, aby zakladateľ zboru s darom evanjelizácie trávil svoj čas skôr so stratenými, než pri príprave biblického štúdia. Avšak zakladateľ zboru s darom vyučovania by sa mal zameriavať na biblické štúdium. Keď má dar milosrdenstva, mal by byť s chorými a trpiacimi.

Keďže nikto nemá všetky dary, je dôležité, aby zakladateľ zboru sformoval tím s ďalšími, ktorí majú svoje obdarovanie a navzájom sa dopĺňali. Iba takto bude zachovaná vyváženosť služby. Zakladateľ zboru, ktorý nemá dar evanjelizácie môže zakladať zbor, ale bude mať dosť ťažkostí, pokiaľ nenájde partnera v tíme, ktorý tento dar má. Ktorýkoľvek dar by chýbal zakladateľovi zboru, môže ho nájsť u svojho partnera v tíme. Inak bude veľa práce závisieť na ťažkom ľudskom úsilí.

Tím zabezpečuje vzájomné dopĺňanie darov.

Božím plánom je, aby miestne zbory spolupracovali a aby každý člen používal svoje obdarovanie. V nových zboroch však môže byť na začiatku iba hŕstka veriacich. V tomto prípade je ešte dôležitejšie, aby hľadali svoje dary, rozvíjali ich a rýchlo ich začali používať v službe.

Ježiš určil konkrétnych ľudí, aby v Tele vystrojovali každého pre svoj diel služby. Duch Svätý navyše zmocňuje každého veriaceho zvláštnymi schopnosťami, aby plnil svoju úlohu, aby tak mohlo fungovať celé Telo. Vodcovia sú daní preto, aby vystrojili každého veriaceho do služby.

AKČNÝ PLÁN

- Urobte si induktívne štúdium v časti IV.
- Definujte, aké potreby má podľa Božej vôle naplniť vaša skupina. Napíšte možnosti pre službu, ktoré Pán vašej skupine otvára.
- Majte čas na stíšenie pred Pánom a proste Ho, aby vám dal dary, potrebné na naplnenie potrieb, ktoré ste definovali. Nezameriavajte sa na dary, ale na Darcu.
- Umožnite, aby každý išiel tým smerom, kde cíti, že má pomáhať pri naplňaní daných potrieb. Svoje zameranie a dôrazy sústreďujte na potreby, ktoré je potrebné naplniť láskyplnou službou, a nie na dary.
- Robte výcvik pre ľudí podľa toho, aký dar pre službu u seba vnímajú.
- Umožnite iným, aby vás hodnotili a radili vám pre upevnenie darov, ktoré používate.

CIRKEV

11

LEKCIA

Sociálna dynamika cirkvi

AKO NAŠA KULTÚRA OVPLYVŇUJE NÁŠ ZBOR

☞ Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je vysvetliť, ako kultúra – náboženská aj sociálna – ovplyvňovala cirkev v priebehu dejín. Uvidíme tiež paralely medzi dnešnou cirkvou v Strednej a Východnej Európe, bývalom Sovietskom zväze a prvou cirkvou apoštolov.

☞ Hlavné body

- Cirkev bude ovplyvňovaná kultúrou, ale nesmie prekročiť hranicu hriechu.
- Kultúra môže mať pozitívny, negatívny alebo neutrálny vplyv na cirkev.
- Cirkev musí prispôbovať svoje formy meniacej sa kultúre, aby bola relevantná.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Uvedomiť si, že kultúra mala v minulosti veľký vplyv na cirkev.
- Byť presvedčený, že formy cirkvi sa musia meniť s kultúrou a potrebami ľudí.
- Hodnotiť svoj vlastný zbor, aby videl, či sa adaptuje na to, aby získal neveriacich alebo či očakáva, že sa budú meniť neveriaci, aby sa hodili do zboru.

☞ Doporučenia pre inštruktov

- Ako prípravu na vyučovanie tejto lekcie si urobte stručný prehľad histórie náboženstva vo vašej krajine. Uvážte prípadné použitie nejakej literatúry na túto tému.
- Pripravte si väčší plagát s obr.11.1 alebo ho nakreslite na tabuľu. Diskutujte, či tri znázornené cirkvi majú právo odlišovať sa jedna od druhej, alebo – ak sú biblické - mali by byť vždy rovnaké.

ÚVOD

Kultúra hrá dôležitú úlohu v tom, ako rozmýšľame a konáme. Kultúra nás formuje, obklopuje nás a ovplyvňuje. Často sa to deje tak, že si to ani neuvedomujeme. Keď aj stretáme niekoho z inej kultúry, ktorá je veľmi odlišná od našej, obyčajne uvažujeme tak, že on alebo ona sú neobvyklí a my sme „normálni“.

Kultúra obklopuje a ovplyvňuje cirkev.

Kultúra vplyvňuje aj cirkev. Cirkev je v každej krajine iná. Niektoré rozdiely pramenia z rôznosti učenia, ale väčšina rozdielov je výsledkom kultúry. Napríklad cirkevné budovy v Afrike sa budú veľmi odlišovať od budov v Rusku. Podnebie je iné, iná je aj kultúra. Hudba v cirkvi v Južnej Amerike sa bude veľmi líšiť od hudby napríklad v Kórei. Tieto rozdiely vyplývajú z kultúry, a nie z učenia.

Navyše žiadna krajina nie je homogénna kultúrna skupina. V každej krajine žijú ľudia z rôznych krajín a kultúrneho pozadia. Kultúra sa môže rôzniť dokonca aj medzi domácimi skupinami v danej krajine. Rozdiely v ekonomickom postavení, úrovni vzdelania a veku môžu zapríčiniť radikálne odlišné svetonázory. Významné kultúrne rozdiely môžeme vidieť aj medzi vidieckymi a mestskými oblasťami.

Niektoré z týchto kultúrnych vplyvov na cirkev sú pozitívne. Pomáhajú cirkvi, aby sa priblížila a získala ľudí. Príkladom tohto druhu kultúry môže byť používanie poézie. Ak je toto forma umenia, ktorá sa vysoko cení v danej kultúre, môže byť efektívne využitá na vyjadrenie duchovných právd. Ďalšie kultúrne vplyvy môžu byť neutrálne a málo významné, jednoducho odrážajú spôsob, ktorý si daná cirkev alebo zbor zvolia, aby niečo robili. Príkladom neutrálneho vplyvu je spôsob, akým sa vykonáva zbierka: malo by to byť počas bohoslužieb, na začiatku, uprostred, na konci alebo schránka na zbierku by mala byť niekde na konci chrámu alebo inej miestnosti, kde by ľudia dali svoje milodary? Nanešťastie sú aj negatívne kultúrne vplyvy, ktoré môžu vplývať na život cirkvi. Môže to byť napríklad rasizmus alebo synkretizmus, ktorý môže z kultúry preniknúť do cirkvi.

Kultúrne rozdiely môžu byť pozitívne, negatívne alebo neutrálne

I. BIBLICKÉ PRINCÍPY

A. Udržiavanie rovnováhy

Adaptovať sa v kultúre bez toho, aby sme sa prispôbovali hriechu môže byť ťažké. Pre zakladateľa zboru je toto dôležitá vec. Keď pracuje pri organizovaní nového zboru, potrebuje robiť rozhodnutia, aké formy a štruktúry treba použiť. V Novom zákone sa na túto tému nachádzajú dve veľmi významné pasáže.

1. Skutky 14:8-18

V tomto texte Pavol uzdravil chromého muža v meste Lystra. Keď ľudia videli zázrak, chceli Pavlovi a Barnabášovi obetovať. Ich úmysel bol dobrý, ale Pavol vedel, že toto by bolo modlárstvo a postavil sa proti tomuto zlu. Pavol odmietol účasť na kultúrnych praktikách, ktoré boli jasne v rozpore s Písmom.

2. 1 Korintanom 9:19-23

Pavol jasne vyjadruje svoju ochotu byť ako Žid, pohan alebo ktokoľvek iný, len aby ich získal pre Krista. Spasenie považoval za oveľa dôležitejšie, než svoju patričnosť k nejakej kultúre. Pavol však tiež vyjadruje, že existujú hranice, pokiaľ sa môže priblížiť nejakej kultúre. Bol vždy pod Kristovým zákonom (v.21). Nemôže prijať hriech, ale kvôli strateným sa vzdá svojej kultúry.

B. Forma a funkcia

O spôsobe ponímania formy a funkcie sme už hovorili v predošlých lekciách. Sú kľúčom k tomu, aby cirkev nachádzala rovnováhu vo svojom postoji ku kultúre. Je dôležité pripomenúť si význam týchto pojmov.

1. Funkcia – Čo musíme robiť

Veci, ktoré má cirkev prikázané robiť sú *funkcie*. Najdôležitejšími funkciami sú vyučovanie, kázanie, evanjelizácia, krstenie, uctievanie, modlitba a Večera Pánova. Je veľa ďalších funkcií, ako je povzbudzovanie sa navzájom, milovať jeden druhého, spievanie duchovných piesní, dávanie Pánovi a núdznym. Tieto veci cirkev musí robiť.

2. Forma – spôsob, ktorý si zvolíme, **ako** budeme vykonávať funkcie.

Formy cirkvi sú spôsoby, ktorými cirkev vykonáva svoje *funkcie*. V tejto oblasti má cirkev veľkú slobodu, pokiaľ si však nevyberie formy, ktoré sú v Biblii zakázané. Cirkev má napríklad prikázané, aby sa modlila. Ako, kde, kedy a ako často, nie je určené. To, či pri tom stojíme, kľačíme alebo sedíme sa môže odlišovať podľa kultúry. V tomto je sloboda. Keby sa však niekde rozhodli, že sa budú modliť k Buddhovi, bol by to hriech. *Až takúto* slobodu nemáme.

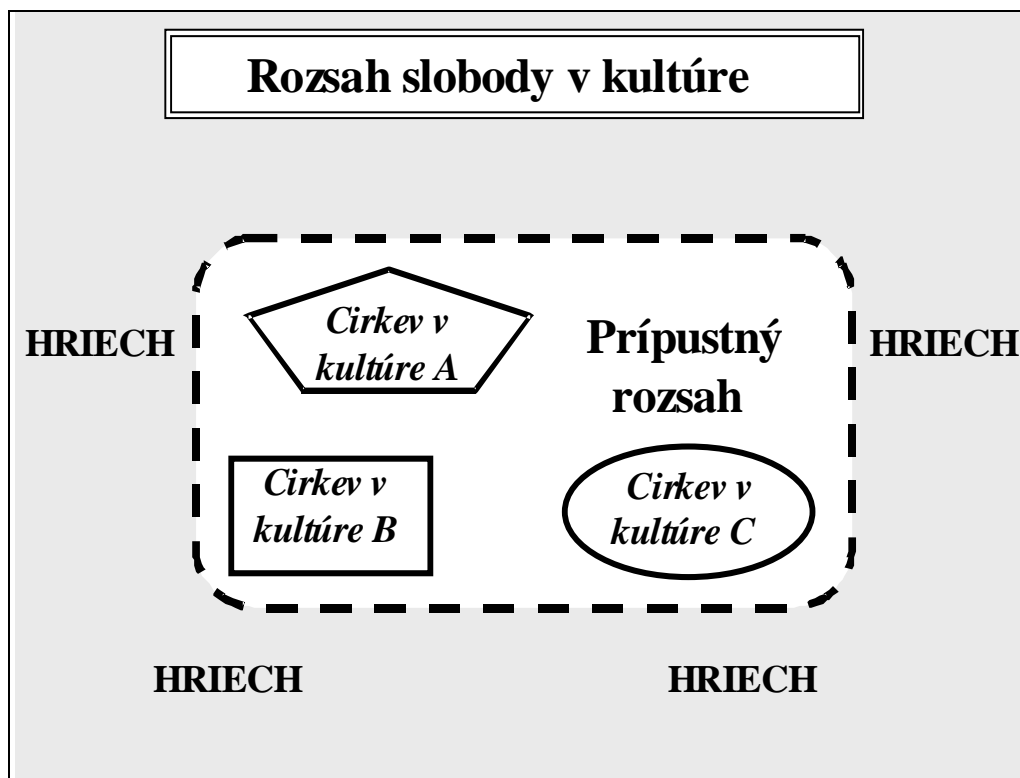
Máme slobodu vybrať si, ako budeme uctievať a slúžiť, pokiaľ však neprekročíme hranicu hriechu, ktorý je v Biblii výslovne zakázaný.

Rozlišovanie medzi formou a funkciou je prvým krokom k tomu, aby cirkev bola prijateľná pre každú kultúrnu skupinu. Musíme chápať, že máme slobodu vybrať si, ako budeme uctievať a slúžiť, pokiaľ však neprekročíme hranicu hriechu, ktorý je v Biblii výslovne zakázaný. Formy môžu byť v každej kultúre rozdielne. Toto je dobré a normálne, pokiaľ sa vyhýbame hriechu.

Obr. 11.1 nám pomôže vysvetliť, že rozsah našej slobody umožňuje rôznosť v našom uctievaní a kresťanskom živote.

Všimnite si, že tri rôzne útvary v strede obrázka symbolizujú rôzne formy, ktoré sú vhodné v rôznych kultúrach. Ktorýkoľvek bod v rámci bieleho poľa je pre Pána prijateľný. Samozrejme, každá kultúra môže uprednostniť iné formy v rámci tejto prípustnej oblasti. Cirkev v kultúrach A, B a C si môže zvoliť rôzne spôsoby vykonávania svojich funkcií. To je dobré a normálne. Sivá plocha symbolizuje hriech. Každá kultúrna forma je platná, pokiaľ neprekračuje prerušovanú čiaru do oblasti hriechu, ktorý Biblia zakazuje.

obr. 11.1 Rozsah kultúrnej slobody cirkvi a kresťanského života

II. NOVOZÁKONNÁ CIRKEV A KULTÚRA

Vplyv kultúry je zreteľne vidieť v príbehu novozákonnej cirkvi. Začala v podstate ako židovská skupina a potom sa rýchlo rozšírila medzi pohanov. Cirkev v pohanských oblastiach postupne prevýšila cirkev v Jeruzaleme v početnosti aj význame. Keď v roku 70 Rimania zničili Jeruzalem, tunajšia cirkev tým úplne stratila na význame.

Pri čítaní Skutkov a epištol vidíme, že formy bohoslužieb, štruktúry cirkvi a organizácie sa vyvíjali *podľa potrieb* a často odrážali miestnu kultúru. Toto bol nepretržitý proces, ktorý súvisel s tým, ako sa rastúca cirkev vyrovnávala s novými situáciami a novými kultúrami.

Formy bohoslužieb, štruktúry cirkvi a organizácie sa vyvíjali *podľa potrieb* a často odrážali miestnu kultúru.

A. Jeruzalemská cirkev

Jeruzalemská cirkev je úžasným príkladom prekvitajúcej miestnej cirkvi. Ešte stále slúži ako model milujúceho, starostlivého a zdieľajúceho sa Tela. Mala jednu slabosť. Napĺňala iba prvú časť Kristovho prikázania – byť svedkami „v Jeruzaleme, v celej Judei a Samárii a až do posledných končín zeme.“ Máme napodobňovať to, ako sa ľudia v tomto spoločenstve navzájom milovali, ale nie ich nedostatok záujmu o zvyšok sveta.

Prvá cirkev v Jeruzaleme bola v zásade zložená zo Židov, ktorí boli ovplyvnení predovšetkým vlastnou, židovskou kultúrou. Apoštolovia sa nepretržite rozhodovali, ako preplieť ich židovské tradície a formy bohoslužieb s ich novou kresťanskou vierou.

1. *Modlitba v chráme*

Aj po obrátení sa apoštolovia naďalej stretávali, modlili a uctievali v židovskom chráme (Sk.2:46; 3:1). Boli zvyknutí na tento štýl bohoslužieb a bolo pre nich pohodlné v tom pokračovať. Keď počet veriacich vzrástol na tisíce, nebolo už žiadne miesto dost' veľké na spoločné stretávanie. Vôbec nepomysleli na postavenie „cirkevnej“ budovy. Veriaci boli cirkev. Táto časť ich židovskej náboženskej kultúry bola prijateľná. Nezúčastňovali sa však obetovania. Chápali, že Kristus, Baránok Boží, už naplnil funkciu obetovania (Žid.7:27). Správne odmietli tento zvyk napriek tomu, že bol hlboko zakorenený v ich kultúre.

2. *Cirkev po domoch*

Okrem stretávania v chráme sa veriaci stretávali aj po domoch (Sk.2:46). Tento model zaviedli ešte pre Letnicami. Učeníci boli nepretržite spolu, keď očakávali na Svätého Ducha (Sk.1:12-14) a tri roky predtým boli nepretržite s Ježišom. Tento zvyk nevyšiel z ich židovskej kultúry, ale z toho, čo prežili s Ježišom.

3. *Evanjelizácia*

Kultúra Židov mala negatívny vplyv na evanjelizáciu. Ťažko dokázali veriť tomu, že by Boh mohol spasiť pohanských „psov“, hoci Ježiš prijímal všetkých ľudí (Ján 4). Boh chcel napraviť túto slabinu tým, že dopustil prenasledovanie, aby ich dostal von z Jeruzalema a aby svedčili celému svetu. Prostredníctvom dramatických videní hovoril k Petrovi aj Pavlovi, aby ich presvedčil, že majú ísť k pohanom (Sk.9,10).

Židovský kultúrny pohľad na pohanov mal negatívny vplyv na evanjelizáciu vo svete.

4. *Vyvolenie diakonov*

Základnými úradmi v cirkvi bol apoštolovia a proroci (Ef. 2:20). Ďalšie úrady sa javia ako diakonské, hoci v Sk.6:1-7 sa konkrétne takto nenazývajú. Dôvod, pre ktorý vznikli tieto úrady bol kultúrny problém. Vyzerá to, akoby cirkev venovala väčšiu opateru „skutočným“ židovským vdovám, ktoré hovorili hebrejsky než tým, ktoré hovorili po grécky.

Rozhodnutím apoštolov bolo vybrať sedem mužov, ktorí budú mať na starosti tieto záležitosti. Keďže všetci títo muži mali grécke mená, zdá sa, že cirkev urobila toto rozhodnutie na základe kultúrnej príbuznosti. Apoštolovia rozhodli, že grécky hovoriace vdovy sú rovnako dôležité ako tie, ktoré hovorili hebrejsky. Rozhodli tiež, že grécky hovoriaci muži budú vhodnejší pre službu vo svojej kultúrnej skupine. Vymenovali ich verejne, aby tak demonštrovali, že v cirkvi nie sú „druhotriednou“ kultúrou.

B. Cirkev z pohanov

Pri prenasledovaní v Sk.8:1-3, učeníci konečne roznášali evanjelium do Samárie a až do „posledných končín zeme“. Mnohí z pohanov uverili tejto zvesti, najmä keď videli zázraky, ktoré robili apoštolovia.

Boh si špeciálne pre túto službu vyvolil Pavla (Sk.9:15). Výsledkom toho bolo, že napriek mnohým protivenstvám nastal explozívny rast cirkvi.

V zboroch v pohanských oblastiach Malej Ázie bolo značné množstvo Židov. Pavlovou bežnou metódou pri získavaní nejakého mesta bolo ísť najprv k Židom, a k pohanom až potom, keď Židia odmietli zvesť evanjelia. Pavol vedel, že Židia sú Bohom vyvolený národ a že už majú základné poznanie o Bohu a o Starom zákone. Niekedy našiel oddaných židovských mužov alebo ženy a tí umožnili, aby mohol sformovať jadro nového zboru. Títo ľudia si však so sebou často priniesli určité svetské a náboženské prvky, ktoré bránili evanjelizácii pohanov.

V Novom zákone je častá téma integrovania týchto židovských veriacich do tela Kristovho. Kristus zlomil rozdelenie a sformoval nové Telo – cirkev - , ktorá pozostávala zo Židov aj z pohanov (Ef.2:14-16). Nie vždy sa im však darilo spolu vychádzať. Konflikt vznikol obvykle vtedy, keď židovskí kresťania vyžadovali od kresťanov z pohanov svoju náboženskú kultúru. Epištoly neustále karhajú takéto postoje.

Konflikt v prvej cirkvi vznikol obvykle vtedy, keď židovskí kresťania vyžadovali od kresťanov z pohanov svoju náboženskú kultúru.

1. Jeruzalemská rada

Skutky 15:1-21 zaznamenávajú medzníkové rozhodnutie týkajúce sa otázky, nakoľko by sa židovská kultúra mala vnášať do cirkvi. Veriaci zo Židov vyžadovali obriezku, potrebnú pre spasenie. Rada urobila dve významné rozhodnutia.

A. Obriezka

Obriezka bola jedným z najposvätnějších rituálov judaizmu. Rada ju však odmietla. Nechceli ukladať žiadne bremeno navyše na tých, ktorí sú spasení (Sk.15:10-11,19). Spasenie vylúčilo potrebu konať akékoľvek náboženské skutky. List Kolosenským sa venuje špeciálne tejto téme. Snaha nútiť nových veriacich, aby sa podriadili židovským tradíciám a náboženskej kultúre bola rozhodne odmietnutá.

B. Jedenie mäsa

Rada odmietla obriezku, ale urobila aj ďalší ústupok (Sk.15:19-21). Prosila veriacich z pohanov, aby sa zdržiavali nasledovného:

- Jedla, ktoré bolo obetované modlám
- Sexuálnej amorálnosti
- Mäsa zo zadusených zvierat a krvi

Vo verši 21 je odôvodnenie. V každom meste boli neveriaci Židia, ktorých chceli získať pre Krista. Sexuálna nemorálnosť, mäso obetované modlám a mäso s krvou by pre nich boli kultúrne tak pohoršujúce, že by to bránilo v snahe získať ich pre Krista.

Sexuálna nemorálnosť je v Biblii jasne zakázaná ako hriech. Tento zákaz je pochopiteľný. Čo však jedenie krvavého alebo obetovaného mäsa? Pavol neskôr venuje tomuto predmetu dôležitú pasáž. V 1.liste Korinťanom definuje nasledovné princípy:

- Modly nie sú ničím.
- Jedlo, ktoré jeme neovplyvňuje náš vzťah k Bohu.

Pavol tiež zavrhuje zdržiavanie sa jedla v 1Timoteovi 4:3-5. Jednoducho – jedenie jedla nie je hriech. Predsa však sa rozhodne nejest' mäso obetované modlám, aby nepohoršil „slabšieho brata“. Pavol tu hovorí o mladých kresťanoch, ktorí ešte nerozumejú svojej novej slobode v Kristovi. Pavol sa vzdáva takéhoto jedla, aby nepohoršil slabého veriaceho. Toto je veľmi podobné situácii v Skutkoch 15. Vidíme teda, že učenici robili kultúrne ústupky kvôli dvom skupinám:

- Nespaseným Židom
- „Slabým“ kresťanom

Dôležitým učením je, že veriaci musia prispôbiť svoje náboženské formy, aby neboli pohoršením pre kultúru neveriacich a „slabých“ kresťanov. Toto je kontext Pavlovho výroku, že „všetkým som bol všetko“, aby ich získal (1Kor. 9:19-23).

Veriaci musia prispôbiť svoje náboženské formy, aby neboli pohoršením pre kultúru neveriacich a „slabých“ kresťanov.

2. *Misia v Antiochii*

Boh mocne používal cirkev v Antiochii ako základňu, z ktorej vyslal Pavla a Barnabáša, neskôr aj Silasa, aby evanjelizovali pohanský svet. Vieme dosť málo o vnútornom živote tejto cirkvi v porovnaní s Jeruzalemskou, o ktorej toho bolo napísaného oveľa viac. Nová vec, ktorú nám Boh ukazuje na Antiochii je potreba niest evanjelium všetkým národom. Náboženská kultúra židovských veriacich v Jeruzaleme im bránila v plnení tejto úlohy. Nemohli a nechceli meniť svoje formy bohoslužieb, čo však bolo potrebné, aby oslovili pohanské národy. Boh ich odsunul nabok a použil namiesto nich cirkev v Antiochii. To je smutný koniec jeruzalemskej cirkvi, ktorá podľa Skutkov 2 začala tak úžasne.

Štruktúra cirkvi sa menila, rástla a vylepšovala sa podľa potreby.

3. *Ustanovenie úradov v cirkvi*

Keď sa cirkev rozšírila po Ázii a v oblasti Stredozemného mora, v jej štruktúre boli ustanovené nové úrady. V 1Timoteovi 3:1-11 a Titovi 1:5 vidíme ustanovenie starších. Potom nasledujú diakoni a požiadavky, ktoré sú na nich kladené sú detailnejšie uvedené v 1Tim.3:1-13 a v Titovi 1:5-9. V týchto epištolách tiež vidíme možný odkaz aj na diakonisy a konkrétne ustanovenia pre podporu vdovám, doplnené aj o požiadavky na nich kladené. Je zrejmé, že štruktúra cirkvi sa menila, rástla a vylepšovala sa podľa toho, ako sa menila doba a potreby. Služba cirkvi sa prispôbovala špecifickým kultúrnym potrebám a charakteru jednotlivých skupín (Tit 1:12-14).

Služba cirkvi sa prispôbovala špecifickým kultúrnym potrebám a charakteru jednotlivých skupín.

4. *Rímske prenasledovanie*

Počnúc udalosťami v Skutkoch 8, cirkev bola prenasledovaná Rimanmi. Utrpenie a smrť kresťanov počas tohto obdobia sú známe, rovnako ako aj ich viera a láska. Väčšia časť Nového zákona bola napísaná práve v tomto období a volanie k vernosti je tu veľmi časté. Veriaci vo všeobecnosti zostávali verní svojej viere a slúžia nám ako veľký príklad. Keďže mali zakázané stretávať sa verejne, stretávali sa po domoch, v lesoch a jaskyniach. Ale tlak na ich vernosť bol silný. Neustále bojovali s opúšťaním svojich tradičných kultúrnych foriem a zvykov. Ako silnelo prenasledovanie, u židovských veriacich vzniklo silné pokušenie vrátiť sa k judaizmu a bezpečiu jeho oficiálneho postavenia. To, že sa jasne nerozišli s minulosťou a ich starými formami bohoslužieb sa im neskôr stalo osídлом. List Židom je napísaný tejto skupine a poukazuje na bláznovstvo výmeny moci Kristovej za tieto staré formy.

III. OD NOVÉHO ZÁKONA PO DNEŠOK

Od doby Nového zákona po moderný dnešok prešlo veľa času a kresťanská cirkev sa tiež menila. Niektoré zmeny boli pozitívne, niektoré negatívne. Väčšina z nich bola ovplyvnená skôr kultúrou, než učením.

A. *Vývoj smerom k štátnej cirkvi*

Zbožnosť svätých napokon zvíťazila – uveril aj cisár Konštantín a kresťanstvo sa stalo štátnym náboženstvom. Tento čin zmenil náboženský obraz sveta. Namiesto vážneho stretávania veriacich po domoch s veľkým rizikom sa začali objavovať obrovské cirkevné budovy a ich honosnosť, moc, krása a bohatstvo priťahovali aj neveriacich. Vždy tu boli úprimní veriaci – „zostatok“. Tak, ako rástla politická moc a viditeľnosť cirkvi, jej duchovnosť upadala. Formy bohoslužieb sa stále viac stávali dôležitejšími, než ich funkcia.

Tak, ako rástla politická moc a viditeľnosť cirkvi, formy bohoslužieb sa stále viac stávali dôležitejšími, než ich funkcia.

B. *Rozdelenie na východ a západ*

Došlo k oddeleniu katolíckej a ortodoxnej (pravoslávnej) cirkvi. Čiastočne išlo o učenie – spor o „filioque“ (*záp.cirkev zmenila Nicejsko-konstantinopolské vyznanie viery vložím slova „filioque“ do vety Spiritus sanctus procedit ex Patre Filioque – Duch Svätý vychádza z Otca i Syna. – pozn.prekl.*), ale bola taktiež ovplyvnená kultúrnymi rozdielmi medzi Východom a Západom

a bojom o moc medzi vodcami oboch skupín. Východná aj západná cirkev sa v mnohom spoliehali skôr na formy než na funkcie. Ako majú vykonávať jednotlivé časti bohoslužby znamenalo viac než to, čomu veria. Vtedy sa vynorili dve veľmi odlišné formy kresťanského bohoslužobného obradu – jedna na Východe, druhá na Západe. Všimnite si hodnotenie formy ortodoxnej viery v správe vyslancov v Konstantinopole z roku 987, ktorá bola určená Vladimírovi, zvanému Veľkému, kniežaťu z Kijeva.

Protestantská cirkev pomaly prijala mnohé z foriem používaných v ortodoxnej aj katolíckej cirkvi.

“Gréci nás zaviedli do budovy, kde uctievali svojho Boha a my sme nevedeli, či sme v nebi alebo na zemi. Pretože na zemi neexistuje taká nádhera alebo taká krása a my nie sme schopní to opísať. Vieme len, že Boh prebýva medzi týmito ľuďmi a ich bohoslužby sú krajšie, než obrady iných národov. Nemôžeme zabudnúť na tú krásu. Každý človek, keď ochutná niečo sladké, už nemôže prijať nič horké a preto tu už dlhšie nemôžeme zostať.” (The Primary Chronicle)

C. Protestantská reformácia

Korene protestantskej reformácie vychádzajú z túžby reformátorov napraviť tento neoprávnený dôraz na formy. Túžili vrátiť sa k funkciám cirkvi. Reformátori kázali, že spasenie je skrze vieru v Krista – z viery samotnej. Formy cirkvi nie sú rovnako dôležité ako funkcie. To, **čomu veríme** je oveľa dôležitejšie než to, **ako robíme bohoslužby**. Katolícka aj ortodoxná cirkev odmietli tento argument. Kvôli tejto veci sa viedli vojny. Prepadávali sa krajiny. Nevní boli vyvražďovaní. Kresťanská štátna cirkev prenasledovala ostatné cirkvi. Bádania sa predhánali v hlásaní „pravého“ náboženstva na novoobjavených kontinentoch. K zneužívaniu dochádzalo na oboch stranách. V jednom extrémnom prípade ortodoxní bojovali proti ortodoxným v „schizme starých veriacich“ o to, koľko prstov sa má používať pri prežehnávaní. Za túto formu zomierali, hoci obidve strany súhlasili s učením o Trojici – teda s funkciou! Uprostred tohto nepriateľstva aj protestantská cirkev pomaly prijala tie isté formy – veľké bohato zdobené budovy, profesionálne duchovenstvo a pevné formy bohoslužieb – ktoré používali ortodoxní aj katolíci.

Miera, po ktorú bola cirkev ovplyvnená svojou kultúrou a minulosťou, závisí väčšinou od toho, ako jej vodcovia rozhodovali v súvislosti s formou a funkciou.

IV. SÚČASNÁ KULTÚRA A CIRKEV

Cirkvi v Strednej a Východnej Európe a v bývalom Sovietskom zväze dnes bojujú s dôsledkami kultúrneho, politického a náboženského vývoja. Každá z miestnych cirkví má svoje jedinečné spoločenstvá a prostredie. Nie je možné namaľovať nejaký zovšeobecňujúci obraz, ktorý by sa hodil na všetky. Miera, po ktorú bola cirkev ovplyvnená svojou kultúrou a minulosťou závisí väčšinou od toho, ako jej vodcovia rozhodovali v súvislosti s formou a funkciou. Tieto rozhodnutia sa možno robili vedome alebo podvedome, ale určite sa robili. Niektoré z nich sú pozitívne. Iné zas brzdia súčasnú cirkev v evanjelizácii stratených.

Zo štúdia novozákonnej cirkvi vyplývajú dva princípy:

1. **Formy cirkvi sa musia meniť podľa potrieb meniacej sa kultúry.**
2. **Cirkev musí byť ochotná meniť svoje formy tak, aby nebrzdila neveriacich a slabých kresťanov – musí sa však vyhýbať hriechu.**

Tieto princípy však, nanešťastie, často fungujú práve opačne. Namiesto toho, aby sme nasledovali jasné biblické princípy, konáme podľa týchto postupov:

A. Odmietame meniť sa

Mnohé cirkvi a zbory odmietajú meniť sa. Možno si vôbec nie sú vedomé toho, čo počas 2000 rokov svojho trvania v určitej kultúre „zdedili“. Ak si to uvedomujú, ospravedlňujú to ako starú tradíciu. Formy nahradili funkciou. Idú v šľapajách židovských kresťanov a držia sa svojich tradícií. Výsledkom toho je, že nie sú schopné osloviť a zasiahnuť ľudí vo svojej kultúre.

B. Očakávame, že neveriaci sa prispôbia kultúre našej cirkvi (zboru)

Toto je tak bežné, že sa to prijíma bez pochybností. Je to však úplne proti Písmu. Podľa Biblie sa veriaci má stať všetkým pre všetkých. Máme žiť taký život, aby sme dokázali stotožniť sa s neveriacimi a uľahčili im tak vzťah s nami a pripravili tak možnosť počúvať naše posolstvo. Máme ich pritiahnúť ku Spasiteľovi. Niektoré veci v kultúre sú hriechom. Tie musíme odmietnuť. Často je to však iba problém cirkevnej kultúry. Ak je to tak, potom sa cirkev musí meniť. Aj Kristus úplne zmenil svoju kultúru a stal sa človekom, aby zachránil hriešnikov – avšak bol bez hriechu (Filip.2:7; Žid. 4:15).

Cirkev často očakáva od „slabých“, že sa rýchlo vzdajú vecí, kvôli ktorým ešte nie sú pripravení. Biblický model však hovorí, že silní veriaci majú obetovať svoje právo, aby neuválili príliš ťažké bremeno na slabších veriacich. Ako často členovia cirkvi konali ako „slabší“ brat a požadovali, aby sa noví kresťania vzdali svojej kultúry?

Je pravda, že silnejší brat by mal učiť slabšieho. Toto sa má uskutočňovať stále. Prvým krokom silnejšieho brata je vzdať sa svojho práva a znášať nedostatky slabšieho brata, kým nevyrastie a nedozreje.

V. SÚHRN

Výzvou pre dnešnú cirkev je poznať, kedy má poukázať na hriech vo svojej kultúre a kedy sa má meniť a prispôbiť kultúre, aby získala stratených. Medzi tým sa musí vždy udržiavať rovnováha. Pre cirkev v Strednej a Východnej Európe a v bývalom Sovietskom zväze je toto zložitá záležitosť. Je tu záťaž storočí tradície a histórie. V mnohých smeroch to pripomína problém židovských kresťanov ranej cirkvi. Boli oddaní Pánovi. Vrúcne sa modlili. Milovali sa navzájom. Bolo však pre nich ťažké odložiť svoju 2000-ročnú židovskú históriu, aby mohli naplniť Veľké poverenie. Zmeňme to, kým by ďalšie prenasledovanie nerozohňalo bratov.

Mnoho cirkví a zborov si dnes volí meniť sa a získavať stratených, ale mnoho nie. Z tohto dôvodu je zakladanie nových zborov ešte dôležitejšie a úloha zakladateľa zboru je naliehavá. Dynamika kultúry nových zborov je podobná zborom v Antiochii. Noví veriaci prichádzajú bez náboženských a kultúrnych „návykov“, ktoré majú starší kresťania. Žijú vo vzťahu so svetom a svojou kultúrou. Ich potenciál je neodmedzený. Bez konkrétnych foriem sú slobodní prispôbiť svoje bohoslužby, uctievanie a život tak, aby získavali stratených.

Nebezpečenstvom u mladých veriacich je, že málo vedia o svätosti a učení Biblie. Cirkev v Antiochii prekonávala tento nedostatok tým, že mala dobrých učiteľov (Sk.13:1). Keď učili o milosti a svätosti, Boh ich používal, aby získali vtedajší známy svet. Kiež by sme aj my dnes boli takí verní.

Výzvou pre dnešnú cirkev je poznať, kedy má poukázať na hriech vo svojej kultúre a kedy sa má meniť a prispôbiť kultúre, aby získala stratených.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Ktoré sú hlavné črty kultúry vo vašej krajine, oblasti? Kde sú ich korene? Vychádzajú z histórie, náboženstva, politiky, podnebia, životného štýlu alebo niečoho iného?
- Ako môže veriaci rozlišovať medzi hriechom a medzi tým, čo je v protiklade s jeho náboženskou kultúrou?

AKČNÝ PLÁN

- Vo svetle tejto lekcie si zopakujte lekciu o forme a funkcii. Napíšte zoznam foriem a funkcií vo vašom zbere.
- Vyhodnoťte svoj zoznam vo svetle toho, čo viete o historických a kultúrnych vplyvoch na kresťanskú cirkev.
- Zostavte charakteristiku niektorých historických vetiev kresťanstva vo vašej krajine – napr. ortodoxnej (pravoslávnej), katolíckej, evanjelickej. Kriticky a s modlitbou uvedte, ktoré z týchto črt prijímal váš zbor. Určte, ktoré sú pozitívne a ktoré negatívne.

ZDROJE

Russian Primary Chronicle: Laurentian Text, (Prvá ruská kronika) Samuel H. Cross. N.p., n.d.

DUCHOVNÝ CHARAKTER

DUCHOVNÝ
CHARAKTER

LEKCIA 8,9

Zákon a evanjelium

ŽIVOT V DUCHU

☞ Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je odhaliť to, čo je dnes až príliš bežné: kresťania, ktorí dodržiavajú zákon, ale nerastú v láske k Bohu a k ľuďom. Budeme hovoriť o koreňoch tohto problému: spoliehanie sa na Zákon, aby sme sa stali svätými bez toho, že by sme rástli vo viere v evanjelium Ježiša Krista. Budeme sa učiť, ako môže v nás aj v iných dôjsť ku skutočnej zmene.

☞ Hlavné body

- Zmyslom Božieho zákona je ukázať nám našu hriešnosť, Jeho svätosť a našu potrebu Krista.
- Zákon nás nemôže urobiť svätými.
- Svätosť je vecou srdca.
- Život v Duchu a vo viere v evanjelium nás oslobodzuje spod Zákona.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Porozumieť, že zmyslom Božieho zákona je ukázať nám našu hriešnosť v protiklade k Božej svätosti, a viesť nás, aby sme videli, že každý deň potrebujeme Ježiša Krista.
- Uvedomiť si, že rast viery v evanjelium nás vedie od dodržiavania Zákona k pravej láske k Bohu a k ľuďom.
- Učiť sa slúžiť Bohu po novom - v Duchu, a nie po starom – podľa litery.

☞ Doporučenia pre inštruktov

Toto je dvojhodinová lekcia. Väčšina myšlienok tejto lekcie pochádza z textov Rimanom 7:1-13, Galat'anom 3:1-5 a 3:19-26. V príprave na túto lekciu si preštudujte tieto texty.

ÚVOD

Vzťah medzi zákonom a evanjeliom je jedným z najdiskutovanejších bodov pre vodcov zborov. V priebehu histórie cirkvi bol niekoľkokrát v centre diskusií. Prvá z nich je zaznamenaná v Sk.15 a v nasledujúcich epištolách Rimanom a Galat'anom. Na otázku: Má cirkev zdôrazňovať dodržiavanie zákona ako primárneho spôsobu služby Bohu? – môžeme jednoducho odpovedať – Nie! (Sk.15:19-21). Ďalšia diskusia prebiehala v 16.storočí, kedy nemecký mních Martin Luther, uprostred náboženského systému založenom na zákone, znovuobjavil učenie o ospravedlnení z viery. Luther neustále kázal o spasení ako dare, ktorý je zdarma bez dobrých skutkov, a týmto bola spustená protestantská Reformácia.

Keď sledujeme tieto udalosti, vidíme, že nastalo veľké Božie hnutie. V Skutkoch a počas Reformácie nastáva explózia Božieho kráľovstva, ľudia prichádzajú ku Kristovi, zakladajú sa zbory a premieňajú sa celé regióny. Čím to je, že dnes nevidíme konať Boha takýmto mocným spôsobom? Čo je potrebné k tomu, aby sme zakúsili premieňajúcu moc Ježiša Krista? Časť odpovede možno súvisí s faktom, že máme tendenciu zle používať zákon a robíme chybu v tom, že nenecháme konať evanjelium v našej službe.

Máme tendenciu zle používať zákon a robíme chybu v tom, že nenecháme konať evanjelium v našej službe.

V tejto lekcii budeme skúmať zámery Božieho zákona. Ďalej budeme diskutovať o obmedzeniach zákona a jeho neschopnosti vyprodukovať v nás svätosť. Po tretie - budeme sa snažiť uvidieť nový spôsob života, ku ktorému nás vedie Nový zákon. Potrebujeme učiť sa žiť vierou v evanjelium a v moci Ducha.

I. CIEĽ BOŽIEHO ZÁKONA

A. Zákon nám ukazuje Božiu svätosť

Boh nám dal svoj zákon, aby závoj, ktorý zahaľuje Jeho slávu mohol byť odstránený a aby sme mohli uvidieť to, čo naše ľudské srdcia nemôžu pochopiť, úžasnú Božiu svätosť. Toto je cieľ Jeho zákona. Nikomu, kto číta Bibliu nebude dlho trvať, kým si uvedomí, aký prísny je Boží zákon. Zákon je prísny, pretože Božia svätosť je prísna. Vidíme to v každom aspekte zákona, v svätosti života, ku ktorému nás volá, v nekompromisnosti jeho ducha a v tvrdosti trestu za zlyhanie. Uvažujte o trestoch za neposlušnosť Božiemu zákonu. Vidíme to v 2.Mojž.21:15-17, 22:20 a v 5.Mojž.22:20-22. Za cudzoložstvo majú byť obidvaja ukameňovaní na smrť. Ak syn v návale zúrivosti prekláňa svojich rodičov, má byť vydaný na smrť. Je strašné pomyslieť si, koľkí z nás by boli mŕtvi, keby sa tieto tresty mali uplatniť pri nás.

Mali by sme sa teda vyhýbať Božiemu zákonu, aby sme neboli usvedčení Jeho svätosťou? Nie, vôbec nie. Ak nikdy neprídeme k poznaniu Boha a Jeho skutočnej svätosti, budeme bolestne pykať. Nech je to akokoľvek ťažké, poznanie Boha a Jeho svätosti má zásadný význam, pre pochopenie našej skutočnej potreby Ježiša Krista. Bez neustále rastúceho poznania Božej svätosti budeme chodiť v pýche, budeme nemilosrdní vo vzťahoch k iným, budeme chodiť v sebadôvere a neviere.

Zákon je teda potrebný najprv pre neveriaceho, lebo zjavuje Božiu svätosť a má ho viesť ku Kristovi. Zákon je tiež potrebný pre veriaceho, aby vedel, ako vyzerá svätosť a zároveň mu ukazuje, čo robí nesprávne a kde potrebuje pokánie. Mohli by sme povedať, že zákon je hmatateľným vyjadrením Božieho charakteru. Preto, aby sme mohli napodobňovať Jeho charakter, potrebujeme konkrétne obrazy zákona.

B. Zákon ukazuje náš hriech

Druhým cieľom zákona je ukázať náš hriech. V Rim.7:7 vidíme, ako zákon fungoval v Pavlovom živote. Skrze prikázanie „Nepožiadáš“ si Pavol uvedomil, že žiadostivosť je hriech. Vo veršoch 8 a 9 Pavol hovorí, že prikázanie je ako zrkadlo, ktoré ukazuje, kedy bol žiadostivý a takto uvidel hriechnosť svojho srdca. „Ale hriech ... skrze prikázanie spôsobil vo mne všelijakú žiadosť ...“; hovorí. Nakoniec, keď Pavol vidí, aký „živý“ je hriech v ňom, uvedomuje si, že je stratený pred Bohom, keď mu znejú slová Mojžišovho zákona: „Zlorečený, kto by nepostavil slov tohoto zákona, aby ich činil.“ (5.Mojž.27:26). Prostredníctvom zákona si uvedomil, že je zlorečený, odsúdený na smrť.

Princíp, ktorému tu máme porozumieť je, že zákon je ako diagnostický prístroj. Ak máte podozrenie na tuberkulózu, pôjdete do nemocnice na RTG pľúc. Ak prístroj ukáže, že máte tuberkulózu, pôjdete späť do nemocnice, aby vás týmto prístrojom liečili? Nie, pretože rontgen je výborný prístroj na diagnostikovanie problému, ale je úplne neúčinný pri liečbe tuberkulózy. Takto funguje zákon. Jeho zámerom je ukázať náš hriech, ale nemá žiadnu moc vytvoriť v nás skutočnú svätosť.

C. Zákon ukazuje, že potrebujeme Krista

Ak je Boh svätý, ako ukazuje zákon, a my sme hriešni – ako ukazuje zákon, čo potom máme robiť? Potrebujeme záchrancu! Tretím cieľom zákona je ukázať nám, že potrebujeme Krista.

Zákon bol daný Bohom, aby nás „viedol ku Kristovi“ (Gal.3:24). Rozumieme, čo to znamená? Keď vidíme Božiu svätosť a svoju neschopnosť vyhovieť požiadavkam zákona, prichádzame k poznaniu, že potrebujeme Krista. Keď sme sa obrátili ku Kristovi, môžeme si myslieť, že by zákon mal prestať takto fungovať? Má zákon prestať upozorňovať nás na Krista, keď sme sa už stali kresťanmi? Nie, zákon je vždy pred nami, aby nám ukazoval, že potrebujeme Krista, ktorý jediný naplnil ideály zákona a urobil nás hodnými stať sa Božími deťmi.

Uvažujte o nasledovnom vyjadrení jedného skúseného pastora: *Musím priznať, že po mnoho rokov som nerozumel tomu, že zákon ma stále upozorňuje na Krista, aj keď som sa stal kresťanom. Tento postoj bol pre mňa samozrejmy v mojom osobnom živote a službe. Myslel som si, že keď som sa zbavil svojich prvotných hriechov, už dodržiavam Boží zákon. Vidíte, že som málo potreboval milosť a evanjelium, keďže som si myslel, že dodržiavam Boží zákon. Nemohol som pochopiť, prečo iní nepokročili tak ako ja v poslušnosti zákonu. Bol som sklamaný, pretože ľudia v mojom prvom zbore nevyzerali, že by sa naozaj menili. Je to smutné, ale bol som slepý voči faktu, že ani ja sa skutočne nemením, pretože svoju dôveru som vložil do niečoho, čo naozaj nemá moc zmeniť ma. Po celý čas som si myslel, že dodržiavam zákon, ale zatiaľ som sa iba stal farizejom! Do určitej miery som dodržiaval zákon, ale zároveň som začal mať veľké nároky na iných.*

Je vaša služba charakteristická „vysokými nárokmi na iných“ alebo „zákonickou“ láskou?

II. OBMEDZENIA ZÁKONA

Ako vidíme, zákon má svoje miesto. Biblia jasne učí, že Boží zákon je dobrý. Rim.7:12 hovorí: “Tak teda je zákon svätý, i prikázanie je sväté i spravodlivé i dobré.” Hoci je však zákon spravodlivý a dobrý, je neúplný ako základ, z ktorého máme rásť takým spôsobom, ktorý uspokojí Boha (Rim.8:3, Gal.3:21). Ako vidíme, zákon nie je, ani nikdy nebol na to, aby robil ľudí svätými, nie je ani základom nášho vzťahu k Bohu (Gal. 3:1-25). Zákon má inú funkciu. Nemôže nás učiť svätými kvôli nasledovným obmedzeniam:

A. Zákon sa nezaobrá so srdcom

Svätosť je v prvom rade vecou srdca (5.Mojž.6:4,5; Mat.22:37-38). Keď sa mení srdce, všetko sa mení. Svätosť, ktorá je založená na prísnom dodržiavaní zákona obvykle vychádza zo zlého pochopenia toho, že kresťanská zrelosť a svätosť sú vecou dobrého správania. Toto bol omyl farizejov (Mat.23:23-28). Snažili sa dosiahnuť svätosť prísny dodržiavaním zákona. Na Ježiša to určite nezapôsobilo!

Svätosť je v prvom rade vecou srdca. Keď sa mení srdce, všetko sa mení.

Vezmime si napríklad bohatého mládenca (Luk.18:18-23). Bol to „dobrý človek“, ktorý dodržiaval zákon. Ale nechota rozdať svoj majetok odhalila jeho srdce. Z tohto dôvodu ho Ježiš odmietol. Hoci mládenec dodržiaval zákon, nebol duchovným, ani svätým človekom. Svätý človek by v tomto bode poslúchol Ježiša.

Ako rastie kresťan? Často zameriavame svoju pozornosť na to, čo máme robiť – čítať Bibliu, robiť dobré skutky, zúčastňovať sa stretnutí v zbore, svedčiť neveriacim, modliť sa. Toto sú naozaj prikázania a prostriedky pre rast našej viery. Mýlime sa však, keď si myslíme, že toto v nás vyprodukuje svätosť. Svoju pozornosť sústreďujeme na konanie týchto vecí a myslíme si, že keď tak budeme robiť, budeme svätí. Nezaobráme sa však vecami vo svojom srdci a tým, aby Kristus konal v nás svoje dielo, čo je základom života z viery.

Tým, že sa zameriavame na zákon ako meradlo našej svätosti, strácame zmysel pre radikálnu premenu srdca, ktorú má veriacemu priniesť Nová zmluva.

V mnohých zboroch vidíme prispôbovanie sa pravidlám, ale nedostatok svätej túžby pre ďalšie veci života. Niekedy je tu prísne dodržiavanie pravidiel, ale nedostatok lásky k iným. Navonok to môže byť rast v určitej forme „svätosti“, ale vo vnútri to môžu byť kritické a nemilosrdné postoje. Toto neznamena „byť ako Kristus“. To, čo často rastie v našich životoch je „poslušnosť“ bez lásky a „svätá aktivita“ bez viery.

Nový zákon sa zameriava na radikálnu vnútornú premenu (Rim.12:2; 2Kor.5:17). Tým, že sa zameriavame na zákon ako meradlo našej svätosti, strácame zmysel pre radikálnu premenu srdca, ktorú má veriacemu priniesť Nová zmluva. Keď sa dívame na dnešnú cirkev, nevidíme túto premenu. Mnoho kresťanov po celom svete nemá srdce pre Boha. Jedným z primárnych dôvodov je to, že sme sa obrátili k spoliehaniu sa na zákon, ako základ života a služby a výsledkom je to, že cirkev zvestuje tú istú slabosť ako starozákonný Izrael (Rim.9:31-32).

B. Zákon vedie k pocitu viny

Ak prijímate zákon ako základ svojho vzťahu k Bohu, vtedy s ním prichádza aj „zlorečnosť“. „Zlorečnosť“ znamená, že zákon je „všetko alebo nič“. Ak chcete žiť podľa zákona, vtedy ho musíte poslúchať CELÝ a VŽDY (Gal.3:10). Nikto však nemôže dodržiavať zákon, pretože tak, ako Jeho svätosť je nad všetky meradlá, Jeho zákon je nad našu schopnosť dodržať ho. Neustále zameriavanie sa na zákon potom vedie k vedomému pocitu viny, pretože nikdy ho nebudete dostatočne dodržiavať. Namiesto toho, aby ste urobili nejaký pokrok, ste odsúdený zákonom. Berie vám to radosť, zapríčiňuje, že vidíte svoje zlyhávajúce a pochybujete o diele Pána Ježiša, moci Ducha a o tom, že ste prijatí nebeským Otcem.

Keď sa vodcovia zborov zameriavajú na požiadavky zákona bez milosti, zaťažujú ľudí nárokmi, ktorým nikto nemôže vyhovieť. Namiesto toho, aby sústreďovali ľudí na hľadanie odpovedí v evanjeliu, rovnako, ako farizejovia, vytvárajú nové zákony, aby pomohli ľuďom dodržiavať Božie zákony. Keď takto robia, jednoducho iba nakladajú ešte väčšie bremeno, bremeno, ktoré nikto nemôže uniesť.

V knihe Zločin a trest Dostojevskij opisuje scénu, v ktorej hlavný hrdina, Raskolnikov, cestuje po vidieckej ceste. Na ceste sa stretne s iným kočišom, ktorého koč uviazol v blate. Kočiš začal šviháť koňa, aby ho prinútil vytriahnuť koč z blata. Kôň však už nevládal, lebo bol už príliš unavený ťahaním. Kočiš ale vždy bil koňa mysliac si, že bič bude motivovať koňa a vytriahne koč z blata. Kočiš ubil tohto koňa k smrti.

Toto robíme týždeň čo týždeň, keď hovoríme ľuďom o požiadavkách zákona bez toho, že by sme im priblížili evanjelium a cestu, na ktorej viera v evanjelium nám dáva slobodu, radosť a moc v našej službe Bohu. Keď používame vinu ako motiváciu, vyprodukuje „poslušnosť“ bez lásky a „svätú aktivitu“ bez viery.

Pretože Božia svätosť je nad všetky meradlá, Jeho zákon je nad našu schopnosť dodržať ho.

C. Zákon vedie k pýche

Sú ľudia, ktorým sa lepšie než iným darí dodržiavať zákon. Takíto ľudia majú dobré osobné organizačné návyky a sebadisciplínu. Títo ľudia sú často dávaní iným za príklad kresťanského života nie pre svoje láskavé srdce, ale pre svoju vonkajšiu poslušnosť pravidlám.

Možno ste človekom, ktorému sa darí lepšie, než väčšine. Cítite sa duchovnejší pre svoju usilovnú snahu dodržiavať zákon? Ak áno, dávajte si na to pozor. Dodržiavanie pravidiel a dobré skutky, obzvlášť, ak sú výsledkom disciplíny a tvrdej práce na sebe, často prinášajú „vedľajšie produkty“ – chválenie sa a pýchu (Ef.2:8-9, Fil.3:4nn). Osoba, ktorá dodržiava zákon z vlastných síl si obvykle vytvára pýchu na vlastné skutky (Rim.2:23 Pýcha je to posledné, čo by mal mať Boží človek (Filip. 2:1-11; Rim.12:3).

Ak by bol Abrahám ospravedlnený pred Bohom pre svoje dobré skutky, mal by niečo, kvôli čomu by sa mohol chváliť (Rim.4:2). Keďže však to nebolo možné, bol ospravedlnený vierou a teda nemal sa prečo chváliť. Práve naopak, nemohol robiť nič, iba obrátiť sa k Nemu s vďačným srdcom za Jeho dobrotu. Rovnako ani duchovný človek nie je pyšný na svoje duchovné postoje, keďže sa k nim nedopracoval svojou usilovnou prácou. Namiesto toho sa chválime tým, čo Boh urobil pre nás (1Kor.1:29-31; Gal.6:14).

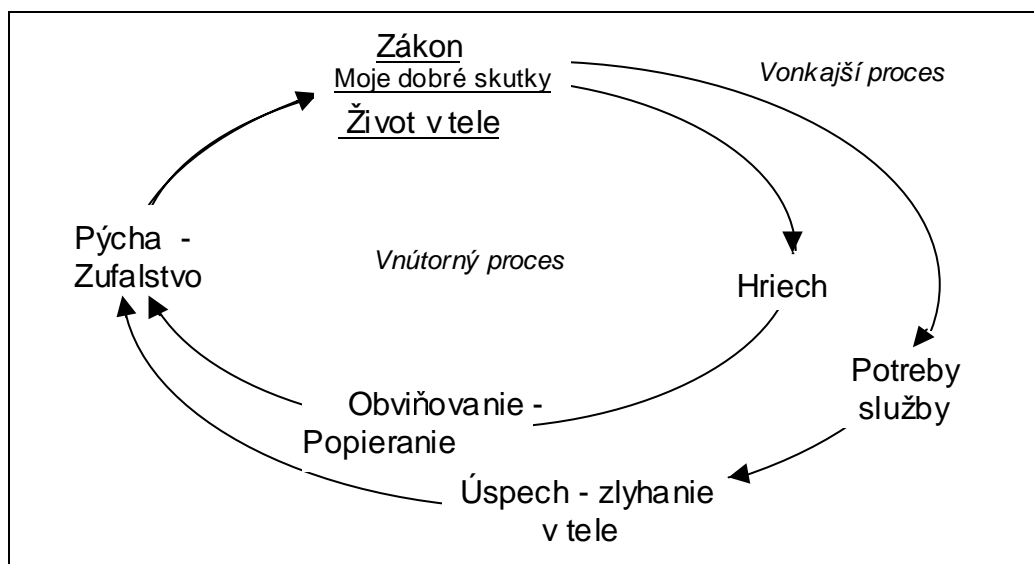
III. ŽIVOT PODĽA ZÁKONA

Život podľa zákona – zákoníctvo – by sme mohli opísať ako život, kedy človek musí poslúchať určité pravidlá a predpisy, aby získal priazeň a odmenu u Boha. Poslúchať zákon je dôležité. Zaiste každý svätý a duchovný človek zachováva a ctí si zákon. Niečo iné je však zachovávanie zákona zákoníckym spôsobom, aby sme získali priazeň a odmenu.

Mnoho ľudí nanešťastie nechápe úlohu Božieho zákona a má zákonícky vzťah k Bohu. Toto je vidieť v cirkvách alebo zboroch, kde sa neustále zameriavajú na požiadavky zákona kvôli rozšírenému názoru, že zákon nás činí svätými. Nové pravidlá nám pomáhajú, aby sme sa udržali v správnom kurze. Programy a všelijaké triky sú zostavené tak, aby udržiavali zdanie vonkajšej svätosti. Všetko toto sa robí v nádeji, že zachovávanie týchto zákonov a pravidiel povedie k svätosti a k tomu, že dostaneme svoje telesné slabosti pod kontrolu.

Život podľa zákona by sme mohli ilustrovať na obrázku dolu (obr.8.1). Ak sú naše životy založené na zákone, potom vtedy, keď si uvedomujeme hriech vo svojom živote, často reagujeme sebeobranne. Obviňujeme iných, alebo popierame hriech. To vedie k zúfalstvu alebo k pýche, podľa toho, ako sa vysporiadame s hriechom. Ak ovládame hriech svojím vlastným úsilím, vtedy prirodzeným výsledkom je pýcha. Keď nad nami hriech zvíťazí, máme sklony k zúfalstvu. V oboch prípadoch však chýba radosť (všimnite si Pavlovu otázku Galaťanom: Kde sa podela všetka vaša radosť? Gal 4:15). Ak je naša služba iným motivovaná zákonom, vtedy ju konáme z vlastných síl. Výsledkom je opäť pýcha – keď je služba úspešná, alebo zúfalstvo, keď zlyhávame.

obr. 8.1 Život podľa zákona – ako sirota

IV. DUCH NÁS OSLOBODZUJE SPOD ZÁKONA

Kristovo dielo na kríži zmenilo všetko medzi nebom a zemou. Skrze svoju smrť a vzkriesenie premohol zákon a dal nám Ducha Svätého, v moci ktorého máme žiť.

V Matúšovi 5:17 je výrok Pána Ježiša, keď Ho obvinili, že nerešpektuje nariadenia Starého zákona: *Nedomnievajte sa, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov: neprišiel som zrušiť, ale naplniť.* Niektorí používajú tieto verše ako dôkaz toho, že prikázania Starého zákona majú stále tú istú moc ako v starozákonnej dobe. Grécky výraz pre slovo „naplniť“ je „*plerao*“, čo znamená aj „ukončiť“ (urobiť „kompletným“).

- “A keď dovršíl (*plerao*) všetky svoje slová ...” (Luk 7:1)
- “A keď sa to dokončilo (*plerao*), umienil si Pavel ...” (Sk.19:21)
- “A po dokončení (*plerao*) dvoch rokov dostal Felix nástupcu ...” (Sk.24:27)

Inými slovami, text Matúš 5:17 by sme mohli ľahko preložiť aj: *“Nedomnievajte sa, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov: neprišiel som zrušiť, ale doviest’ do konca ...”* Naozaj, priviesť zákon ku koncu je presne to, čo Ježiš urobil, ako to dosvedčuje niekoľko ďalších textov Nového zákona.

- “Ale teraz sme oprostení zákona zomrúc tomu, kým sme boli držaní, tak aby sme slúžili v novote ducha a nie v starobe litery.” (Rim.7:6)
- “Kristus nás vykúpil spod zlorečenia zákona tým, ...” (Gal 3:13a)

- "... takže zákon bol naším pestúnom, vedúcim nás ku Kristovi, aby sme boli ospravedlnení z viery. Ale odkedy prišla viera, nie sme viac pod pestúnom." (Gal 3:24-25)

Ako hovoria tieto verše, Ježiš premohol zákon, vyslobodil nás spod zlorečenia. Naplnil zákon skrze svoju dokonalú poslušnosť. Keď sme uverili v Krista, nie sme už viac pod zlorečenstvom zákona. Nikdy nie sme pod jeho prekliatím, keď neposlúchame tak, ako by sme mali. Máme Kristovo úplné odpustenie a dokonalú spravodlivosť a naša viera naplňuje všetky požiadavky zákona.

V. ŽIVOT V DUCHU A VO VIERE V EVANJELIUM

Ak teda zákon nie je základom nášho vzťahu k Bohu, čo potom ním je? Ak nás Kristus oslobodil spod zákona, ako môžeme rásť vo svätosti? Ak zákon nemá tú moc, ako sme si mysleli, čo uchráni veriacich pred tým, aby žili ako neveriaci? Mnoho kresťanov žilo tak dlho v tele a pod zákonom, že je pre nich ťažké pochopiť, že je možné rásť aj iným spôsobom. Je však iný spôsob, ako môžeme žiť svoj kresťanský život a musíme sa učiť žiť ho takto, aby sme poznali skutočnú moc k poslušnosti a slúžili v prospech Božieho kráľovstva.

Nový zákon nás učí, že Boh s nami jedná na základe Jeho milosti, namiesto zákoníctva. Aby sme tomu porozumeli, použijeme jednoduchú biblickú analógiu, kde Boh je otec a my sme Jeho deti. Každé dieťa, ktoré má milujúcich rodičov chápe, čo znamená milosť. Milované dieťa si nemusí zaslúžiť priazeň rodičov; je milované, pretože existuje. Keď dieťa neposlúchne alebo sklame svojich rodičov, je možno potrestané, ale nemusí sa snažiť zaslúžiť si opäť priazeň svojich rodičov (Márnotratný syn). Nezáleží na tom, čo urobil, vždy zostáva synom a vždy je milovaný bez podmienok.

Ako Božie deti môžeme mať vzťah k nášmu Otcovi ako takí, ktorí sú oslobodení mocou evanjelia skrze Ducha Svätého, ktorý v nás prebýva. Toho sme prijali, keď sme boli adoptovaní ako Jeho deti (Ef.1:13; Gal. 4:6; Rim.8:14). Život v Duchu a vo viere v evanjelium by mal premieňať náš osobný duchovný život, ako aj našu službu iným.

A. Osobný rast v Duchu

1. *Duch nám otvára novú cestu k poslušnosti a k rastu v osobnej svätosti*

Máme poslúchať, ale ako? Túto otázku raz položili Ježišovi. Čo máme robiť, aby sme konali skutky, ktoré od nás požaduje Boh? Ježišova odpoveď bola jednoduchá: „Verte v toho, ktorého On poslal.“ (Ján 6:28-29). Naša viera má kľúčové postavenie v našom raste k svätosti.

Tabuľka 8.2 Nový spôsob vs. Starý spôsob

<u>Nový spôsob Ducha</u> <i>slúžim „skrze vieru v evanjelium“</i>	<u>Starý spôsob litery</u> <i>slúžim „pod zákonom“</i>
Z lásky k Bohu a s poznaním toho, čo pre mňa urobil Kristus.	Zo strachu, snažím sa poslúchať Boha, aby som bol prijatý
S vedomím vlastného zlyhávania; svoju dôveru vkladám do Ducha Svätého.	V sebadôvere, z vlastných síl
Z môjho srdca	Z otrockej zaviazanosti
V slobode od zlorečenia a zlyhania	Z hĺbky nepokoja – alebo uspejem, alebo budem odsúdený
Z vďačnosti za Božiu milosť	V postoji nadradenosti, lebo som ten, kto „dodriava zákon“

Apoštol Pavol vnáša viac svetla do tohto nového spôsobu rastu v svätosti. V Rimanom 7:1-13 opisuje službu „v novote Ducha, a nie v starobe litery“ (Rim.7:6). Aký je rozdiel medzi týmito dvomi spôsobmi života?

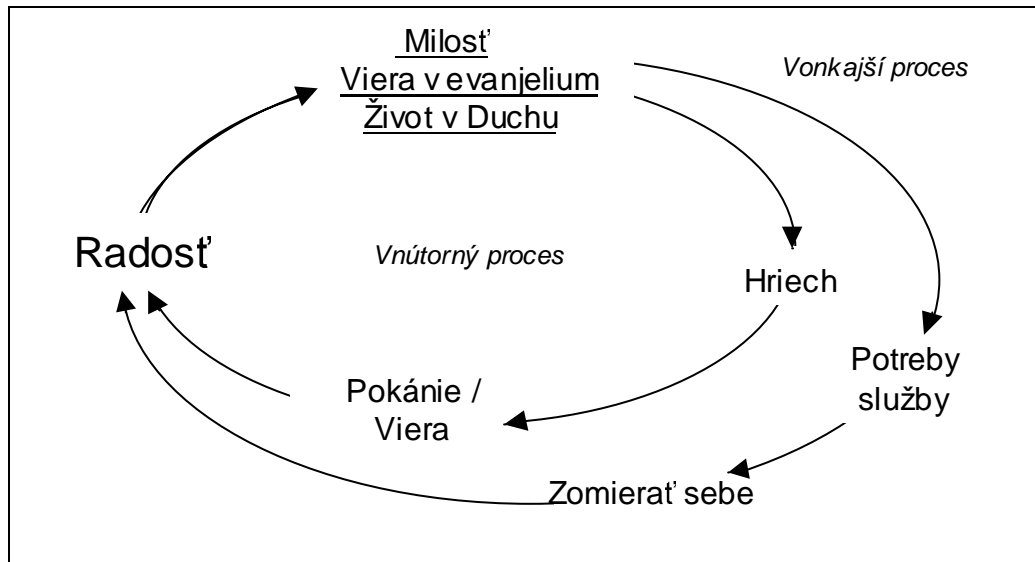
V Rimanom 8:1-4, znovu vidíme kontrast medzi zákonom a Duchom a jasne sa tu hovorí o obmedzeniach zákona. *“Lebo to, čo bolo nemožné zákonu, nakoľko bol slabý skrze telo, to vykonal Bôh poslušúc svojho Syna...”* (Rim.8:3). Zákon v nás nemôže vyprodukovať svätosť, pretože naše telo v nás nemôže vyprodukovať svätosť. Zákon je slabý, pretože my sme slabí.

Teraz žijeme ako dobrodruhovia v Duchu. Text v Rim.8 to plnšie vysvetľuje. Pretože nám bola daná spravodlivosť a Duch Svätý, nemusíme sa už báť, ani nie sme osamotení ako siroty alebo otroci (v. 15-17). Pre uistenie o Božej láske nám už nič nehrozí smrťou. Duch nám pomáha, keď sme slabí a vedie nás každý deň. Máme dôveru dívať sa na život ako na dobrodružstvo, a nie ako na celoživotnú úlohu dodržiavať pravidlá. Ideme od jedného dobrodružstva k druhému; Kristus je víťaziacim Kráľom a Duch nám pomáha kráčať. Niekedy nás Duch vedie do príležitosti slúžiť, inokedy nám poukazuje na náš hriech. V tomto novom spôsobe myslenia však nič nie je tak desivé, že by sme nemohli dôverovať Duchu, že nás cez všetko prevedie.

Skrze vieru v evanjelium prijímame Ducha, ktorý nás uschopňuje, aby sme slúžili po novom. Uvažujte nad Pavlovými slovami Galaťanom: *„Lebo to by som chcel zvedieť od vás, či zo skutkov zákona ste dostali Ducha či z počutia viery? ... Nuž teda ten, ktorý vám dáva Ducha a činí medzi vami divy, či to činí zo skutkov zákona a či z počutia viery?“* (Gal. 3:3,5)

Obrázok 8.2 ilustruje život v Duchu. Keď si uvedomujeme hriech vo svojom živote, ak sme motivovaní Duchom, činíme pokánie a veríme v Božie odpustenie. Toto samozrejme vedie k radosti. Navonok reagujeme na potreby služby tým, že sa obetujeme a výsledkom je opäť radosť.

obr. 8.3 Život v Duchu – ako syn

2. Duch nám ukazuje náš hriech

Ako už vieme, zákon nám ukazuje náš hriech, a to isté robí Duch (Ján 16:8).

Ako ilustruje tento kruh, ak reagujeme na dielo Ducha Svätého ako dieťa, ak Ho prijímame a chodíme podľa Neho, vtedy sa pohybujeme od smútku pokánia k obnovej radosti. Znakom pravého pokánia nie je pretrvávajúci smútok, ale obnovená radosť z Božej milosti a Kristovej veľkosti, ktorého krv nás očisťuje. Prácou Ducha Svätého je privádzať nás späť k evanjeliu.

Ako môžeme vedieť, či chodíme v Duchu? Jedným zo spôsobov, ako to môžeme vedieť je všimnúť si, ako reagujeme na hriech. Stanovujeme pravidlá a usilovne sa snažíme z vlastných síl? Ak áno, potom žijeme podľa zákona. Činíme pokánie a priznávame vlastnú slabosť, ako aj Božiu moc k našej premene? Ak áno, vtedy chodíme Duchom.

B. Duch nás vedie do služby

Ak chodíme v Duchu, život je dobrodružstvom; je to príležitosť zomierať seba a prijímať čokoľvek, čo pre nás má Duch. Na konci toho je tiež radosť. Keď však žijeme pod zákonom a v tele, vtedy príležitosť k službe je niečo ako nátlak. Máme strach zo zlyhania. Keď odpovedáme na tieto príležitosti, ostáva v nás buď pýcha alebo depresia, podľa toho, ako nám vyjde služba.

Duch nám dáva nový postoj k službe. Ak slúžime s vierou, ovplyvňuje to náš rast v svätosti, ako aj spôsob, ako slúžime ľuďom. Ako môžeme zmeniť iných? Ako môžeme konať, aby iní rástli v svätosti? Pastor Johnny Long, misionár v Keni píše, ako k tomuto zvykneme pristupovať:

“Zákon nahradil evanjelium v našich domácnostiach a nám ostáva jediný spôsob ako zmeniť seba a druhých – vytvorením a vnucovaním pravidiel! Namiesto toho, aby sme sa spoliehali na Ducha Svätého, spoliehame sa na pocit viny, povinnosť a pevnú vôľu, ktoré v nás majú vyvolať zmenu. Naše spoliehanie sa na seba uháša a zarmucuje Ducha Svätého, takže veci sa zhoršujú, a nie zlepšujú! V tomto svete, kde zákon je kráľom prichádzam k presvedčeniu, že moje pravidlá, moje vyučovanie a moje vnucovanie Božích zákonov vytvára strašne nedokonalých ľudí, s ktorými som nútený žiť. Chcem ich formovať tak, aby vyhovovali mne aj Bohu (v tomto poradí).“

(úryvok z manuálu *Sonship For Africa* („Synovstvo pre Afriku“, lekcia -”Law vs. Gospel In Home and Family Relationships”) (Zákon versus evanjelium doma a v rodinných vzťahoch) od Johna Wade Longa, Jr.)

Ak hľadáme zmenu (k lepšiemu) v životoch tých, ktorým slúžime, musíme si odpovedať na tri dôležité otázky:

1. Aký je CIEĽ služby druhým?

AKÚ zmenu chcem u nich vidieť? Ak budem používať zákon v službe druhým, môže to viesť k vonkajšiemu prispôsobeniu sa namiesto k poslušnosti zo srdca. Použijeme príklad malého chlapca, ktorému matka prikáže, aby si sadol na stoličku, pretože bol neposlušný a teraz mu chce udeliť nejakú rodičovskú radu. „Sadni si, mladý muž!“ – prikáže. On však stále stojí. „Sadni si!“ – trvá na svojom mama. On ďalej stojí. „Peťo, ak si nesadneš, vezmem palicu a dostaneš!“ – hrozí nakoniec. Peťo si sadne, uprene pozrie na svoju mamu a povie: „Môžem si sadnúť – navonok, ale vo vnútri stojím!“ Hoci jeho konanie bolo správne, jeho srdce bolo stále neposlušné.

2. Aký ŠTÝL SLUŽBY použijem, aby som dosiahol tento cieľ?

AKO sa môžu udiť tieto zmeny? Boh nevytvoril zákon na to, aby zmenil ľudské srdce. Zákon je skôr akýmsi tútorom, ktorý má viesť človeka v bezmocnom zúfalstve k Ježišovi Kristovi, ktorý ho môže zmeniť, keď chodí v Duchu a verí v evanjelium. Naše telo odmieta prijať myšlienku, že sme slabí a že len evanjelium môže zmeniť ľudí a tak sa snažíme zmeniť správanie ľudí tým, že vytvárame a vnucujeme pravidlá a rozdáваме tresty. Veľkým nebezpečenstvom pritom je, že toto cvičenie sa v zákone môže zmeniť správanie ľudí, ale opäť, srdce býva zriedkakedy zmenené.

3. Ako môžem byť ja osobne PRÍKLADOM zmeny, ktorú chcem vidieť?

Akú úlohu má MOJA premena v tom, aby iní boli motivovaní k zmene? Spôsob, akým uplatňujeme svoje vodcovstvo voči iným pri zakladaní zboru povie oveľa viac o našej duchovnej zrelosti než čokoľvek, čo vyučujeme. Sme služobníkmi, ktorí vedú svojim vlastným príkladom, takže ľudia môžu povedať – „Takýmto sa chcem stať“ – alebo sa snažíme nútiť ľudí k zmene tým, že na nich kladieme určité požiadavky? (1Pet.5:3).

Náš model služby má byť taký, akým nám slúži Boh, náš Otec – a to je milosť. Naša služby by teda mala byť charakteristická milosťou. Pokiaľ náš život a služba nejdú za hranice zákona, smerom

k oslobodzujúcej moci evanjelia skrze Ducha Svätého, vtedy sa staneme iba neužitočnými ukazovateľmi. Pokiaľ budeme iba ukazovať ľuďom smer, ktorým by mali ísť, nemôžeme ich viesť smerom k živému zdroju, ktorý im dá sily na cestu.

ZÁVER

Vidíte radikálny rozdiel medzi zákonom a evanjeliom? Vidíte rozdiel medzi „službou v novote Ducha a v starobe litery“? Zaiste, zákon Boží má svoje miesto. Pomáha nám chápať Božiu svätosť a vidieť našu skutočnú hriešnosť. Zákon však bol daný aj na to, aby nás viedol k Ježišovi Kristovi. To sa nekončí, keď sa staneme kresťanmi, ale zákon má neustále túto funkciu v živote veriaceho. Iba keď vo viere obrátíme svoje oči k Ježišovi, rastieme v poznávaní lásky, ktorá nás núti chodiť v novote života.

Ak chceme niekedy vidieť hnutie zakladania zborov, vtedy nie zákon, ale evanjelium musí mať svoje pravé miesto – v centre. „Pretože litera zabíja, ale Duch oživuje.“ Nech nám Boh ukáže našu skutočnú potrebu evanjelia Ježiša Krista a nech nám dá srdce, ktoré bude veriť, že všetky naše potreby môžu byť naplnené iba v Ňom.

Ak chceme niekedy vidieť hnutie zakladania zborov, vtedy nie zákon, ale evanjelium musí mať svoje pravé miesto – v centre.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Sústreďuje sa vaše kázanie a poradenstvo na zákon, pretože si myslíte, že to dá ľuďom silu k zmene?
- Aké sú ciele zákona a evanjelia v živote kresťana?
- Prečo zákon nemá moc vyprodukovať v nás svätosť?
- Ako nás viera v evanjelium uschopňuje žiť v novote Ducha?
- Čo je zákoníctvo? Myslíte si, že je to popieranie moci evanjelia a snaha veriť v zákon? Prečo áno, prečo nie?
- Čo to znamená, že „nie sme pod zákonom“ podľa Gal.5:18, hoci sme naďalej volaní k poslušnosti Božím prikázaniam?

AKČNÝ PLÁN

- Vráťte sa k tabuľke 8:2 „Starý spôsob vs. Nový spôsob“. Na modlitbách úprimne zhodnoťte svoju poslušnosť Bohu. Svedčí vaša služba o tom, že slúžite skrze vieru v evanjelium alebo slúžite ako pod zákonom?
- Na zvláštny kus papiera si napíšte odpovede na tieto otázky:
 1. Aký je cieľ mojej služby druhým?
 2. Aký štýl služby zvolím, aby som dosiahol tento cieľ?
 3. Ako môžem byť ja osobne príkladom zmeny, ktorú očakávam od ostatných? Aké zmeny musím ja urobiť vo svojom živote a službe?

ZDROJE

Long, John Wade, Jr. “Lesson 14 Law vs.The Gospel in Family Relationships,” in *Sonship for Africa*, („Lekcia 14: Zákon versus evanjelium v rodinných vzťahoch“ z materiálu Synovstvo pre Afriku) *Version 1* Oreland, PA: World Harvest Mission, 1999.

DUCHOVNÝ
CHARAKTERLEKCIA
10

Pokánie ako spôsob života

Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je pomôcť študentom porozumieť tomu, že život zameraný na evanjelium nás vedie k životnému štýlu pokánia a viery. Evanjelium pôsobí vieru v našich srdciach, aby sme boli úprimní v súvislosti s hriechom, schopní vzdať sa ho v pokání pred Bohom a prežívať radosť z Božej veľkej milosti a milosrdenstva.

Hlavné body

- Právě pokánie znamená úprimné priznanie sa k hriechu namiesto výhovoriek alebo popierania hriechu.
- Právě pokánie nie je sebatrápenie, pretože sebatrápenie je nedostatkom viery v Božie odpustenie.
- Úprimní a pokorní veriaci by mali činiť pokánie vždy, keď im Duch Svätý ukazuje hriech.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Rozumieť, že život v Božej milosti by mal viesť k úprimnému vysporiadavaniu sa s hriechom a radostnému, nepretržitému a úplnému odovzdaniu sa Pánovi.
- Rásť, aby viedol život, v ktorom sa zväčšuje jeho poznanie Boha, prehĺbuje sa jeho pokánie a objavuje pravú hĺbku Božej milosti založenej v Ježišovi Kristovi.
- Stať sa jedným z prvých, ktorí činia pokánie vo svojom spoločenstve, služobníkom milosti, pretože sám pozná veľkú milosť Božiu.

Príloha

10A "Miesto hriešnika" - od Stanleyho Vokea

Doporučenia pre inštruktora

Použite osobné príklady a skúsenosti s tým, ako pokánie zasiahlo a prehĺbilo váš osobný duchovný život a ako si Boh ctí tých, ktorí činia pokánie.

ÚVOD

Učili sme sa o tom, že nás Boh adoptoval a ako by to malo ovplyvniť naše zmýšľanie a konanie, keďže sme synovia, a nie siroty. Naša adopcia, ktorá nás priviedla k novému vzťahu s Bohom by nás mala viesť k zameraniu sa na evanjelium, a nie na zákon. Z toho sa učíme nie len to, čo máme ako kresťania robiť, ale získavame tiež motíváciu a silu skutočne rásť v svätosti. Hovorili sme tiež o živote v Duchu a o tom, že takýto život ďaleko viac produkuje svätosť, než keby sme ho zviazali so zákonom, pretože Duch mení naše srdcia, a nie iba naše správanie.

Premena srdca si naprv vyžaduje zlomiť svoje staré srdce. To sa deje v pokání, ktoré sme zažili pri spasení. To, čo objavujeme je skutočnosť, že Boh pokračuje v práci na našom posväcovaní tak, že láme naše srdcia, aby nám mohol dať nové. V knihe Príslovia 6:23 je napísané: ... kárania kázne (sú) cestou života. Tu objavujeme Boží spôsob karhania, ktoré napráva naše vzdorovité srdcia a vedie nás k pokore. Toto nie je iba spôsob, ktorý nás uvádza do života, ktorý nám Boh ponúka v Kristovi, ale to je spôsob života, ktorý nás neustále vedie späť k Božej milosti, ktoré znovu a znovu obnovuje naše srdcia.

Toto je spôsob života, o akom teraz uvažujeme. Keby sme chceli zachytiť ústrednú myšlienku tejto lekcie, mohli by sme povedať: „Pokánie je spôsob života“.

I. ČRTY PRAVÉHO POKÁNIA

Preto, aby sme získali obraz o tom, čo je pravé pokánie a aké prináša ovocie, pozrime sa na Žalm 51. Tu nachádzame jeden z najpresnejších opisov pravého pokánia. Toto je Dávidovo vyznanie, keď jeho vlastné srdce bolo zlomené jeho hriechom. V tomto žalme vidíme črty pokánia a dôvody, prečo pokánie musí byť spôsobom života a taktiež tu vidíme aj požehnanie, ktoré prináša život v pokání.

A. Priznať si svoj hriech

Prvou črtou pravého pokánia je pokorné priznanie si svojho hriechu. Dávid vyznáva vo verši 5: „Lebo moje prestúpenia sú ustavične predou.“ Jednou z veľkých chorôb hriechu je, že oslepuje a oklamáva naše srdcia. Dávid žil v takomto klamstve takmer rok, kým ho prorok Nátan neusvedčil z hriechu prostredníctvom jedného príbehu. V okamihu, kedy Nátan karhá Dávida, Dávid reaguje pokorným vyznaním: „Zhrešil som.“

Príklad

Jeden pastor mával často zlosť a pravidelne vybuchoval, dokonca aj počas stretávania jeho vodcovského tímu. Keď sa tento pastor raz priznal svojmu priateľovi, že sa modlí, aby mu Boh dal sebaovládanie, priateľ mu múdro povedal: „Brat môj, modlíš sa za nesprávnu vec; tvoj problém nie je nedostatok sebakontroly, tvoj problém je hnev. Keby ti Boh dal sebakontrolu, nebolo by to lepšie, pretože by si ju používal na to, aby si ukryl svoj hriech, ktorým je hnev.“

Tento pastor mal problém postaviť sa svojmu hriechu a za takýchto okolností nikdy nemohol robiť skutočné pokánie a zmeniť sa. V Žalme 32 Dávid hovorí o čase, kedy si bol vedomý svojho hriechu, ale odmietal vyznať ho (v.3). Tu vidíme zásadný rozdiel medzi uvedomením si hriechu a pokáním z hriechu. Dávid odmietal uznať, že to, čo urobil, bolo zlé. Niekedy jednoducho nevidíme svoje hriechy, ale často vieme, že sme zhrešili, ale naše srdcia odmietajú pripustiť, že to, čo sme urobili bolo naozaj zlé. Často sa vyhovárame, ako napríklad: „Ten človek si zaslúžil, aby som mu to urobil.“ Alebo: „Nemôžem si pomôcť, nevedel som sa ovládnuť.“ V týchto výhovorkách sa snažíme utiecť pred tým, aby sme úprimne čelili hriechu a priznali, že sme konali nesprávne. Ale kajúcne srdce vidí a priznáva sa k hriechu, ktorý bol spáchaný a uznáva, že to, čo sme urobili, je skutočne zlé.

B. Uvedomiť si „hriešnosť hriechu“

Druhá črta pravého pokánia je, že si uvedomujeme, čo v skutočnosti hriech je. Dávid vyznáva: „Proti tebe, proti tebe samému som zhrešil a konal som, čo je zlé v tvojich očiach.“ Prirodzene, Dávid zhrešil aj proti ľuďom, ale človek v pokání si uvedomuje, že jeho najväčšia vina je pred Bohom, pretože podstata hriechu je povýšiť seba nad Boha. Hriech je ako keby sme Boha zhodili dolu na zem a seba posadili na Jeho trón. Srdce v úprimnom pokání narieka nad takýmto arogantným postojom.

Príklad

V kresťanskom mládežníckom tábore pristihli chlapca a dievča v nemravnej situácii. Cítili sa strašne trápne a keď išli do kancelárie vedúceho tábora, aby boli poslaní domov, dievča začalo neovládateľne plakať. Asi po desiatich minútach takéhoto nariekania sa jej staršia vedúca spýtala: „Prečo tak plačeš? Preto, že ťa pristihli a bojíš sa, čo povedia tvoji rodičia? Alebo preto, že si uvedomuješ, že to, čo si urobila je proti Bohu a je ti ľúto, že si Ho urazila?“ Dievčina okamžite prestala plakať, pretože si uvedomila, že jej ani nenapadlo, že by jej skutok bol zlý pred Bohom.

Pri úprimnom pokání prichádzajú výčitky svedomia z uvedomenia si toho, čo je hriech. Uvedomujeme si hriešnosť hriechu. Zneuctili sme Boha a povýšili seba nad Neho. To je najväčšia hanba pre toho, kto pozná Boha ako svojho Stvoriteľa. Je to tiež veľká hanba aj pre toho, kto poznal neuveriteľnú lásku Pána Ježiša. Hoci je naším Stvoriteľom, pokoril sa, zomrel na kríži, aby

zachránil také nehodné stvorenia, ako sme my. Kto poznal Božiu lásku, je zlomený vedomím, že zneužil túto predivnú lásku.

Tento druh ľútosti nás vedie, že spolu s Dávidom vyznávame: „... aby si bol spravodlivý, keď hovoríš, a čistý, keď súdiš.“ Akýkoľvek by bol Boží súd nad mojím hriechom, On je čistý a ja som hodný odsúdenia. Vedomie, že si zaslúžime Boží súd vychádza zo srdca pokánia, ktoré vie, čo je hriech.

Takže pravé pokánie znamená priznať si hriech. Je to tiež poznanie hriešnosti hriechu, keďže je spáchaný proti Bohu.

C. Mať zlomené srdce kvôli hriechu

V skutočnom pokání je srdce zlomené a kajúcne. Je to zlomenosť kvôli hriechu. V Žalme 51:19 hovorí Dávid: „Obeti Božie sú skrúšený duch. Skrúšeným srdcom a zdrteným, ó, Bože, neopovrhujes.“ Boh nemá záľubu v našom vonkajšom prejave, ktorý môže byť lacnou napodobeninou, neodrážajúcou pravé postoje nášho srdca. Za čias Izraela sa často prinášali obeť, zatiaľ čo srdce nebolo skutočne kajúcne a Boh bol znechutený takýmto divadlom navonok (Iz.1:10-15).

Boh nemá záľubu v našom vonkajšom prejave, ktorý môže byť lacnou napodobeninou, neodrážajúcou pravé postoje nášho srdca.

Zlomené a kajúcne srdce je také, ktoré bolo zdrtené a ponížené. Nevznáša sa vo výškach, naplnené pýchou. Prijíma nízke miesto, miesto hriešnika, keď plače nad pýchou a nad vzburou, ktorá neoprávnene uchvátila miesto najvyššiemu Stvoriteľovi. On jediný je nad všetkými vecami. Zlomené srdce je poddané a obmäkčené smútkom zo zlyhania voči Tomu, ktorý najviac miluje naše duše.

D. Nebezpečenstvo apatie a sebatrápenia

Každý z nás vie, aké máme boje vo veciach srdca. Hriech nás oklamáva a tak sa ľahko začneme pretvarovať a náš vonkajší výzor často pripomína prázdne nádoby bez skutočnej túžby v srdci. Musíme si uvedomiť, že nepociťovať „hriešnosť hriechu“ je jedna a tá ľahšia možnosť, ale na druhej strane je možné premeniť svoje pokánie na sebatrápenie, v ktorom sa snažíme splatiť trest za svoj hriech prostredníctvom svojho utrpenia. Obidva postoje sú ohavnosťou v Božích očiach, pretože sú plné arogantnej trúfalosti. Byť apatickým voči hriechu znamená znižovať ho a tým zmýšľame o sebe vyššie, než by sme mali. Ale myslieť si, že sme hodní Božieho odpustenia skrze naše sebatrápenie znamená, že nepriznávame pokorne svoju skutočnú potrebu Božej milosti a Spasiteľa, ktorý sám zaplatil strašnú sumu za náš hriech a ktorý nám umožnil prístup k jedinej spravodlivosti, ktorá je prijateľná v očiach dokonale svätého Boha.

Myslieť si, že sme hodní Božieho odpustenia skrze naše sebatrápenie znamená, že nepriznávame pokorne svoju potrebu Božej milosti.

Veľkým nebezpečenstvom „náboženského“ človeka je, že opovrhne apatiou, ale nie sebatrápením, pretože nevidí jeho povýšeneckú trúfalosť. Myslí si, že tým vyjadruje svoju nehodnosť, ale jeho oklamané srdce v skutočnosti vyjadruje aroganciu najvyššieho stupňa. Predpokladá, že jeho utrpenie za hriech ho urobí prijateľným pred Bohom. Tým opäť znižuje svoj hriech, znižuje Božiu svätosť, znižuje hodnotu Ježišovho utrpenia a obeť na kríži a opäť povyšuje seba.

Niekoľko by mohol povedať: „Ja som protestant, ja netrestám seba samého za svoje hriechy!“ Je to naozaj tak? Ako dlho nariekate nad svojím hriechom a vo vnútri sa bijete za to, čo zlé ste urobili? Hodiny alebo dni? Myslite si niekedy, že Boh vám nemôže skutočne odpustiť, pretože váš hriech je taký strašný? Snažíte sa niekedy prikrášiť svoj hriech, takže si potom myslíte, že už vás Boh prijíma? Toto sú formy sebatrápenia, a nie pravého pokánia a ak vaše pokánie naprináša „ovocie pokánia“, je to možno preto, že nečiníte pokánie, ale jednoducho sebatrápenie.

V pravom pokání je srdce zlomené, pokorné a ponížené. Keď nás ale smútok vedie k tomu, že sa príliš zaoberáme svojím hriechom a svojou nehodnosťou, vtedy sa naše pokánie mení na

sebatrápenie. Jeden múdry kresťan zvykol radiť ľuďom: „Po každom jednom pohľade na hriech desaťkrát pozri na Krista.“ Je to aj pre nás dobrá rada preto, aby sa naše pokánie nestalo sebatrápením, ktoré vedie k mizernému životnému štýlu a trápeniu seba samého za svoj hriech.

Pravé pokánie je spôsobom života, pretože keď vidíme svoj hriech a uznávame ho, vytvára v nás srdce obnovujúce sa pre Boha. Pravé pokánie je spôsobom života, pretože naše srdce je zlomené a pokorené, pripravené opäť milovať Boha. Pravé pokánie má však aj svoje napodobeniny, tak, ako všetko ostatné na svete. Musíme sa preto nechať viesť Božím slovom, aby sme nespadli do pasce niečoho, čo vyzerá ako pokánie, ale neprináša ovocie pravého pokánia.

II. PRAVÉ POKÁNIE AKO SPÔSOB ŽIVOTA

A. Otec nám chce odpustiť

Veľa ľudí si neprizná úprimne svoj hriech, pokiaľ si nie sú istí, že znesú trest. Deti môžu skrývať dôležité informácie pred svojimi rodičmi, pretože sa boja trestu. To isté môžeme robiť aj my voči Bohu a ľuďom, keď sme vinní!

Nemáme sa čoho báť, keď činíme pokánie zo svojho hriechu. Nemôžeme zniesť trest za svoje hriechy. To už urobil Ježiš! Takže teraz „...už nielo nijakého odsúdenia tým, ktorí sú v Kristu Ježišovi ...“ (Rim.8:1). Môžeme úprimne priznať svoj hriech, pretože vieme, že Boh nám chce odpustiť. (1 Ján 1:9, Žid.4:16).

Boh nás pozýva k hlbokým studniam Jeho milosti, takže sa nemusíme báť priblížiť sa k Nemu v celej Jeho svätosti. Boh vie, že úprimnosť a transparentnosť rastie lepšie v prostredí nemennej lásky, a práve takúto lásku nám ponúka. Takže Boh ustanovil novú zmluvu. Kristus naplnil zákon, takže milosť nám môže byť daná v plnosti. Boh v nás stvoril nové srdce, takže hriech viac nad nami nevládne. Keď rastieme v láske k Bohu, hriech sa stáva starým, opovrhnutým pánom.

Boh vie, že úprimnosť a transparentnosť rastie lepšie v prostredí nemennej lásky, a práve takúto lásku nám ponúka.

B. Pokánie je úprimné priznanie skutočného problému

Myšlienka, že pokánie je spôsob života sa môže niektorým kresťanom zdať čudná, pretože si ľahko môžu myslieť, že už viac nie sme – ako povedal Luther – „naozajstnými, veľkými a tvrdohlavými hriešnikmi“. Všimnite si Dávidove priznanie, keď dostal srdce pokánia: „Hľa, v nepravosti som splodený, a v hriechu ma počala moja matka.“ (Ž 51:7) Toto je zaiste dôležité vyjadrenie o semene hriechu, ktorý dedí každá generácia po Adamovi a Eve, ktorí spáchali prvý hriech. Dávid nám tu však nechce podávať teologické poučky o pôvode hriechu. Je to skôr úprimné a trpezlivé priznanie jeho skutočného problému a my by sme si tiež mali vziať jeho vyznanie k srdcu.

Pokánie ako životný štýl je dôležitou súčasťou nášho kresťanského života, pretože náš problém s hriechom je veľmi reálny a veľmi hlboký. Dokonca aj Pavol, keď už sa stal kresťanom a poznal Pána viac ako 20 rokov priznáva, že zápasí s hriechom. V Rimanom 7:15 hovorí: „Lebo čo robím, neuznávam; lebo nerobím toho, čo chcem, ale činím to, čo nenávidím.“ Hriech nie je iba nejakým izolovaným modelom zlého správania a konania. Je to skôr súčasť našej padlej prirodzenosti, neoddeliteľná súčasť našich prirodzených postojov, presvedčenia a správania, ktoré sú hlboko zakorenené v našom odcudzení sa Bohu. To vystihuje skutočný problém, ktorý máme s hriechom a zároveň našu potrebu neustáleho, hlbokého pokánia. Ak chceme zakúšať hlboké a nepretržité obnovenie nášho duchovného života, musíme tiež trpezlivo priznávať svoj skutočný problém s hriechom.

Hriech nie je iba nejakým izolovaným modelom zlého správania. Je to skôr ... neoddeliteľná súčasť našich prirodzených postojov, presvedčenia a správania, ktoré sú hlboko zakorenené v našom odcudzení sa Bohu.

C. Boh slúbil, že v nás bude konať

Iba keď rozumieme svojmu problému s hriechom, môžeme byť povzbudení 8. veršom z 51. žalmu: „Hľa, praješ si pravdu vo vnútornostiach. A tedy v skrytom mi daj znať múdrosť.“

Boh svoril v Dávidovi srdce, ktoré opäť poznalo pravdu, keď bol Dávid zlomený zo svojho hriechu. V Žalme 32:2 hovorí: „Blahoslavený človek ... v ktorého duchu neni ľsti.“ Boh zobral z Dávidovho srdca klam hriechu a jeho pokánie bolo výsledkom toho, čo v jeho srdci urobil Boh.

Môžeme byť povzbudení, pretože napriek nášmu reálnemu problému s hriechom Boh v nás koná a dáva nám poznať pravdu a múdrosť. Naše hlboké pokánie je naozaj Božím dielom. Môžeme Mu preto otvoriť svoje srdce, aby v ňom mohol konať. Potrebujeme Jeho pomoc. Keď úprimne chodíme v pravde, môžeme sa modliť ako Dávid: „Preskúmaj ma, silný Bože, a poznaj moje srdce! Skús ma a poznaj moje myšlienky a vidz, či je vo mne nejaká zlá cesta, a veď ma cestou večnosti.“ (Ž 139:23-24). Nie je jednoduché naozaj chcieť zlomené srdce, ale len v zlomenosti môžeme chodiť v pravde a múdrosti.

III. POŽEHNANIE SKUTOČNÉHO POKÁNIA

Pravdy v týchto lekciách sa zameriavajú na život v slobode a moci a na náš nový vzťah k Bohu, ktorý je založený na Jeho milosti. Keď rozmýšľame o milosti a slobode, sme občas nervózni z ovocia, ktoré niekedy táto „sloboda“ môže prinášať. Povzbudzuje učenie o milosti k nedbalému kresťanskému životu? Odpoveď znie: Nie, nepovzbudzuje. Naopak, učenie o milosti vedie k tomu, že ľudia tak milujú svojho Otca, že chcú poslúchať každé Jeho prikázanie.

Biblia učí o požehnaní kajúcneho srdca. Dávid prosí Boha, aby konal podľa svojej milosti a obnovil to, čo mal pred tým, než zrehšil. Dávid očakáva, že bude znovu zakúšať Božiu milosť (Ž 51:3), že bude očistený od svojho hriechu (v.4), že bude mať radosť (v.10,14), že jeho hriech bude vymazaný, takže ho už Boh nevidí (v.11), že bude mať priameho ducha (v.12,14) a že bude mať Svätého Ducha (v.13).

Môžeme mať istotu, že toto Boh pre nás urobí, že toto sú požehnanie pokánia, ktoré nám slúbil, pretože v 2Kor.1:20 nám hovorí: „Lebo všetky zaslúbenia Božie, koľko ich je, sú v ňom áno ...“ Všetky Božie zaslúbenia sú „áno“ pre tých, ktorí sú v Kristovi. Vo všetkých spôsoboch, ktorými Dávid prosí Boha, aby prijal jeho pokánie nachádzame sľuby alebo princípy, ktoré nás uisťujú o tom, že takto Boh reaguje na naše pokánie.

Na konci, vo verši 19 Dávid vyjadruje konečné a najväčšie požehnanie, keď vyjadruje fakt, že Boh „neopovrhne skrúšeným a zdrteným srdcom“. Môžeme niekedy pochybovať o tom, že z nás má Boh radosť, ale Boh sa nikdy neodvráti od srdca, ktoré je zlomené kvôli hriechu. Toto je vždy cesta späť k Bohu a sme vždy vítaní, keď prichádzame so zlomeným srdcom. On má záľubu v takomto srdci a vždy ho pritiahne k sebe.

Božia blízkosť je veľkou odmenou v živote pokánia. Ježiš hovorí kajúcim kresťanom v Laodicei: „...vojdem a budem večerať s ním a on so mnou.“ (Zj.3:14-20). Tieto slová hovoria o intimite, ktorú spoznáme, keď naše srdcia sú zlomené pre hriech a o tom, že takto vstupujeme do hlbšieho spoločenstva s Bohom. Toto sa deje, keď pokánie je spôsobom nášho života.

ZÁVER

V tejto lekcií sme hovorili o Dávidovi, kráľovi Izraela. To, že Dávid bol kráľom neznamena, že by bol vyňatý z pokánia. Práve naopak, jeho vodcovská pozícia znamenala, že mal byť vzorom pravého pokánia v Izraeli. Múdri pastori a zakladatelia zborov učia svoje spoločenstvá kajať sa. Vodcovia by mali byť medzi prvými, ktorí priznávajú svoje boje s hriechom. Ba čo viac, mali by byť ochotní kajať sa zo svojich hriechov aj pred ostatnými. Keď vodca vie toto robiť, vtedy spoločenstvo alebo jeho spoluslužobníci môžu tiež byť bližšie Bohu.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Čo je pravé pokánie?
- Aké sú nebezpečenstvá srdca, keď vidíme svoj hriech?
- Aký je rozdiel medzi pokáním a sebatrápením? Definujte oboje.
- Ako môžem poznať, že moje pokánie sa premenilo v sebatrápenie?
- Napíšte, aké sú požehnanie z pokánia, ktoré si žiada Dávid v Žalme 51:3-4 a 9-19. Napíšte, kde je v Písme sľub alebo princíp, ktorý nás uisťuje o týchto požehnaniach, keď sme v Kristovi?
- Cítite, že vás Boh odmieta, keď činíte pokánie zo svojich hriechov? Prečo cítite toto odmietanie?
- Myslíte si, že by ste mali byť „hlavným“ kajúcnikom vo vašom zbore? Prečo áno alebo prečo nie?

AKČNÝ PLÁN

Prečítajte si „Miesto hriešnika“ od Stanleyho Vokea (viď Prílohu 10A).

Miesto hriešnika

STANLEY VOKE

“Prichádzam s prázdnyimi rukami, chcem sa privinúť k Tvojmu krížu.”

Najťažšou vecou pre každého je zaujať miesto hriešnika. Tak ťažkou, že mnohí ho vôbec neprijmú a iní, keď už tam raz boli privedení, nestoja o to, aby tam prišli opäť. Podľa svojej prirodzenosti nikto neoblubuje miesto hriešnika. Keď tam však neprídeme, nemôžeme skutočne poznať Krista alebo sladkosť Božej odpúšťajúcej milosti. Ak sa mu vyhýbame, je to, akoby sme hovorili, že nemáme hriech a klameme samých seba.

AKO PRIJAŤ MIESTO HRIEŠNIKA

Miesto hriešnika je tam, kde priznávame bez výhovoriek, že sme hriešnici. Môžeme si priznať len jeden hriech, ako je žiarlivosť alebo pýcha; môžeme si myslieť, že je malý, ale keď tak robíme, znovu prichádzame na miesto hriešnika – a môžeme byť kresťanmi už mnoho rokov. Za každým hriechom nám Boh môže ukázať veci oveľa vážnejšie, až kým nepriznáme nie jednu, ale veľa vecí; a sme vedení k tomu, aby sme priznali, že celá naša prirodzenosť je zlá. Raz sa jeden muž priznal, že ukradol povraz. Priniesol ho späť. Na druhý deň sa zase vrátil a viedol kravu, pretože deň predtým sa nepriznal, že bola na konci toho povrazu! Keď prijímame miesto hriešnika, priznávame pravdu o sebe – celú pravdu.

Miesto hriešnika je tam, kde priznávame vinu. Prestávame sa vyhovárať, hovoriac: „To som nemohol byť ja, keď som to urobil.“ Namiesto toho skláňame hlavu a hovoríme: „Áno, Pane, bol som to ja; takýto naozaj som.“ Už neobviňujeme svoje nervy, okolnosti, iných ľudí. Keď nás niekto upozorňuje na chybu alebo nás kritizuje hoci neprívetivo, nehádame sa a nesnažíme sa ospravedlňovať alebo vysvetľovať veci. Prijímame kritiku s tým, že keď nás dotyčný pozná takých akí naozaj sme, našiel by toho na kritizovanie ešte viac. Šetríme čas a dych, keď rýchlo ideme na miesto hriešnika. V mnohých zboroch by veci vyzerali inak, keby sa tam ich členovia pravidelne stretávali na mieste hriešnika.

Toto miesto zaujal Dávid, keď na výzvu Nátana sklonil hlavu a povedal: „Zhrešil som.“ Jób stál a volal: „Ajhľa, som primalý!“ a Izaiáš: „Beda mi! Som človek nečistých rtov! Publikán sa modlí: „Bože, buď milostivý mne, hriešnikovi!“ Na tomto mieste vyznáva márnotravný syn: „Otče, zhrešil som a nie som viac hoden ...“ Pavol často kľačal na mieste hriešnika a zmáčal ho vlastnými slzami. Ak sme tu ešte neprišli, ešte sme nezačali s Bohom (2Sam.12:13, Ž 51:4, Jób 40:4, Iz.6:5, Luk.18:13, Luk.5:8, Luk.15:18).

Miesto hriešnika sa nám nepáči, pretože sa bojíme, že zraní našu pýchu. A tak bojujeme, hádame sa, obviňujeme iných, vyhovárame sa, robíme všetko možné, len aby sme neprijali miesto hriešnika, kde Boh čaká, aby nám odpustil a oslobodil nás.

AKO SA VYHNÚŤ MIESTU HRIEŠNIKA

Často sa vyhýbame miestu hriešnika, pretože hriech nenazývame hriechom. Hovoríme o nedostatkoch, zlyhaniach, slabostiach, chybách, sklonochoch, neschopnosti, o čomkoľvek okrem hriechu. Ruža – nech je akéhokoľvek druhu – je stále krásna, hriech – nech má akéhoľvek meno – je stále zlý – pred Bohom. Problémom je, že tvoríme svoje vlastné definície namiesto toho, aby sme prijali Božie. Podľa Biblie hriech je všetko, čo je menšie, než Božia sláva, čokoľvek, čo postráda znak mravnej dokonalosti alebo prekračuje hranicu Božej vôle, čokoľvek, čo sa odkláňa od olovnice Božej spravodlivosti, či už v motíve, túžbe, úmysle, inštinkte, myšlienke, zvyku, pohľade, slove, skutku, reakcii alebo vo vzťahoch. Vykonaný z nedbalosti alebo nevedomosti, hriech je stále hriechom a ak ho nazývame inak, nepotrebujeme ani pokánie ani odpustenie a tým sa vyhýbame miestu hriešnika.

Môžeme odmietat' vidieť hriech ako hriech. Možno sme aktívni ľudia a nemáme čas zaoberať sa takýmito malichernosťami. Máme svoje postavenie a programy, ktoré treba viesť. Ako Naaman – sme zanepřázdení

získavaním vavrínov a zatiaľ skrývame malomocenstvo. Organizujeme stretnutia, zasadnutia výborov, hľadáme zamestnanie, dávame peniaze na toto alebo na tamto – robíme čokoľvek okrem toho, že priznávame svoje duchovné malomocenstvo, že sa potrebujeme umyť, aby sme boli čistí. Sme ako tí za dní Jeremiáša, ktorí sa vrhajú ako kone do boja, ale nikdy sa nezastavia, aby činili pokánie alebo povedali: „Čo som to urobil?“ (Jer 8:6) Sme tak veľmi zaneprázdnení – príliš zaneprázdnení na to, aby sme sa postavili na miesto hriešnika.

Môžeme sa vyhnúť tomuto miestu tým, že si prisvojíme úlohu kritikov. So svojimi doktrínami – vkusne zviazanými – sme evangelikálnymi expertami s ostrým teologickým čuchom. Radi kritizujeme, ale neradi sme kritizovaní. Ako farizejovia – obchádzame miesto hriešnika, ale posielame tam iných. Sme tak plní poznania, že už nemáme miesto pre zlomené a kajúce srdce. Aj Henry Martyn, veľký svätec, si poznačil do svojho denníka: „Rozhodol som sa, že nikdy nebudem karhať druhých, iba keď v tom istom čase nepocítim zvláštne pokánie vo svojom srdci.“ Zistil, že potrebuje žiť na mieste hriešnika.

Môžeme sa vyhýbať miestu hriešnika tým, že svoje bezpečie v Kristovi použijeme na to, aby sme ospravedlnili nepotrebnosť pokáania. Máme istotu spasenia a už akosi nie sme usvedčovaní z hriechu. Sme ako malý chlapec, ktorého poslali od stola, aby si umyl ruky a teraz sa vracia s veľkým úsmevom a prekvapujúcou poznámkou: „Tak som si ich umyl, že si ich už nikdy viac nebudem musieť umývať.“

Vierou sme sa stali synmi Božími a nebeskými občanmi. Ale zároveň sme ešte stále hriešnikmi. Stále potrebujeme byť očisťovaní „otvoreným prameňom ... na očistenie od hriechu a od nečistoty.“ (Zach.13:1). Milosť nás nikdy nepovedie do hriechu, ale vždy budeme z neho usvedčovaní a tak zjavený hriech nás vždy vedie späť k milosti.

Je možné vyhýbať sa miestu hriešnika aj zneužívaním krvi Pána Ježiša, keby sme ju označovali za takú, ktorá „prikrýva“ alebo „ochraňuje“, ako to platilo o krvi veľkonočného baránka. Ježišova obeť na Kalvárii bola za hriech. Bola to obeť zadostučinenia, a nie ochrany. Ak teda potrebujeme zadostučinenie, potrebujeme ho ako hriešnici, ktorí musia byť očistení. Nie ako takí, ktorí sú bez hriechu a potrebujú iba to, aby boli chránení pred zlom, ktoré existuje mimo nich. Ak teda hovoríme len o krvi, ktorá nás ochraňuje, vyhýbame sa miestu hriešnika.

Spurgeonov študent (známy anglický kazateľ) raz v jeho prítomnosti kázal na tému „Celá výzbroj Božia“. Namyslený mladík zdramatizoval svoju kázeň, ukladal na seba kus po kuse výzbroj, až kým nemal na sebe celé brnenie. Potom zamával „mečom Ducha“ a triumfálne zvolal. „A kde je teraz diabol?!“ Pán Spurgeon sa naklonil dopredu a povedal. „Pod tým brnením, mladý muž.“ Musíme dávať pozor, aby sme nevpustili satana tým, že budeme opúšťať miesto hriešnika. Naše srdcia sú zradné nado všetko a tak, ako mytologický Proteus, prijímú akúkoľvek masku, aby skryli svoju skutočnú prirodzenosť. Za našou duchovnou frazelógiou a povestou v cirkevných kruhoch sme iba úbohými hriešnikmi, ktorí potrebujú každý deň byť očisťovaní krvou Pána Ježiša.

AKO NÁJŠŤ MILOŠŤ NA MIESTE HRIEŠNIKA

Nie je čudné, že miesto, ktorému sa vyhýbame je práve tým miestom, ktoré prijal Spasiteľ, pričom On sám bol bez hriechu? Zaiste, keď bol naozaj Božím Synom, mal zostúpiť z kríža! Zázraky, kázanie v moci, dokonca vzkriesenie z mŕtvych by sme očakávali od niekoho takého, ale nie krst v Jordáne s colníkmi a prostitútkami, alebo popravu spolu so zločincami a zlodejmi! Ale práve tu prišiel, lebo Jeho tvár bola obrátená k tomuto miestu už od večnosti.

Tam, ako rovný s rovným sa s Ním vtedy stretol hriešnik. Na rozdiel od svojho spoluväzňa, ktorý zomieral obviňujúc druhých a preklínajúc Boha, tento umierajúci zlodej sa priznal k svojej vine a našiel odpustenie. Pokoj a raj k nemu prišli, keď prijal miesto hriešnika a našiel tu Ježiša. Toto je paradox milosti. Ten, kto sa považuje za dobrého, bude vyhlásený za nespravodlivého, zatiaľ čo ten, kto priznáva, že je nespravodlivý, bude vyhlásený za spravodlivého. Božia spravodlivosť je daná len tým, ktorí stoja na mieste hriešnika.

Tu, a iba tu je miesto skutočného pokoja, pretože tu končí naše snaženie a tu nachádzame Boha. Tu je odpočinutie srdca a brána neba. Tu odhadzujeme svoje masky a priznávame, akí naozaj sme. Tu prichádzame k Ježišovi, aby sme boli očistení Jeho vzácnu krvou. Tu nachádzame svätosť a naplnenie Svätým Duchom. Tu sú pramene prebudenia. Tu potrebuje znova a znova prichádzať celá cirkev. Je to miesto pravdy, milosti a slobody – miesto hriešnika. Kedy si tam bol naposledy? Vlastne, si tam teraz?

MODLITBA

MODLITBA

5

LEKCIA

Modlitba a pôst

☞ Ciel' lekcie

Poskytnúť nový pohľad na úlohu modlitby a pôstu v procese zakladania zboru.

☞ Hlavné body

- Modlitba má zásadné miesto pri uskutočňovaní duchovného diela zakladania zborov.
- Pôst bol biblickou metódou zintenzívnenia modlitby v Starom aj Novom zákone.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Poznať biblické učenie o modlitbe a pôste.
- Byť vytrvalý vo svojej závislosti na Bohu prostredníctvom modlitby a pôstu.
- Modliť sa a postiť za úlohy zakladania zborov.

ÚVOD

Keďže zakladatelia zborov sú zaneprázdnení mnohými aktivitami súvisiacimi so založením nového zboru, ľahko môžu zanedbávať duchovné disciplíny. Ak sa pokúšame robiť duchovnú prácu v tele, môžeme byť nakoniec znechutení, keď sa nedostavia výsledky, po ktorých túžime. V tomto bode sa zakladateľ zboru musí zastaviť a znovu sa pozrieť na úlohu modlitby a pôstu.

I. ZÁKLADNÁ PODSTATA MODLITBY

Boh sa zjavuje ako vševedúci. On vie všetko a pozná všetky veci. Boh je tiež všemocný. Má moc všetko urobiť. Tak prečo by sme sa mali modliť? Ak niečo je Božia vôľa, nemôže to jednoducho urobiť? Alebo ak sa nemodlíme, môže to nejakým spôsobom brániť všemocnému Bohu, aby konal?

A. Príklady zo Starého zákona: Boh čaká, kým sa Jeho ľud začne modliť.

a. 2Mojžišova 3:7:

Keď Izraeliti boli v zajatí v Egypte, Boh sa zjavil Mojžišovi a povedal: „... počul som ich krik ... lebo znám jeho bolesti a zostúpil som, aby som ho vytrhol ...“

b. 2Mojžišova 32:7-14

Izrael sa odvrátil od Boha a urobil si zlaté teľa, aby sa mu klaňal. Boh povedal Mojžišovi: „A tak teraz ma nechaj, aby sa rozpálil môj hnev na nich, a aby som ich vyhladil, a učiním teba veľkým národom.“ Ale Mojžiš sa modlil k Pánovi a pripomínal Mu Jeho zaslúbenia. „A Hospodin lutoval zlého, o ktorom hovoril, že ho učiní svojmu ľudu.“

c. *2Kronická 7*

Potom, ako Šalamún postavil chrám, modlil sa a venoval ho Bohu. Boh odpovedal tým, že zoslal oheň z neba, ktorý strávil obeť. Chrám bol naplnený Božou slávou. Potom povedal Šalamúnovi: „Počul som tvoju modlitbu a vyvolil som si toto miesto sebe za dom bitnej obeti.“ Ba čo viac, zaslúbil, že „... keby sa zohnul, a tak sa pokoril môj ľud, nad ktorým je vzývané moje meno, a keby sa modlili a hľadali by moju tvár a odvrátili by sa od svojich zlých ciest, ja vyslyším z nebies, odpustím ich hriech a uzdravím ich zem. Tedy teraz budú moje oči otvorené a moje uši pripravené počuť modlitbu z tohoto miesta.“

B. Príklady z Nového zákona: Existuje vzťah medzi tým, čo sa deje v nebi a našimi modlitbami na zemi.

a. *Jakub 5:13-18*

V tomto texte apoštol Jakub hovorí o modlitbe z viery a vyznávani hriechov: „Mnoho vládze modlitba spravедlivého pôsobíaca.“ (v.16) Jakub potom pripomína príklad Eliáša, ktorý sa modlil, aby nepršalo tri a pol roka. Boh odpovedal na jeho modlitbu zadržaním dažďa. Potom sa Eliáš modlil za dažď a Boh ho poslal.

b. *Lukáš 6:12-16*

Pred dôležitým rozhodnutím (vyvolením dvanástich učeníkov) Ježiš išiel na horu, aby sa modlil a modlil sa počas celej noci.

c. *Matúš 26:36-44*

Keď sa blížila Ježišova smrť, modlil sa v agónii: „Otče, ak je to možné, odvráť odo mňa tento kalich. Ale nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane.“ Po druhý raz Ježiš volal: „Môj Otče, ak ma nemôže minúť tento kalich, len keď ho vypijem, nech sa stane tvoja vôľa!“ Ježiš volal aj tretí raz a modlil sa za tú istú vec.

d. *Matúš 6:5-18*

Ježiš učil učeníkov modliť sa, hoci „... váš Otec vie, čo potrebujete, prv než by ste ho vyprosili.“ (v. 8). Ježiš povzbudzoval svojich učeníkov, aby sa modlili za naplnenie svojich každodenných potrieb, aby boli chránení pred pokušením a aby sa stala vôľa Jeho Otca na zemi tak, ako v nebi.

e. *Matúš 7:7-12*

Ježiš hovoril svojim učeníkom: „... lebo každý, kto prosí, berie; kto hľadá, nachádza, a tomu, kto klepe, sa otvorí.“ Ježiš povzbudzuje svojich učeníkov, aby sa nebáli vyjadriť svoje potreby a túžby v modlitbe k Otcovi.

C. Niekoľko záverov týkajúcich sa podstaty modlitby

Boh môže urobiť všetko, čo chce urobiť, ale zdá sa, že sa rozhodol zdržať svoje konanie, kým Jeho ľud nevyjadrí svoj súhlas v modlitbách pred tým, než Boh začne konať. Z príkladov a učenia Biblie vyplýva, že Boh sa pridáva k našim modlitbám, čím si zvolil uskutočniť svoje zábery skrze tieto modlitby.

Boh rešpektuje vôľu človeka a túži po tom, aby človek hľadal zjednotenie svojej vôle s Božou vôľou a proti vôli satana. Modlitba je vyjadrením našej túžby po Božej vôli a je to jeden spôsob, ktorým môžeme spolupracovať s Bohom pri uskutočňovaní Jeho cieľov. Modlitba nie je boj, v ktorom máme presvedčiť a prinútiť Boha, aby zmenil svoj úmysel v prospech nášho potešenia. Prostredníctvom modlitby sa skôr učíme poznávať Jeho vôľu a pripojiť svoju vôľu k Božím túžbam a cieľom. Modlitba má teda dvojaký cieľ:

- Vyjadriť naše myšlienky a túžby Bohu
- Spoznávať Jeho vôľu pre nás

II. ÚLOHA PÔSTU

Pôst je uvážené zrieknutie sa nejakého alebo všetkého jedla alebo pitia s cieľom sústredenia sa na modlitbu. Môže to byť čas, kedy potrebujeme na určitú dobu odstúpiť od aktivít a spoločenstva priateľov, aby sme sa mohli plnšie oddať spoločenstvu s Pánom – aby sme Ho hľadali a hľadali Jeho vôľu. **Pôst je duchovná disciplína, nie prikázanie.** Preto, ak má niekto zdravotné problémy, alebo sa z iných dôvodov nemôže postiť, nemal by byť vedený k pocitom viny alebo obviňovaný z hriechu. Pôst sa v niektorých kultúrach a náboženstvách vykonáva ako rituál alebo tradícia. Funkciou biblického pôstu je sústrediť svoju pozornosť na Pána. Pôst by nikdy nemal byť púhym rituálom.

A. Učenie Pána Ježiša

Ježiš učil postiť sa a sám sa postil (Mat.4:2). Jeho učeníci sa zrejme nepostili, kým bol s nimi Ježiš (Mar.2:18-19). Tento text však jasne vyjadruje, že Ježiš očakával, že Jeho učeníci sa *budú postiť potom, keď On bude vzatý do neba*. Ježiš učil svojich učeníkov o pôste počas modlitieb. V kontexte učenia o modlitbe Ježiš hovorí dvakrát o pôste. „Keď sa postíte, nebuďte ako pokrytci...” (Mat.6:16-17). Všimnite si, že povedal „keď“, nie „ak“, akoby to bolo u učeníkov niečo pravidelné.

B. Príklad ranej cirkvi

V knihe Skutkov vidíme, že modlitba, pôst a expanzia cirkvi išli ruka v ruku. Keď sa cirkev spoliehala na Pána, evanjelium sa šírilo.

1. Skutky 13:1-3

Keď vodcovia cirkvi v Antiochii slúžili (modlili sa) Pánovi a postili sa, Duch Svätý prišiel, viedol ich a vyučoval. Rozširovanie Pavlovej služby a cirkvi do Malej Ázie a Európy začalo modlitbou a pôstom.

2. Skutky 14:23

Pavol a Barnabáš porúčali starších nových zborov do Pánovej opatery s modlitbou a pôstom. Prostredníctvom modlitby a pôstu získali Pavol a Barnabáš odvahu vložiť týchto starších a ich vedenie zborov do Pánových rúk.

C. Podstata pôstu

Ježiš učil, že keď chceme získať odpoveď z neba, máme prosiť, hľadať a klopať (Mat.7:7). Každé slovo vyjadruje hlbokú intezitu hľadania. Uvážený pôst zjavuje dychtivú túžbu, pretrvávajúce bremeno srdca, ktoré sú väčšie, než potreba jedla. Motivácia k pôstu býva dvojaká. Veriaci pristupuje k intenzívnejšiemu hľadaniu Boha z dvoch dôvodov:

- Kvôli duchovnému posilneniu
- Kvôli šíreniu Božieho kráľovstva

Ako vidíme v Ježišovom vyučovaní a na príklade ranej cirkvi, pôst je žiadúcim a živým aspektom modlitby.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Trávili ste už niekedy čas v modlitbách a pôstoch? Aká bola vaša skúsenosť? Vnímali ste duchovné posilnenie alebo ste videli, že Boh zvláštnym spôsobom odpovedal na vaše modlitby?

AKČNÝ PLÁN

- Prečítajte si text Mat.6:16-18.
- Opíšte, ako vyzerali „pokrytci“, keď sa postili. Prečo to robili?
- Opíšte, ako by mala vyzerat' osoba, ktorá sa postí.
- Ako sa môžeme uchrániť pred tým, aby sa pôst nestal rituálom?
- Naplánujte si duchovnú disciplínu – pôst. Uvádzame niekoľko spôsobov, ako sa niektorí kresťania postia. Možno niektoré použijete, ale forma je na vás:
- Zdržiavajte sa niektorého jedla po určitý čas.
- Zdržiavajte sa všetkého jedla, ale pite ovocné šťavy alebo iné tekutiny po určitý čas.
- Zdržiavajte sa určitého jedla po nejaký čas.
- Oddel'te si niektorý deň (týždeň, mesiac) na pôst.
- Urobte si zoznam vecí, za ktoré sa budete modliť počas svojho pôstu.
- Do svojho duchovného denníka si poznačte svoje skúsenosti počas pôstu. Ako ste sa cítili? Čo ste sa naučili o sebe? O Bohu?

ZDROJE

- Duewel, Wesley L., *Touching the World Through Prayer. (Zasiahnut' svet modlitbou)* Coral Gables, FL: Worldteam, 1986.
- Eastman, Dick, *No Easy Road. (Žiadna ľahká cesta)* Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1971.
- Piper, John, *Hunger for God. (Hlad po Bohu)* Wheaton, IL: Crossway Books, 1997.

MODLITBA

LEKCIA 6,7

Koncert modlitieb

MODLITBY ZA ŠÍRENIE EVANJELIA

☞ Ciel' lekcie

Vytvoriť zakladateľom zborov príležitosť pre zjednotenie sa na modlitbách za seba navzájom a za iných zakladateľov zborov v celej Východnej a Strednej Európe a v bývalom Sovietskom zväze.

☞ Hlavné body

Je dôležité modliť sa za šírenie evanjelia aj za hranice nášho regiónu.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník seminára mal ...

- Vedieť, ako lepšie využiť biblické modlitby ako model pre svoje modlitby.
- Byť posilnený modlitbami iných.
- Modliť sa nie len za miestnych zakladateľov zborov, ale aj za zakladateľov v iných krajinách.

☞ Doporučenia pre inštruktov

Veďte modlitby účastníkov seminára pomocou modlitby Pavla v Kol.1:3-14, pričom čas na inštrukcie skráťte na minimum, aby ste väčšinu času mohli stráviť na modlitbách.

Odporúčame, aby sa účastníci seminára modlili sa zakladateľov zborov v iných krajinách, ktorí sa zúčastňujú toho istého výcvikového programu. Tento výcvik v súčasnosti prebieha v týchto krajinách: Albánsko, Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Maďarsko, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Srbsko a Ukrajina. Ak potrebujete informácie, kontaktujte kanceláriu Aliancie v Budapešti.

ÚVOD

Jedným z najlepších spôsobov modlitieb je používať biblické modely. Pre tento koncert modlitieb použite modlitbu apoštola Pavla za kolosenských kresťanov z listu **Kolosenským 1:3-14** Nech vám slúži ako predloha pre chvály, uctievanie a modlitby. Všimnite si, že táto modlitba začína aj končí vzdávaním vďaka Bohu (viď obr.6.1). Skutočnosť, že toto je obvyklý biblický model zdôrazňuje význam modlenia sa so *vzdávaním vďaka*. Budeme postupovať od ďakovania k evanjeliu, k poznávaniu Boha a späť k ďakovaniu.

I. ĎAKUJTE OTCOVI - KOLOSENSKÝM 1:3-5

Spoločne čítajte verše 3-5: „*Ďakujeme Bohu a Otcovi nášho Pána Ježiša Krista vždycky sa za vás modliac, počujúc o vašej viere v Kristu Ježišovi a o láske, ktorú máte naproti všetkým svätým, pre nádej, ktorá vám leží odložená v nebesiach, o ktorej ste prv počuli v slove pravdy evanjelia, ktoré prišlo k vám.*“

A. Ďakujte Otcovi za svätých

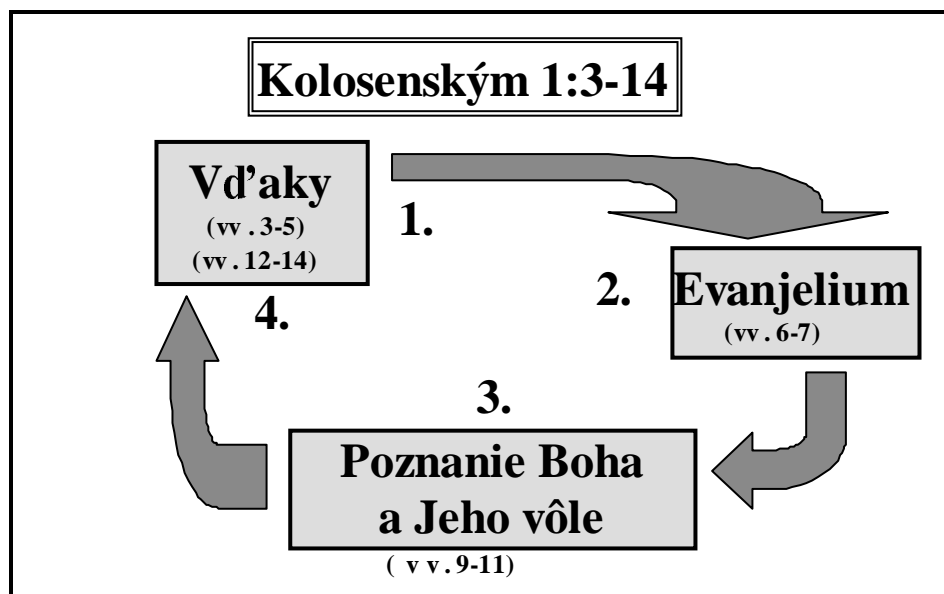
- Na tomto seminári (konkrétne, podľa mena)
- Vo vašom zbore
- Vo vašom živote: za tých, ktorí vás duchovne ovplyvňovali

B. Ďakujte Otcovi

- Za lásku, ktorú vám preukázal
- Za vieru, ktorú vám dal
- Za nádej, ktorú máte uprostred beznádejného sveta
- Za to, že sa k vám dostalo evanjelium

Poznámka: Vo svojich modlitbách buďte konkrétni. Ďakujte a chváľte Otca za konkrétne okamihy vášho života, v ktorých vám ukázal svoju lásku, nádej a v ktorých ste prijali evanjelium.

obr. 6.1 Cyklus modlitby

II. MODLITE SA ZA TO, ABY EVANJELIUM POČULI NA CELOM SVETE - KOLOSENSKÝM 1:6-8

Spoločne čítajte verše 6 až 8: "... pravdy evanjelia, ktoré prišlo k vám, ako aj je na celom svete a nesie ovocie a rastie ako aj u vás odo dňa, ktorého ste počuli a poznali milosť Božiu v pravde, jako ste sa aj naučili od Epafra, nášho milovaného spolusuľhu, ktorý je verným služobníkom Kristovým za vás, ktorý nám aj oznámil vašu lásku v Duchu."

- Modlite sa, aby evanjelium prinášalo ešte viac ovocia v životoch ľudí, ktorým ste svedčili (buďte konkrétni).**
- Modlite sa, aby evanjelium prinášalo ovocie na miestach, kde iní zakladajú zbory (inštruktor má zoznam krajín, kde teraz prebieha výcvik pre zakladateľov zborov).**
- Modlite sa za ďalších misionárov, ktorých poznáte, aby ich služba viedla k mnohému ovociu.**
- Modlite sa, aby Boh povolal viac verných služobníkov, aby niesli evanjelium do posledných končín zeme.**

III. MODLITE SA ZA TO, ABY VÁS BOH NAPLNIL POZNANÍM JEHO VÔLE - KOLOSENSKÝM 1:9-11

Potichu čítajte verše 9-11: „*Preto aj my odo dňa, ktorého sme to počuli, neprestávame modliť sa za vás a prosiť, žeby ste boli naplnení čo do známosti jeho vôle všetkou múdrosťou a rozumnosťou duchovnou, žeby ste chodili hodne Pána, aby ste sa mu vo všetkom ľúbili nesúc ovocie v každom skutku dobrom a rastúc v známost' Boha, zmocňovaní každou mocou podľa sily jeho slávy ku všetkej trpezlivosti a zhovievavosti ...*“

A. Do tabuľky dolu napíšte dôvody, prečo sa Pavol modlí, aby boli naplnení poznaním Božej vôle skrze všetku duchovnú múdrosť a rozumnosť. Aké výsledky očakával? Prvé dva sme už uviedli.

1. *Aby veriaci žili život hodný Pána.*
2. *Aby sa veriaci páčili Bohu.*
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

B. Použite tieto myšlienky a podľa nich sa modlite za spoluúčastníkov tohto seminára.

IV. VZDÁVAJTE VĎAKU OTCOVI - KOLOSENSKÝM 1:12-14

Spolu nahlas čítajte verše 12-14: „*... ďakujúc Otcovi, ktorý nás učinil schopných k podielu na lose svätých vo svetle, ktorý nás vytrhnul z moci temnoty a premiestnil do kráľovstva Syna svojej lásky, v ktorom máme vykúpenie skrze jeho krv, odpustenie hriechov ...*“

- A. Chváľte Otca za to, že vás priviedol do svojho kráľovstva.**
- B. Chváľte Otca, že už viac nežijete pod panstvom satana.**
- C. Chváľte Otca, že ste boli vykúpení.**
- D. Chváľte Otca, že vaše hriechy boli odpustené.**
- E. Chváľte Otca, že Ho môžete volať „Abba“- „Otecko“.**

VODCOVSTVO

VODCOVSTVO

3

LEKCIA

Sféry vodcovstva

Ciel' lekcie

Cielom tejto lekcie je pomôcť účastníkom seminára určiť, kde potrebujú zamerať svoje úsilie na rozvoj vodcovstva.

Hlavné body

- Výcvik nových vodcov musí byť pre zakladateľov zborov vysokou prioritou.
- Účinný výcvik vodcov si vyžaduje, aby zakladateľ zborov trávil viac času a venoval viac úsilia tým, ktorí sa stanú vodcami a tak aby znásobil svoju službu.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Byť presvedčený o tom, že výcvik vodcov by mal byť prioritou v jeho čase a úsilí.
- Vedieť, ako používať koncept „Sféry vodcovstva“, ktorý mu pomôže pri plánovaní výcviku vodcov.

ÚVOD

Jedným z najťažších rozhodovaní pre vodcov je to, ako si zadeliť čas. Požiadavky nemajú konca. Nikdy nie je dost' hodín na to všetko, čo je potrebné urobiť. Čo sa musí urobiť, a čo môže počkať? Odpovede nie sú jednoduché, ale existujú určité všeobecné princípy. Jedným z najdôležitejších bodov je, že výcvik vodcov je potrebný preto, aby služba akéhokoľvek druhu rástla a expandovala. Toto obzvlášť platí o zakladaní zborov. Bez nepretržitého zdokonaľovania nových vodcov bude tento proces stagnovať, až zahynie.

Každý zakladateľ zboru by mal byť zaangažovaný na budovaní nových vodcov. Potrebuje mať určité nasmerovanie týkajúce sa toho, ktorých vodcov pripravovať a koľko času ktorému venovať. Ježiš je najlepším príkladom toho, ako udržiavať túto rovnováhu.

I. PRÍKLAD JEŽIŠA

Ježiš prišiel na zem, aby zaplatil za naše hriechy a založil svoju cirkev. Táto cirkev má byť Jeho nástrojom kázania evanjelia všetkým národom. Keď si uvedomíme, akú obrovskú úlohu mal zvládnuť Ježiš, je naozaj udivujúce, že sa rozhodol stráviť svoj čas tak, ako ho strávil. Mohol robiť neuveriteľné zázraky každý deň a stráviť svoj čas kázaním veľkým zástupom ľudí, ktorí prichádzali, aby Ho videli.

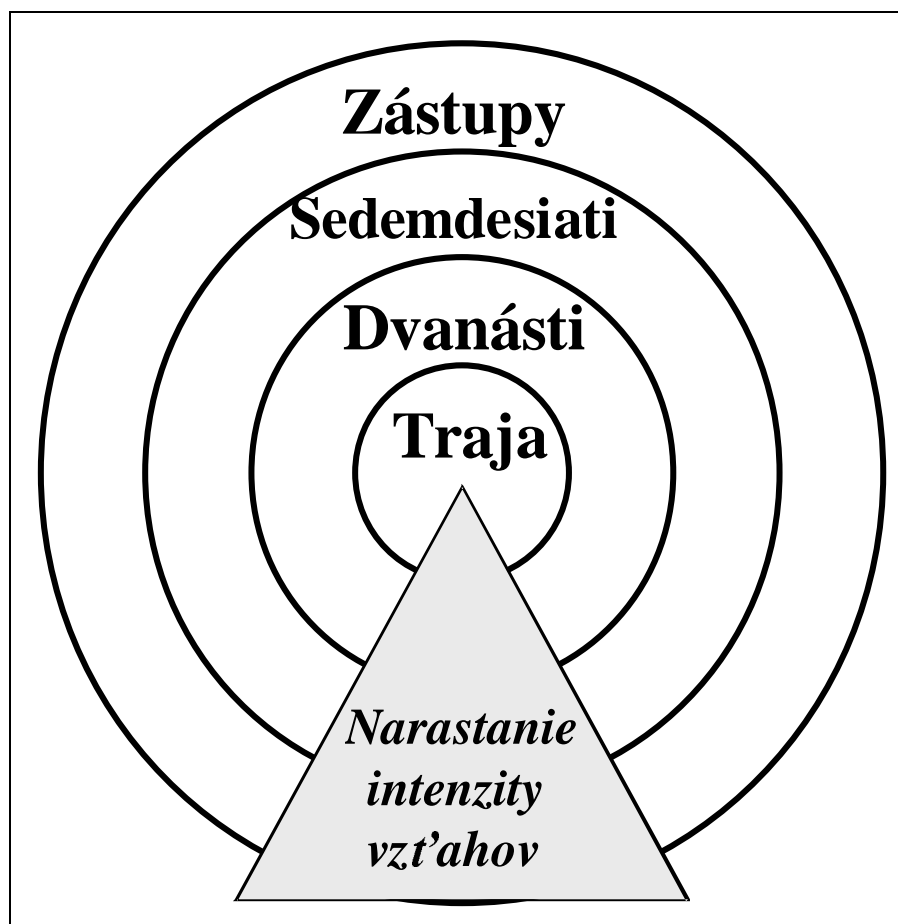
Ježiš robil veľa zázrakov, ale nie každý deň a nie toľko, koľko mohol. Navyše sa jasne rozhodol stráviť väčšinu času výcvikom dvanástich mužov, a nie veľkému množstvu. Namiesto toho, aby zasiahol čo najviac ľudí, Ježiš vyučoval zopár vodcov, ktorí mali zasiahnuť ďalších. Výsledky boli neuveriteľné. Hoci mocná Rímska ríša mladú, novú cirkev prenasledovala, cirkev pretrvala a rástla aj za vlády cisára Konštantína, ktorý sa sám stal kresťanom. Ježišova neobvyklá metóda celkom jasne funguje.

Namiesto toho, aby zasiahol čo najviac ľudí, Ježiš vyučoval zopár vodcov, ktorí mali zasiahnuť ďalších.

Bližší pohľad na Ježišovu službu ukazuje, že sa zaoberal štyrmi odlišnými skupinami ľudí. Boli to tieto skupiny:

- *Traja* – Ježiš opakovane brával Petra, Jakuba a Jána bokom od ostatných učeníkov a ukázal im viac o sebe a svojom poslaní. Príklady vidíme v Mat.17:1, Mar.5:37, Mar.13:3, a Mar.14:33. Ako vidíme v knihe Skutkov, títo traja mali dôležitejšiu úlohu v rozvoji cirkvi, než ostatní učeníci.
- *Dvanásť* – Dvanásť apoštolovia mali zvláštny vzťah s Ježišom. Pre túto česť boli vyvolení spomedzi mnohých učeníkov, ktorí nasledovali Ježiša (Luk.6:13). Hoci ostatní učeníci mali dôležitú úlohu v ranej cirkvi, dvanásť (okrem Judáša) sa venovali vodcovstvu. Oni boli teda prioritou v Ježišovom čase a úsilí.
- *Učeníci* – Ako sme videli vyššie, bola aj väčšia skupina „učeníkov“, ktorí neboli vyvolení, aby boli medzi dvanástimi. Táto skupina tiež opustila svoje domy a životný štýl, aby ho nasledovala (Luk.14:27). Celkový počet sa často menil. Pri jednej príležitosti mnohí z nich opustili Ježiša (Ján 6:66). V Lukášovi 10:1, je skupina, ktorá bola dosť veľká na to, aby z nej Ježiš vyvolil sedemdesiatich dvoch na špeciálnu službu. Po svojom zmŕtvychvstaní sa zjavil viac ako 500 (1Kor.15:6). A skupina 120 sa oddala modlitbám, keď očakávali zasľúbeného Svätého Ducha (Sk.1:15).
- *Zástupy* – Veľké množstvo ľudí, ktorí nasledovali Ježiša, počúvali jeho učenie a chceli vidieť Jeho zázraky (Mat.4:25; 13:2). Vieme, že ich bolo okolo 5000, keď počítame iba mužov (Luk.9:14). Niektorí z nich verili, niektorí nie. V tejto skupine boli ľudia počnúc učeníkmi až po farizejov, ktorí chceli prichytiť Ježiša pri nejakej chybe.

obr. 3.1 Sféry Ježišovho vodcovstva

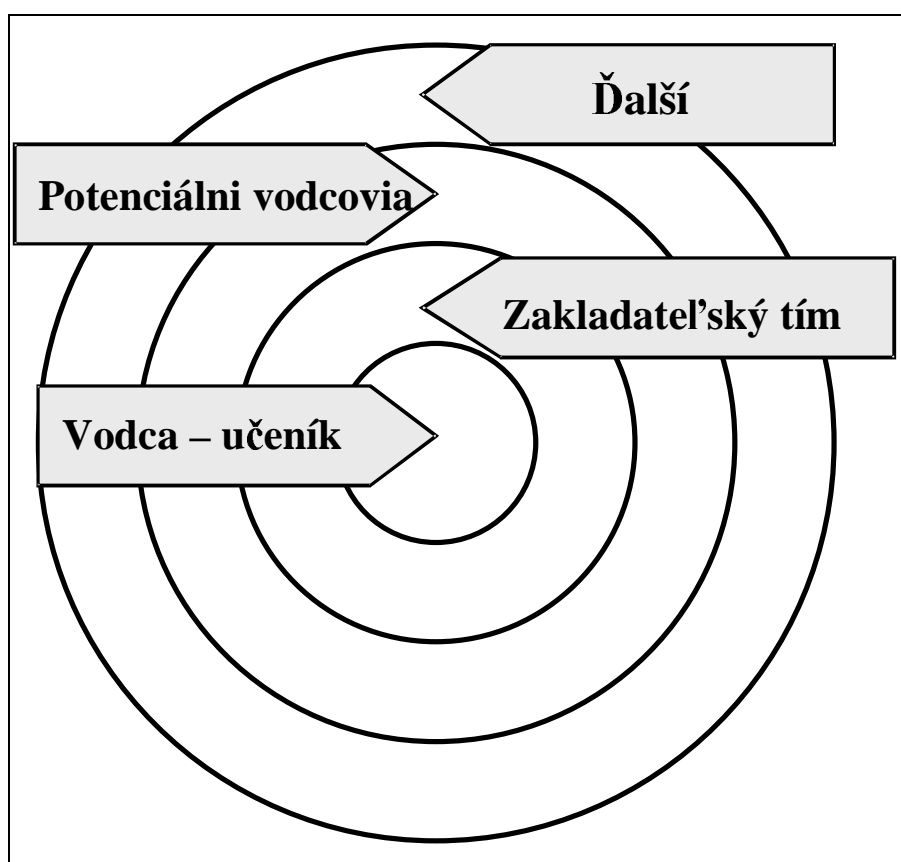
Obr. 3.1 ilustruje určité poradie sfér, ktoré znázorňujú skupiny ľudí – nasledovníkov Pána Ježiša. Intenzita vzťahov narastá smerom od zástupov na vonkajšom kruhu k vnútornému kruhu, v ktorom boli Peter, Jakub a Ján.

Keď sa dívame na Ježišovu službu zdá sa, že väčšou prioritou bolo formovanie sfér bližšie k stredu. Čím bližšie od vonkajšieho kruhu k vnútornému kruhu, trávil viac času, zjavil viac pravdy a očakával väčšie ovocie.

II. SFÉRY VODCOVSTVA PRI ZAKLADANÍ ZBOROV

Zakladatelia zborov by mali nasledovať príklad Pána Ježiša a zameriavať svoj výcvik budúcich vodcov na vhodných ľudí. Keby ste mali nakresliť svoje vzťahy vo forme sfér, možno by to vyzeralo podobne, ako na obr.3.2. Na vonkajšom kruhu by bola celková skupina ľudí, ktorým slúžite – vrátane veriacich aj neveriacich. V ďalšom kruhu by boli tí veriaci, ktorí majú potenciál ako budúci vodcovia. V ďalšej sfére by mohol byť zakladateľský tím – teda tí, s ktorými pracujete na zakladaní zboru a ktorí už majú nejakú službu. V strede sfér by bola osoba (alebo možno 2-3 osoby), s ktorými intenzívnejšie pracujete, aby ste ich pripravili na vodcovstvo.

obr.3.2 Sféry vodcovstva zakladateľa zboru

Pri pohľade na obr. 3.2 vidíme niekoľko kľúčových bodov, ktoré si musíme všimnúť:

- Čím bližšie k stredu, tým viac času a úsilia je treba venovať ľuďom, ktorých pripravujete na vodcovstvo.
- Po určitý stupeň by ste mali pracovať so všetkými vo vašich sférach, kým si nie ste istí, kto sa môže alebo nemôže stať v budúcnosti dobrým vodcom.
- Za optimálnych podmienok sa ľudia vo vonkajších sférach budú postupne presúvať smerom k stredu, podľa toho, ako budú rásť a dozrievať a podľa toho, ako budú vodcovia-učeníci odchádzať do služby.
- Pretože väčšinu času trávite s ľuďmi vo vnútornej sfére, ostatní ľudia, s ktorými pracujete by mali slúžiť ľuďom vo vonkajšej sfére, aby títo neboli zanedbávaní. Vy ste tí, ktorí „vystrojujú“ a oni budú tí, ktorí „slúžia“. Tento model je biblický (Ef. 4:11-12).

- Vodcovia – učenici budú väčšinou členmi zakladateľského tímu, ktorý tvorí ďalšiu sféru. To je podobné, ako u Petra, Jakuba a Jána, ktorí boli v strede – Traja – ale zároveň boli súčasťou skupiny – Dvanásti.

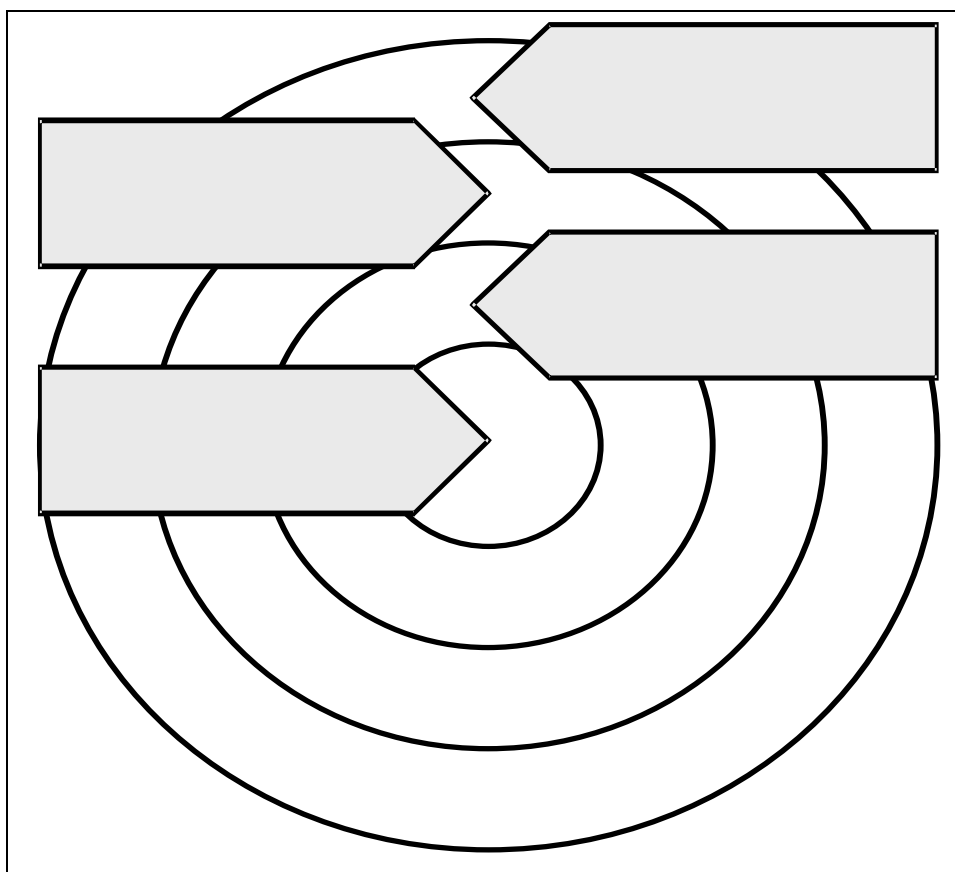
III. VAŠE SFÉRY VODCOVSTVA

Aká je vaša situácia? Kto sú ľudia vo vašich sférach? Venujte zopár minút obr.3.3 a doplňte mená jednotlivcov a skupín, ktorým slúžite a ktorí vytvárajú jednotlivé sféry vodcovstva.

Možno máte zakladateľský tím, možno nie. Najoptimálnejšia situácia je, aby ste začínali nový zbor ako tím z dôvodov, o ktorých sme v tomto manuáli už hovorili. Nie vždy je však optimálna situácia. Ak už máte tím, bude pre vás jednoduché doplniť sféry menami. Ak tím nemáte, uvažujte o nasledovných myšlienkach a potom doplňte obrázok, ako najlepšie viete.

- Ak nemáte „formálny“ zakladateľský tím, možno máte „neformálny“. Máte malú skupinu oddaných jednotlivcov, s ktorými úzko spolupracujete s cieľom založiť nový zbor? Považujte ich za svoj tím, hoci nie je „oficiálny“. Keď ich vediete na základe princípov tohto materiálu, možno budete uvažovať o sformovaní organizovaného tímu v blízkej budúcnosti.
- Niekedy musíte začať pracovať sami, napríklad v novej oblasti, kde nepoznáte žiadnych veriacich. Ak ste v takejto situácii, vyplňte iba vonkajšiu sféru, ale mali by ste začať plánovať, ako budete robiť výcvik nových veriacich a viesť ich všetkými sférami čo najskôr. Vaša situácia je ďaleko od ideálu a nie je isté, či budete úspešní pri zakladaní nového zboru, pokiaľ nezačnete hľadať ľudí pre „vnútorné sféry“.

obr. 3.3 Vaše sféry vodcovstva

- Ak máte pochybnosti, či určitých ľudí máte zaradiť do jednotlivých kruhov, napíšte si ich mená do zátvoriek. To vám pripomenie, že potrebujete stráviť potrebný čas, aby ste hodnotili týchto ľudí, aby ste pripravili aktivity, v ktorých uvidíte, či sú naozaj verní. Ak uvidíte, že nie sú, presuniete ich z tohto kruhu.
- Nesnažte sa mať vo vnútornej sfére veľa ľudí. Ježiš intenzívne vyučoval troch – Petra, Jakuba a Jána. Netrápte sa, ak nebudete schopný urobiť viac, než Pán. Mať iba jedného učeníka je lepšie, než nemať žiadneho. A je oveľa lepšie mať len jedného a viesť ho (alebo ju) dobre, než mať niekoľkých, a viesť ich biedne.
- Ak nemáte nikoho, kto by mohol byť vo vnútorných sférach, musíte sa začať vážne a konkrétne modliť, aby Boh povolal vodcov z vášho nového zboru.

Teraz, keď ste si zapísali mená, uvažujte, ako využijete svoj čas a energiu. Ak máte ľudí na každej úrovni, mali by ste sústrediť svoj čas na tých, ktorí sú bližšie k stredu. Robíte tak? O koľko viac času trávite s tými vo vnútorných sférach, než s ľuďmi vo vonkajších? Aký druh činnosti s nimi robíte? Rozvíjate vedome ich vodcovské a služobnícke schopnosti?

Predpokladajme, že trávite dosť času s vodcami a potenciálnymi vodcami. Nie sú ľudia vo vonkajších sférach zanedbávaní? Nebudete mať dosť času ani energie, aby ste im slúžili sami a ešte sa venovali aj vodcom. Je nevyhnutné, aby ste sa učili delegovať službu tým, ktorí s vami pracujú. Vy musíte byť tými, ktorí vystrojujú a poskytujú zdroje tým, ktorí majú konať službu. Ako sa vám to darí?

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Ako dlho bude trvať novému veriacemu, kým sa z vonkajšej sféry dostane do vnútornej? To je približne čas, ktorý uplynie, kým založíte zbor. Je prijateľný tento čas?
- Akou dôležitou prioritou je výcvik vodcov v očiach väčšiny pastorov vo vašej oblasti? Ako to môže pomôcť, alebo brzdiť rast zborov alebo zakladanie nových zborov?

AKČNÝ PLÁN

Použite svoj vyplnený obrázok 3.3 a zostavte plán, ktorý pomôže ľuďom v jednotlivých kruhoch rásť smerom k vodcovstvu. Potom kriticky zhodnoťte svoj plán, aby ste videli, či bude možné zakomponovať ho. Budete mať dosť času pre ľudí vo „vnútornom“ kruhu? Koľko? Ako často? Bude niekto slúžiť ľuďom vo „vonkajšom“ kruhu? Kto? Kedy? Ako? Urobte akékoľvek potrebné úpravy vo svojom pláne a hovorte o tom so svojím mentorom. Potom konajte.

VODCOVSTVO

4

LEKCIA

Úvod do tímovej práce

SPOLUPRÁCA S DRUHÝMI

☞ Ciel' lekcie

Táto lekcia objasňuje, ako spolupráca s ostatnými v zbere môže viesť k zvyšovaniu efektívnosti zakladateľa zboru tým, že ho iní môžu dopĺňať.

☞ Hlavné body

- Pracovať v tíme je účinnejšie, než pracovať sám.
- Tímová práca je práca skupiny na spoločnej úlohe.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Porozumieť, že je užitočnejšie prizvať ďalších do služby, než pracovať sám.
- Porozumieť, že tímová práca má základ v Biblii.
- Byť presvedčený o potrebe tímovej práce pre efektívne zakladanie zborov.

☞ Doporučenia pre inštruktorov

Táto lekcia je o tímovej práci tak v špeciálnych tímoch pre zakladanie zborov, ako aj v neformálnych skupinách veriacich, ktorí pracujú na založení nového zboru. Pomohlo by vám, keby ste sa opýtali účastníkov seminára, ktorí z nich pracujú v špeciálnych zakladateľských tímoch, aby ste sa mohli rozhodnúť, na aký druh tímovej práce zameriate svoj výklad.

ÚVOD

Ktorýkoľvek vodca zboru si môže jedného dňa uvedomiť, že jeho zbor bezcieľne blúdi napriek jeho jasnému usmerňovaniu. Môže si povedať: „Neviem pohnúť s týmto zborom, hoci využívam každú kvapku svojej energie. Neustále musím poháňať ľudí, aby urobili, čo je potrebné. Keby som prestal tlačiť, náš zbor by plával odnikadiaľ nikam.“ Je smutné, aké pravdivé sú tieto slová v mnohých zboroch. Silné vedenie silných vodcov rokmi ukolísalo k spánku veľa spoločentiev. Ľudia sa pohli iba vtedy, keď boli tlačení a urobili niečo iba vtedy, keď im bolo povedané, ako. (prevzaté z Kilinského, s. 159, 160)

Vodcovia, ktorí pracujú sami, ako sme opísali vyššie, si myslia, že jediný spôsob, ako viesť je využívať osobný vplyv a charizmu na motiváciu, tlačenie a presvedčanie masy. Úspech, ktorý môže dosiahnuť vodca s podobným prístupom je limitovaný počtom ľudí, ktorých môže ovplyvňovať a mierou svojich osobných schopností a kreativity.

I. ČO JE TÍMOVÁ PRÁCA?

Tímová práca znamená radšej pracovať spolu s ostatnými na nejakej úlohe (ako napríklad zakladanie zboru), než to urobiť sám. Tímová práca si preto vyžaduje, aby členovia sa dohodli na spoločnom ciele, ku ktorému chcú dôjsť. Keď skupina (alebo tím) pracuje na niečom spoločne, používajú rôzne dary a schopnosti každého člena a taktiež čas a úsilie každého prispieva k splneniu úlohy.

Tímová práca môže mať formu špeciálneho tímu, ktorý je zameraný na začatie nového zboru. V takejto situácii je tu vodca tímu a určitá spoločná dohoda o úlohe

Tímová práca znamená radšej pracovať spolu s ostatnými na nejakej úlohe, než to urobiť sám.

a zodpovednosti jednotlivých členov. Takýto druh dohody má veľa výhod. Úlohy sú jasne definované, rovnako aj cieľ. Obvykle je tu silný systém zodpovedania sa jeden druhému, čo každého člena tímu vedie k tomu, aby efektívne pomáhal pri splnení úlohy. Tímová práca by však nemala byť ohraničená iba takýmito formálnymi situáciami.

Aj keď nemáme špeciálne zameraný tím, alebo keď kultúrne nie je možné sformovať tím, mali by sme používať filozofiu tímovej práce. Takmer každá úloha sa dá ľahšie splniť, keď na nej pracujeme v skupine. Toto obzvlášť platí, keď touto úlohou je zakladanie nového zboru, kde je potrebných mnoho hodín na evanjelizáciu, učeníctvo a duchovné budovanie potenciálnych členov zboru. Človek, ktorý by sa na niečo také podujal sám, obvykle skončí skôr v sklamaní a vyčerpaní, než aby sa mu podarilo osloviť mnohých. Práca v tíme je lepší spôsob.

Takmer každá úloha sa dá ľahšie splniť, keď na nej pracujeme v skupine.

Aj neformálne skupiny, ktoré pracujú spolu, aby založili zbor fungujú plynulejšie, ak je tu osoba, ktorá je uznávaná ako „vodca“. Samozrejme za predpokladu, že tento vodca pracuje ako vodca-služobník, budujúci ostatných členov, a nie ako taký, ktorý „panuje“ nad skupinou. V tejto lekcii hovoríme práve o takomto vodcovi a o tom, ako môže vytvoriť atmosféru, ktorá podporuje tímovú prácu. Práca v tíme („oficiálnom“ aj v neformálnom) by mala mať nasledovné črty:

- Víziu (cieľ) služby určuje skupina.
- Rozhodnutia robí skupina.
- Problémy sú problémami celej skupiny.
- Členovia skupiny sa zodpovedajú navzájom jeden druhému.
- Každý člen skupiny používa svoje sily, aby prispel k úspešnému splneniu úlohy.
- Nieкто je určený ako „vodca“.
- Skupina urobí viac, než by dokázali jednotlivci.

II. BIBLICKÝ ZÁKLAD TÍMOVEJ PRÁCE

A. Boli sme stvorení, aby sme boli „spolu“

Boh povolal svoje deti, aby pracovali spolu. Tento princíp vidíme v Biblii hneď pri samotnom stvorení. Boh stvoril Adama, ale čoskoro povedal. „Nie je dobré byť človeku samotnému.“ Boh potom stvoril Evu, aby mu bola „pomocou, ktorá mu je roveň.“

Šalamún pri všetkej svojej múdrosti chápal, že potrebujeme jeden druhého.

“Lepšie dvom ako jednému, pretože majú dobrú mzdu za svoju prácu.

Lebo ak padnú, jeden pozdvihne svojho druhu.

Ale beda jednému, ktorý padne; není druhého, aby ho pozdvihol.

Tiež ak ležia dvaja spolu, zahrejú sa;

ale jeden akože sa zahreje?

A keby sa niekto chcel zmocniť toho jedného, oni dvaja sa postavia proti nemu,

a motúz, spletený vo troje, nepretrhne sa tak rýchle.“

(Kazateľ 4:9-12)

B. Vodcovia by nemali pracovať sami

Mojžiš mal obrovskú zodpovednosť, keď mal ako vodca Izraelitov doviest ľud do zaslúbenej zeme. Mojžiš urobil veľa a ako vodca bol verný, ale keď skúmame jeho chyby, všimneme si, že príliš často pracoval sám. Z času na čas vidíme po jeho boku Jozuu alebo Árona, ale častejšie vidíme Mojžiša ako samostatného jednotlivca, ktorý je zodpovedný za množstvo ľudí. Boli chvíle, keď toho bolo na Mojžiša priveľa a cítil sa ako obeť ľudí (2Mojž.17:4, 4Mojž.10-14).

Keď sa Mojžiš spojil so svojím svokrom Jetrom v 2Mojž.18, vidíme, že na Jetra veľmi zapôsobilo, čo Boh skrze Mojžiša vykonal (Ex 18:1-12). Ale keď si Jetro všimol, že Mojžiš bol jediným sudcom a vodcom celého ľudu, okamžite povedal Mojžišovi, že to, čo robí, „nie je dobré“. Mojžiš si zrejme myslel, že keď takto slúži ľudu sám, že je to chvályhodné. Potreboval však pomoc pri nesení bremena a uistenie, že sa práca robí dobre. Takže Jetro pripravil plán, podľa ktorého by Mojžiš mohol rozložiť zodpovednosť aj na ostatných (2Mojž.18:17-26). Neskôr, v podobnej situácii, keď bol Mojžiš smutný zo vzbury ľudu, Boh videl, že Mojžiš potrebuje podporu a ustanovil 70 starších, aby mu pomohli niesť bremeno (4Mojž.11:16-17).

Keď Mojžiš slúžil ľudu sám, „nebolo to dobré“.

C. Spolupráca je normálnym modelom služby v Novom zákone

Aj v Novom zákone vidíme v niekoľkých bodoch tímovú prácu. Ježiš povolal svojich učeníkov a pracoval s nimi ako skupina. Keď ich vyslal do služby, znásobil ich úsilie, keď ich vyslal „po dvoch“ (Mar. 6:7, Luk.10:1). Peter išiel s ďalšími kresťanmi evangelizovať do Cezarey (Sk.10:23). Duch Svätý vyslal Pavla a Barnabáša ako prvý misijný tím (Sk.13:2). Po prvej misijnej ceste sa tento tím znásobil na dva (Sk.15:36-41). Pavol mal otvorené dvere pre službu, predsa však bol zadržaný, pretože bol v tom čase sám (2Kor.2:12-13). Keď boli v prvej cirkvi ustanovení vodcovia, bolo obvyklé, že jednotlivé zbory viedla skupina starších (Sk.14:23).

Dôvody, prečo Biblia zdôrazňuje tímovú prácu sú jednoduché: „ale vo množstve radcov bude stáť“ (Prís.15:22), a nikto nemá všetky dary (Ef.4, 1Kor.12). Potrebujeme jeden druhého. Pre službu sú prospešné výhody tímovej práce. Iba 2-5 ľudí, ktorí spolupracujú, môžu dramaticky zvýšiť rast nového zboru. Hľadajte vo vašom zbore tých, ktorí majú podobnú víziu ako vy a proste ich, aby sa modlili a pridali sa k vašej službe.

Tímová práca môže dramaticky zvýšiť rast nového zboru.

III. CHARAKTERISTIKA EFEKTÍVNEJ TÍMOVEJ PRÁCE

A. Spoločná vízia a chápanie úlohy

Skupina ľudí nemôže ísť spolu, ak nejdú rovnakým smerom. Tímová práca si vyžaduje, aby každý člen vedel, k akému cieľu skupina smeruje. Niektoré špeciálne tímy majú zadefinované ciele, ktoré jednou vetou objasňujú, prečo pracujú spolu. V inej situácii môže byť definovaním cieľa zboru spoločná vízia, ktorá drží zakladateľský tím pri spolupráci.

Pokiaľ ste sa nedohodli na cieľoch a nediskutovali o tom s tými, s ktorými pracujete, urobte tak čo najskôr. Tento proces sám osebe môže byť cennou skúsenosťou. Keď budete hovoriť o cieľoch vašej skupiny, môžete jasnejšie poznať osobné nadšenie, túžby a priority jednotlivých členov. O týchto túžbach by ste sa možno inak nedozvedeli. Keď členovia skupiny odhalili svoje túžby, uvažujte, ako by ste ich mohli zakomponovať do celkovej vízie. Často si budete uvedomovať, že Boh dal dokopy presne takú „zmes“ darov a schopností, aby vám to umožnilo splniť vašu úlohu.

Túžby jednotlivých členov skupiny a ich nadšenie pre konkrétne veci zakomponujte do celkovej vízie.

Keď však ľudia, ktorí spolupracujú majú nezlúčiteľné postoje alebo protichodné ciele, vtedy nie vždy je možná spolupráca. V takomto prípade sa buď členovia vzdajú konkrétnych predstáv, alebo sformujú iný tím, ako Pavol a Barnabáš (Sk.15:36-41).

Spolu so svojou skupinou zadefinujte váš spoločný cieľ. Nepredpokladajte, že každý člen tomu hneď porozumie (alebo že si ho zapamätá) a že ho nebudete musieť upravovať.

Tu je niekoľko možností, ako si môžete zadefinovať ciele:

- Náš tím existuje preto, aby založil zdravý, znásobujúci sa zbor v _____.
- Náš tím existuje preto, aby slúžil alkoholikom v _____ takým spôsobom, aby mohli nájsť spasenie zo svojich hriechov a vyslobodenie zo svojej závislosti.

- Spolupracujeme preto, aby sme pomohli k zrodu a rozvoju hnutia zakladania zborov v _____.
- Naša skupina existuje preto, aby pripravovala a viedla uctievanie, keď sa zhromažďujú veriaci zboru v _____.

B. Spoločný čas na modlitby a plánovanie

Prínos členov skupiny je cennejší, keď ľudia vedia, čo sa deje a keď môžu adekvátne komunikovať svoje myšlienky, potreby a túžby ďalším členom. To sa môže uskutočniť, keď sa budete stretávať každý týždeň (alebo aj častejšie) a keď budete robiť nasledovné:

1. Modliť sa spolu

Nič neposilňuje jednotu medzi ľuďmi, ako spoločná modlitba. Efektívni zakladatelia zborov a zakladateľské skupiny sa venujú modlitbám. Spolu sa modlia za svoje osobné potreby, ciele služby a taktiež za nekresťanov, s ktorými sú v kontakte.

2. Hovorte o službe jednotlivcov

Tímová práca si vyžaduje, aby ste venovali čas počúvaniu o tom, čo robia jednotliví členovia. Počúť z prvej ruky, ako sa darí členom skupiny v ich práci prispieva k zblížovaniu, buduje morálku a vedie k rastu schopností v službe.

3. Spoločne plánujte

Spoločné plánovanie môže byť veľmi cenná skúsenosť. Niektorí vodcovia robia plány a potom povedia svojej skupine, čo majú urobiť. Keď sú členovia skupiny neskúsení alebo nezrelí, potrebujú, aby vodca toto určitý čas robil. Vodca by však skôr mal zaangažovať svojich spolupracovníkov na procese plánovania. Ľudia sa vedia viac vložiť do vecí, pri vytváraní ktorých boli sami aktívni.

Vodca by mal zaangažovať svojich spolupracovníkov na procese plánovania.

Plánovanie zvyšuje potenciál tímovej práce. Pri takomto plánovaní 1) usilujeme o spoločnú vec, 2) zisťujeme, čo potrebuje skupina, aby dosiahla svoje ciele, 3) identifikujeme zdroje pre službu a 4) budujeme stratégiu na dosiahnutie cieľov.

4. Navzájom sa duchovne budujte a vystrojajte (podľa potrieb)

Dobrá vodca bude usmerňovať rozvoj schopností pre službu u každého člena svojej skupiny. Oddelí si čas, aby im pomohol byť efektívnejšími v kázaní, evanjelizácii alebo starostlivosti o chorých. Hodnotenie výsledkov služby za posledný čas môže byť poučné pre tých, ktorí sú ochotní učiť sa.

Ak skupina, ktorú vediete nemá pravidelné stretávanie, začnite o tom uvažovať a použite model, ktorý sme opísali vyššie.

C. Vzťahy charakteristické láskou

Tímová práca predpokladá ochotu byť v súlade s inými a spolupracovať. Členovia skupiny potrebujú mať ochotu byť otvorenými voči druhým. Blízkosť sa buduje vzájomným prijímaním sa, zdieľaním a časom. Z toho dôvodu sú vzájomný rešpekt, porozumenie, povzbudzovanie a dôraz na službu jeden dôležitými prvkami tímovej práce.

Členovia skupiny potrebujú mať ochotu byť otvorenými voči druhým.

Preto, aby sme mohli dosiahnuť taký to druh blízkosti, musia byť vzťahy medzi členmi skupiny založené na zvláštnom druhu lásky – na Božej láske. Táto láska nemiluje druhého kvôli jeho osobnosti, výzoru, schopnostiam alebo inteligencii. Je motivovaná Božou nekonečnou a nepodmienečnou láskou k nám. Keď milujeme touto láskou, povzbudzujeme sa a budujeme navzájom, ako Pavol píše tesalonickým kresťanom (Tes.5:11). Ježiš Kristus je príkladom pre vodcu, ktorý sa chce učiť „považovať iných za vyšších od seba“ (Filip. 2:1-8).

Jedným testom lásky je schopnosť riešiť konflikty. Konflikt je normálny, ale keď vzniknú nezhody, musia sa definovať a prediskutovať. V skupine, kde sa ľudia navzájom milujú, existuje dôvera diskutovať aj o veciach, s ktorými nesúhlasia. Uvedomujú si, že v skupine je dôležitý každý člen, a nedovolia, aby nezhody zničili ich vzťahy.

D. Jasné a podelené úlohy

Veľa ľudí hľadá pre službu presne takých ľudí, ako sú oni sami, aby s nimi spolupracovali pri zakladaní zboru. To je veľká chyba, pretože ignorujú fakt, že sme telo s mnohými časťami a každý má iné dary (1Kor.12:12-31). Rôzni ľudia môžu lepšie splniť celý komplex úloh.

Rôzni ľudia môžu lepšie splniť celý komplex úloh.

Napríklad, skupina ktorá zakladá nový zbor bude potrebovať ľudí, zodpovedných za:

- Evanjelizáciu
- Učenie
- Uctievanie
- Financie
- Udomácnenie nových členov
- Službu bunkových skupiniek
- Výcvik pre službu
- Opateru chorých
- Pohostinnosť

Tímová práca si vyžaduje, aby členovia rozumeli, kto má akú zodpovednosť. Ak členovia nevedia, kto je za čo zodpovedný, môže narastať sklamanie a ohroziť to službu. Ak nie je nikto zodpovedný za uctievanie, skupina bude v zmätku v čase uctievania, pretože nikto nevie, aký má byť priebeh bohoslužby. Keď niekto nemá na starosti financie, členovia nebudú mať potrebné prostriedky napríklad na zakúpenie literatúry pre evanjelizáciu.

Práca v tíme je efektívnejšia, keď každý člen pozná svoju úlohu, ktorá stavia na jeho (alebo jej) schopnostiach. Keď sa toto deje, výsledky snaženia všetkých sa znásobujú, pretože každý čo najlepšie využíva svoj potenciál. Prvoradou zodpovednosťou vodcu tímu je dozeráť, aby sa toto dialo.

Práca v tíme je efektívnejšia, keď každý člen pozná svoju úlohu, ktorá stavia na jeho (alebo jej) schopnostiach.

E. Úprimná a otvorená komunikácia medzi členmi

Hlavnou prekážkou dobrej komunikácie je tendencia hodnotiť a súdiť bez pozorného počúvania. Keď skupina pracuje v tíme, usiluje sa najprv porozumieť druhým a až potom nasledujú rady a zdieľanie vlastných názorov.

Takýto druh komunikácie existuje vtedy, keď venujeme čas tomu, aby sme porozumeli problému predtým, než ponúkame riešenie. Dobrým pravidlom je umožniť, aby ten druhý definoval problém skôr, než odpovieme. To umožňuje spätnú väzbu a zároveň je to prejav porozumenia a rešpektu.

Keď medzi členmi skupiny vznikajú problémy v komunikácii, pamätajte na nasledovné:

- Položte otázky, ktoré pomôžu ujasniť myšlienky, prejaviť pocity a názory druhých.
- Priznajte svoje osobné túžby a ambície.
- Udržiavajte bezpodmienečné vzájomné prijímanie aj vtedy, keď nesúhlasíte.

Ak je konflikt vo vzťahu medzi osobami, pamätajte na nasledovné:

- Hovorte iba s osobami, ktorých sa konflikt týka (Mat.18:15).
- Nenechajte sa zatahnuť do ohovárania a klebetenia (2Kor.12:20).
- Strážte svoje slová (Jak.3:1-12).
- Žehnajte, a nezllorečte (Rim.12:14).

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Aké výhody majú zakladatelia zborov, ktorí spolupracujú s ostatnými pred zakladateľmi, ktorí pracujú osamote? Aké sú nevýhody takéhoto prístupu?
- Tímová práca si vyžaduje spoločnú víziu. Ktoré tri veci môžete ako vodca urobiť, aby tí, ktorí s vami spolupracujú vedeli formulovať a zapamätať si spoločnú víziu?
- Stretnutia môžu niekedy vyzeráť ako „nudné“ alebo ako „mrhanie času“. Aký druh stretávania je mrhaním času a aké stretávanie je užitočné pre skupinu, ktorá spolupracuje pri zakladaní nového zboru?
- Aké osoby pre konkrétne úlohy vám vo vašej situácii chýbajú, aby ste mohli začať nový zbor (napr. evanjelista, osoba, ktorá vedie učeníctvo, atď.)? Je potrebné, aby ste mali „obsadené“ všetky „roly“, ak chcete začať nový zbor?

AKČNÝ PLÁN

Napíšte, ktoré kľúčové úlohy potrebujete splniť vo vašom zakladaní zboru. Uvažujte, komu by ste zverili zodpovednosť za každú z týchto úloh v závislosti na obdarovaní ľudí, ktorí by boli ochotní pomôcť. Potom uvažujte, ako by ste mohli získať a robiť výcvik osoby pre konkrétnu úlohu. Potom konajte.

ZDROJE

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. *Leadership: Making Human Strength Productive*. (Vodcovstvo: Ako môže byť ľudská sila produktívna) St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.
- Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. *Organization and Leadership in the Local Church*. (Organizácia a vodcovstvo v miestnom zbore) Grand Rapids: Zondervan, 1973.
- Robinson, Martin and David Spriggs. *Church Planting, The Training Manual*. (Zakladanie zborov, výcvikový manuál) Oxford, England: Lynx Communications, 1995.

VODCOVSTVO

5

LEKCIA

Budovanie tímu

☞ Ciel' lekcie

Cielom tejto lekcie je vysvetliť, ako môže kresťanský vodca sformovať zakladateľský tím a rozvíjať charakter a schopnosti jeho členov.

☞ Hlavné body

- Kľúčom k formovaniu tímu je odovzdanosť spoločnej úlohe, ako napríklad založeniu nového zboru.
- Prvou zodpovednosťou vodcu tímu je rozvíjať charakter a schopnosti tímu.
- Tímová práca nevznikne naraz – prechádza štyrmi vývojovými fázami.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Poznať základné kroky k formovaniu zakladateľského tímu.
- Porozumieť, že úlohou vodcu tímu je rozvíjať charakter a schopnosti každého člena tímu.

☞ Doporučenia pre inštruktorov

Hoci sa obsah tejto lekcie týka rozvíjania členov zakladateľského tímu, môže ho využiť aj vedúci bunkovej skupinky, ktorý sa tiež podobným spôsobom musí snažiť rozvíjať členov svojej skupinky. Tento materiál môže byť cenný aj pre pastory, ktorí chcú budovať členov zboru alebo ďalších vodcov svojho zboru.

ÚVOD

O výhodách zakladania zboru tímovou prácou sme už hovorili v predošlej lekci. Možno už tím máte. Iní ho nemajú a radi by ho založili. Možno sa neviete rozhodnúť a radi by ste vedeli viac o tom, ako by mal tím fungovať. Táto lekcia sa bude venovať týmto otázkam.

Úspech tímu zakladania zboru v mnohých ohľadoch závisí od vodcu. Často je zodpovednosťou vodcu zvoliť členov tímu. Hoci zakladateľský tím by mal pracovať a rozhodovať spoločne, stále tu musí byť jedna osoba, vodca, ktorý ma zodpovednosť za to, aby pomáhal členom dosahovať víziu a ciele, ktoré si stanovili. Táto lekcia predpokladá, že vy ste tými osobami, ktoré budú formovať a viesť svoj tím v úspešnom zakladaní zboru.

I. FORMOVANIE VÁŠHO TÍMU

Aj keď už máte skupinu ľudí, s ktorou pracujete na založení nového zboru, možno máte, ale možno aj nemáte tím. O podstate tímu už bolo napísaného veľa. Existuje tiež obrovské množstvo štúdií o tom, ako viesť tím. Väčšina týchto štúdií pochádza zo sekulárnej oblasti a hoci poskytujú užitočné myšlienky, nepostačujú pre založenie dobrého zakladateľského tímu. Keď chcete zhromaždiť tím pre duchovnú úlohu zakladania zboru, budete musieť hľadať jednotlivcov, ktorí majú tri základné vlastnosti:

- Oddanosť cieľu zakladať zbory
- Boží charakter
- Súhlasia s maximálnym nasadením pri jasných úlohách

Je žiadúce, ale nie nevyhnutné, aby potenciálni členovia tímu mali všetky tieto vlastnosti. Ak majú nedostatky v niektorej z týchto črt, môžu v týchto oblastiach rásť počas procesu zakladania zboru. Vaša úloha ako vodcu bude v týchto situáciách potrebná. Budete musieť byť si vedomí týchto slabostí a systematicky povzbudzovať ľudí v raste. Ak sa vám v tom bude dariť, váš tím bude príkladom toho, že všetci veriaci musia rásť a dozrievať – nikto z nás nie je dokonalý. V členoch tímu to môže vybudovať citlivosť na nové vzťahy s ľuďmi, ktorých chcete získať.

Na druhej strane – zakladanie zborov je vážna vec. Nebude možno vždy dosť času ani síl na riešenie známych slabostí v tíme, keď budete evanjelizovať stratených a viesť ich k učeníctvu. Ježiš si za učeníkov nevybral dokonalých mužov, ale taktiež strávil tri a pol roka, aby premieňal ich životy, kým nebudú pripravení. Koľko času máte? Prítomnosť nezrelých členov tímu by mohla spôsobovať veľké škody skrze ich bezbožné konanie alebo postoje. Preto musíte pozorne a na modlitbách ohodnotiť silné aj slabé stránky každého potenciálneho člena tímu ešte pred tým, než sa rozhodnete.

Ak už formujete tím, hodnotte pozorne tieto vlastnosti potenciálnych členov. Ak už máte tím, v ktorom sú členovia so slabosťami v týchto troch oblastiach, vašou prioritou by mala byť pomoc prekonávať ich. Ak stále zlyhávajú, uvažujte o tom, že ich poprosíte, aby opustili tím.

A. Oddanosť cieľu zakladania zborov

Nemôžeme obísť dôležitosť spoločného cieľa. Je to logické. Vo svete športu sú, napríklad, úspešné tímy zložené z ľudí, ktorí by sa nehodili do žiadnej inej situácie. V skutočnosti sa ani nemusia mať veľmi radi. Ale silná oddanosť cieľu - zvíťaziť v danej disciplíne - často môže prekonať ich rozdielnosť a tak pracujú (hrajú) spoločne.

Keď skupina neveriacich vie demonštrovať takú spoluprácu a obetavosť pre šport, o čo väčší môže byť efekt tímu pre zakladanie zborov? Ak si každý člen vášho zakladateľského tímu udržiava silnú a živú odovzdanosť cieľu – vidieť založený zbor, budú oveľa chápavejší a pružnejší vo vzťahoch v službe. Takáto silná oddanosť už možno existuje, alebo možno potrebujete v nich rozvíjať túto víziu. V každom prípade však im musíte pomáhať *udržať si túto oddanosť*.

B. Boží charakter

Uvažujte chvíľu o učeníkoch, ktorých si vyvolil Ježiš. Sotva boli vzdelanou alebo „schopnou“ skupinou. Ježiš evidentne hľadal iné predpoklady. Vy by ste mali robiť podobne. Aké to boli predpoklady? Keď si učeníci mali vyvoliť mužov, aby im pomáhali, hľadali mužov „plných Ducha Svätého a múdrosti“ (Sk.6:3). Oni sa nestarali o vek, vzdelanie, schopnosti, skúsenosti alebo iné vlastnosti, ktoré by mohli byť dôležité. Hľadali Boží charakter.

Pavol hovoril Timoteovi, aby zvolil „verných“ (gréč. *pistos*) ľudí (2Tim.2:2). V tom istom veši pokračuje – ktorí budú „schopní“ učiť iných. Slovo „schopný“ alebo „spôsobilý“ je v gréckom preklade slovo *ikanos*. Toto slovo viedlo mnohých k tomu, že zdôrazňovali vzdelanie a schopnosti v protiklade k textu v Sk.6. Keď skúmame používanie slova *ikanos* zistíme, že lepší preklad by bol „hodný“. Toto slovo je použité v texte Matúš 3:11—“ktorého obuv nosiť nie som hoden“. Myslíte si, že Ján nebol „schopný“ nosiť Ježišove sandále alebo nebol „hodný“?

To znamená, že Pavol súhlasí s apoštolmi, že Boží charakter je najdôležitejšia vec. Bez neho nie sme „hodní“ slúžiť Pánovi. Toto je prvoradá vlastnosť, ktorú by ste mali hľadať u potenciálneho člena tímu.

Boží charakter je najdôležitejšia vec.
--

Boh požehná takúto voľbu. Či sú členmi tímu muži alebo ženy, alebo máte zmiešaný tím, je potrebné aplikovať ten istý biblický princíp. To neznamená, že výcvik, schopnosti alebo skúsenosti nemajú žiadnu hodnotu. Tieto veci sú však až na druhom mieste za životom, ktorý je naplnený Duchom.

C. Súhlas s maximálnym nasadením pri jasných úlohách

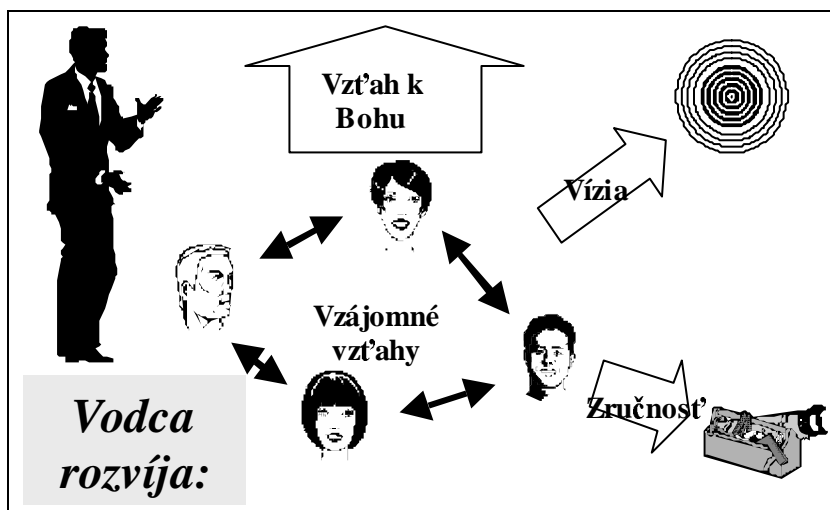
Zakladateľský tím by mal reprezentovať zbor, ktorý chce založiť. Biblickým modelom je telo, ktorého rôzne časti spolupracujú v jednote (1Kor.12). Tento obraz tela ilustruje výhodu rôznosti členov tímu, ktorí majú dopĺňajúce sa schopnosti a rôzne duchovné dary. Dobrý zakladateľský tím je takto rôznorodý. Nieкто môže byť evanjelista, nieкто poradca, pastier, učiteľ, nieкто má dar milosrdenstva, atď. Každý je dôležitý. Bude tu pravdepodobne rôznosť pohlaví, veku a osobností. Rovnováha bude závisieť na potrebách vašej situácie a členoch, ktorí sú k dispozícii. Na rôznorodosť sa dívajte ako na výhodu, nie ako na slabinu.

Podobne ako v tele, táto rôznorodosť je cenná, ak je vedená k spoločnému cieľu. Telo musí mať hlavu. Rovnako aj tím musí mať hlavu – vodcu – pravdepodobne ste to vy. Dôraz je na vedení členov do služby, neznamená to „panovať nad nimi“. Vodcovstvo má mať charakter „fungovania“, a nie „pozície“. Uistite sa v tom, že tím chce byť vedený.

II. VEDENIE VÁŠHO TÍMU

Konkrétne zodpovednosti vodcu budú súvisieť s cieľmi tímu, ktorý vedie. Nasledovné ciele odrážajú zodpovednosti vodcu v kontexte práce zakladania nového zboru. Keď vediete svoj tím, snažte sa robiť každú z nasledovných aktivít:

obr. 5.1 Vodca rozvíja svoj tím

A. Pomáhajte členom tímu rozvíjať ich vzťah k Bohu

Buďte pastorm vášho tímu. Poskytnite im duchovnú podporu, keď duchovne stráďajú. To predpokladá, že budete dostatočne poznať každého člena tímu, aby ste vedeli, aké sú ich duchovné potreby. Trávte s nimi čas a nebojte sa klásť im "ťažké otázky" o tom, ako chodia s Pánom a o tom, s čím bojujú.

Duchovné zdravie a rast každého člena tímu budú priamo úmerné ich porozumeniu Božieho slova a ich schopnosti uviesť biblické pravdy do praxe služby a svojho každodenného života. Modlite sa za ich duchovné zdravie a rast. Pomôžte členom tímu rozvíjať sa v štúdiu Biblie a modlitbe. Modlite sa, aby objavili a rozvíjali svoje duchovné dary a potom aktívne hľadajte spôsob, ako im poskytnúť príležitosť používať ich.

B. Pomáhajte členom tímu rozvíjať ich vzájomné vzťahy

Tímová práca si vyžaduje, aby si členovia tímu vzájomne rozumeli a dôverovali. Ak vo vašom tíme sú problémy vo vzťahoch, bude tým trpieť služba tímu. Budete musieť pomáhať členom tímu rozvíjať a zotrvať vo vzťahoch lásky jedného voči druhému. Pri tom majte na mysli nasledovné:

Ak sú vo vašom tíme problémy vo vzťahoch, bude tým trpieť služba tímu.

- Pomáhajte členom tímu rozumieť svojim povahám
- Pomáhajte členom tímu rozumieť svojim silným aj slabým stránkam v oblasti vzťahov
- Pomáhajte členom tímu rozvíjať kladný postoj k rozdielnosti
- Identifikujte oblasti napätia vo vzťahoch

C. Pomáhajte členom tímu rozvíjať víziu služby

Pri zakladaní zboru vzniká mnoho zložitých situácií. V takýchto prípadoch potrebujú členovia tímu vidieť pokrok, pretože inak budú znechutení. Toto je obzvlášť dôležité v začiatkoch, keď kladieme základy zboru a trochu neskôr, keď máme iba zopár obrátených. Ako vodca hľadajte spôsoby, ako pomôcť tímu vidieť celkový obraz, ku ktorému smerujete, víziu („Z!“), aby mohli byť inšpirovaní a viac oddaní splneniu úlohy (Gal 6:9).

Nepredpokladajte, že víziou a cieľom budú rozumieť všetci členovia tímu. Ľudia vo väčšine tímov majú tendenciu strácať zo zreteľa víziu, ak ju vodca nepripomína. Udržujte víziu v popredí a vždy, keď je to možné, vyzývajte tím, aby uvažovali o krok dopredu, aby sa neuspokojili s ničím menším, než s tým, čo Boh s nimi zamýšľa.

D. Pomáhajte členom tímu rozvíjať ich schopnosti pre službu

Väčšina ľudí sa vyhýba službe, ak nemajú potrebné zručnosti, ktoré si služba vyžaduje. Veľa ľudí neevanjelizuje alebo neštuduje Bibliu, pretože si myslia, že nevedia ako. Buďte ochotní venovať čas zlepšovaniu schopností pre službu, ktoré tím bude potrebovať pri zakladaní zboru. Spoločne si nacvičujte induktívne štúdium Biblie. Ukážte si rôzne spôsoby evanjelizácie a rozprávajte sa o tom.

Buďte ochotní venovať čas zlepšovaniu schopností tých ľudí, ktorí pracujú s vami pri zakladaní nového zboru.

Keď robíte výcvik ľudí pre službu, nepredpokladajte, že dobré príklady a všeobecná výuka budú postačovať. Niektorí ľudia potrebujú priamy a osobný kontakt (1Tes. 5:14). Keď budete vyučovať o schopnostiach pre službu, pamätajte na nasledovné:

1. *Pripravte svoje srdce a myseľ pred tým, než začnete vyučovať*

Modlite sa a proste Boha, aby vám dal múdrosť pracovať s celým tímom, ale aj s jedným členom. Pripravte si konkrétny plán, ktorú z oblastí služby budete vyučovať, ako aj rôzne spôsoby, ktorými by ste to mohli robiť. Myslite na to, čo bolo užitočné pre vás, keď ste sa učili robiť jednotlivé druhy služby.

2. *Hľadajte chvíle, vhodné na vyučovanie („...slovo, povedané v svoj čas.“ Prísl.25:11)*

Čas na učenie je vhodný, keď ...

- Ľudia sa necítia ohrození
- Nie ste nahnevaní alebo znechutení
- Druhá osoba potrebuje pomoc alebo podporu

III. POROZUMENIE VÁŠMU TÍMU

Váš tím nebude okamžite ani automaticky fungovať spôsobom, ako si predstavujete. Každý tím prechádza procesom rastu a dozrievania. Tabuľka na obr.5.2 znázorňuje štyri fázy, ktorými tím obvykle prechádza, keď spoločne rastie a dozrieva. Je dôležité, aby vodca tímu vedel identifikovať, kde je jeho tím v oblasti: vodcovstvo, spoločný cieľ, vzťahy, konkrétne úlohy, pružnosť, komunikácia a duchovný život. Každá z týchto oblastí reprezentuje dôležitý aspekt celkového zdravia a zrelosti zakladateľského tímu.

Tabuľka 5.2 Štyri fázy vývoja tímu

	1. NEZRELÝ TÍM <i>Sústredený na vodcu</i>	2. MLADÝ TÍM <i>Sústredený na ľudí</i>	3. UČIACI SA TÍM <i>Sústredený na proces</i>	4. DOZRIEVAJÚCI TÍM <i>Sústredený na cieľ</i>
Vodcovstvo	<ul style="list-style-type: none"> Vodca robí väčšinu rozhodnutí Direktívny štýl (rozprávaním) 	<ul style="list-style-type: none"> Rozhodnutia stále robí vodca, vstupujú už aj členovia, uvažuje sa o viacerých možnostiach 	<ul style="list-style-type: none"> Väčšia účasť členov, ako pracujú smerom k cieľu Rozhodnutia robí tím účinne a efektívne 	<ul style="list-style-type: none"> Vodca má pružný štýl, úmerný situácii Vodcovstvo sa delí podľa úloh, takže tí, ktorí majú potrebné schopnosti, dočasne preberajú úlohu vodcu Úlohy sa delegujú
Spoločný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Žiadne spoločné porozumenie toho, čo je potrebné robiť Neistota v cieľoch 	<ul style="list-style-type: none"> Tím stále postráda jednotné smerovanie k cieľu, ale vie o tomto nedostatku 	<ul style="list-style-type: none"> O cieľi s diskutuje a ujasňuje sa v mysliach členov tímu 	<ul style="list-style-type: none"> Efektívnosť sa stáva cieľom Pokrok je priamočiary Je osobnou vecou každého
Vzťahy	<ul style="list-style-type: none"> Malé alebo žiadne chápanie jeden druhého v jeho schopnostiach či slabostiach 	<ul style="list-style-type: none"> Snaha poznať iných a rozumieť im v ich slabostiach alebo schopnostiach 	<ul style="list-style-type: none"> Rozvíja sa láska a lojalnosť medzi členmi Členovia sa stávajú menej defenzívnymi a viac otvorení voči druhým 	<ul style="list-style-type: none"> Hrdosť na členstvo v tíme Slabosti sú prijímané a vysvetľované Úplná snaha pomáhať si navzájom
Konkrétne úlohy	<ul style="list-style-type: none"> Dobre definované u jednotlivcov Nie je jasné, ako úlohy súvisia s cieľom 	<ul style="list-style-type: none"> Spájanie síl O situácii sa hovorí, ale málo sa urobí 	<ul style="list-style-type: none"> Úlohy sú vyjasnené, sily sa zameriavajú na ich splnenie 	<ul style="list-style-type: none"> Zjavné je rozdelenie práce, ale už so záujmom o splnenie celkovej úlohy
Pružnosť	<ul style="list-style-type: none"> Pravidlá, procesy a postupy sa udávajú zhora alebo zvonku 	<ul style="list-style-type: none"> Problémy sa riešia otvorenejšie Hovorí sa aj o citlivejších veciach 	<ul style="list-style-type: none"> Tím uvažuje o zložitejších postupoch, hľadá alternatívne cesty Zameranie sa na účinnosť Vládne zhoda v tom, ako robiť veci 	<ul style="list-style-type: none"> Povzbudzuje sa k iniciative jednotlivcov Pružnosť sa stáva dôležitým princípom v stratégii aj metódach
Komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> Málo efektívna Obranné postoje Zakrývajú sa chyby Väčšinou o sebe 	<ul style="list-style-type: none"> Je otvorenejšia a efektívnejšia Zameraná na jednotlivcov 	<ul style="list-style-type: none"> Otvorená, orientovaná na úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> Charakteristická dôverou, otvorenosťou, úprimnosťou, spoluprácou a konfrontáciou
Duchovný život	<ul style="list-style-type: none"> Modlitba je rutina Chodenie vierou nie je tímová skúsenosť 	<ul style="list-style-type: none"> Tím sa pravidelne stretáva a modlí za spoločné potreby 	<ul style="list-style-type: none"> Meradlom vzájomných vzťahov je Písmo 	<ul style="list-style-type: none"> Modlitba je prirodzenou, prvou reakciou na problémy Stimulovaná poslušnosť viery Do duchovného boja sa vstupuje ako tím

V optimálnej situácii bude tím spolupracujúcich kresťanov na rovnakej úrovni vo všetkých oblastiach. V skutočnosti však môžu byť členovia tímu dosť nezrelí v oblastiach vodcovstvo a konkrétne úlohy, ale zrelší v oblasti vzťahov a komunikácie. Toto je asi realistickejšie očakávanie.

Táto tabuľka má dvojaký účel. Prvý - vodcovi môže pomôcť určiť, kde sa jeho (alebo jej) tím nachádza v oblastiach vývoja a zrelosti. Druhý – môže pomôcť vodcovi vidieť smer ďalšieho vývoja a tiež vedieť, kedy dosiahli ďalší stupeň vývoja.

Vodca by ma určiť, kde sa jeho tím nachádza v oblastiach vývoja a zrelosti.

Napríklad – v oblasti vodcovstva môže tím nechať vodcu, aby robil všetky rozhodnutia a hovoril im, čo majú robiť. Keď vodca používa tabuľku, môže vidieť, že členovia tímu sa už viac chcú zúčastňovať na rozhodovaní. Vtedy sa vodca môže rôznym spôsobom pýtať na ich názory, môže požiadať iných o pomoc, atď., aby tím mohol rásť a dospievať. Takýto postup sa môže a má zachovávať vo všetkých uvedených oblastiach.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Ako sa osoba, ktorá vedie tím zakladania zboru odlišuje od osoby vodcu vo všeobecnosti?
- Zodpovednosti vodcu sa zameriavajú na budovanie charakteru, vízie a schopnosti k službe členov jeho tímu. Prečo treba zaťažovať všetkých s tým, kedy má byť práca hotová (napr. nový zbor)?
- Svojimi slovami opíšte úlohu vodcu vo vzťahu k úlohe, ktorú je potrebné splniť a k členom zakladateľského tímu.
- Čo sa môže stať s tímom, ktorý dospieva v niektorých oblastiach, ale zaostáva v iných oblastiach?
- Je vodca schopný pomôcť svojmu tímu v rozvoji a raste, alebo je to jednoducho „prirodzený“ proces, ktorý prebieha v každom tíme, ktorý spolu trávi dost' času?

AKČNÝ PLÁN

- Podľa Tabuľky 5.2 „Štyri fázy vývoja tímu“ určte, v ktorej úrovni sa teraz nachádza váš tím v každej uvedenej oblasti. Na zvláštny kus papiera si napíšte zoznam všetkých oblastí (vodcovstvo, cieľ, vzťahy, atď.) a napíšte, kde je váš tím (fáza 1,2,3 alebo 4).
- Pozrite sa na tabuľku a určte, aké vlastnosti má tím, ktorý je zrelší v každej z týchto oblastí. Ku každej oblasti, napísanej na vašom papieri napíšte aspoň tri konkrétne merateľné veci, ktoré môžete urobiť, aby ste pomohli svojmu tímu v tejto oblasti rozvíjať sa a dozrievať.
- Realizujte tieto svoje myšlienky a po dvoch mesiacoch sa znovu vráťte k tabuľke a zopakujte tento postup. V ktorých oblastiach to ostalo viac-menej bez zmeny? Ako inak môžete ešte pomôcť svojmu tímu napredovať v týchto „stagnujúcich“ oblastiach? Hovorte o tom so svojím mentorom.

ZDROJE

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. *Leadership: Making Human Strength Productive*. (Vodcovstvo: Ako môže byť ľudská sila produktívna) St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.
- Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. *Organization and Leadership in the Local Church*. (Organizácia a vodcovstvo v miestnom zbere) Grand Rapids: Zondervan, 1973.

BUNKOVÉ SKUPINKY

BUNKOVÉ
SKUPINKY

7

LEKCIA

Dynamika diskusie v bunkovej skupinke

Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je vystrojiť vedúcich bunkových skupiniek schopnosťami potrebnými pre vedenie významného času na rozhovor v skupinke.

Hlavné body

- Cieľom diskusie v bunkovej skupinke je zapojiť členov skupinky.
- Vedúci bunky by mal poznať všeobecné problémy diskusie.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Rozumieť, aké komunikačné schopnosti sú potrebné pre vedúceho bunkovej skupinky.
- Poznať princípy, na základe ktorých je možné klásť dobré otázky do diskusie.
- Učiť sa schopnosti definovať a riešiť problémy, ktoré môžu vyvstať počas diskusie v skupine.

Príloha

7A Bunkové skupinky: Príklady otázok do diskusie

Doporučenia pre inštruktora

Hoci cieľom tejto lekcie je pripraviť vedúcich buniek na vedenie času na diskusiu, diskusia sama o sebe nie je konečným cieľom bunkovej skupinky. Čas pre zmysluplné rozhovory medzi členmi skupinky buduje spoločenstvo, posilňuje vzťahy a umožňuje, aby sme sa učili a aplikovali biblické pravdy. Tým, že sa vedúci bunky učí dobre viesť diskusiu a vyhýbať sa problémom v komunikácii, pomôže budovať dôveru a väzby medzi členmi bunky a motivovať ich k napĺňaniu cieľov bunky.

Všimnite si Manuál štvrtý, časť Vodcovstvo, Lekcia 8 „Formy interakcie“, ktorá sa tiež venuje tejto téme – ako dobre komunikovať s druhými v bunkovej skupinke.

Oddelte si aspoň 20 minút na cvičenie „Ako riešiť problémy v diskusii“, ktoré sa nachádza na konci tejto lekcie.

I. AKO VIEŠ DISKUSIU V BUNKOVEJ SKUPINKE

Nikdy dostatočne nedoceníme hodnotu dobrej diskusie v bunkovej skupinke. V rozhovore sa členovia skupinky viac spoznávajú, navzájom zblížujú a rastú v kresťanskej láske. Diskusia nad Bibliou je živou súčasťou procesu učenia a rastu v živote veriaceho. Bunkové skupinky umožňujú dynamiku interaktívnej diskusie, ktorá nie je možná počas stretnutia väčšej skupiny. Duch Svätý používa tieto diskusie medzi veriacimi a neveriacimi, aby pritiahol ľudí bližšie k Ježišovi.

Úlohou vedúceho bunky je viesť zmysluplnú diskusiu a dať príklad členom svojej skupinky ako počúvať, klásť dobré otázky a vyhýbať sa problémom v komunikácii, ktoré by mohli vzniknúť. Takýmto spôsobom vedúci bunky pomáha členom rásť a dozrievať vo viere a schopnostiach slúžiť.

Vedúci bunkovej skupinky vedie zmysluplnú diskusiu a tým dáva príklad členom skupinky ako počúvať, klásť dobré otázky a vyhýbať sa problémom v komunikácii.

Táto lekcia je určená na to, aby sme sa učili, akou formou alebo metódou máme viesť čas na diskusiu v bunkovej skupinke. Výsledkom diskusií a rozhovorov v skupinke by mala byť dôvera, vzájomné väzby a silné vzťahy, a nie schopnosť vodcu „pripraviť dobrú show“. O komunikácii v skupine a interakcii musíme uvažovať vo svetle vlastnej kultúry a potom používať komunikačné schopnosti, ktoré budú viesť k budovaniu dôvery medzi členmi skupinky. Pre podporu dobrej komunikácie môžeme používať nasledovné kľúče:

A. Počúvať

Jednou z najdôležitejších schopností vedúceho bunky je schopnosť **počúvať**. Znamená to fyzicky aj emocionálne sústrediť sa na osobu, ktorá hovorí. Nezabudnite, že reč tela hovorí veľakrát hlasnejšie, než slová. Udržiavajte s hovoriacim očný kontakt a nezaobrerajte sa inými vecami, kým niekto rozpráva.

B. Pýtať sa

Často sa stáva, že ľudia-extroverti majú sklony rozprávať počas celej skupinky. Keď sa to stane, **pýtajte sa ostatných** členov skupinky na ich myšlienky a názory. Nedovoľte, aby jeden alebo dvaja ľudia viedli celú konverzáciu.

C. Vyjasňovať

Niekedy je potrebné, aby ste **vyjasnili** niečo, čo bolo povedané. „Igor, čo máš na mysli, keď používaš slovo „spasení“? Nepredpokladajte, že ste už porozumeli tomu, čo niekto povedal, radšej sa pokúste svojimi slovami povedať, ako ste pochopili to, čo táto osoba povedala. Alebo ju poprosíte, aby zopakovala svoju myšlienku inými slovami. „Lenka, nerozumiem ti celkom, mohla by si to vysvetliť inakšie?“

D. Odôvodniť

Môže byť užitočné, keď poprosíte ľudí, aby **odôvodnili** svoje komentáre. Pýtajte sa, prečo to vnímajú takto, alebo, kde našli takúto myšlienku v texte, ktorý práve študujete, atď. „Peter, na základe týchto veršov som nedošiel k rovnakému záveru ako ty. Mohol by si nám pomôcť lepšie porozumieť, z akého hľadiska sa na to dívaš?“

E. Rozšíriť

Niekedy bude potrebné **rozšíriť** diskusiu tým, že sa opýtate, či chce niekto niečo dodať, alebo položíte otázku, ako to, čo bolo povedané sa týka predošlej myšlienky.

F. Presmerovať

Ak niekto v skupine hovorí iba vedúcemu, **presmerujte** jeho (alebo jej) otázku alebo komentár aj na ostatných v skupine. „Rozumiem ti, Robert, prečo to takto cítiš. Janka, aký máš dojem z toho, čo hovorí Robert?“ Ak rozhovor vedú vždy iba vedúci skupinky a jedna osoba, ostatní členovia nebudú mať čím prispieť a budú sa cítiť zbytoční. Komunikácia sa má odohrávať medzi členmi skupinky navzájom, a nie iba jedným smerom od vodcu ku každému členovi skupinky.

G. Sumarizovať

Po niekoľkých bodoch diskusie je dobré prestať a **zosumarizovať**, čo bolo povedané. Zdôrazniť hlavné myšlienky alebo príspevky jednotlivcov. To pomôže udržať sústredenie diskusie na hlavnú myšlienku a zároveň to v členoch skupinky buduje zmysel pre dovedenie vecí do konca.

H. Oceniť

Nezabudnite **ocenit'** členov skupinky za to, čo každý povedal. Poďakujte im za ich príspevok do diskusie. „Danka, chcem ti poďakovať, že sa podelila s nami o svoje myšlienky na túto tému.“ Aj keď si komentáre niekedy vyžiadali poopraviť, ten, kto hovoril je dôležitý a je potrebné poďakovať mu za ochotu prispieť do diskusie.

II. AKO KLÁŠŤ DOBRÉ OTÁZKY

Otázky, ktoré kladiete počas stretnutia bunkovej skupinky môžu pomôcť budovať vzťahy medzi jej členmi a môžu viesť k odhaľovaniu právd Božieho slova. Otázky, ktoré sú dobre premyslené povzbudia ľudí, aby sa zdieľali o sebe, svojich myšlienkach a pocitoch.

A. Otázky na budovanie spoločenstva

Otázky sú dôležitou súčasťou budovania osobných vzťahov medzi členmi skupinky. V Prílohe 7A Príklady otázok do diskusie sú príklady otázok, ktoré môžu pomôcť, aby sa členovia skupinky lepšie spoznali. Je dôležité, aby ste sa naučili formulovať svoje otázky, ktoré sa dotýkajú životov ľudí v skupinke. Položte otázky, ktoré umožnia, aby sa ľudia mohli zdieľať o tom, čo na nich nie je na prvý pohľad vidieť. „Čoho sa bojíš?“ „Aká zmena ťa očakáva v najbližšej budúcnosti? Ako sa pri tom cítiš?“ Tento druh otázok vedie ľudí k tomu, aby hovorili o svojich vnútorných pocitoch a myšlienkach, čo buduje atmosféru vzájomnej starostlivosti a podpory v skupinke.

Je dôležité, aby ste sa učili formulovať svoje otázky, ktoré sa dotýkajú vášho života a životov ľudí v skupinke.

Pýtajte sa otázky, na ktoré je možno odpovedať za 2-3 minúty. „Môžete povedať jednu oblasť, v ktorej vás tento týždeň čakajú nejaké boje?“ V začiatkoch novej skupinky pomôžu otázky, ktoré upevnia vzájomné vzťahy: „Akú jednu dobrú vec by si vedel povedať o niektorom členovi našej skupinky?“

Otázky smerujúce k budovaniu spoločenstva sú jednoduché a povzbudzujú vzťahy v skupine. Nevyžadujú si negatívne odpovede (napr. „Aká je tvoja najhoršia vlastnosť?“) Môže ich zodpovedať každý a pomáhajú členom skupinky spoznať sa a navzájom sa milovať. Tento druh otázok vedie k tomu, aby sa ľudia zdieľali z hĺbky svojho srdca, nie aby vyjadrovali názory na nejakú tému.

B. Otázky k biblickej diskusii

Otázky, ktoré kladiete počas biblického štúdia budú trochu odlišnejšie od tých, ktoré ste kládli počas budovania spoločenstva. Musíte klásť otázky, ktoré budú viesť skupinu cez induktívne štúdium Biblie. Ak vaša skupinka je nová, vaše otázky budú príkladom ostatným pri induktívnom štúdiu.

Počas toho, ako bude skupinka rásť a dozrievať, budete chcieť, aby oni kládli otázky, ktoré im pomôžu rozumieť Božiemu slovu. Formálne to môžete urobiť tak, že požiadate niektorého člena, aby viedol biblické štúdium na jednom stretnutí. Alebo jednoducho poprosíte ľudí, aby povedali svoje myšlienky počas toho, ako spoločne prechádzate textom Písma. Napríklad: „Aké otázky by sme sa mohli pýtať v súvislosti s týmto textom, aby sme mu lepšie porozumeli?“ Alebo: „Ako by ste sformulovali otázky, ktoré by nám pomohli aplikovať tento text do nášho každodenného života?“

Nezabudnite, že cieľom času na biblickú diskusiu nie je iba biblická známosť, ale hlavne objaviť pravdy Božieho slova, ktoré povedú k zmene životov.

Jednou z možností je venovať jedno alebo dve stretnutia skupinky tomu, že sa budete učiť klásť dobré otázky na diskusiu o biblickom texte. Pritom sa nie len naučia formulovať dobré otázky, ale posluži im to ako príprava na ich budúcu službu, hlavne tým, ktorí sa v budúcnosti stanú vedúcimi bunkovej skupinky.

Keď vedúci bunky dáva dobré otázky na biblickú diskusiu, posluži to druhým ako model vedenia biblickej diskusie. Tieto lekcie slúžia ako návod a nácvik vedenia biblickej diskusie v bunkovej skupinke. Nezabudnite, že cieľom času na biblickú diskusiu nie je iba biblická známosť, ale skôr schopnosť objavovať pravdy Božieho slova, ktoré povedú k zmene životov.

III. PROBLÉMY V DISKUSII

Každá skupina má členov, ktorí radi hovoria aj takých, ktorí sú väčšinou ticho. Niektorí ľudia odbiehajú od témy a hovoria o všetkom, okrem témy. Iní sa radi hádajú, aby dokázali, že majú pravdu. Ako vedúci bunky čoskoro zistíte, že počas diskusie môžu vzniknúť tieto problémy. To, ako budete riešiť tieto problémy je dôležité pre rast skupiny ako spoločenstva vzájomnej starostlivosti, ako aj pre osobný rast každého člena skupinky.

A. Typy problémov v diskusii

1 *Nieкто hovorí príliš veľa / Nieкто nehovorí vôbec*

Toto sú dva najčastejšie problémy v diskusii. Ako taktne poprosiť niekoho, kto hovorí príliš veľa, aby bol ticho a nechal niekoho iného, aby mohol niečo povedať? Ak nieкто príliš veľa rozpráva, potvrďte jeho komentár a potom nasmerujte diskusiu k niekomu inému v skupine. „Tomáš, to je dobrá myšlienka. A čo tí, ktorí sa ešte nezdíeľali? Má ešte nieкто nejakú myšlienku? Ivan, ty si bol dnes dosť ticho, čo si myslíš ty?“ Vedúci si môže sadnúť vedľa osoby, ktorá rada rozpráva, aby mohol mať lepší očný kontakt s ostatnými v skupine a povzbudil ich k zdieľaniu.

Niekedy jediný spôsob, ktorým povzbudíte k zdieľaniu niekoho, kto je hanblivý alebo tichý je (aspoň spočiatku) priamo mu položiť otázku. „Katka, nad čím ty rozmýšľaš v súvislosti s týmto veršom?“ Opäť, vedúci skupinky si môže sadnúť oproti tichej osobe (za predpokladu, že skupina sedí v kruhu), aby ju mohol povzbudiť k zdieľaniu očným kontaktom a rečou tela.

Vo svojej skupine môžete mať niekoho, kto je krátko kresťanom, ale kto už pozná odpovede na mnohé otázky v diskusii. Problém je, že táto osoba odpovie na otázky skôr, než ostatní stihnú o nich rozmýšľať, alebo sa odvážia k odpovedi. V tomto prípade je dobré osobne sa rozprávať s touto osobou a získať jej podporu v tom, aby pomohla zapojiť ostatných členov do diskusie. Táto osoba je možno potenciálny vodca-učieník, ktorému máte byť mentorom.

2. *Rečník sa vyjadruje príliš všeobecne a neurčito.*

Niekedy ľudia ťažko dokážu vyjadriť to, čo chcú povedať. Môžete im v tom pomôcť tým že im budete klásť otázky na objasnenie. „Môžeš k tomu uviesť nejaký príklad? Tvoja základná myšlienka je dobrá, ale som zvedavý, či by sme ju vedeli prakticky aplikovať. Vedel by nieкто uviesť praktický príklad?“ Alebo to môžete povedať inak svojimi slovami, aby to bolo jasnejšie a zrozumiteľnejšie.

3. *Konverzácia odbočila od témy.*

Udržať konverzáciu pri téme je jedným z najťažších aspektov vedenia diskusie. Ľudia majú tendenciu hovoriť o tom, čo vedia, hoci to nesúvisí s tým, o čom diskutujete alebo čo študujete. „Toto je zaujímavá myšlienka, ale možno budeme o tom hovoriť (alebo si o tom urobíme biblické štúdium) na ďalšom stretnutí.“ Alebo môžete povedať: „Je to zaujímavá myšlienka, ale netýka sa to našej dnešnej témy.“ Potom môžete položiť členom skupinky otázku, ktorá ich vráti späť k diskutovanej téme.

4. *Je tu otázka, na ktorú skupina ani vedúci nevedia odpovedať*

Toto sa stáva častejšie, než by ste si mysleli. Najhoršie vec, ktorú môžete urobiť, je dať všeobecnú alebo nejasnú odpoveď, takže to vyzerá, že hovoríte o niečom, čo neviete. Vaša skupina musí vedieť, že vedúci nevie všetko. Keď nikto v skupine nevie odpovedať na otázku, potom ako vedúci povedzte, že sa budete snažiť nájsť odpoveď do budúceho stretnutia skupinky. Urobte si poznámku, aby ste na to nezabudli.

5. *Dvaja alebo viacerí členovia sa dostanú do sporu.*

Po prvé, spory vo vašej skupinke nemusia byť vždy zlé. Pomôžu vyjasniť to, čo bolo povedané a môžu pomôcť skupine rozmýšľať o texte Písma alebo preberanej téme. Je však rozdiel medzi zdravou debatou a rozhnevanou konfrontáciou. Vašou úlohou ako vodcu je pozorne sledovať konverzáciu a zastaviť ju, ak sa stáva príliš vášnivou. „Peťo a Vlado,

myslím, že rozumieme vašim argumentom, ale potrebujeme ísť ďalej. Môžete o tom spolu hovoriť trebárs po skupinke.“

Niekedy sa nemusí argumentovať v hneve, ale nedochádza k vyriešeniu. Dvaja ľudia môžu viesť spor kvôli rôznym pohľadom na nejaký text Písma bez toho, že by smerovali k riešeniu. Aj v tomto prípade zastavte diskusiu a vráťte sa späť k téme, ktorú študujete alebo diskutujete.

6. *Niektori si stále robí žarty.*

Niektorí ľudia radi rozprávajú vtipy alebo žartujú a naozaj môžu byť veľmi zábavní. Boh vám možno dal do skupinky osobu s dobrým zmyslom pre humor a so schopnosťou nájsť niečo zábavné takmer v každej situácii. V správnom kontexte môžu byť takíto ľudia v skupine veľmi prospešní, keďže môžu pomôcť „prelomiť ľady“, keď sú veci príliš vážne alebo dokonca nudné.

Keď však takýto človek nepretržite vtipkuje a chce byť v centre pozornosti, začína to byť problém. Vezmite si ho (alebo ju) nabok a povedzte mu, že si ceníte jeho schopnosť „pomôcť“, keď veci idú pomaly alebo nepríjemne, ale že musíte určiť hranice toho, čo je vhodné a čo nie. Tento človek si často nemusí uvedomovať, že spôsobuje problém. Nenaznačte mu, že on je problém, ale že ostatní sa ťažšie sústreďujú, keď on stále vtipkuje.

7. *Niektori buď nedáva pozor, alebo je zamestnaný niečím iným.*

Ak niekto vyzerá, že sa nudí, alebo ho nezaujímajú diskusia, snažte sa vziať ho tak, že sa ho priamo opýtate: „Ešte sme od teba nič nepočuli, Danka. Čo si ty myslíš?“ Ak je zjavne zamestnaný niečím iným („štrikuje“ alebo v niečom listuje), pokúste sa vziať ju do diskusie tým, že jej položíte toľko otázok, že nebude mať dost času robiť čokoľvek iné. Keď však stále robí niečo iné, bude možno potrebné hovoriť s ňou osobne, že jej správanie je prejavom neúcty voči ostatným v skupinke.

V súvislosti s touto situáciou uvažujte ešte o jednej veci. Diskusia je možno naozaj nudná! Keď sa zdá, že problémom vo vašej skupinke je nuda, bolo by múdre, keby ste o tom hovorili s vodcom-učeníkom, alebo s niekým v skupine, komu dôverujete a uvažujte, aké témy by boli potrebnejšie pre skupinu.

8. *Dvaja členovia sa neustále o niečom medzi sebou rozprávajú*

Je niekoľko spôsobov, ako ich zastaviť. Jedna možnosť je poprosiť ich, aby povedali skupine, o čom sa rozprávali (za predpokladu, že sa rozprávali o téme). Druhá možnosť je priamo im adresovať otázky, takže budú musieť prestať rozprávať sa medzi sebou, aby mohli hovoriť skupine. Keď sa toto stáva neustálym problémom, budete musieť hovoriť s každým z nich osobne o tom, že ich vzájomný rozhovor vyrušuje skupinu.

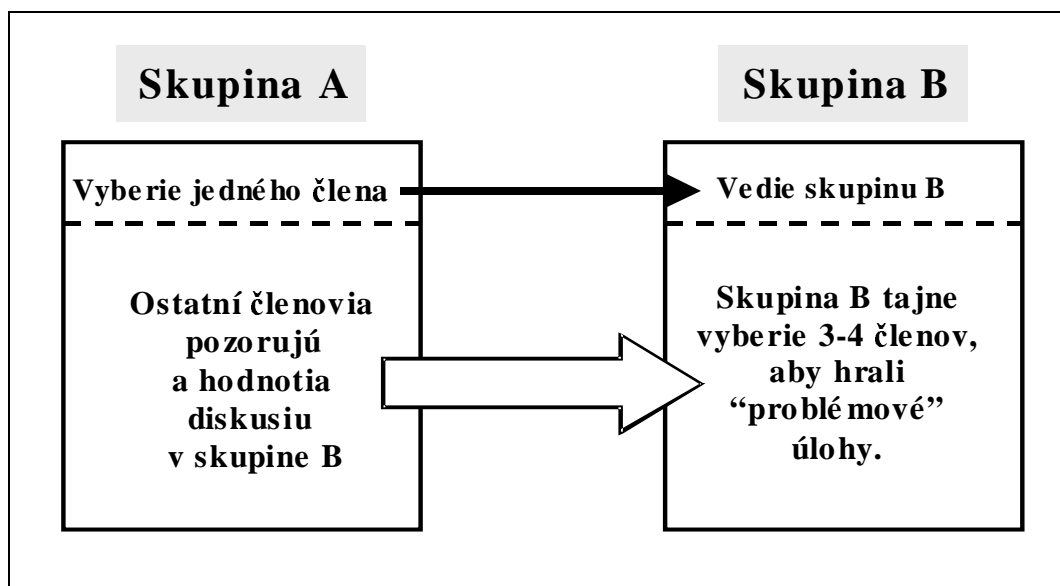
B. Cvičenie: Ako riešiť problémy v diskusií

Rozdeľte účastníkov na dve skupiny – A a B. Skupina A si vyberie niekoho zo svojho streda, aby „viedol“ skupinu B. Kým oni vyberajú, skupina B tajne vyberie nie viac než 3-4 ľudí, aby zahráli jednu z „problémových úloh“, ktoré sú uvedené nižšie. Skupina B potom diskutuje asi 5 minút na tému „Úloha cirkvi v zlepšovaní spoločnosti“ (alebo si vyberú akúkoľvek inú tému). Skupina A to pozoruje. Obr. 7.1 znázorňuje, ako pripraviť tieto dve skupiny.

„Problémoví“ ľudia v skupine B budú hrať svoje úlohy a vedúci zvolený skupinou A sa musí snažiť riešiť problémy, ktoré sa objavia. Nezabudnite, „normálni“ ľudia musia tiež prispieť do konverzácie, nie iba „problémoví“ ľudia! Po skončení piatich minút musí skupina A hádať, ktorí ľudia hrali aké úlohy. Obidve skupiny majú ohodnotiť, ako sa vedúci snažil riešiť problémy, ktoré vznikli.

Skupina B si teraz vyberie niekoho, aby viedol skupinu A, zatiaľ čo skupina A si tajne vyberie 3-4 ľudí, aby hrali „problémové“ úlohy, atď. Táto aktivita pokračuje, dokiaľ to dovolí čas.

obr. 7.1 Diskusia - Cvičenie

Problémové úlohy

- Hanblivá osoba, ktoré nerozpráva
- „Srandista“, ktorý stále vtipkuje
- „Táradlo“ – rozpráva celý čas
- Zaneprázdnená osoba, je zamestnaná niečím iným
- Dvaja priatelia, vedú svoj vlastný rozhovor
- Dvaja priatelia, ktorí sa pustili do vášnivého sporu
- Osoba, ktorá chce vždy hovoriť o niečom inom
- Osoba, ktorá hovorí veľmi neurčito a nejasne
- Osoba, ktorá má kázeň namiesto krátkej odpovede na jednoduchú otázku

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Aké komunikačné schopnosti považujete za najdôležitejšie u vedúceho bunkovej skupinky?
- Aký druh otázok do diskusie by boli najvhodnejšie pre novú skupinku alebo osobu, ktorá prišla do existujúcej skupinky? Aký druh otázok by nebol vhodný v týchto situáciách?
- V akých prípadoch „vedúci skupinky“ dobre riešil problémy v cvičení „Riešenie problémov“? V ktorých prípadoch to bolo horšie?

AKČNÝ PLÁN

- Venujte chvíľu času uvažovaniu o tom, aké otázky by ste použili pri začínajúcej bunkovej skupinke? Čo by ste použili na to, aby ste umožnili členom skupinky lepšie sa spoznať?
- Vymyslíte nejaké otázky, ktoré by pomohli skupine prehĺbiť vzájomné vzťahy. O akých témach alebo oblastiach by ste diskutovali?
- Nakoniec vymyslíte nejaké otázky, ktoré by povzbudili skupinu, aby zasiahla ľudí vo svojich „oikos“. Na čo by ste sa pýtali, čo by ich motivovalo v tom, aby budovali vzťahy a svedčili o Kristovi?

Bunkové skupinky: Príklady otázok do diskusie

Tieto otázky sa najlepšie hodia v čase pre „spoločenstvo“ na stretnutí bunkovej skupinky. Sú odlišné od otázok, ktoré slúžia ako „lámače bariér“ (Manuál druhý, Bunkové skupinky, Príloha 2A), pretože idú hlbšie smerom k vzájomnému porozumeniu v skupinke. Lepšie sa hodia do bunky, kde sa už ľudia viac poznajú a kde už existuje určitá úroveň dôvery.

Otázky sú zatriedené do štyroch oblastí, predstavujúcich štyri druhy vzťahov, ktoré môžeme mať vo svojom živote:

ŠTYRI VZŤAHY

I. VZŤAH K BOHU

1. Kedy si si po prvý raz uvedomil, že Ťa Boh miluje?
2. Aké je tvoje najsilnejšie presvedčenie o Bohu?
3. Čo si myslíš, akú jednu vec sa Boh snaží povedať ti?
4. Čo si myslíš, akú jednu vec by Boh chcel od teba počuť?
5. Na akú otázku by si najviac chcel, aby ti Boh odpovedal?
6. Opíš niekoho, koho poznáš a o kom si myslíš, že veľmi blízko pozná Boha.

II. VZŤAH K SEBE

1. Nakresli niečo ako rodový erb alebo pečať, ktoré Ťa najlepšie vystihujú a vysvetli to skupine.
2. Čo by si urobil, keby si vedel, že nemôžeš zlyhať?
3. Čo by si najradšej robil najbližších päť rokov, keby si nebol ničím obmedzovaný?
4. Kto bol tou najzaujímavejšou osobou, akú si kedy stretol? Čo sa ti na nej (na ňom) páčilo?
5. Aká činnosť Ťa najviac uspokojuje? Ako to bolo v minulosti? V posledných rokoch?
6. Vymenujte tri svoje najvýraznejšie vlastnosti.
7. Aká je tvoja najkrajšia spomienka (z akéhokoľvek obdobia)?
8. Opíš najvýznamnejšiu udalosť svojho života.
9. Opíš skupine vlastnosti „ideálnej osoby“.
10. Kto, okrem tvojich rodičov, mal na teba v tvojom živote najväčší vplyv?
11. Aký dar by Ťa najviac požehnal?
12. Čie uznanie najviac potrebuješ?
13. V koho prítomnosti sa najlepšie cítiš? Prečo?
14. Keby si mal to, čo si v živote najviac chcel mať, čo by to bolo?
15. Stručne vymenuj svoje krátkodobé aj dlhodobé ciele.

16. Opíš najvýraznejšiu a najkreatívnejšiu osobu, akú si kedy stretol.
17. Čo by ľudia o tebe povedali, keby si zomrel?
18. Povedz nejaké kreatívne, užitočné spôsoby, ako začať a skončiť deň.
19. Čomu najviac dôveruješ?
20. Kto najviac zmenil tvoj život?
21. Ktoré sú dve najlepšie knihy, aké si kedy čítal?
22. Ako najradšej tráviš svoj voľný čas?
23. Čo ťa najviac dojíma?
24. Čo ťa najviac trápi, čo ťa najviac nahnevá, čoho sa bojíš?

III. VZŤAH K DRUHÝM

1. Opíš osobu, ktorá pre teba najviac znamená a povedz prečo.
2. Kto je prvá osoba, ktorá ti naozaj rozumela?
3. Akej osobe by si vedel najviac dôverovať?
4. Čo robí z človeka dobrého poslucháča?
5. Si osoba, ktorej druhí dôverujú? Prečo?
6. Ako si myslíš, že ťa táto skupina počúvala (ako celok, aj ako jednotlivci)?
7. Čo robí manželstvo dobrým manželstvom?

IV. VZŤAH K SVETU

1. Čo by si najviac chcel, aby poznal svet okolo teba?
2. Čo najviac potrebuje naša spoločnosť?
3. Opíš svoje pocity v súvislosti s nespravodlivosťou v spoločnosti. Čo sa ťa najviac dotýka?
4. Akú najdôležitejšiu vec s touto nespravodlivosťou môžeš urobiť ty?
5. Aká je najčastejšia potreba v našej spoločnosti?
6. Čo urobíš, aby si zmenil k lepšiemu svoju cirkev, svoje spoločenstvo, svoje zamestnanie?

BUNKOVÉ
SKUPINKY

8

LEKCIA

Ako sa starať o ľudí v bunkovej skupinke

Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je uschopniť vedúcich bunkových skupiniek a členov bunkových skupiniek k tomu, aby vedeli rozpoznávať a skutočne sa starať o potreby ľudí.

Hlavné body

- Vzťahy sú kľúčom k napĺňaniu potrieb.
- Napĺňanie potrieb je dôležitou súčasťou života bunky.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Rozumieť prvkom budovania vzťahov: láska, modlitba a trávenie času spoločne.
- Vedieť, ako rozpoznávať potreby členov skupinky.
- Učiť sa spôsobom, akými napĺňať potreby ľudí v skupinke alebo ľudí, ktorých chce skupinka evanjelizovať.

Doporučenia pre inštruktorov

Oddelte si aspoň 10 minút na cvičenie "Ako sa starať o ľudí", ktoré je na konci lekcie. Všimnite si, že nie sú „správne“ a „nesprávne“ reakcie v daných situáciách. Cieľom cvičenia je pomôcť účastníkom porozumieť, že keď vznikajú potreby ľudí, láska sa vyjadruje v skutkoch. Uvažovať o niektorých uvedených situáciách pomôže účastníkom seminára pripraviť sa na riešenie podobných situácií v ich bunkách.

I. BUDUJTE VZŤAHY

Natália navštevuje svoju bunkovú skupinku už niekoľko mesiacov. Má rada ľudí v skupinke a hoci niektorých z nich ešte dobre nepozná, rada chodí na stretnutia každý týždeň. Natálin manžel, ktorý nechodí na skupinku nedávno náhle prišiel o zamestnanie. Minuli sa im peniaze a Natália sa veľmi trápí a nevie, čo budú ako rodina robiť. Chcela niečo povedať skupinke, ale bolo jej to trápne a nechcela ich otravovať svojimi problémami. Onedlho nato prestala chodiť na stretnutia bunky a členovia sa občas nahlas začudovali. „Čo sa s ňou stalo?“

Čo je zlé na tejto situácii? Natália možno mohla o tom hovoriť a aspoň poprosiť členov bunky, aby sa modlili za jej rodinu. Skutočným problémom však je nedostatok naozajstných vzťahov v jej bunkovej skupinke. Nepoznala ľudí v skupinke a oni nepoznali ju. Jedným z cieľov bunky je zabezpečiť spoločenstvo, opateru a povzbudenie, ktoré si kresťania majú navzájom poskytovať. Bez vzťahov záujmu sa to však nemôže uskutočniť.

Bunková skupinka poskytuje výborný priestor pre rast a vývoj vzťahov. Chce to čas aj úsilie naozaj spoznať členov svojej skupinky, ale efektívna služba ľuďom si vyžaduje takéto úzke vzťahy. Pokiaľ nebudujete svoj vzťah k ostatným členom skupinky, nebudete môcť slúžiť ich najhlbším potrebám.

Efektívna služba
ľuďom si vyžaduje
úzke vzťahy.

Rovnako chcete, aby aj členovia vašej bunky budovali vzťahy navzájom medzi sebou. Vy musíte byť príkladom budovania vzťahov, ako aj vytvárať príležitosti, aby sa toto dialo v celej skupinke. Preto, aby bolo možné budovať a rozvíjať vzťahy v bunke, sú potrebné tieto tri činitele:

A. Milovať sa navzájom

Vzťahy medzi veriacimi musia byť založené na láske „agapé“, ktorá je opísaná v 1Kor.13. Tento druh lásky nie je založený na láske k osobe toho druhého, k jeho výzoru alebo inteligencii. Láska neprestáva milovať, hoci ten druhý nepreukazuje lásku, ani ju neopätuje. Takáto láska je motivovaná Božou nekonečnou a bezpodmienečnou láskou k nám. Biblia hovorí. „My milujeme, lebo On prvý miloval nás ... A toto prikázanie máme od Neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval i svojho brata.“ (1Ján 4:19,21).

Ako sa prejavuje láska v bunkovej skupinke? Ľudia sa cítia milovaní, keď sú prijímaní a vedia, že patria do skupinky. Láska je prítomná, keď členovia cítia, že druhí majú o nich záujem. Láska sa prejavuje vtedy, keď niekto má problém a skupina (alebo jednotlivci zo skupiny) mu pomôže. Láska je evidentná, keď do skupinky príde hosť a vidí rozdiel vo vzťahoch medzi veriacimi v skupinke. Kresťanská láska medzi členmi skupinky sa prejavuje v skutkoch, nie iba slovami.

B. Modliť sa jeden za druhého

Úprimné vzťahy medzi veriacimi si vyžadujú, aby sa spolu modlili, obzvlášť s tými, ktorých je „ťažko“ milovať. Ako vedúci skupinky sa musíte modliť a prosiť Boha, aby vám dal úprimnú lásku ku každému členovi skupinky. Rozmýšľajte o každom členovi a modlite sa za neho (za ňu). Modlite sa za svoj vzťah s každým jedným a za svoju schopnosť slúžiť každému osobne. Modlite sa za duchovný rast každého člena a za to, aby každý člen objavil a používal svoje duchovné dary. Modlite sa, aby každý člen svedčil ľuďom v jeho sieti vzťahov. Modlite sa tiež za osobné potreby a boje každého člena. Keď sa budete modliť osobne za každého člena skupinky, vaša láska k nemu bude rásť a prehlbovať sa.

Rovnako povzbudzujte členov bunky, aby sa modlili jeden za druhého. Naplánujte si čas na stretnutí bunky, kedy by ľudia mohli hovoriť o svojich potrebách a osobných problémoch alebo problémoch v službe. Potom sa modlite jeden za druhého.

C. Tráviť spolu čas

Budovanie vzťahov si vyžaduje čas. Musíte si napláňovať čas, aby ste mohli s členmi svojej bunky stráviť čas aj mimo stretnutia skupinky. Môžete ich pozvať k sebe na obed, na výlet s rodinou alebo iba jednoducho stráviť s nimi večer u nich doma alebo u vás. Činnosť nie je tak dôležitá, ako čas, ktorý spolu strávite. Dôvera vo vzťahoch sa buduje, keď ľudia vidia, že o nich máte naozajstný záujem, záujem o ich rodinu a ich záujmy. Keď do ich životov prichádzajú problémy, dôvera, ktorá vznikla medzi vami vám umožní, aby ste im mohli slúžiť. Môžete im dať najavo, že na nich myslíte a modlite sa za nich aj tým, že im pošlete pohľadnicu alebo list.

Musíte si napláňovať čas, aby ste mohli s členmi svojej bunky stráviť čas aj mimo stretnutia skupinky.

Pre dobré fungovanie bunky je užitočné stretnúť sa občas aj kvôli nejakým zvláštnym udalostiam mimo obvyklého času stretávania. To pomôže prehlbovať a posilňovať vzťahy medzi jednotlivými členmi. Tieto aktivity môžu byť veľmi neformálne, napríklad môžete ísť spolu na piknik alebo na bežky. Môžete si ale napláňovať aj spoločnú prácu na nejakom projekte člena skupinky alebo niekoho iného v spoločenstve (napr. oprava strechy, pomoc v záhrade staršej osobe a pod.). Ak sa členovia skupinky modlia alebo stretávajú s nejakým neveriacim, ktorý sa ešte necíti na to, aby prišiel do skupinky, toto sú výborné príležitosti, na ktoré ich môžete pozvať. To im poskytne možnosť poznať ďalších kresťanov v uvoľnenom a „bezpečnom“ prostredí.

II. POZNAJTE POTREBY ĽUDÍ

Bunková skupinka poskytuje úžasné prostredie pre to, aby bolo možné slúžiť potrebám ľudí. Často, keď skupinka rastie a dozrieva, členovia sa cítia slobodní hovoriť o svojich potrebách a hľadať pomoc. Ale vždy tu budú nejakí ľudia, ktorí nebudú vedieť otvorene hovoriť o svojich potrebách, hlavne v začiatkoch skupinky, alebo keď sú v skupinke noví. Ako vedúci bunky musíte vnímať určité signály, ktoré indikujú nejaký problém alebo potreby. Rovnako musíte učiť aj ľudí v skupinke rozoznávať takéto signály, aby boli schopní pýtať sa na potreby a slúžiť si navzájom.

Existuje niekoľko faktorov, ktoré pomôžu vám aj skupinke rozoznať potreby, hoci neboli vyjadrené. Keď sa už lepšie poznáte, viete zistiť problém z výrazu tváre alebo tónu hlasu. Niekedy komentáre alebo odpovede človeka počas biblickej diskusie môžu odrážať duchovný alebo citový problém. Ako sa cíti táto osoba? Ako vníma Boha? Môže to byť zjavné aj vtedy, keď sa modlí.

Niekedy, keď hovoríme, za čo sa budeme modliť, niekto môže urobiť nejakú „narážku“ na problém bez toho, že by to otvoril. Skupina by sa mala taktne spýtať na detaily, aby mohli pomôcť. Skrytý problém môže naznačovať aj nevhodné správanie niektorého člena skupinky počas stretnutia. Namiesto toho, aby ho vodca jednoducho vzal nabok a povedal mu, aby prestal, môže skupina začať klásť otázky, aby sa zistilo, či nie sú hlbšie, skryté dôvody pre jeho správanie.

Niekedy sme tak zaneprázdnení „detailami“ svojej služby, že zabúdame, že to najdôležitejšie sú ľudia, s ktorými slúžime.

Neignorujte Ducha Svätého, keď vám chce pomôcť poznať potreby ľudí. Keď sa modlíte a osobne študujete Bibliu, učte sa spoliehať sa na Jeho vedenie, keď hľadáte spôsoby, ako slúžiť ľuďom vo vašej skupinke. Nezabudnite, že preto, aby ste mohli poznať ich potreby, musíte ich pozorovať! Niekedy sme tak zaneprázdnení „detailami“ svojej služby, že zabúdame, že to najdôležitejšie sú ľudia, s ktorými slúžime.

III. STARAJTE SA O POTREBY ĽUDÍ VO VAŠEJ BUNKE

Ak vaša bunka má byť spoločenstvom veriacich, ktorý sa starajú jeden o druhého tak, ako to chce Boh, vtedy sa členovia musia učiť, ako sa milovať navzájom a „navzájom niesť svoje bremená“ (Gal.6:2). Vodca bunky má byť príkladom starostlivosti o druhých spôsobom, ktorý vyjadruje lásku a záujem.

A. Reagujte na potreby

Ak člen skupinky má nejakú potrebu alebo problém:

- Snažte sa porozumieť problému a mať súcit s človekom. „A buď že trpí jeden úd, spolu trpia všetky údy; buď že sa oslavuje jeden úd, spolu sa radujú všetky údy.“ (1Kor.12:26) Ukážte mu, že máte o neho záujem ako o osobu. Venujte čas tomu, že ho budete iba počúvať. Predstavujte si, ako by ste sa cítili vy v jeho situácii.
- Modlite sa ako skupina za riešenie. Potrebujeme Božiu múdrosť, nie svoju. „A jestli sa niekomu z vás nedostáva múdrosti, nech prosí od Boha, ktorý dáva proste všetkým a nevyčítuje, a bude mu daná.“ (Jak.1:5). Keď to robíte ako skupina, pomáha to posilňovať vzťahy a dáva to skupine pocit vzájomnej solidarity.
- Hľadajte ako skupina odpoveď v Biblii. „Každé písmo, vdychnuté Bohom, je aj užitočné na vyučovanie, karhanie, naprávanie, na výchovné káznenie v spravodlivosti, aby bol človek Boží dokonalý, ku každému dobrému skutku pripravený.“ (2Tim.3:16-17)
Čím lepšie ľudia v skupine poznajú Bibliu, tým viac budú pripravení slúžiť potrebám ľudí. Toto je tiež príležitosť ukázať, ako sa Biblia dá aplikovať v každodenných problémoch.
- Uvažujte, ako môže skupina pomôcť duchovne, citovo a materiálne. Niekedy jediné, čo môžeme pre trpiacu osobu urobiť, je modliť sa, povzbudzovať a dať najavo, že vám na nej záleží. Keď je potrebné naplniť materiálne potreby, skupina sa má rozhodnúť, ako pomôcť.

Prirodzene, potreby nemajú iba ľudia v rámci skupinky – ak má niekto priateľa v núdzi, skupina sa môže rozhodnúť, či a ako by mu mohli pomôcť. Toto je jeden z najlepších spôsobov, ako môže skupina evanjelizovať s láskou Pána Ježiša hmatateľným spôsobom.

Problémom je niekedy hriech v živote niekoho v skupinke. Ak niekto v skupinke zhršil proti druhému členovi, Ježišov príkaz v Mat.18:15-17 by sa mal použiť ako spôsob riešenia takejto situácie. Ak niekto v skupine padol do hriechu, skupina ho má „napraviť v duchu krotkosti“ (Gal 6:1). Udržiavanie vedomia zodpovedania sa jeden druhému je dôležitým aspektom spoločenstva veriacich v bunkovej skupinke.

Ako by mala skupina reagovať, keď niekto nechodí na skupinku? Niekto zo skupiny (nemusí to byť vedúci) by mal kontaktovať túto osobu hneď na druhý deň a povedať jej, že im chýbala. Tento

človek je možno chorý alebo má iný problém. Skupina sa má opäť rozhodnúť, ako treba pomôcť. Keď ľudia neprídu na stretnutie, nenechajte to bez povšimnutia! Choďte za nimi! Dajte im vedieť, že skupine na nich záleží!

Starať sa jeden o druhého je poverenie, ktoré majú všetci kresťania. Niektoré problémy, obzvlášť niektoré citové problémy sú natoľko vážne, že si vyžadujú profesionálnu pomoc. Keď takáto osoba navštívi odborníka, skupina by sa mala naďalej modliť a povzbudzovať ho.

B. Cvičenie: Starajte sa o ľudí

Na tomto mieste uvádzame príklady niekoľkých situácií, s ktorými by ste sa mohli stretnúť vo svojej skupinke. Diskutujte o každej situácii a navrhňte spôsob, ako by mohla skupinka pomôcť v danej situácii. V tomto prípade nie sú „správne“ alebo „nesprávne“ riešenia. Hlavnou myšlienkou je, že láska sa vyjadruje skutkom – rôzni ľudia môžu reagovať rôzne.

- Katarína: Na druhý deň po stretnutí skupinky vám telefonuje, že už viac nebude chodiť na skupinku, veľmi neurčito odôvodňuje, prečo. Keď nad tým rozmýšľate, spomeniete si, že Katarína hovorila veľmi málo v čase spoločenstva a biblickej diskusie a potom odišla bez toho, že by sa s niekým rozprávala po skončení skupinky. Čo by ste urobili?
- Olga: Počas jedného stretnutia sa členovia skupinky rozprávajú o tom, za čo sa budú navzájom modliť. Keď príde rad na Olgu, pozerá do zeme a potichu povie, že nemá nič na modlitby, že je všetko v poriadku. Počas modlitieb si nie ste istí, ale zdá sa vám, že plače. Čo by ste urobili?
- Ondrej a Mária: Manželia, chodia na vašu skupinku už asi rok. Počas tohto času chodili prinajlepšom – sporadicky. Na stretnutí skupinky bývalo bežné, že medzi nimi vznikali napätia. Máte podozrenie, že majú problémy v manželstve, ale cítite, že ich nepoznáte natoľko, aby ste sa ich na to mohli spýtať. Čo by ste urobili?
- Štefan: Na skupinku začal nedávno chodiť kolega jedného z členov - Štefan. V čase diskusie o biblickom texte má veľa otázok a chce vedieť viac o Ježišovi. Štefan je však človek, ktorý mnohých znervózňuje a neustále uráža ľudí (zrejme si to neuvedomuje). Jeho prítomnosť pôsobí rušivo na skupinke, ktorá pred tým bývala príjemným a radostným stretnutím. Po niekoľkých týždňoch však naraz prestal chodiť a aby sme boli úprimní, väčšina členov skupinky si vydýchla, že tu už nie je. Čo by ste urobili?

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- V 1Tes.2:8, Pavol píše: „...naplnení súc takou srdečnou láskou naproti vám hotoví sme boli dať vám nie len evanjelium Božie, ale aj svoje vlastné duše, pretože ste sa nám stali takí milí.“ Prečo je „dávanie vlastnej duše“ dôležitou súčasťou Pavlovej služby?
- Spomeňte si na príbeh Natálie zo začiatku tejto lekcie. Čo by malo byť inak na jej skupinke a ako by jej skupinka mala pomôcť?
- Mala by sa skupinka ponáhľať s finančnou pomocou? Prečo áno, prečo nie?

AKČNÝ PLÁN

- Napíšte si dve alebo tri veci, v ktorých by vaša skupinka mohla rásť vo vzájomnej láske. Napíšte, čo by mohla vaša skupinka urobiť, aby ste sa mohli viac modliť jeden za druhého.
- Napíšte dva spôsoby, ktorými by mohla vaša skupinka stráviť spoločne čas okrem pravidelných stretnutí. Naplánujte si, že to urobíte niekedy v priebehu nasledujúcich troch mesiacov.
- Povzbudzujte členov svojej skupinky, aby hovorili o svojich potrebách a problémoch pred ostatnými a hľadajte spôsoby, ako by ste mohli ako skupina pomôcť.

ZDROJE

- Mackey, Bob. *All About Cells (Všetko o bunkách)*, Nepublikované materiály, 1996.
- Neighbour, Ralph. *The Shepherd's Guidebook (Sprievodca pastiera)*. Houston: Touch Publications, 1992.

BUNKOVÉ
SKUPINKY

9

LEKCIA

Výcvik nových vedúcich bunkových skupiniek

☞ Ciel' lekcie

Cieľom tejto lekcie je dať vedúcim buniek praktické návody na výcvik nových vedúcich bunkových skupiniek.

☞ Hlavné body

Vedúci-učeniek má byť zvolený, pripravený a uvoľnený do služby.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Vedieť, že je dôležité, aby mal vo svojej skupinke vodcu-učenieka a vedieť, ako ho má vybrať.
- Rozumieť procesu prípravy budúceho vedúceho skupinky tým, že ho (alebo ju) zaangažuje vo všetkých oblastiach služby.
- Rozumieť procesu uvoľnenia do služby nového vedúceho bunky, aby viedol svoju vlastnú bunku.

☞ Doporučenia pre inštruktov

V cvičení „Koho mám vybrať ...“ nájdete niekoľko príbehov bunkových vedúcich, ktorí prežívali ťažké časy, keď mali vybrať budúceho vedúceho skupinky. Myslite na to, že nie je jedna správna odpoveď na každú z týchto situácií. Cieľom tohto cvičenia je pomôcť účastníkom seminára prakticky uvažovať o tom, ako vybrať vedúceho bunky - učenieka a ako jednať v situáciách, ktoré môžu byť podobné tomu, čo sami prežívajú vo svojich bunkových skupinkách.

Bunkové skupinky, Lekcia 10 v Manuáli štvrtom poskytuje príležitosť pre vedúcich buniek diskutovať o problémoch, ktoré majú vo svojich skupinkách. Pripomeňte účastníkom, aby si poznačili svoje otázky a problémy a priniesli ich na nasledujúci výcvikový seminár, kedy sa bude preberať Manuál štvrtý.

I. VYBERTE VODCU-UČENÍKA

A. Význam vodcu-učenieka

Biologická bunka ľudského tela sa podľa svojej prirodzenosti rozmnožuje sama. Bunkovú skupinku, ktorá sa odlišuje od ostatných skupiniek, sme definovali ako takú, ktorá sa znásobuje. Zatiaľ čo bunka v tele sa znásobuje sama od seba, bunková skupinka sa nemôže znásobiť bez niekoho, kto by novovzniknutú bunkovú skupinku viedol.

Celková filozofia služby bunkových skupiniek je, že bunky sú iba stavebnými prvkami, menšími časťami širšej strategickej služby, ktorá vedie k začatiu nového zboru. Je veľa metód a postupov, ako použiť bunky, aby mohol vzniknúť nový zbor a bunky samy osebe sú súčasťou procesu zakladania zboru.

Bez nových vodcov, ktorí by viedli nové bunky by celý tento proces padol. Kde nájdete nových bunkových vedúcich? V samotných bunkách! Jednou z prvých úloh vedúceho bunkovej skupinky je na modlitbách vybrať a budovať nového vodcu-učenieka. Proces znásobovania buniek sa stáva realitou iba vtedy, keď vyberáme a pripravujeme nových vodcov.

Kde nájdete nových vedúcich buniek?
V samotných bunkách!

B. Proces hľadania nového vodcu

Vedúci buniek majú Kristovo učenie zveriť „verným ľuďom, ktorí budú schopní aj iných učiť.“ (2Tim.2:2) Toto sú ľudia, ktorí sú schopní nie len stať sa vodcami, ale budú schopní tiež opakovať tento proces a vychovávať ďalších vodcov.

V Biblii máme mnoho príkladov zreých veriacich, ktorí slúžili s ľuďmi menej zreými vo viere a v skúsenostiach služby. Pavlovo naliehanie na Timotea môžeme vidieť aj na iných príkladoch v Novom zákone: Ježiš naliehal na učeníkov, Akvila na Apolla, Pavol na Sílasa, atď.

Čo sa vyžaduje od vodcu-učenika? Každý zreý vedúci bunky by mal mať nasledovné kvality: charakter, skúsenosti a schopnosti. Z týchto troch vlastností sa u toho, kto je na začiatku procesu rastu smerom k vodcovstvu, vyžaduje jedine charakter. Skúsenosti a schopnosti prídu časom, kedy vedúci bunky vedie nového vodcu k učeníctvu a zapája ho do rôznych oblastí služby.

Charakter je veľmi dôležitý. Vodca-učenik by mal rásť v kresťanskom charaktere, ako je zaznamenaný v požiadavkách na dozorcov (biskupov) a diakonov v 1Tim 3:2-12. Ak tieto charakterové črty sú evidentné, vtedy osoba môže byť považovaná za „kandidáta“ na vedúceho novej bunky. Cieľom nášho hľadania nie je dokonalá osoba, pretože taká neexistuje. Hľadáme skôr osobu, ktorá usilovne napreduje v raste v týchto oblastiach. O duchovnom charaktere detailnejšie hovoríme v rovnomennej časti tohto výcvikového programu. Môžete to využiť vo svojom vlastnom raste, ako aj pri budovaní duchovného charakteru vášho vodcu-učenika.

Čas pri hľadaní nového vodcu bunky je dôležitý – nemá to byť príliš skoro, ani príliš neskoro.

Vedúci bunky musí stráviť veľa času na modlitbách pred tým, než vyberie nového vodcu. Mal by sa modliť za vedenie a múdrosť Ducha Svätého pri rozhodovaní. Vybrať niekoho za vodcu-učenika nie je malá vec, preto by mal vodca bunky hľadať potvrdenie svojej voľby od Ducha Svätého.

Čas pri hľadaní nového vodcu bunky je dôležitý. Vodca bunky sa nemôže rozhodnúť príliš skoro, ak nemal dostatok času pozorovať a poznať členov svojej skupinky. Na druhej strane, vodca-učenik by nemal byť zvolený na poslednú chvíľu, keď už je bunka zreá na delenie a keď si vodca uvedomuje, že potrebuje nového vodcu. S potenciálnym vodcom musíme stráviť dostatok času, aby sa v bunke mohol učiť a rásť v potrebných schopnostiach. Vedúci bunky sa musí na modlitbách rozhodnúť, kedy vyberie svojho učenika a začne svoju službu modelovať spolu s ním.

C. Cvičenie: Koho vybrať, keď sa neukazuje žiadna možnosť?

Vedúci bunky majú často problém s dôležitým rozhodnutím koho vybrať, aby sa stal vodcom-učenikom. Užitočné je pozorovať apoštola Pavla, ako cestoval a zakladal nové zbory. Keď čítame knihu Skutkov vidíme, že Pavol a Barnabáš ustanovili vodcov až pri druhej misijnej ceste. K vedeniu zborov neurčili starších okamžite.

Text v 1Timoteovi 3:1 hovorí: „Verné je to slovo: Ak niekto túži po biskupstve, žiada si výborné dielo.“ 1Petra 5:2 hovorí: „... paste stádo Božie, ktoré je medzi vami, dozerajúc nie z prinútenia, ale dobrovoľne, radi, ani nie pre mrzký zisk, ale ochotne ...“ Vodcovstvom má byť poverená osoba, ktorá po tom „túži“, chce to „dobrovoľne“ a „ochotne“. Duchovná zrelosť je nevyhnutným predpokladom pre vodcovstvo, ale vodca učeň musí mať taktiež vážnu túžbu slúžiť Pánovi.

V skupine diskutujte o nasledovných situáciách:

1. Michal nedávno založil bunkovú skupinku v mieste svojho bydliska. Jeho cieľom je začať dostatočný počet reproduktívnych buniek, aby tak mohol založiť niekoľko nových zborov vo svojom meste. Pozval zopár priateľov a členov rodiny a skupinka sa stretáva už niekoľko mesiacov. Všetci v skupinke sú noví veriaci a nikto sa nezdá byť dostatočne zreým stať sa vodcom-učenikom. Michal sa za to modlí, ale je neistý, čo má robiť. Môže vybrať mladého kresťana, aby sa stal vodcom-učenikom? Čo by ste mu poradili?
2. Peter začal bunkovú skupinku spolu s ďalšími dvomi veriacimi. Títo dvaja muži sú kresťanmi niekoľko rokov, ale ani jeden z nich nemá dostatok skúseností v službe. Peter si myslí, že by mal počkať dlhší čas, kým jedného z nich vyberie, aby sa stal vodcom-učenikom, aby tak mal

možnosť pozorovať ho, ako vedie ich skupinku. Čo si myslíte o jeho postupe? Čo by ste mu poradili?

3. Juraj založil bunkovú skupinku v oblasti s vysokou nezamestnanosťou. Skupinka sa snaží pomáhať ľuďom v tejto komunite nájsť si prácu, ako aj oboznámiť ich s Bibliou. Juraj požiadal zopár ľudí, ktorí prišli na skupinku, aby pozvali svojich priateľov, ktorí sú bez práce. Výsledok bol neočakávaný – v priebehu mesiaca skupinka vzrástla na 15 členov. Juraj vie, že skupinka sa má deliť, keď počet členov vzrastie na 15, ale to nie je možné, keďže žiaden z členov sa ešte nestal kresťanom. Obáva sa, že skupina bude ďalej rásť a nevie, čo ďalej. Ako by ste mu poradili? Je tu niečo, čo by ste urobili inak?

II. PRIPRAVTE SVOJHO UČENÍKA NA VODCOVSTVO

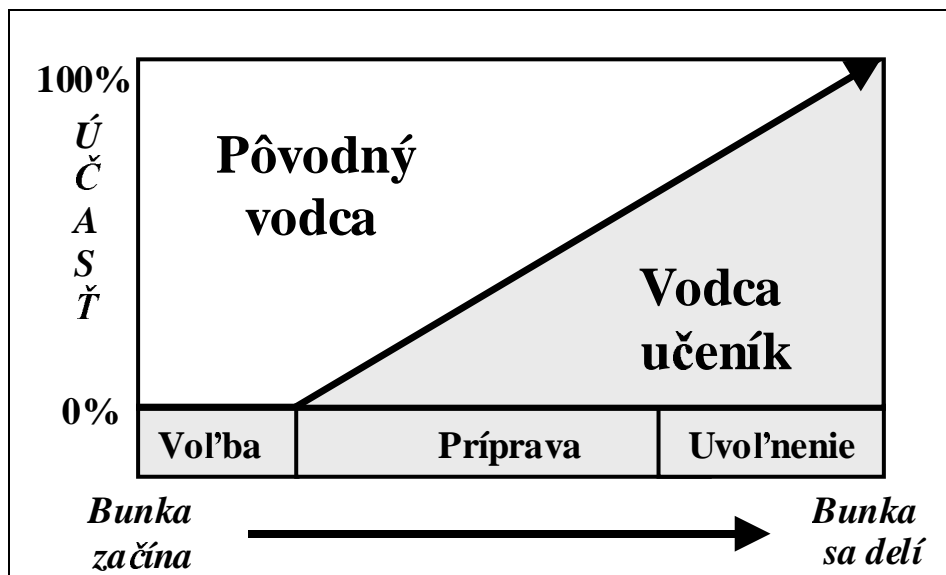
A. Zapojte svojho učeníka do všetkých aspektov vašej služby

Keď ste už vybrali svojho vodcu-učeníka, usilujte sa vedome ho angažovať vo všetkom, čo robíte v súvislosti s vašou bunkou. Všetko, čo ste doteraz robili sami, usilujte sa robiť spolu s ním. Všetko mu viac krát vysvetlite, aby ste mali istotu, že to porozumel tak, aby to vedel podať ďalšiemu novému vodcovi.

Usilujte sa vedome zapojiť svojho učeníka do všetkého, čo robíte v súvislosti s vašou bunkovou skupinkou.

Svojho učeníka by ste mali začať zapájať do prípravy aj priebehu každého stretnutia bunkovej skupinky. Vopred mu povedzte, čo budete robiť na každom stretnutí a vysvetlite mu, prečo to robíte práve takto. Po každom stretnutí bunky sa rozprávajte o tom, čo ste sa obaja naučili. Potom si naplánujte ďalšie stretnutie. Rozoberajte problémy, ktoré sa vyskytli na stretnutí – keď niekto príliš dominoval v konverzácii a ako sa to podarilo (alebo nepodarilo) riešiť. Narastanie zaangažovanosti (účasti) vodcu-učeníka ilustrujeme na obr.9.1.

obr.9.1 Budovanie vodcu-učeníka

Keď si vodca-učeník osvojil rôzne aspekty prípravy a priebehu stretnutia, môžete začať pomáhať mu rozumieť širšiemu obrazu a filozofii služby bunkových skupiniek. Hovorte s ním o cieľoch v súvislosti so zakladaním zborov a vysvetlite mu, že bunky sú súčasťou vášho úsilia smerujúceho k zakladaniu zborov. Pomôžte mu chápať cyklus života bunkovej skupinky a hovorte s ním o tom, v ktorej fáze sa nachádza vaša bunka.

Tento proces narastania účasti vodcu-učenika na vašej službe si, samozrejme, vyžaduje vašu investíciu času a úsilia. V procese učeníctva však neexistujú žiadne skratky. Investovať svoj život do života iných si vyžaduje záväzok, vytrvalosť a mnoho pomoci a povzbudenia Ducha Svätého.

B. Hodnotte svojho učeníka

Ako vedúci bunkovej skupinky poznáte veľmi dobre svoje prednosti a slabosti v službe. Podobne aj váš učeník bude vynikať v určitých oblastiach služby, kým v iných bude robiť chyby alebo bude mať problémy v ďalších oblastiach vedenia bunky.

So svojim učenikom by ste sa mali rozprávať o veciach, ktoré robí dobre. To ho povzbudí a ubezpečí v jeho povolanií byť vodcom. Je tiež užitočné hovoriť s ním v láske o oblastiach, v ktorých potrebuje rásť. Vodca-učeník môže mať veľa skúseností v službe, ale nedostatok dobrých schopností pre službu. Keď vychovávate svojho učeníka, musíte mu pomáhať vidieť v čom a ako sa môže zlepšovať ako vodca. Keď vidíte takúto oblasť, ponúknite mu konštruktívny spôsob k zlepšeniu. Inými slovami, neupozorňujte ho iba na problémy, navrhnite mu, ako by sa mohol zlepšiť v problémových oblastiach.

Keď formujete svoju službu spolu so svojim učenikom poproste ho, aby aj on vám povedal, kde máte vy priestor pre zlepšenie. Nikto z nás nie je dokonalý a dosť často máme nedostatky a slabosti, ktoré si ani neuvedomujeme. Krása učeníckeho vzťahu je v schopnosti pomáhať si navzájom v raste k hlbšej kresťanskej zrelosti. Pri rozhovoroch a spoločnom hodnotení svojich predností a slabostí demonštrujete hodnotu tímovej práce. Zakladanie zborov sa najlepšie robí v tíme ľudí, ktorí si pomáhajú vyvažovať svoje prednosti a slabosti a pomáhajú si navzájom v raste k hlbšej kresťanskej zrelosti.

Zakladanie zborov sa najlepšie robí v tíme ľudí, ktorí si navzájom pomáhajú vyvažovať svoje prednosti a slabosti.

C. Modlite sa za svojho učeníka a modlite sa spolu s ním

Počas pripravovania vášho učeníka pre jeho službu venujte čas modlitbám za premenu jeho charakteru, za rast v skúsenostiach aj v schopnostiach. Modlite sa, aby ho Duch Svätý potešoval, povzbudzoval a viedol. Modlite sa tiež za svoju schopnosť viesť ho a byť mu príkladom vedúceho bunkovej skupinky.

Je tiež dôležité, aby ste sa modlili spolu so svojim učenikom. Vytvorte si čas, aby ste sa spolu modlili pri príprave stretnutia bunky alebo evanjelizačných aktivít. Spolu sa modlite za jednotlivých členov vašej bunky, za ich potreby a za ľudí, ktorých sa snažia evanjelizovať. Modlite sa jeden za druhého v súvislosti s vašimi zápasmi alebo osobnými potrebami. Snažte sa vstúpiť svojmu učeníkovi úžasnú dôležitosť modlitby vo všetkých oblastiach služby skupinky.

III. UVOLNITE SVOJHO UČENÍKA DO SLUŽBY

A. Dajte víziu svojmu učeníkovi

Jedným z najdôležitejších krokov pri uvoľnení vášho učeníka do služby je nepretržite mu poskytovať víziu toho, čo by sa malo stať skrze jeho život a službu. Trénovanie schopností pre službu bez vízie sa podobá príprave na cestu, ktorej cieľ nemáme na mysli. Váš učeník potrebuje porozumieť tomu, že potenciálnym výsledkom jeho služby by malo byť mnoho, mnoho zborov založených prostredníctvom služby jeho bunkovej skupinky. Potrebuje vidieť, ako to, čo sa práve teraz učí a robí zapadá do širšej vízie „konečného výsledku“. Uvedomenie si toho, čo môže Boh urobiť prostredníctvom nedokonalých ľudí môže byť pre vášho učeníka silnou motiváciou. Pýtajte sa svojho učeníka, aká je jeho vlastná vízia práce, do ktorej ho Boh povoláva. Uvažujte, či mu pomáhate budovať jeho víziu. Uistite sa, či váš učeník rozumie, že má významnú úlohu v pomoci pri naplnení Veľkého poverenia.

B. Delegujte službu svojmu učeníkovi

Podľa toho, ako váš učeník rastie v chápaní rôznych aspektov služby bunkovej skupinky je potrebné, aby ste mu delegovali stále viac zodpovednosti. Vo všeobecnosti najprv modelujete službu pre svojho učeníka, vysvetľujete mu, čo robíte a prečo. Potom službu konáte spolu so svojím učeníkom (napr. spolu pripravujete stretnutie, alebo ho necháte viesť čas na biblickú diskusiu). Teraz nechajte svojho učeníka, aby svoju službu konal sám s vaším povzbudzovaním a dohľadom. Objektívne mu vysvetľujte jeho prednosti a slabosti, ktoré pozorujete a poskytnite mu konštruktívne návrhy na zlepšenie. Nakoniec nechajte svojho učeníka, aby konal službu sám, bez akéhokoľvek vášho zasahovania. Keď dospeje k bodu, že bude schopný viesť celé stretnutie bunky, možno sa z času na čas stane, že budete „zanepřázdněný“ a tak získa dôveru v svoje schopnosti viesť bunku aj bez vašej prítomnosti.

Tento proces delegovania začína pomaly, ale napokon aj vy sami chcete, aby váš učeník získaval skúsenosti s vedením bunkovej skupinky aj bez vášho zasahovania. Toto je jediný spôsob, ako ho skutočne pripraviť, aby vedel viesť skupinku sám, dôverujúc, že Pán Ježiš ho bude viesť v tejto vodcovskej úlohe.

Uvedomte si, že delegovanie nie je pre vedúceho bunky vždy jednoduché. Vzdávať sa autority a zodpovednosti za vašu bunkovú skupinku je ťažké. Čo ak sa učeníkovi nebude dariť? Čo ak bude robiť veľa chýb? Čo si ľudia v skupinke pomyslia, ako budú reagovať? Vedúci bunky musí urobiť kroky viery, keď jeho učeník prijíma stále viac a viac zodpovednosti. On sa musí umenšovať, ako rastie jeho učeník. Niektorí vodcovia sa cítia, akoby „stratili prácu“ a teraz sú nezamestnaní. Hovorte o svojich pocitoch so svojím učeníkom počas tohto obdobia, aby bol pripravený sa s tým vyrovnávať, keď príde čas, aby svoju skupinku odovzdal novému vodcovi.

C. Uvoľnite svojho učeníka, aby založil novú bunkovú skupinku

Keď vaša skupinka evanjelizuje a rastie, príde čas, kedy bude potrebné, aby ste sa rozdelili na dve skupinky. Ako sa približuje tento čas, hovorte so svojím učeníkom o celkovej stratégii služby jeho novej skupinky. Aké sú jeho ciele pre založenie zboru a ako jeho nová skupinka zapadá do tejto širšej stratégie služby? Je možné, že jeho skupinka bude stavebným blokom toho istého zboru, ako vaša, alebo možno jeho skupinka pomôže založiť iný zbor. Dôležité je, že váš učeník rozumie širšej stratégii a tomu, aké je miesto jeho skupinky v nej.

Povzbudte svojho učeníka, aby si vybudoval podporný modlitebný tím ešte pred, počas alebo po založení novej bunkovej skupinky. Pomôžte mu, aby vedel, ako sa má pripraviť na úplne prvé stretnutie bunky, keďže je možné, že v tomto čase na vašej bunke ešte nebol prítomný.

Počas posledného mesiaca pred rozdelením vašej bunky úplne odovzdajte vedenie vášmu učeníkovi. Taktó členovia bunky získajú voči nemu dôveru ako k novému vodcovi, keď z jednej bunky vzniknú dve. Nakoniec, ostaňte nablízku a buďte k dispozícii, aby ste pomohli svojmu učeníkovi s jeho novou skupinkou. „Neopustite“ ho, aby plával sám v hlbokjej vode. Modlite sa s ním a nech je vám zodpovedný za to, aby aj on sám si hľadal vodcu-učeníka v jeho novej skupinke. Neustále ho povzbudzujte pri vedení jeho vlastnej skupinky.

(O procese znásobovania bunkových skupiniek budeme podrobnejšie hovoriť v 11.lekcii, „Znásobovanie bunkových skupiniek“, Manuál štvrtý.)

D. Začnite znovu proces prípravy vodcu-učeníka

Keď sa vaša bunková skupinka rozdelila na dve, váš bývalý učeník bude teraz pracovať s niektorými ľuďmi z vašej pôvodnej skupinky. To znamená, že pôvodná skupinka môže opäť začať evanjelizovať a privádzať nových ľudí. To tiež znamená, že na modlitbách budete znovu uvažovať, kto bude vaším ďalším vodcom-učeníkom. Tento proces hľadania, prípravy a uvoľnenia vodcov je efektívnou metódou, ktorá vedie k tomu, aby mohli vzniknúť nové skupinky, aby prichádzali k Pánovi ďalší ľudia a aby prostredníctvom nových zborov bolo naplnené Veľké poverenie.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Čo sa vyžaduje od nového vodcu-učeníka?
- Ak sa nikto z vašej skupinky nejaví ako vodca-učeniek, akými konkrétnymi spôsobmi môžete pripravovať k vodcovstvu ľudí z vašej skupinky? Čo potrebujete robiť, aby sa toto mohlo uskutočniť?
- Čo by ste urobili, keby ste na modlitbách vybrali nového vodcu-učenieka, a on (alebo ona) by odmietol?

AKČNÝ PLÁN

- Ak ste doteraz nevybrali vodcu-učenieka z vašej skupinky, modlite sa za to, a potom tak urobte. Ak nikto nevyzerá byť na to pripravený, vyberte niekoho, koho budete vychovávať a viesť ako nového vodcu.
- Začnite svojho učeníka zapájať do služby spolu s vami a aktívne mu delegujte viac a viac služby.
- Z času na čas hodnotte svojho učeníka a povedzte mu, aby on hodnotil vás v súvislosti s vašou službou v skupinke.
- Modlite sa za svojho učeníka.

ZDROJE

- Neighbour, Ralph. *The Shepherd's Guidebook. (Sprievodca pastiera)* Houston: Touch Publications, 1990.
- Logan, Robert. *Multiplication of Cell Groups. (Znásobovanie bunkových skupiniek)* Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., n.d.

EVANJELIZÁCIA

EVANJELIZÁCIA

8

LEKCIA

Evanjelizácia vzťahmi

„VÄČŠIU LÁSKU NEMÁ ŽIADNY ČLOVEK ...“

☞ Ciel' lekcie

Podčiarknuť dôležitosť strategického budovania priateľstva s neveriacimi.

☞ Hlavné body

- Ježiš sa aktívne usiloval budovať vzťahy s hriešnikmi, aby ich mohol získať.
- Boh túži po tom, aby kresťania predovšetkým *išli* a hľadali stratených, a nie aby sa stretávali a pozývali neveriacich, aby prišli medzi nich.
- Priateľstvo s neveriacimi má svoje plusy aj mínusy.
- Evanjelium sa najlepšie komunikuje vtedy, keď máme s neveriacimi vzťahy.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Odhodlať sa k priateľstvu s nekresťanmi kvôli Božiemu kráľovstvu.

☞ Doporučenia pre inštruktora

Táto posledná lekcia o evanjelizácii je spracovaná tak, aby čo najviac emocionálne zasiahla prostredníctvom kľúčových častí Písma, týkajúcich sa nášho vzťahu k strateným. Je dôležité, aby ľudia mali čas zaoberať sa textom Lukáš 15 a jeho významom pre súčasnosť aj pre nich osobne. Umožnite im, aby mali čas na uvažovanie v tichosti a priniesli vlastné odpovede na otázky v bode I B.

Vaša vášeň pre získanie stratených musí byť evidentná, osobná a praktická. Uvedte niektoré príklady, napr. ako vás niekto získal alebo ako ste vy niekoho priviedli k viere prostredníctvom priateľského vzťahu.

ÚVOD

UPOZORNENIE! Táto lekcia môže zmeniť váš život. Ak pochopíte a budete aplikovať jej posolstvo, vaša služba môže byť nesmierne obohatená, plnšia a prinesie viac uspokojenia. Taktiež je pravda, že ak budete aplikovať túto lekciu, môže sa stať, že sa stretnete s nepochopením priateľov-kresťanov, ktorí si budú myslieť, že budete „poškvrnený od sveta“. Zapamätajte si však, že samotného Ježiša volali „priateľom hriešnikov“ (Mat 11:19). On je hodný toho, aby sme riskovali, ak sa Mu máme podobať.

Ak chceme budovať hnutie zakladania zborov v našej krajine, musíme robiť zmysluplnú saturačnú evanjelizáciu. Získavanie ľudí - jednotlivcov s ich životmi a problémami - musí byť strategickou prioritou. Vzťahy budujú vieru, viera buduje spoločenstvá a spoločenstvá získavajú národy!

Postupujte opatrne, ale vo viere.

I. PRIATEĽSTVO S NEKREŠŤANMI

A. Tri podobenstvá – jedna pointa: Lukáš 15

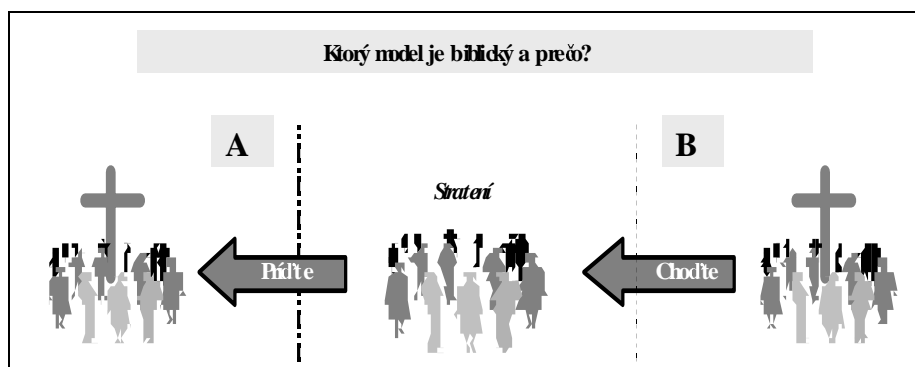
Farizeji sa hnevali, že sa Ježiš stretával s hriešnikmi. Cítily, že spravodlivý človek by sa nemal stykať s hriešnikmi. Mohlo by ho to poškvrniť. Ich logika vyzerá opodstatnene, ale je nesprávna. Na ich námietky Ježiš odpovedá tromi príbehmi o stratených veciach, ako sú zaznamenané

v Lukášovi 15. Pointa všetkých troch podobenstiev je rovnaká. Keď sa stratí peniaz alebo čokoľvek iné, hľadáme to a radujeme sa, keď to nájdeme. Boh si však stratených ľudí cení oveľa viac. Rovnaký postoj by sme mali mať aj my.

B. Čo sa môžeme naučiť z týchto podobenstiev?

- Koho chcel Ježiš osloviť týmto podobenstvom podľa veršov 1 a 2?
- Čo spôsobuje radosť v nebi podľa veršov 9 a 10?
- Čo je pre Boha dôležitejšie – deväťdesiat deväť veriacich, ktorí Ho úprimne uctievať – alebo pokánie jedného hriešnika (v.9,10)?
- Bola sťažnosť staršieho brata ospravedlnená (v.29-30)? Zhodovala sa s postojom otcovho srdca?
- O čo sa Ježiš viac usiloval: o uznanie náboženských ľudí alebo o spasenie stratených?
- Viete si predstaviť seba v podobenstve o mánotratnom synovi? Ktorá postava vám je najbližšia? Ktorou postavou by ste chceli byť?
- Aký postoj prevláda v našich zboroch voči získavaniu stratených? Pripomínajú naše zbory otca, alebo skôr staršieho brata? Ste ochotní zaujať iný postoj, ak bude potrebné, aby ste sa mohli priateľiť a evanjelizovať stratených?
- Čo všetko by bolo potrebné robiť pre získavanie ľudí tam, kde žijete?

Obr. 8.1 Hľadanie vs. pozývanie

C. A čo ostatné verše v Biblii?

Lukáš 15 jasne učí, že našou prioritou je ísť von a hľadať stratených. Ježiš „jedol a pil“ s hriešnikmi, aby ich získal. Ako zosúladiť tieto fakty s veršami, ako napr.

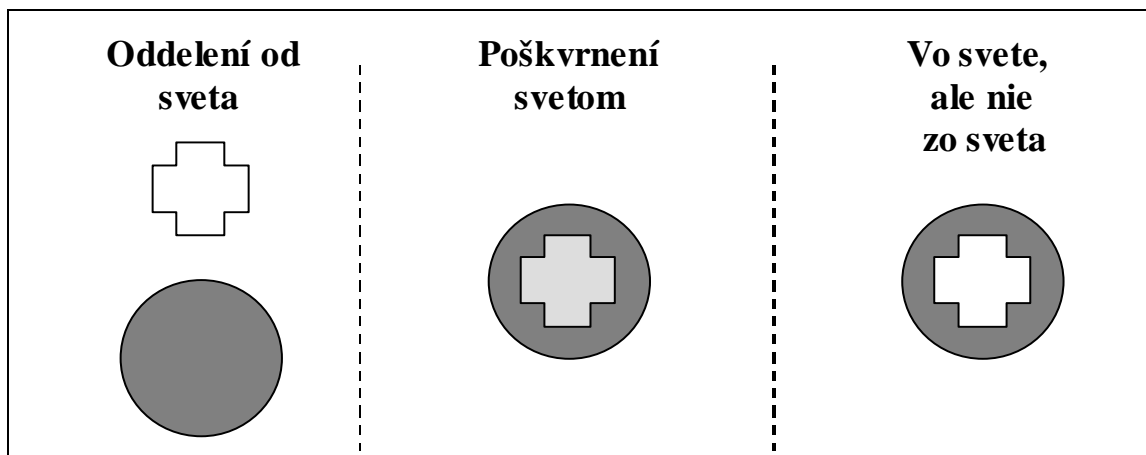
- 2Kor. 6:14 - Žiadne spoločenstvo svetla a tmy
- 1Ján 2:15 - Nemilujte svet
- 1Kor. 15:33 - Zlá spoločnosť kazí dobré mravy

Je naozaj pravda, že príliš úzke vzťahy s nespasenou osobou nás môžu odvieť. Našími najbližšími priateľmi by mali byť veriaci. Napríklad: Ježišovými najbližšími priateľmi boli apoštolovia. Predsa však budoval vzťahy a získaval hriešnikov. Chodieval do ich domov a na miesta, kde boli. „Milovať stratených“ nie je to isté, ako milovať svet. A kázať „Čiňte pokánie!“ nie je to isté, ako mať vzťah. Pavol jasne povedal Korint'anom, aby sa nevyhýbali hriešnikom (1Kor.5:9-11). Podľa Pavla je nesprávne stýkať sa s nemorálnym *veriacim*, ale nie s nemorálnym *neveriacim*. Je to šokujúce vyhlásenie, ale napriek tomu je pravdivé.

Potrebuje zaiste veľkú múdrosť, aby sme vedeli posúdiť, aké blízke majú byť naše vzťahy s neveriacimi. Avšak farizeji robili chybu v prehnanej opatrnosti a zdá sa, že mnohí veriaci a zbory nasledujú skôr ich príklad, než príklad Kristov. Naše vzťahy s neveriacimi musia byť dostatočne blízke, aby nám mohli dôverovať, keď im chceme niesť evanjelium.

Riešením nie je strániť sa neveriacich, ale skôr strážiť svoju spravodlivosť, keď „jeme a pijeme“ s nimi.

Obr. 8.2 Tri pohľady na priateľstvo s neveriacimi

II. NASLEDOVAŤ KRISTA V PRIATEĽSTVE

Ježiš nerozprával iba príbehy. Tieto podobenstvá podoprel tým, že ponúkal úprimné priateľstvo núdzným. Písmo komentuje povahu Ježišovho priateľstva:

A. Rimanom 5:6-8

“Lebo Kristus, keď sme ešte boli slabí, ešte za času zomrel za bezbožných. Lebo sotva kto kedy zomrie za spravodlivého, pretože za dobrého by sa niekto snád aj odvážil zomrieť. Ale Bôh tak dokazuje svoju lásku naproti nám, že keď sme my ešte boli hriešnikmi, Kristus zomrel za nás.”

B. Ján 15:13

“Nad to väčšej lásky nemá nikto, než aby niekto položil svoj život za svojich priateľov.”

C. Marek 10:45

“Lebo veď ani Syn človeka neprišiel nato, aby mu slúžili, ale aby slúžil a dal svoju dušu ako výkupné za mnohých.”

K čomu nás vedú tieto tri texty Písma? Aký dôkaz priateľstva podal Kristus? Ako môžeme presvedčivo preukázať lásku a priateľstvo ľuďom mimo Tela Kristovho?

III. SPOČÍTANIE NÁKLADOV

A. Čo nás bude stáť priateľstvo s nekresťanmi

- Bude to stáť čas.
- Získame povest’ „priateľa hriešnikov“ (Luk.7:34).
- Bude to stáť citové trápenie a bolesť.
- Bude to stáť pohodlie.

B. Čo získame priateľstvom s nekresťanmi

- Získame priateľa – s odlišným uhlom pohľadu.
- Získame otvorenosť pre evanjelium, nie iba pre nášho nového priateľa, ale aj pre jeho okruh priateľov a potenciálne aj ich samých.
- Získame obhajcu našej viery medzi neveriacimi
- Získame nových bratov a sestry v Kristu, budúcich spolupracovníkov pre úlohu získavania našej komunity a národa

IV. ŽIVOTNÉ SKÚSENOSTI TÝKAJÚCE SA EVANJELIZÁCIE VZŤAHMI

Zvyšný čas hodiny venujte zdieľaniu ilustrácií a osobných príkladov dôležitosť priateľstva pri evanjelizovaní.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Ako by som mohol začať budovať komunikáciu s mojimi známymi-nekresťanmi v mojom okolí?
- Ako by som mohol iniciovať vzťahy s nekresťanmi v mojom okolí?
- Som ochotný niesť náklady, vykročiť a získať pre evanjelium tých, ktorí sú mimo môj dosah?
- Čo sa stane s hnutím zakladania zborov, ak budeme zlyhávať v horlivej a nepretržitej evanjelizácii?
- Jim Elliot, mučeník a misionár medzi indiánmi Auca v Ekvádore, raz napísal: „Nie je blázon ten, kto dáva to, čo nemôže mať, aby získal to, čo nemôže stratiť.“ Mal pravdu? Ako tieto slová súvisia s úlohou získavania iných pre Krista?

AKČNÝ PLÁN

- Modlite sa za vzťahy s nekresťanmi. Akými spôsobmi môžete iniciovať vzťahy s nekresťanmi vo vašom okolí? Proste o smelosť vstupovať dvermi, ktoré Boh otvára. Modlite sa, aby ste ich videli.
- Budem niesť náklady a demonštrovať svoju vieru tým, že vytvorím priateľské vzťahy s piatimi nekresťanmi počas tohto mesiaca, aby som ich prípadne získal pre Krista?
- Chopte sa príležitosti! Buďte priateľom a získajte týchto priateľov pre Krista! Začleňte ich do skupinky biblického štúdia a do služby evanjelizácie. Nech sú súčasťou tímu!

ZDROJE

- Petersen, Jim. *Living Proof: Sharing the Gospel Naturally*, (Živý dôkaz: Ako zdieľať evanjelium prirodzene) Colorado Springs: Navpress, 1989.
- Pippert, Rebecca Manley. *Out of the Salt Shaker & Into the World: Evangelism As a Way of Life*. (Von zo soľničky - do sveta: Evanjelizácia ako spôsob života) Madison, WI: Intervarsity Press, 1999.

UČENÍCTVO

UČENÍCTVO

1

LEKCIA

Úvod do učeníctva

☞ Ciel' lekcie

Cieľom tejto lekcie je poukázať na strategické miesto učeníctva v celkovom procese zakladania zboru.

☞ Hlavné body

- Činiť učeníkov je zodpovednosťou zboru.
- Učeníctvo je srdcom života zboru.
- Učeníctvo je kritickým bodom rastu zboru.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Porozumieť biblickému základu učeníctva vo vzťahu k Veľkému povereniu.
- Mať väčšiu osobnú víziu a záväzok pre úlohu výchovy k učeníctvu.
- Rozumieť Božiemu konečnému cieľu a jeho vzťahu k úlohe učeníctva.
- Rozumieť, ako efektívne učeníctvo prispieva k jeho úspešnosti ako zakladateľa zboru.

☞ Doporučenia pre inštruktorov

Lekcie o učeníctve v Manuáli treťom a štvrtom na seba nadväzujú. Doporučujeme, aby tému učeníctva vyučoval ten istý inštruktor. Ak je potrebné mať viac, než jedného inštruktora, je potrebná úzka koordinácia. Pre začiatim seminára je potrebné, aby si učiteľ prečítal celý oddiel o učeníctve (všetkých šesť lekcii), aby získal celkový pohľad na túto tému.

ÚVOD

Učeníctvo má zásadný význam pre zakladanie zboru a je zodpovednosťou miestneho zboru. Zbory sa reprodukovujú, pretože sa reprodukovujú učeníci prostredníctvom výchovy ďalších učeníkov. Ak evanjelizácia je duchovným pôrodníctvom, činenie učeníkov je potom duchovnou pediatriou. V procese výchovy detí netúžime po tom, aby sme vychovali deti, ktoré budú neustále závislé na nás a nedospelé. V procese výchovy učeníkov pomáhame našim bratom a sestrám v Kristu rásť k plnej duchovnej zrelosti v spolupráci s Bohom v procese vzájomného duchovného budovania a posväcovania. Hoci učeníctvo je úlohou miestneho zboru, môže sa robiť rôznymi spôsobmi. Tieto lekcie nepodávajú presný program výchovy učeníkov, majú skôr pomôcť k tomu, aby ste porozumeli funkcii učeníctva pri zakladaní zborov a rozmýšľali o tom, ako efektívne vykonávať túto funkciu vo vašej službe zakladania zboru.

I. BIBLICKÝ ZÁKLAD

Výchova učeníkov bola srdcom Ježišovej služby na zemi. Evanjeliá udávajú presný popis toho, ako Ježiš vybral určitých ľudí, aby Ho nasledovali, vyučoval ich a potom ich prepustil, aby niesli Jeho poslanie. Biblia nazýva týchto ľudí "učeníkmi", teda žiakmi, nasledovníkmi alebo učňami. Vo Veľkom poverení Ježiš zjavuje, že výchova učeníkov je ústredným cieľom, ktorý určil Jeho cirkvi, kým sa nevráti.

"Bola mi daná **všetka** autorita na nebi a na zemi. Preto idúc, čiňte mi učeníkmi **všetky** národy, krstiac ich v meno Otca a Syna a Ducha Svätého, učiac ich zachovávať **všetko**, čo som vám prikázal; ja som s vami po **všetky** dni až do konca veku." (autorov doslovný preklad Mat.28:18-20).

Výchova učeníkov je úplným srdcom Veľkého poverenia. Dominantným slovom, ktoré spája tento text spolu je slovo „všetko“. Všetka autorita, všetky národy, všetko (čo som vám prikázal) a všetky dni. Slová v gréčtine ako „idúc“, „krstiac“, a „učiac“ sú prídavné (prechodníky). Iba sloveso „činite“ učeníkmi je v imperatívne (rozkazovacom spôsobe). Týmito jednoduchými, ale hlbokými slovami dal Ježiš svojej cirkvi úlohu až do svojho príchodu a zaslúbenie, podľa ktorého je jej úspech zaručený. V ďalších častiach Nového zákona, obzvlášť v listoch apoštola Pavla vidíme, ako prvá cirkev žila v poslušnosti tomuto príkazu.

A. Úloha

Hlavný dôraz je položený na ústredný príkaz „činiť učeníkov“. Všimnite si, že príkazom je činiť učeníkov, nie priviesť k obráteniu. Nasledujúce tri slovesá v prechodníku odhaľujú tri aspekty procesu činenia (alebo výchovy) učeníkov:

1. *Idúc*

Pôvodné grécke slovo by sme mohli preložiť ako „zatiaľ čo idete“. To predpokladá, že tí, ktorí poslúchajú Veľké poverenie „idú“. Výchova učeníkov má byť prirodzenou súčasťou v chode nášho života. Ježiš nevychoval svojich učeníkov v sterilnej izolácii učebne, ale v kontexte chodu života. Jeho výchova učeníkov bola integrovaná, nie izolovaná. Jeho učeníci majú nasledovať Jeho príklad, preberať iniciatívu, a nie čakať, že ľudia prídu do zboru.

2. *Krstiac*

Krst je verejným svedectvom, že niekto vkladá svoju dôveru v Krista. Veľké poverenie naznačuje, že krst sa uskutočňuje „do“ Trojice. Z toho sa učíme niečo o povahe novej identity učeníka. Jednou z udivujúcich vlastností Trojice je spoločenstvo, ktoré zdieľajú Otec, Syn a Duch Svätý. Podobným spôsobom je verici pokrstení (ponorení – pozn.prekl.) do zmluvného spoločenstva veriacich, ktorí zdieľajú ten istý druh jednoty, aká je v Trojici. (Ján 17)

3. *Učiac*

Ako členovia Kristovho zmluvného spoločenstva, cirkvi, a ako tí, ktorí sa zaviazali podriaďovať sa Jeho panovaniu, musia sa kresťania učiť podľa toho žiť. Pozorne si všimnite, čo sa máme učiť. Verš nehovorí, že cieľom je učiť prikázaniam, ale cieľom je **učiť poslúchať** všetko, čo Ježiš prikázal. Je obrovský rozdiel medzi učením prikázaniam a učením poslušnosti. Informovať jednoducho ľudí o Kristovej vôli neznamená splniť Kristov cieľ. Musíme učiť (povzbudzovať a uschopňovať) ľudí poslušnosti. Všimnite si tiež, že sa máme učiť poslúchať „všetko čo som prikázal“. To znamená, že sa máme učiť poslúchať celú vôľu Kristovu a nič nevynechať. Nesmieme sa uspokojiť s čiastočnou poslušnosťou, ktorá sa ľahko môže stať normou. Musíme neustále skúmať Písmo a klásť si otázku: „Poslúchame všetko, čo je tu napísané?“ Alebo: „Ako môžeme poslúchať každé prikázanie ešte vernejšie?“

Nakoniec, v týchto troch veciach máme vytrvať „až do konca vekov“, pokiaľ sa Kristus nevráti pre svoju cirkev. Týmito slovami Ježiš ukazuje, že tieto inštrukcie sú pre celú cirkev, pokiaľ sa nevráti, nie len pre dvanásť učeníkov. Toto vytvára medzi výchovou učeníkov a zakladaním zborov zásadné partnerstvo. Zakladanie zborov si vyžaduje výchovu učeníkov, aby mladý zbor mohol dozrievať. Výchova učeníkov si vyžaduje zakladanie zborov, aby noví veriaci mohli byť začlenení do procesu učeníctva.

B. Zaslúbenie

Úloha, ktorú sme tu opísali, sa môže zdať príliš ťažká. Keď však ideme, vychovávať učeníkov, krstíme ich a usilujeme sa učiť ich poslúchať všetko, čo Ježiš prikázal, môžeme ísť s dôverou. Sme uistení o konečnom úspechu, pretože Kristus má **všetku autoritu** a slúbil, že bude s nami po **všetky dni** až do konca vekov. Kristus sám je zárukou úspechu, keď sa Ho pridáme a sme závislí na Jeho autorite a prítomnosti (Ján 15:4-17).

Apoštol Pavol, sediac vo väzení, napísal list zboru vo Filipis (Fil. 1:6), „... a práve preto dôverujem, že ten, ktorý započal vo vás dobré dielo, ho aj dokoná a zachová až do dňa Ježiša Krista.“ Pretože vedel, že Boh koná a že Boží Duch je prítomný vo veriacich a v ich spoločenstve, vedel, že jeho práca nie je márna. To je dobrá správa pre nás, keď sa púšťame do diskusie o učeníctve.

II. DEFINÍCIA UČENÍKA A UČENÍCTVA

A. Učeník

Učeníka definujeme ako osobu, ktorá verí v Krista a prostredníctvom krstu sa považuje za Kristovho nasledovníka a za člena Kristovej cirkvi. Ako člen Kristovho zmluvného spoločenstva sa zaviazal podriaďovať sa Kristovi a snaží sa žiť život poslušnosti celej vôle Kristovej. Táto poslušnosť nie je iba vonkajším prispôbením sa Jeho vôli, ale vyviera zo srdca lásky, viery a nádeje. Učeníkovo rast v poslušnosti je celoživotným procesom. Písmo opisuje učeníka ako toho, kto „zaprel seba samého, berie svoj kríž a nasleduje Ho (Krista) (Mat.16:24). Učeník slúži iným (Mat.20:25-28). Miluje Krista (Luk.14:25-27). Ľudia vedia, že je Kristovým učeníkom podľa jeho lásky k druhým (Ján 13:34-35). Jeho život prináša ovocie Ducha (Ján 15:8).

B. Učeníctvo

Učeníctvo môžeme definovať ako proces, v ktorom cirkev, závislá na autorite a prítomnosti Krista preberá iniciatívu, aby:

- viedla ľudí k viere v Krista a podriadenosti Jemu
- prostredníctvom krstu začleňovala ich do Krista a Jeho zmluvného spoločenstva - cirkvi
- viedla ľudí k životu v poslušnosti celej Kristovej vôle

Vedenie ľudí k viere a poslušnosti Kristovi označujeme aj ako evanjelizáciu, o ktorej sme už hovorili. Pre účely témy o učeníctve budeme predpokladať, že ľudia už sú začlenení do Kristovho zmluvného spoločenstva skrze krst a sú súčasťou Jeho cirkvi. V tejto časti sa sústreďíme na vedenie ľudí k životu poslušnosti celej vôle Kristovej.

III. BOŽIE POVOLANIE K VÝCHOVE UČENÍKOV

A. Pripraviť Nevestu Kristovu

Keď skúmame Písmo vidíme, že veľkým Božím cieľom v histórii je osláviť Krista a učiniť Ho hlavou nad všetkým. Vidíme tiež, že Kristus má „nevestu“, svätú a bez poškvrny, „... ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý si naplňuje všetko vo všetkom.“ (Ef.1:23) Kristova vôľa zavládne nad všetkým, nebude však svoju autoritu uplatňovať sám. Bude vládnuť v jednote s Jeho Nevestou – Cirkvou. Pri zakladaní zborov sa evanjelizácia zameriava na to, aby sa ľudia stali súčasťou Nevesty; učeníctvo sa zameriava na prípravu Nevesty pre jej vzťah s Ježišom, jej Pánom.

Cirkev je teda podstatnou súčasťou Božieho večného plánu. Všetko, čo Boh teraz robí je určené k vytvoreniu tohto svätého spoločenstva, ľudu pre tento konkrétny cieľ – aby boli skutočne jednotní s Ním aj medzi sebou navzájom, aby boli účastní naozajstného života, ktorý je charakteristický pre Trojicu. Predstavenie cirkvi jej ženíchovi – Kristovi je konečnou, vrcholnou udalosťou v Zjavení. Po celú večnosť sa Nevesta a Ženích budú radosť jeden z druhého. Cirkev konečne prinesie Bohu slávu, ktorú si zasluhuje, odrážajúc Jeho svätý charakter a uctievajúc Ho v „duchu a v pravde“ (Ján 4:23). Zo svojej milosti Boh určil cirkev, aby naplnil tento cieľ. **Kristov príkaz činiť učeníkov je Jeho povolaním k vytváraniu Božieho svätého spoločenstva, dokonalej a svätej Nevesty, oddelenej pre Krista.**

B. Pripraviť Nevestu, aby bola hodná Ženícha

Všetko to, kým sme a čo robíme musíme hodnotiť vo svetle Božieho povolania zúčastniť sa vytvárania Božieho svätého spoločenstva, cirkvi. Naša úspešnosť pri výchove učeníkov sa meria tým, ako sa nám darí pripravovať nevestu hodnú Krista. Sú veci, ktoré teraz robíme prípravou nevesty, ktorá je hodná Krista? Uvažujte nad týmito otázkami:

- Pripravujeme ľudí, aby rástli v jednote s Bohom aj medzi sebou navzájom? Viedeme ich k tomu, aby žili život, v ktorom sa prejavuje Božia láska ako odraz tejto jednoty?
- Pripravujeme ľudí, aby rástli hlbšie vo viere a nádeji v Krista?

- Pripravujeme svojich učeníkov, aby efektívne slúžili druhým a budovali druhých v Kristovi?
- Pripravujeme ľudí, aby boli Kristovými vyslancami, volali ďalších k účasti na Božom svätom spoločenstve, aby tak rástla Kristova cirkev?

IV. ČÍM SA UČENÍCTVO PODIEĽA NA ZAKLADANÍ ZBOROV

Učeníctvo leží v samom srdci zakladania zborov. Váš úspech pri zakladaní zborov je závislý nie len na získavaní ľudí, obrátených ku Kristovi, ale aj na výchove učeníkov, ktorí Ho budú poslúchať stále vernejšie.

Zakladanie zborov je v skutočnosti zakladaním spoločenstiev učeníkov tam, kde pred tým žiadne neboli. Počiatočnou fázou zakladania zboru je privádzanie ľudí k viere a poddanosti Kristovi. Ako sme videli v predošlej časti, kedy sme rozoberali text Veľkého poverenia, obrátenie je prvým krokom k výchove učeníkov.

Musíme mať vždy na pamäti, že obrátenie nikdy nemôže byť cieľom. Obrátenie musíme chápať ako prvý krok v celoživotnom procese. Učeníctvo vedie obrátených ľudí k neustále prehlbujúcemu sa chápaniu Kristovej vôle pre ich životy a k takému budovaniu vo viere, že Ho stále viac poslúchajú. Toto prehlbujúce sa poznávanie a poslušnosť Kristovi pochádza zo srdca, ktoré rastie v jednotu s Kristom aj s druhými. Inými slovami, skutočné „spoločenstvo“ sa vytvára vtedy, keď učeníctvo robíme správne. Ak zakladanie zborov zahŕňa budovanie nových „spoločenstiev“ učeníkov, potom učeníctvo, ako ho tu chápeme, má absolútne podstatný význam.

Ďalším živým aspektom vedenia novoobrátených k poslušnosti Kristovi je ich vystrojovanie pre službu. Súčasťou učeníctva je uschopňovanie obrátených ľudí k tomu, aby slúžili druhým a využívali duchovné dary, ktoré im Boh dal. Učeníctvo takto vedie k rapidnému znásobovaniu spolupracovníkov v službe. Medzi týmito spolupracovníkmi budú aj takí, ktorí sa pridajú k úlohe zakladania zborov. Takýto rapidný nárast spolupracovníkov je jedným z kľúčových faktorov pri budovaní hnutia zakladania zborov.

V. ZAČÍNAME S CIEĽOM V MYSLI

Keď zostavujete celkový plán učeníctva pri úsilí o založenie zboru, musíte urobiť tri kľúčové kroky:

- Vedieť, čo je cieľom učeníctva
- Poznať súčasný duchovný stav vašich ľudí
- Zostaviť plán krokov k tomu, aby ste pomohli vašim ľuďom rásť od ich súčasného stavu k cieľu učeníctva

Vaším záujmom teraz je určiť, aký je cieľ vašej výchovy učeníkov a umožniť, aby tento cieľ formoval to, čo teraz robíte. Boh je ten, kto určuje cieľ. Našou zodpovednosťou je jasne porozumieť, k čomu nás Boh povoláva, kým máme byť, čo máme robiť a potom máme postupovať vo viere a poslušnosti. Akékoľvek plánovanie, ktoré robíme nie je ničím iným, než našou poslušnou reakciou na Bohom zjavené ciele. Robíme plány, pretože chceme poslúchať Boha z celého srdca a z celej mysle. Robíme plány, pretože **chceme** poslúchať a podľa toho riadiť svoje životy.

V súvislosti s učeníctvom je vaším cieľom život poslušnosti celej vôle Kristovej. Vaším východiskovým bodom je duchovná úroveň ľudí, ktorých chcete vychovávať. Nakoniec musíte zostaviť stratégiu toho, ako budete pomáhať ľuďom rásť od bodu, kde sa teraz nachádzajú smerom k cieľu – k poslušnosti celej vôle Kristovej. Musíte nájsť praktický spôsob, ktorý im pomôže hlbšie porozumieť tomu, čo to znamená žiť ako člen Kristovho zmluvného spoločenstva a pomôže im žiť podľa toho, teda v poslušnosti celej vôle Kristovej. Učeníctvo sa nevyskytne len tak v čase a priestore. Je to dynamický, viacozmerný proces a uskutočňuje sa prostredníctvom rôznych ľudí a rôznymi formami (viď Lekcia 5: Formy učeníctva).

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Čo je nesprávne na evanjelizácii bez učeníctva?
- Ako môže efektívne učeníctvo poznačiť budovanie nového zboru ... a budovanie hnutia zakladania zborov?
- Je možné zakladať zbor bez patričného dôrazu na učeníctvo? Prečo áno, prečo nie?
- V akých rôznych kontextoch a akými formami sa môže zbor venovať výchove učeníkov?

AKČNÝ PLÁN

- Opíšte súčasné ciele vášho zboru v súvislosti s učeníctvom.
- Napíšte zoznam cieľov učeníctva, ktoré by ste mali mať.

UČENÍCTVO

2

LEKCIA

Vaša úloha v učeníctve

KLÚČE K ÚSPECHU PRI VÝCHOVE UČENÍKOV

Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je pripomenúť si kľúčové myšlienky vedúce k úspechu pri výchove učeníkov.

Hlavné body

- Efektívny vychovávateľ učeníkov je ten, ktorý sám rastie vo viere, nádeji a láske.
- Efektívny vychovávateľ učeníkov je ten, ktorý povzbudzuje k viere, láske a nádeji iných.
- Efektívny vychovávateľ učeníkov sa zameriava na podstatu viery, lásky a nádeje.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Rozumieť, prečo je jeho vlastný neustály duchovný rast kľúčovým pri výchove učeníkov.
- Byť hlboko presvedčený o strategickej dôležitosti svojej investície do modlitieb a prípravy; mať čas na kvalitný kontakt s veriacimi, aby robili pokroky ako učenici.
- Rozumieť potrebe zameriavať sa na ľudí, nie na plnenie programu a byť tvorivý a pružný pri výchove učeníkov.
- Rozumieť tomu, že jeho terajšia výchova učeníkov má obrovský dlhodobý dopad na znásobovanie spoločenstiev a generácií veriacich.

Príloha

2A Vlastnosti kresťanskej lásky

I. NAPREDUJTE DUCHOVNE

Bezpečnostné predpisy v leteckej doprave nás učia, že v prípade nebezpečia si dospelí majú obliecť požadovanú záchrannú výstroj a majú pomôcť druhým, aby urobili to isté. Je to preto, lebo ak my nezabezpečíme seba, nebudeme potom môcť pomáhať ani druhým. Tento predpis nie je sebecký, ale pragmatický. Aplikuje sa tiež aj v oblasti učeníctva.

Váš osobný duchovný rast je úplne podstatný, ak chcete byť efektívni pri výchove učeníkov. To, čo sa teraz učíte na tomto seminári, je iba malým začiatkom. Prehlbovanie vášho duchovného života musí byť prioritou č.1.

A. Rozvíjajte svoju schopnosť duchovne rozsudzovať

Vaša schopnosť duchovne vnímať zrelosť vašich ľudí závisí od vašej vlastnej duchovnej zrelosti. Tú nenahradí žiadny výcvikový seminár ani žiadna kniha. Čím ste vy sami zrelší, čím hlbšia je vaša osobná skúsenosť a chápanie viery, nádeje a lásky, tým jasnejšie budete schopní vnímať ich prítomnosť alebo nedostatok v živote iných. Čím hlbší je váš rast, tým jasnejšie budete rozumieť, čo je z Božieho pohľadu duchovne podstatné v živote vašich učeníkov.

Schopnosť duchovného rozsudzovania a vnímania pochádza z toho, že svoje srdcia, duše a mysle prispôsobujeme Bohu. To znamená, že sa na veci začíname pozeráť tým istým spôsobom, ako Boh. Čo Boh miluje, milujeme aj my. Čo Boh odmieta, odmietame aj my. Z čoho sa Boh raduje, z toho sa radujeme aj my. Nad čím Boh smúti, to spôsobuje zármutok aj nám. Božia vec je našou vecou. Jeho ciele sú našimi cieľmi. Jeho hodnoty sú našimi hodnotami. Duchovné vnímanie pochádza z nášho hlbokého spoločenstva s Bohom, keď sa o týchto veciach s Ním rozprávame na modlitbách.

Rast v duchovnom vnímaní vytvára hlad po raste v poznaní a chápaní Boha. Túžite byť otvorení a úprimní pred Bohom a nič pred Ním neskrývať. Chcete dať Bohu všetko, čím ste a všetko, čo máte. Máte radosť z každej príležitosti slúžiť Mu. Považujete za radosť a privilégium prinášať Mu obeť. Na ničom vám viac nezáleží, než na tom, aby ste tak chodili s Bohom, aby ste mohli zakúšať intímne spoločenstvo s Ním.

B. Učte sa, čo vedie k duchovnej zrelosti

Vaše chápanie toho, čo znamená duchovne rásť závisí od vašich bojov a víťazstiev v týchto oblastiach. Ak sami nerastiete, potom nemáte praktickú skúsenosť s tým, čo „funguje“ a čo nie. Čím hlbšie rastiete, tým jasnejšie rozumiete, 1) akým smerom máte ísť, aby aj vaši ľudia neustále rástli, 2) ako máte prekonávať duchovné prekážky v ich životoch.

C. Rozvíjajte duchovný vplyv

Zreteľnosť duchovného rastu vo vašom živote bude najviac „otvárať oči“ vašim učeníkom. Ich chápanie týchto vecí sa bude prehľbovať, keď budú pozorovať vás. Na druhej strane, ak budú vidieť rozpor medzi tým, čo hovoríte a čo naozaj robíte, rýchlo budú strácať motiváciu. Možno budú tiež strácať rešpekt voči vám ako duchovným vodcom, čím budete strácať možnosť ovplyvňovať ich životy. Budete hovoriť, ale nikto nebude počúvať.

II. PREJAVUJTE KRISTOVU LÁSKU SVOJIM UČENÍKOM

Je veľmi podstatné, aby ste milovali svojich učeníkov Kristovou láskou a aby ste túto lásku prejavovali praktickými spôsobmi. Ak budú vedieť, že ich bez akýchkoľvek pochybností milujete, budú k vám oveľa otvorenejší, budú viac otvorenejší voči vášmu vplyvu a budú viac ochotní prehliaďnúť vaše slabosti a chyby. Budú sa učiť, čo znamená milovať iných podľa toho, ako vy milujete ich.

A. Čo znamená milovať svojich učeníkov?

To súvisí s vašimi túžbami – čo naozaj chce vaše srdce. **Milovať sa navzájom znamená túžiť po sebe navzájom.** Túžite mať ozajstné spoločenstvo jedni s druhými (Žid.10:24-25). Chcete spoločne tráviť čas (Filip.4:1, 1Tes.2:17-18).

Súvisí to s vašimi radosťami – z čoho sa radujú vaše srdcia. **Milovať jeden druhého znamená radovať sa jeden z druhého** (Filip.4:1; 1Tes.2:19-20; 3:9; 2Kor.7:14-16).

Túžite byť s ostatnými bratmi a sestrami, aby ste sa mohli radovať jeden z druhého. Máte potešenie jeden z druhého a ste radi spolu. Radujete sa z obrazu vášho milovaného Spasiteľa, ktorý vidíte v tých najpokornejších a zlomených ľuďoch. Radujete sa, keď vidíte Otcovo dielo v dušiach iných, ako sa matka raduje z prvých slov a krokov svojho dieťaťa. Prijímate a ceníte si druhých za to, kým sú. Všimáte si a tešíte sa z dobrých vlastností a úspechov druhých. Máte trpezlivosť s ich nedokonalosťou a zlyhaniami.

Súvisí to s orientáciou vášho srdca a mysle – s kým sa identifikuje vaše srdce a vaša myseľ. Milovať iných ako Kristus miluje vás znamená byť jedno srdce a jedna myseľ (Rim.12:10,15; Filip.1:27, 2:1-5; Žid.13:3).

Základom vašej jednoty s druhými je vaša jednota s Kristom. Ak to, čo je v Kristovom srdci a myslí je aj vo vás a v ostatných, potom máte tú istú myseľ aj srdce. V Kristovi máte spoločný pohľad na veci, rovnaké hodnoty, rovnaké ciele, rovnaké utrpenia aj bremená.

Ak ste jedno srdce a jedna myseľ s ostatnými, už viac nerozmýšľate iba v rovine „ja“ a „mne“, ale skôr „my“ a „nám“. Vaše radosti sú ich radosťami a vaše smútky sú ich smútkami. Vaša núdza je ich núdzou. Váš úspech je ich úspechom a vaše zlyhanie je ich zlyhaním. Keď ste vy požehnaní, aj oni sú požehnaní. Vaše problémy sa ich dotýkajú a chcú vám s nimi pomôcť akýmkoľvek spôsobom. Vaše ciele ich obzvlášť zaujímajú. Túžia urobiť čokoľvek, aby vám pomohli dosiahnuť ich. Rovnako aj vám chcú dať príležitosť, aby ste im pomáhali. Chcú vám žehnať a byť vami požehnaní. Chcú vás lepšie poznať a lepšie vám rozumieť. A tiež túžia, aby ste aj vy ich lepšie poznali a lepšie im rozumeli.

B. Ako sa táto láska prejavuje vo vašom živote

Biblia je plná opisov toho, ako by sa táto láska mala prejavovať vo vašom živote. Keď je takáto láska prítomná, hlboko ovplyvňuje to, čo robíte, ako je to opísané napr. v 1Kor.13. Pozrite si rozšírenú verziu 1Kor 13:4-7 v Prílohe 2A „Vlastnosti kresťanskej lásky“.

Prikazuje sa nám, aby sme milovali všetkých ľudí. Túto lásku máme vyjadrovať každému, s kým nás Boh privedie do kontaktu a vyjadrovať takým stupňom, akým chceme. Sme však obmedzení. Nemáme čas ani schopnosť vyjadriť všetkým rovnaké „množstvo“ lásky. Musia tu existovať priority. Boh je na prvom mieste. Boh potom dáva do našich životov ďalších ľudí, s ktorými máme zakúšať tento druh vzťahu vo väčšej hĺbke – napr. členovia rodiny, bratia a sestry v miestnom zbore atď.

C. Niekoľko praktických návrhov, ako môžete prejať lásku svojim učeníkom

- **Trávte s nimi čas, radujte sa z nich a ukážte im, že ste s nimi jedno srdce a jedna myseľ.** Pozrite si vlastnosti lásky k druhým, ktoré sú opísané v textoch Rim.12:10-21, Filip.2:1-8 a 1Kor. 13:4-7.
- **Modlite sa spolu.** Modlite sa za problémy a o to, aby ste dostávali odpovede v rôznych situáciách. Proste Boha, aby vám ukázal, ako máte prejavovať takú lásku k ľuďom, akú má On k vám a takým spôsobom, ako to potrebujú, aby mohli rásť.
- **Študujte spolu.** Čítajte spolu knihy a zdieľajte sa o tom, čo ste sa naučili. Študujte spolu Bibliu a aplikujte to v každodennom živote a problémoch.
- **Buďte tvoriví.** Tvorivo využívajte čas, aby ste naplňali mnohoraké ciele. Pracujte spolu, plánujte spolu, jedávajte spolu. Prekvapujte rastúcich veriacich svojou srdečnosťou, nech rastie váš záujem o nich.
- **Buďte k dispozícii.** Je dôležité, aby vaši učenici vedeli, že ste k dispozícii, aby ste im odpovedali na ich otázky a radili im v ich pochybnostiach, ktoré vyvstávajú v každodennom živote.
- **Hľadajte rady a podporu u ostatných kresťanov.** Ak ste slabí v tejto oblasti (napr. v prejavovaní lásky), hľadajte pomoc, aby ste robili pokroky.

III. ZAMERIAVAJTE SA NA SKUTOČNÉ DUCHOVNÉ POTREBY ĽUDÍ, NIE NA PROGRAMY

A. Zdôrazňujte jednoduché základy

Sústredzte pozornosť na základné hodnoty – napr. láska, viera, nádej. Zvyšok bude vyplývať z týchto troch vecí. Najzákladnejšou je láska. Ak vaši učenici budú zlyhávať v udržiavaní si vzťahu lásky k Bohu a ostatným, budú zarmucovať a uhašať Ducha Svätého. Keď sa toto stáva, Duch Svätý už viac nemôže spolu s ich duchom svedčiť, že sú Božími deťmi. Ľahko potom začnú strácať aj vieru a nádej. Ľahko začnú strácať presvedčenie, že Boh ich naozaj prijíma a možno začnú aj pochybovať o tom, že sú spasení. Keď prídu do tohto bodu, nepomôžu žiadne utešujúce slová. Musíte rozoznať, čo chce Duch Svätý urobiť v ich životoch a v tomto s Ním spolupracovať. Pomôžte im riešiť akýkoľvek hriech. Neposkytujte falošnú útechu. Pomôžte im vidieť konečný Boží cieľ v ich živote a to, ako ich k nemu Boh chce viesť.

B. Pomáhajte im udržiavať si správne priority

Nepreťažujte svojich ľudí programami a aktivitami. Dajte im slobodu vynechať aktivity, ktoré sú menej dôležité, aby si tak mohli udržiavať svoje priority bez toho, aby boli preťaženi.

C. Buďte trpezliví

Mladí kresťania majú pred sebou ešte dlhú cestu. Musí byť prebudovaný celý ich vnútorný život: to, ako rozmýšľajú, aké hodnoty vyznávajú a to, po čom túžia (Rim.12:2).

Neustále im musíte dávať nádej, keď zlyhávajú. Budú mať prirodzené sklony k zúfalstvu. Je potrebné, aby ste boli ako rodič, ktorý povzbudzuje svoje dieťa, keď zlyhá. Dajte im čas, aby sa

pozbierali. Povzbudzujte ich. Nikdy nad nimi nelámete palicu. Musia vedieť, že im veríte a že Boh im môže a bude odpúšťať. Musia vedieť, že nič z toho, čo robia, nemôže prinútiť Boha ani vás, aby ste ich prestali milovať. Ak im toto nebudete komunikovať, budú vo veľkom nebezpečenstve straty nádeje a budú sa vzdávať.

IV. USILUJTE O ROZMNOŽOVANIE A ZNÁSOBOVANIE

Bez ohľadu na to, akú formu výchovy učeníkov používate, musíte nájsť spôsob, ktorým budete znásobovať služobníkov zaangažovaných na výchove učeníkov. Nemôžete sami vychovávať všetkých. Vaše možnosti sú obmedzené a musíte zapojiť aj iných do tejto úlohy pre ich vlastný úžitok a rast. Musíte mať plán znásobovania spolupracovníkov v službe veľkej skupine, v malých skupinkách aj na úrovni služby jednotlivcom.

Vo všeobecnosti, potrebujete zabezpečiť nasledovné možnosti podpory tým, ktorých pripravujete pre službu výchovy učeníkov:

- Príležitosti pozorovať ľudí, ktorí konajú tú istú službu, pre ktorú sa aj oni pripravujú
- Výuku a praktický výcvik v konkrétnych schopnostiach
- Ak je potrebné, pomoc pri zostavení praktickej stratégie toho, čo majú robiť
- Vhodné príležitosti praktizovať to, čo sa učia s potrebnou spätnou väzbou
- Praktické rady a podporu pri budovaní sebadôvery a schopností

V. ČASTO VYHODNOCUJTE SVOJU SLUŽBU A BUĎTE PRIPRAVENÍ ROBIŤ POTREBNÉ ZMENY

Dostáva každý to, čo potrebuje, aby žil život v láske, viere a nádeji? Rastie každý v láske a jednote s Bohom aj ostatnými? Dáva sa každý k dispozícii, aby ho Boh efektívne použil pri budovaní Tela Kristovho, ako aj jeho (jej) rodiny? Môže Boh každého použiť, aby bol Jeho vyslancom vo svete? Aké zmeny je potrebné urobiť, aby každý mohol robiť ozajstné pokroky v každej oblasti?

Nemrhajte čas prípravou programov preto, aby ste mali programy. Vaším cieľom je, aby každá aktivita služby slúžila cieľom, ktoré sme spomenuli v predošlých odstavcoch. Vždy sa pýtajte, či vaše „formy“ slúžia „funkciám“.

VI. UČIŤ SA, UČIŤ SA, UČIŤ SA!

Udržiavajte si postoj učeníka. Neprestávajte klásť otázky. Hľadajte možnosti, ktoré vám aj ostatným pomôžu v raste v Kristovi. Pýtajte sa ostatných, aké prostriedky sú vhodné a aký úžitok prináša učeníctvo. Ak je nejaký zdroj potrebný, ale nie je k dispozícii, vytvorte ho a hovorte o tom s ostatnými.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Ako môžeme tieto myšlienky aplikovať pri výchove našich detí pre Krista?
- Uvažujte o nasledovnej myšlienke: „Ľudí nezaujímá to, koľko toho vieš, pokiaľ nevedia, nakoľko sa o nich zaujímaš.“ Ak je toto pravda, ako by to malo ovplyvniť spôsob, akým slúžime iným?
- Aké užitočné prostriedky máte vo svojom jazyku? Čo by bolo možné preložiť alebo vytvoriť, aby to slúžilo potrebám učeníctva?

AKČNÝ PLÁN

- Čítajte 1Korint'anom 13:1-7 a uvažujte o vlastnostiach kresťanskej lásky v Prílohe 2A. Vyberte si 3-5 konkrétnych situácií, v ktorých potrebujete aplikovať vlastnosti lásky. Do svojho duchovného denníka si poznamenajte spôsob, ako ste aplikovali tieto vlastnosti a s akým výsledkom.
- Urobte si zoznam materiálov, ktoré máte k dispozícii vo svojom jazyku alebo v jazyku cieľovej skupiny, ktorú chcete získať prostredníctvom vášho zboru.

UČENÍCTVO
PRÍLOHA

2A

Vlastnosti kresťanskej lásky

(1.KORINŤANOM 13:4-7)

Pri čítaní nasledovných riadkov proste Boha, aby vám ukázal konkrétne situácie, v ktorých potrebujete aplikovať tieto vlastnosti lásky.

Láska je trpezlivá

- Láska vydrží zranenia bez oddávania sa hnevu alebo horkosti, nehľadá odplatu.
- Láska dôveruje Bohu, že koná v živote bratov, prenecháva súd do rúk Boha, túži po bratovi, ktorý stratil cestu.

Láska je dobrotivá

- Láska túži žehnať druhým, chce to najlepšie pre svojho brata, má súcitné pochopenie pre jeho slabosti, na zranenie odpovedná skutkami milosrdenstva.
- Láska prejavuje ducha nežnosti a súcitu s bratom, bez ohľadu na to, čo ten brat urobil, stará sa o jeho problémy a trápenia, robí všetko, čo môže, aby pomohla bratovi znášať ich.

Láska nezávidí

- Láska nemá zlosť, keď iní majú úžitok alebo výhody, ktoré ona nemá, je dokonca ochotná obetovať svoju vlastnú pozíciu a vplyv v prospech iných.
- Láska sa raduje z úspechu a pokrokov iných, neustále ich povzbudzuje, nehľadá na iných ako na súperov v snahe získať pozíciu alebo vplyv, ale skôr ako na partnerov v službe evanjelia. Láska sa vždy pýta: „Ako im môžem pomôcť, aby boli ešte užitočnejšími služobníkmi Krista?“

Láska sa nechváli a nie je pyšná

- Láska nikdy nevyzdvihuje seba ako lepšiu, „spravodlivejšiu“, múdrejšiu alebo obdarovanejšiu, než iní, nepriťahuje pozornosť na seba, ale má úctu k druhým, pochváli a prejavuje uznanie druhým.
- Láska, uznávajúc svoje ohraničenia, vždy je otvorená poučeniu od iných, ochotne očakáva od iných pomoc pri hlbšom chápaní Božieho slova, pomoc v živote vernosti slovu, má hlboký záujem o to, aký dopad majú jej slová a skutky na bratov.

Láska nehľadá svoje vlastné

- Láska nehľadá zisk pre seba, sebaospravedlnenie alebo vlastné zásluhy, hľadá skôr dobro pre celé spoločenstvo, pre dobro iných sa vzdáva aj tých vecí, na ktoré má právo.
- Keď vznikne nedorozumenie (ktoré jasne nie je záležitosťou hriechu), láska je ochotná nazerať na veci z pohľadu druhej osoby a podriať sa patričnej autorite a vyjadrenej vôli Tela. Láska nekoná spôsobom, ktorý by ničil jednotu v Tele. Láska sa skôr pokorne a jemne snaží komunikovať svoje presvedčenie spôsobom, ktorý udržiava jednotu a ctí si ľudí vo vedení.

Láska sa nerozhorčuje

- Láska sa nenechá rýchlo uraziť alebo nahnevať, sotva si všimne, keď jej iní robia zle.
- Keď je láska zranená, nikdy nevracia ranu, nehľadá pomstu, nevyhráza sa, namiesto toho sa láska za zlé odpláca dobrým.

Láska nepočíta krivdy

- Láska nikdy nesleduje hriechy iných, ani sa nezaobrá chybami iných.
- Láska rýchlo odpúšťa každú urážku, bez ohľadu na to, či osoba činí pokánie alebo nie, odmieta sa tým ďalej zaoberať.

Láska sa neraduje v nepravosti

- Láska nerada zdôrazňuje alebo rozoberá chyby druhých, nerozpráva o bratoch s druhými posudzovačným alebo neláskavým spôsobom.
- Láska chráni povesť bratov, nikdy nerozširuje ohováranie ani klebety, ale snaží sa ich zastaviť.

Láska sa raduje s pravdou

- Láska túži po tom, aby pravda prevládla v každej situácii, dokonca aj vtedy, keď je to veľmi bolestivé, alebo keď to znamená preukázanie vlastného previnenia.
- Láska túži poznať pravdu, chodiť v pravde, držať sa pravdy, brániť pravdu Božieho slova, túži, aby Boh skúmal jej slová, skutky a motívy, aby tak Boh zjavil čokoľvek, čo sa Mu nepáči.

Láska všetko znáša

- Žiadny hriech nie je taký veľký, že by ho láska nemohla odpustiť a reagovať milosrdne.

Láska všetkému verí

- Láska odmieta podozrievať bratov, slová a skutky inej osoby si vždy vykladá čo najšľachetnejším spôsobom, odmieta rýchly uzáver, že tento brat urobil niečo nesprávne.

Láska sa všetkého nadeje

- Láska vždy dúfa v najlepšie a bez ľahkovernosti túži odpúšťať a dať bratovi druhú šancu.
- Láska vždy dúfa v úplné napravenie brata, ktorý padol, dúfa a modlí sa, aby sa Boh nad ním zmiloval.

Láska všetko trpezlivo nesie

- Láska nepozná hranice, neprichádza k „bodu zlomu“.
- Láska nikdy nepovie: „Toto bola posledná kvapka!“

UČENÍCTVO

3

LEKCIA

Poznaj svoj cieľ, poznaj svojich ľudí

Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je objasniť ciele učeníctva a spôsoby rozlišovania duchovnej zrelosti a efektívnosti služby učeníkov vo svetle týchto cieľov.

Hlavné body

- Dobrý vychovávateľ učeníkov rozumie biblickým kritériám pre rast v poslušnosti, duchovnej zrelosti a efektívnosti služby.
- Dobrý vychovávateľ učeníkov dokáže posúdiť duchovný stav svojich ľudí.
- Dobrý vychovávateľ učeníkov má na mysli konkrétny cieľ pre svojich ľudí.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Poznať základné biblické kritériá pre duchovnú zrelosť a efektívnosť služby.
- Byť presvedčený, že to podstatné je zamerať sa na srdce, nie na vonkajšie správanie.
- Rozumieť, ako začať hodnotiť duchovnú zrelosť a efektívnosť služby svojich učeníkov vo svetle biblických kritérií.

Príloha

3A Viera, nádej a láska – Pracovný list

ÚVOD

Ako sme povedali v Lekcii 1: Úvod do učeníctva, existujú tri kľúčové kroky pri zostavovaní plánu učeníctva pri vašej práci zakladania zboru:

1. Poznať cieľ učeníctva
2. Poznať súčasný duchovný stav vašich ľudí
3. Zostaviť plán, ktorý pomôže vašim ľuďom rásť od bodu, v ktorom sa nachádzajú smerom k cieľu, ktorý ste si stanovili. V tejto lekcii sa zameriame na kroky 1 a 2.

I. POZNAJTE CIEĽ UČENÍCTVA

Prvým krokom k zostaveniu efektívneho plánu učeníctva je jasne rozumieť, čo je vašim konečným cieľom. Ako sme to vyjadrili v Lekcii 1, vašim konečným cieľom je uschopniť ľudí k tomu, aby žili život v poslušnosti celej vôle Kristovej. Čo to prakticky znamená?

A. Kritériá duchovnej zrelosti – viera, nádej a láska

Keď čítame Nový zákon, vidíme, že Ježiš zhrnul celú tému poslušnosti v slove „láska“ (Mat.22:36-40). Na tomto základe stojí väčšina Jeho učenia evanjelií (Mat.5-7 – Kázeň na hore, Luk.7:36-50, Luk. 11:39-46, Ján 14:21, atď.) Neskôr vidíme, že Pavol robí to isté (Rim.13:8-10, 1Kor.13:1-13; Gal.5:6, atď.).

Biblia ďalej udáva ďalšie kľúčové prvky života poslušnosti, a to: vieru a nádej (1Kor.13:13). Bližšie sa tejto téme budeme venovať v prílohe 3A – niektoré novozákonné texty o viere, láske, nádeji.

Viera, nádej a láska sú najdôležitejšími črtami ľudí, ktorí žijú život v poslušnosti celej vôle Kristovej. Sú skutočným meradlom duchovnej zrelosti. Všetko ostatné vyplýva z nich. Ak ich vaši učeníci majú, čoskoro budú mať všetko ostatné, čo túžite u nich vidieť. Nado všetko ostatné chcete, aby vaši učeníci boli ľuďmi viery, nádeje a lásky.

B. Kritériá efektívnosti v službe

Keď prichádzame k službe, láska je tiež kľúčová (Ef.4:15-16 a 1Kor.12-14). Bez ohľadu na to, aký druh služby kto vykonáva, cieľom je budovať Telo Kristovo v láske, pokiaľ celé Telo „nedospeje k miere plnosti Kristovej.“ Život v láske, viere a nádeji bude preto nevyhnutným výsledkom služby druhým – veriacim aj neveriacim. Ježiš sám povedal, že „neprišiel preto, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil.“(Mat.20:28). My máme ísť v Jeho šľapajách.

Výsledkom toho je, že cirkev zakúsi kvantitatívny aj kvalitatívny rast (Mat.13:31-32). Kvantitatívny rast zamená, že zbory sa početne znásobujú – nárastom počtu veriacich aj spoločenstiev – čo ovplyvňuje Telo Kristovo po celej zemi. Kvalitatívny rast znamená, že cirkev rastie v zrelosti Kristovej.

II. POZNAJTE SÚČASNÝ DUCHOVNÝ STAV VAŠICH ĽUDÍ

Keď ste si ujasnili svoj cieľ, napr. akými učeníkmi chcete, aby sa stali vaši ľudia, musíte ich hodnotiť vo svetle tohto cieľa. Nasledovné otázky vám pomôžu začať. Vaša schopnosť posúdiť duchovný stav vašich ľudí však bude nepochybne závisieť na vašej vlastnej duchovnej zrelosti. Žiaden zoznam, kniha ani seminár to nemôžu nahradiť. Čím vy sami ste duchovne zrelší, tým jasnejšie budete schopní posúdiť duchovnú realitu v životoch tých, ktorým pomáhate. Čím hlbšia je vaša osobná skúsenosť a pochopenie viery nádeje a lásky, tým zreteľnejšie budete vedieť rozlíšiť ich prítomnosť alebo nedostatok u iných. Ak vo vašom „srdci“ rastie poznanie Božieho slova, budete schopní používať Slovo s väčšou skúsenosťou a vhladom aj pri výchove učeníkov.

A. Zamerajte sa na veci srdca, nie na vonkajšie správanie

Pri skúmaní duchovného stavu vašich ľudí je dôležité, aby ste sa zameriavali viac na veci srdca, než na vonkajšie správanie. Prítomnosť a rast vo viere, nádeji a láske v srdci ľudí je to, na čom vám najviac záleží. Vonkajšie správanie (slová a skutky) ukazujú to, čo je v srdci (Mat.12:34-35, 15:18-20; Luk.6:43-45, 8:15). Je mrhaním času snažiť sa dosiahnuť požadované správanie, keď je v srdci problém. Keď sa srdce mení, potrebné správanie sa dostaví.

Ak si všimnete niečo v správaní ľudí, čo nie je v poriadku, snažte sa zistiť motívy a dôvody ich správania. Povedzme, že niekto už dlhšie nenavštevuje bohoslužby. Namiesto toho, aby sme sa zamerali na jeho správanie a vytvorili nátlak, aby začal znovu chodiť na bohoslužby, snažme sa zistiť, prečo prestal a slúžme mu v tejto rovine. V tejto súvislosti sa pýtajme:

- Čo odhaľuje správanie ľudí o tom, čomu veria alebo neveria?
- Čo odhaľuje správanie ľudí o tom, čomu rozumejú a čomu nerozumejú?
- Čo odhaľuje správanie ľudí o ich orientácii a postojoch v srdci?

Vo väčšine prípadov bude potrebné hovoriť s človekom, aby sme zistili, čo sa deje v jeho vnútri.

Výchova učeníkov, ktorá sa nezameriava na srdce, vyprodukuje ľudí, ktorí sa budú vedieť navonok prispôbiť tomu, čo sa od nich očakáva. Avšak aj po dlhšom čase bude zjavný slabý duchovný rast.

Dôležité: Hoci orientáciu srdca nemôžeme priamo vidieť, môžeme ju nepriamo vypozerovať zo slov a skutkov osoby. Učte sa všímať si modely správania, ktoré poukazujú na základné postoje srdca v kontexte nasledovných otázok:

B. Hodnotte zrelosť v láske, viere a nádeji

1. Ako hodnotiť zrelosť v láske

Základné otázky pri hodnotení zrelosti ľudí v oblasti lásky:

a) Láska k Bohu

- Túžia po Bohu viac, než po iných veciach alebo vzťahoch? Je On ich životnou prioritou č.1? Ak nie, čo zaberá toto miesto v ich srdci? Po čom túžia viac, než po Ňom?
- Radujú sa z Boha najviac zo všetkého? Ak nie, z čoho sa tešia viac, než z Neho? Čo zaujalo Jeho miesto v ich srdciach?
- Sú jedno srdce, jedna duša a jedna myseľ s Bohom? Ak nie, čo zaujalo Jeho miesto v ich srdciach? Komu alebo čomu sa prispôsobujú ich srdcia a mysle? S kým alebo čím sa identifikujú? Čie hodnoty odrážajú? Je ich lojalnosť dvojtvárna?
- Ako vytrvalo chodia v tejto láske? Keď padnú, ako dlho trvá, kým činia pokánie a opäť začnú chodiť s Bohom?
- Preujazujú nejakú (neprimeranú) lásku k tomuto svetu? Musíme si uvedomiť vážnosť tejto veci. V skutočnosti to je záležitosť modlárstva. To, komu alebo čomu dáme svoje srdce, je jednoducho najdôležitejšia otázka, ktorú si v živote musíme zodpovedať. Mnohí majú rozdelené srdcia, keď sa snažia milovať svet aj Boha. Pomôžte svojim učeníkom uvedomiť si, že takáto voľba nie je možná (Mat.6:24, Jak.4:4-5, 1Ján 2:15-17). Láska k svetu a láska k Bohu nie sú kompatibilné. Nakoniec zvíťazí buď jedna alebo druhá. Jasný dôkaz pretrvávajúcej lásky k svetu ukazuje, že ich láska k Bohu je mŕtva alebo zomiera, bez ohľadu na to, ako „nábožensky“ sa javia navonok. Duchovný rast nie je možný, pokiaľ sa týmto zaoberajú. Pozrite si zoznam vecí, ktoré Pavol opisuje ako ovocie tela. Tieto sú ďalším indikátorom, že v ich srdciach je láska k svetu (Gal.5:19-21; 1Kor. 6:9-10; Rim.1:28-32; Jak.3:14-16).

b) Láska k druhým

- Túžia mať pravé spoločenstvo s ostatnými veriacimi (Žid.10:24-25) a trávia s nimi čas (Filip.4:1, 1Tes.2:17-18)?
- Radujú sa z ostatných veriacich? Majú v nich záľubu? (Ef.1:15-16, Filip.1:3-8, 4:1, 1Tes.2:19-20, 3:9).
- Sú jedno srdce a jedna myseľ s ostatnými bratmi a sestrami v Kristu? Prejavujú praktickým spôsobom svoju lásku a jednotu (Sk.4:32-35, Rim.12:10-21, 1Kor.13:4-7, Filip.1:27, 2:1-4, Žid.13:3)?
- Milujú svoje rodiny? Slúžia neustále vo svojich rodinách s láskou, prehľbujú jednotu v rodine a budujú sa navzájom v Kristovi (Ef.5:25 - 6:4)?
- Majú srdce pre stratených? Prejavujú svoju lásku k strateným (Gal 6:10)?

2. Ako hodnotiť zrelosť vo viere

Základné otázky pri hodnotení zrelosti ľudí v oblasti viery:

- a) Rozumejú, čo je viera?
- b) Rozumejú Božej milosti?
- c) Je ich viera pevne zakorenená v Písme? Majú adekvátne porozumenie ústredných pravd Biblie (Rim.10:17)?
- d) Majú hlboké presvedčenie v súvislosti s týmito pravdami?
- e) Majú hlboké presvedčenie, že Boh ich miluje a plne ich prijíma v Kristovi?
- f) Žijú vo viere a v závislosti na Božej milosti v každej oblasti svojho života?

3. Ako hodnotiť zrelosť v nádeji

Základné otázky pri hodnotení zrelosti ľudí v oblasti nádeje:

- a) Majú svoje srdcia pri Kristovi a Jeho povolání (1Ján 3:1-3)? Je to to, pre čo naozaj žijú (Filip.3:7-14)?

- b) Rozumejú Božím zaslúbeniam pre nich? Dôverujú Bohu, že bude verný vo svojich zaslúbeniach (Rim.4:18-24)?
- c) Sú presvedčení o tom, že v Bohu im všetky veci slúžia na dobré a pripravujú ich na to, čo im Boh určil (Rim.8:28-30)?

C. Hodnotte efektívnosť v službe iným

Keď vaši učeníci rastú vo viere, láske a nádeji, budú tiež stále efektívnejší v službe iným. Základnými otázkami pri tomto uvažovaní sú:

- Využívajú efektívne všetky svoje obdarovania, ktoré im dal Boh, aby budovali iných vo viere, láske a nádeji (Ef.4:11-13, 15-16)?
- Povzbudzujú a uschopňujú iných k tomu, aby rástli v jednote s Bohom aj medzi sebou navzájom? Pomáhajú iným, aby žili život, v ktorom sa prejavuje Božia láska odrážajúca túto jednotu (Žid.10:24-25)?
- Poskytujú svojim bratom praktickú pomoc, ktorú potrebujú, aby mohli prekonávať duchovné ťažkosti vo svojich životoch? (Pozri Lekcia 4: Ako pomáhať učeníkom v duchovnom raste)
- Komunikujú efektívne evanjelium strateným (1Tes.1:8)?
- Vedú efektívne stratených ku Kristovi a snažia sa začleniť ich do Tela Kristovho?
- Povzbudzujú a učia iných kresťanov efektívne zvestovať evanjelium slovami aj skutkami?

III. PRAKTICKÉ RADY PRI VÝCHOVE UČENÍKOV

- **Pravidelne s nim trávte čas.** Radujte sa z nich a ukazujte im, že ste s nimi jedno srdce a jedna myseľ. Pozrite sa na vlastnosti kresťanskej lásky, ako sú opísané v Rim.12:10-21, Filip. 2:1-8 a 1Kor.13:4-7.
- **Plánujte si svoj spoločný čas.** Duchovný rast sa nedeje náhodne. Učeníkmi sa stávame, nerodíme sa nimi. Každý učeník má konkrétne potreby a vy musíte naplňovať tieto potreby organizovaným spôsobom.
- **Zdieľajte sa o svojich problémoch.** Hovoriť o svojich problémoch a byť otvorený potrebám iných pomáha pri budovaní puta medzi vami a vašimi učeníkmi.
- **Modlite sa spolu.** Modlite sa za problémy a proste o odpovede pre konkrétne situácie. Proste Boha aby vám ukázal, ako môžete ľuďom prejaviť takú lásku, akú má On k vám a takým spôsobom, ako to potrebujú vo svojom raste.
- **Študujte spolu.** Čítajte spolu knihy a hovorte o veciach, ktoré ste sa naučili. Spolu študujte Bibliu a učte sa aplikovať ju v každodennom živote.
- **Buďte tvoriví.** Využívajte tvorivo čas na splnenie mnohokrakých cieľov. Pracujte spolu, plánujte spolu, jedávajte spolu. Prekvapujte rastúcich veriacich svojou srdečnosťou a úprimným záujmom o nich.
- **Buďte k dispozícii.** Je dôležité, aby vaši učeníci vedeli, že ste k dispozícii, keď majú nejaké otázky alebo potrebujú radu v pochybnostiach, ktoré prináša každodenný život.
- **Hľadajte radu a pomoc u ostatných kresťanov.** Keď máte slabiny v tejto oblasti (napr. v prejavovaní lásky), hľadajte potrebnú pomoc, aby ste mohli robiť pokroky.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Vo svetle Božieho konečného cieľa, čo to znamená byť duchovne zrelý? Čo to znamená byť efektívny v službe?
- Aká je zrelosť vašich ľudí, keď ju meriate v zrelosti v láske, viere a nádeji? V ktorej oblasti je rast najpotrebnejší? (Ak ste doteraz s nikým nezačali pracovať, aplikujte tieto otázky na seba.)
- Čo si myslíte, ako efektívni sú vaši ľudia v službe iným vo svetle spomenutých kritérií? (Ak ste doteraz s nikým nezačali pracovať, aplikujte túto otázku na seba.)

AKČNÝ PLÁN

Vypĺňte pracovný list v Prílohe 3A Viera, nádej a láska.

Viera, nádej a láska

PRACOVNÝ LIST

Na tomto mieste uvádzame niektoré texty Písma, listy, ktoré sú adresované rôznym novozákonným zborom. Prosím, zakrúžkujte slová „viera“, „nádej“ a „láska“ všade tam, kde sa vyskytujú. Na každé slovo použite inú farbu.

Rimanom 5:1-5 „1 Ospravednení súc tedy z viery máme pokoj blížiti sa k Bohu skrze svojho Pána Ježiša Krista, 2 skrze ktorého sme dostali aj prístup vierou do tejto milosti, v ktorej stojíme, a chválime sa nádejou slávy Božej. 3 No, nie len to, ale sa chválime aj súženiami vediac, že súženie pôsobí trpezlivosť 4 a trpezlivosť dokázanosť a dokázanosť nádej, 5 a taká nádej nezahanbuje, lebo láska Božia je vyliata v našich srdciach skrze Svätého Ducha, ktorý nám je daný.“

1 Korint'anom 13:13 „13 A teraz zostáva viera, nádej a láska, to troje, ale najväčšia z nich je láska.“

Galaťanom 5:5-6 „5 Lebo my v Duchu z viery očakávame nádej spravodlivosti. 6 Lebo v Kristu Ježišovi ani obriezka nič nevládze ani neobriezka, ale viera pôsobiaca skrze lásku.“

Efežanom 1:15-18 „15 Preto i ja, keď som počul o viere u vás, o viere v Pána Ježišovi, a o láske naproti všetkým svätým, 16 neprestávam ďakovať za vás zmieňujúc sa o vás na svojich modlitbách, 17 žeby Bôh nášho Pána Ježiša Krista, Otec slávy, ráčil vám dať ducha múdrosti a zjavenia pravým poznaním jeho, 18 osvietené oči vašej mysle, aby ste vedeli, čo a jaká je to nádej jeho povolania a čo a jaké bohatstvo slávy jeho dedičstva medzi svätými ...“

Efežanom 3:14-19 „14 Pre tú príčinu skláňam svoje kolená pred Otcem nášho Pána Ježiša Krista, 15 z ktorého má každý rod na nebesiach i na zemi svoje meno, 16 žeby vám ráčil dať podľa bohatstva svojej slávy, skrze svojho Ducha, mocou zosilniť na vnútornom človekovi, 17 aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, 8 aby ste zakorenení v láske, a pevne založení, dokonale vládali pochopiť so všetkými svätými, jaká je to šírka a dĺžka, hĺbka a výška, 19 a poznať lásku Kristovu, ktorá prevyšuje rozum, aby ste boli naplnení vo všetku plnosť Božiu.“

Kološanom 1:3-5, 22-23 „3 Ďakujeme Bohu a Otcovi nášho Pána Ježiša Krista vždycky sa za vás modliac, 4 počujúc o vašej viere v Kristu Ježišovi a o láske, ktorú máte naproti všetkým svätým, 5 pre nádej, ktorá vám leží odložená v nebesiach, o ktorej ste prv počuli v slove pravdy evanjelia ...“

„22 v jeho ľudskom tele skrze smrť, aby vás postavil svätých, bezvadných a bezúhonných pred ním, 23 akže trváte založení na viere a pevní a neuchyľujúci sa od nádeje evanjelia, ktoré ste počuli, a ktoré sa zvestuje každému stvoreniu, ktoré je pod nebom, ktorého evanjelia som sa ja Pavel stal služobníkom ...“

1 Tesaloničanom 1:2-3 „2 Ďakujeme vždycky Bohu vzhľadom na vás na všetkých zmieňujúc sa na svojich modlitbách o vás, 3 neprestajne pamätajúc na vaše dielo viery a na úsilnú prácu lásky a na trpezlivosť nádeje nášho Pána Ježiša Krista pred svojim Bohom a Otcem ...“

1 Tesaloničanom 3:6 „6 Ale teraz, keď prišiel Timoteus od vás k nám a doniesol nám dobrú zvesť o vašej viere a láske, a že máte vždycky dobrú rozpomienku na nás a že túžite nás vidieť tak ako aj my vás ...“

1 Tesaloničanom 5:8 „8 Ale my súc synmi dňa budme triezvi oblečú si pancier viery a lásky a vezmúc za prilbu nádej spasenia ...“

2 Tesaloničanom 1:3-4 „3 Podlžni sme ďakovať vždycky Bohu za vás, bratia, ako je slušné, pretože veľmi rastie vaša viera, a množí sa láska jedného každého všetkých vás naproti jeden druhému, 4 takže my sami sa chválime vami v cirkviach Božích ohľadne vašej trpezlivosti a viery vo všetkých vašich prenasledovaniach a súženiach, ktoré znášate ...“

1 Timoteovi 1:5 „5 Ale cieľom prikázania je láska z čistého srdca a dobrého svedomia a z nepokryteckej viery...“

2 Timoteovi 1:13 „13 Za vzor zdravých slov maj tie, ktoré si počul odo mňa vo viere a láske, ktorá je v Kristu Ježišovi.“

Filemonovi 4-7 „4 Ďakujem vždycky svojmu Bohu zmieňujúc sa o tebe na svojich modlitbách, 5 počujúc o tvojej láske a viere, ktorú máš k Pánu Ježišovi a naproti všetkým svätým, 6 aby obecenstvo tvojej viery bolo účinné poznaním všetkého dobrého, ktoré je vo vás cieľom Krista Ježiša. 7 Lebo máme veľkú radosť a potešenie z tvojej lásky, že tebou okrialy srdcia svätých, bratu.“

Židom 6:10-12 „10 Lebo Bôh nie je nespravodlivý, aby zabudol na vaše dielo a na trdnú prácu vašej lásky, ktorú ste dokázali oproti jeho menu, keď ste slúžili svätým a ešte vždy slúžite. 11 Ale želáme si, aby jeden každý z vás dokazoval tú istú snahu na plnosť nádeje do konca, 12 aby ste nezleniveli, ale aby ste nasledovali tých, ktorí vierou a zhovievavosťou dedia zaslúbenia.“

Židom 10:22-24 „...22 pristupujme s pravdivým srdcom v plnej istote viery majúc pokropené srdcia a tak očistené od zlého svedomia 23 a telo umyté čistou vodou držíme vyznanie nádeje neochvejne, lebo je verný ten, ktorý zaslúbil. 24 A pozorujme sa navzájom tým cieľom, aby sme sa roznecovali k láske a k dobrým skutkom ...“

Jakub 2:5 „5 Počujte, moji milovaní bratia! Či si Bôh nevyvolil chudobných tohoto sveta za bohatých vo viere a za dedičov kráľovstva, ktoré zaslúbil tým, ktorí ho milujú?“

1 Petra 1:3-9, 21-22 „3 Požehnaný Bôh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás podľa svojho mnohého milosrdenstva znova splodil cieľom živej nádeje vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych, 4 cieľom dedičstva, neporušiteľného, nepoškvriteľného a neuvädnutelného, ochráneného v nebesiach pre vás, 5 ktorí ste mocou Božou strážení vierou cieľom spasenia, ktoré je hotové, aby bolo zjavené v poslednom čase, 6 v čom to plesáte, málo teraz, ak je kedy potrebné, rmútiac sa v rozličných pokušeniach, 7 aby dokázanie sa vašej viery, o mnoho cennejšie nad zlato, ktoré hynie, ale sa ohňom zkušá, bolo vám najdené na chválu, na česť a na slávu pri zjavení Ježiša Krista, 8 ktorého, keď ho aj neznáte podľa tela, milujete, a v ktorého, keď ho aj teraz nezriete, jednako veríte a tak plesáte radosťou nevysloviteľnou a oslávenou 9 odnášajúc si cieľ a koniec svojej viery, spasenie duší ...“

„21 ktorí skrze neho veríte v Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych a dal mu slávu, takže vaša viera je i nádejou na Boha. 22 A tak očistiť svoje duše poslušnosťou pravdy skrze Ducha cieľom nepokryteckého milovania bratstva vrúcne milujte jedni druhých z čistého srdca ...“

UČENÍCTVO

LEKCIA

4

Ako pomáhať učenikom v duchovnom raste

☞ Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je pomôcť zakladateľom zborov identifikovať to, čo kresťania potrebujú 1) vedieť a robiť, aby žili život lásky, viery a nádeje a 2) pripraviť ich, aby vedeli riešiť najčastejšie príčiny duchovných problémov.

☞ Hlavné body

- Každý veriaci má duchovné problémy.
- Správna pomoc v správnom čase pomôže vyhnúť sa duchovnej stagnácii a pomáha v raste.
- Slová „vedieť“ a „konať“ sú podstatné preto, aby sme žili zbožný život a slúžili druhým.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Rozumieť a byť schopný rozoznávať najčastejšie príčiny duchovných problémov mladých kresťanov.
- Poznať správne biblické spôsoby riešenia týchto problémov, aby bol možný duchovný rozvoj.
- Byť schopný určiť najdôležitejšie veci, ktoré potrebuje poznať mladí veriaci, aby vedel žiť život lásky, viery a nádeje a aby tak mohol slúžiť druhým.

☞ Príloha

4A Hodnotenie potrieb duchovného rastu

☞ Doporučenia pre inštruktora

Na základe vlastnej skúsenosti vyplňte Prílohu 4A ešte pred začatím hodiny a pripravte si meotar alebo plagát, aby ste to mohli ukázať počas výkladu. Snažte sa poskytnúť účastníkom nejaký dobrý nápad, čo môžu urobiť s týmto pracovným listom.

Zdôraznite materiál v Tabuľke 4.1.

ÚVOD

Súčasťou úlohy zakladateľa zboru je zabezpečiť, aby nový zbor duchovne rástol. V tejto lekcii budeme hovoriť o najčastejších príčinách a spôsoboch riešenia duchovných problémov v živote nových veriacich.

I. URČTE NAJČASTEJŠIE PRÍČINY DUCHOVNÝCH PROBLÉMOV

Sú veci, nad ktorými musíte uvažovať, keď chcete poznať skutočný duchovný stav vašich ľudí. Tieto súvisia so základnými duchovnými prekážkami v ich životoch. Aké sú najčastejšie príčiny duchovných problémov? Čo bráni ľuďom, aby žili v láske, viere a nádeji? Čo im bráni v tom, aby mohli efektívne slúžiť druhým? Preto, aby ste pomáhali svojim učenikom v raste, musíte nájsť spôsoby, ako im pomôcť prekonať tieto prekážky.

Niektoré z najčastejších príčin duchovných problémov sú:

A. Noví veriaci majú nedostatok poznania

- Nerozumejú niektorým základným biblickým pravdám.
- Nevedia, ako majú robiť to, čo je potrebné. Nie sú si istí, čo robiť a ako to robiť (napr. ako niekomu povedať evanjelium, ako tráviť čas s Bohom pri Slove a modlitbe, atď.).
- Nie sú si istí, ako majú začať slúžiť iným.

B. Noví veriaci nemajú vôľu k poslušnosti

- Sú zábudliví alebo sa nechajú ľahko rozptýliť.
- Chcú poslúchať, ale jednoducho zabudnú urobiť to, čo by mali. V zhone každodenného života zabúdajú na svoje priority a nechajú sa príliš pohltiť inými vecami.
- Rozumejú pravdám, ale v skutočnosti im neveria.
- Dovoľia, aby ich premožla láska k svetu alebo sa stanú otrokmi hriechu.
- Sú znechutení a vzdávajú sa.
- Sklamali sa v Bohu alebo v iných kresťanoch a teraz sa na nich hnevajú.
- Zdržiava ich strach.
- Postrádajú motiváciu.
- Keď strácajú motiváciu, snažte sa zistiť, prečo. Príčinou je obvykle niektorý z vyššie spomenutých problémov.

Tabuľka 4.1 Ako riešiť príčiny duchovných problémov

PROBLÉM	ČO POTREBUE
Nerozumie niektorým základným biblickým pravdám. Človek možno zlyháva preto, lebo nerozumie Bohu, ani Jeho cieľom vo svojom živote. Nechápe, čo je skutočná viera, ani to, ako má žiť život vo viere, pretože nerozumie, akú má nádej v Kristovi. Možno nerozumie, čo dostal od Boha v Kristovi a Jeho Tele, pretože nerozumie, že ho Kristus miluje, ani čo znamená milovať Boha a iných. Nerozumie, čo znamená byť súčasťou Tela Kristovho, atď.	<ul style="list-style-type: none"> • Usmernenie a poučenie, ktoré jasne komunikuje biblické pravdy, ktorým nerozumie a to, ako ich má aplikovať vo svojom živote. • Možnosť hlbšie študovať Písmo. • Povzbudenie k štúdiu Slova a radu v potrebných činnostiach. • Príležitosti pozorovať ľudí, v živote ktorých sa prejavuje význam určitej pravdy.
Nevie, ako má robiť to, čo je potrebné. Nie je si istý, čo má robiť a ako. Možno to súvisí s jeho osobným chodením s Bohom (napr. modlitba, štúdium Biblie, urobiť si dostatok času, atď.) Možno to súvisí s praktickou službou iným (učenie, povzbudzovanie, vedenie domácich pobožností, osobné svedectvo, zvestovanie evanjelia neveriacim ...)	<ul style="list-style-type: none"> • Povzbudenie k aplikovaniu toho, čo sa učí. • Možnosť vidieť ľudí, ktorí robia to, čo treba. • Poučenie a praktický výcvik v potrebnej činnosti. • Pomoc pri zostavení stratégie toho, čo je potrebné robiť. • Vhodnú príležitosť praktizovať to, čo sa učí, s užitočnou spätnou väzbou. • Praktickú radu a podporu pri získavaní sebadôvery v danej činnosti.

PROBLÉM	ČO POTREBUE
Nevie, ako má slúžiť iným.	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc vidieť rôzne príležitosti k službe a povzbudenie do zapojenia sa. • Ľudí, ktorí skutočne ocenia jeho úsilie. • Ľudí, ktorým môže slúžiť v priebehu svojho rastu.
<p>Jednoducho zabudne, alebo sa ľahko rozptýli.</p> <p>Chce poslúchať, ale zabudne urobiť to, čo by mal. V zhone každodenného života zabudne na svoje priority a nechá sa pohltiť inými vecami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Neustále pripomínanie a pomoc pri sústreďovaní. • Neustále stimulovanie a praktická pomoc pri konkrétnych činnostiach.
Rozumie niektorým pravdám, ale v skutočnosti ich neprijíma.	<ul style="list-style-type: none"> • Napomenutie za nevieru a povzbudenie k viere. • Dôvody pre vieru v konkrétne veci, ktoré odmieta. • Príležitosť pozorovať ľudí, ktorí z celého srdca aplikujú tieto pravdy vo svojom živote.
<p>Dovolí, aby prevládla láska k svetu alebo sa stal otrokom hriechu.</p> <p>Starosti sveta, klamnosť bohatstva a túžba po svetských veciach sú často veľmi silné. Nezrelí kresťania, a často aj tí zrelší nemajú dost síl, aby tomu odolávali (Gal. 5:17; Mat. 13:22, 1Tim. 6:8-10, Ján 2:15-17).</p> <p>Hriech vedie k duchovnej smrti a uhaseniu Ducha Svätého. Človek stráca vôľu odolávať svojmu hriechu. Stráca vôľu k nasledovaniu Krista. Stráca túžbu po pravom duchovnom spoločenstve a je v pokušení vyhýbať sa Bohu aj bratom. Človek sa stáva otrokom hriechu a už ďalej nie je ochotný alebo schopný sám sa z toho vymaniť (Ján 8:34, Jak. 1:14-15, Žid. 3:13).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktická rada a úzka pomoc pri zvládaní konkrétnych slabostí a vyhýbať sa pokušeniu. • Pomoc rozpoznať slabiny alebo hriech. • Napomenutie a pripomínanie vážnosti hriechu. • Povzbudenie k pokániu z konkrétnych hriechov. • Praktická rada a pomoc pri odolávaní hriechu. • Úzka pomoc pri budovaní nových návykov. • Po pokáaní uistenie o odpustení. • Úzka pomoc pri obnovení života v Duchu.
<p>Stáva sa znechuteným a ustráchaným.</p> <p>Podľa Nového zákona je znechutenie často výsledkom utrpenia (z prenasledovania alebo straty - Mat. 13:20-21, Heb 12:3). Vaši ľudia možno čelia odporu rodiny, priateľov alebo miestneho kňaza. Strach z odmietnutia alebo nejakej straty ich môžu odradiť od nasledovania Krista. Znechutenie môže byť tiež dôsledkom nesprávneho očakávania od toho, čo je kresťanstvo, čo Boh pre nich urobí alebo čo je cirkev a akí sú kresťania.</p> <p>Sklamanie môže byť výsledkom vlastného duchovného zlyhávania. Výsledkom môžu byť pochybnosti, že dokáže žiť kresťanský život alebo pocit, že Boh ho už neprijíma. Môže dokonca pochybovať o svojom spasení. Nakoniec sa stáva tak sklamaným, že sa jednoducho vzdá. Zlyhania pri pokuse slúžiť môžu viesť k strate motivácie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pripomínať si Božie zaslúbenia. • Neustále uisťovanie o láske, prijatí a odpustení. • Uistenie, že nie je sám. • Neustále povzbudzovanie vo vytrvalosti. • Praktická pomoc pri prekonávaní strachu a pri konaní toho, čo je potrebné. • Uistenie o Božej ochrane a požehnaní za vernosť. • Neustále povzbudzovanie k nádeji v Bohu.

PROBLÉM	ČO POTREBUE
<p>Je sklamaný z Boha a ostatných kresťanov a teraz sa na nich hnevá.</p> <p>Mladí kresťania majú niekedy nesprávne očakávania od toho, čo je kresťanský život. Keď sa ich očakávania nenaplnia, začnú sa hnevať na Boha. Alebo keď ich sklamá iní kresťania, nahnevajú sa a nechcú sa s nimi stýkať. Niekedy obviňujú Boha za to, čo urobili takzvaní kresťania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc napraviť jeho očakávanie v zmysle Božieho slova. • Povzbudenie, aby videl širšie Božie zámery a umožnil ich naplnenie vo svojom živote. • Napomenutie neobviňovať Boha za chyby kresťanov. • Napomenutie odpúšťať iným tak, ako Boh odpúšťa jemu.
<p>Vo všetkých spomenutých situáciách:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrebuje bratov/sestry oddaných mu v láske (Rim.12:10). • Potrebuje ľudí, ktorí sa budú modliť za neho a s ním. • Potrebuje ľudí, ktorí ho budú udržiavať v postoji zodpovedania sa Bohu. • Potrebuje ľudí, ktorí mu budú pomáhať strážiť si svoje srdce. • Potrebuje ľudí, ktorí mu pomôžu, nech to stojí čokoľvek, prekonávať jeho duchovné problémy.

II. URČTE, AKÚ POMOC VERIACI POTREBUJÚ PRI PREKONÁVANÍ DUCHOVNÝCH PREKÁŽOK

Keď ste už identifikovali ich najväčšie duchovné problémy, musíte si položiť otázku: aký druh pomoci musíme poskytnúť týmto ľuďom, aby prekonali tieto prekážky? Akú pomoc potrebujú, aby mohli neustále žiť život lásky, viery a nádeje? Čo musia mať, aby mohli efektívne slúžiť iným?

V tomto bode musíte byť vyslovene realistickí. Každý z vašich ľudí čelí týmto problémom. Len málo z nich budú schopní sami prekonať tieto prekážky. Ak sa im nedostane správnej pomoci, v správnom čase, ich duchovný život začne stagnovať. Je vaša zodpovednosťou, aby ste sa uistili, že dostávajú potrebnú pomoc.

Písmo jasne hovorí, že vyučovanie a kázanie nestačí. Koľko z problémov uvedených v Tabuľke 4.1 sa vyrieši púhym poučením? Veľmi málo. Biblia hovorí o mnohých druhoch služby v Tele Kristovom, ako napr.:

- napomínanie, posmeľovanie, ujímanie sa (1Tes.5:14),
- karhanie, napomínanie (2Tim.4:2),
- trestanie (Tit.1:9),
- obrátiť niekoho od hriechu (Jak.5:19-20),
- hovorenie pravdy v láske (Ef. 4:15),
- učiť sa navzájom (Kol.3:16),
- povzbudzovanie a vzájomné vzdelávanie (1Tes.5:11),
- vzájomné povzbudzovanie sa k láske a dobrým skutkom (Žid.10:24),
- posilňovanie slabých (Žid.12:12),
- povzbudzovanie a presviedčanie (1Tes.2:11-12),
- vzájomné naprávanie a nesenie bremien (Gal.6:1-2),
- znášanie jeden druhého (Ef.4:2),
- odpúšťať jedni druhým (Kol.3:13),

- modliť sa jedni za druhých (Ef.6:18, Jak.5:16, 1Ján 5:16),
- vzájomné vyznávanie si hriechov (Jak.5:16),
- slúžiť jedni druhým (Gal.5:13),
- prijímať sa navzájom (Rim.15:7),
- ctiť si jeden druhého (Rim.12:10),
- robiť dobre jedni druhým (Gal.6:10).

Ak vaši učenici zo srdca nasledujú Krista, privítajú takúto pomoc. Hovorte s nimi o tom, a získajte ich dovoľenie slúžiť im takýmto spôsobom. Keď sa potom stane, že budú potrebovať v niečom pomoc, nebude to pre nich prekvapením.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Vymenujte nektoré z najčastejších dôvodov duchovného zlyhávania mladých kresťanov.
- Prečo zlyhávajú v službe iným?
- Ktorým základným pravdám nerozumejú alebo neveria?
- V akých najdôležitejších činnostiach zlyhávajú, alebo nevedia, ako ich majú robiť?
- Akú rôznu pomoc najviac potrebujú v súvislosti s najčastejšími duchovnými prekážkami?

AKČNÝ PLÁN

- Pozorne si prečítajte Tabuľku 4.1 "Ako riešiť príčiny duchovných problémov".
- Prečítajte si a uvažujte nad Prílohou 4A Hodnotenie potrieb duchovného rastu. Vyplňte tabuľku hodnotenia a odpovedzte na otázky sami za seba a ešte aspoň za jedného svojho učeníka.

UČENÍCTVO
PRÍLOHA

4A

Hodnotenie potrieb duchovného rastu

(Meno)

	Nie je problém				Veľký problém
	1	2	3	4	5
1. Nerozumie niektorým základným biblickým pravdám					
2. Nevie, ako má robiť to, čo je potrebné					
3. Nie je si istý, ako sa má zapojiť do služby iným					
4. Rozumie niektorým biblickým pravdám, ale v skutočnosti ich neprijíma					
5. Ľahko zabúda a ľahko sa rozptýli					
6. Dovoľí, aby ho premáhala láska k svetu alebo sa stáva otrokom hriechu					
7. Je znechutený					
8. Je ustráchaný					
9. Je sklamaný z Boha alebo iných kresťanov a hnevá sa na nich					
10. Postráda motiváciu					
11. Iné					

UČENÍCTVO

5

LEKCIA

Formy učeníctva

☞ Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je oboznámiť účastníkov s niektorými formami, ktoré môžu použiť pri výchove učeníkov a začať s písaním plánu výchovy učeníkov, zostaveného pre typických mladých kresťanov.

☞ Hlavné body

- Výchova učeníkov nie je ohraničená jediným modelom; každý model má svoje výhody aj obmedzenia.
- Hlavnou úlohou zakladateľa zboru v súvislosti s učeníctvom je vychovávať vodcov, ktorí budú schopní vychovávať iných.
- Zostavenie plánu výchovy mladých kresťanov má kľúčový význam v duchovnom aj fyzickom raste zboru.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Rozumieť štyrom základným formám vykonávania funkcie - výchovy učeníkov.
- Zúčastniť sa zostavenia plánu učeníctva, ktorý sa použije pri výchove ďalších veriacich.

☞ Príloha

5A Plán výchovy učeníkov

☞ Doporučenia pre inštruktorov

Uistite sa, že účastníci rozumejú úlohe v bode AKČNÝ PLÁN. Na nasledujúci seminár, kedy sa bude preberať Manuál štvrtý si musia priniesť svoj plán učeníctva. Vopred si vyplňte Prílohu 5A Plán výchovy učeníkov akoby ste ho robili pre „typického“ mladého kresťana. Pripravte ho, aby ste ho mohli ukázať počas výkladu na meotare alebo plagáte.

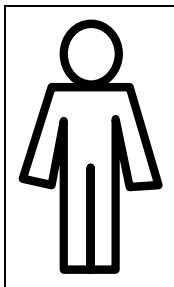
Umožnite ostatným inštruktorom, aby povedali, čo bolo efektívne, keď boli sami vychovávaní a čo sa im osvedčilo pri výchove ich učeníkov. Vyzvite podobne aj účastníkov.

ÚVOD

Až doteraz sme zameriavali svoju pozornosť na **funkciu** výchovy učeníkov. Videli sme, že najdôležitejšie **funkcie** slúžia ústrednému cieľu: uschnúť ľudí k tomu, aby žili život vo viere, nádeji a láske. Takýto život je nepochybne výsledkom vnútornej duchovnej premeny a obnovy srdca. Táto vnútorná premena sa prejavuje v novom spôsobe zmýšľania a v novom spôsobe správania sa. Počas tejto premeny sa učíme novým pravdám a schopnostiam. Zároveň potrebujeme silnú podporu a pomoc pri prekonávaní duchovných prekážok. Preto tromi z najdôležitejších **funkcií** učeníctva sú: 1) komunikácia živých pravd, 2) rozvíjanie základných schopností a 3) zabezpečenie potrebnej duchovnej podpory a pomoci.

Teraz sa budeme zaoberať otázkou **formy**. Akú štruktúru a metódy by sme mali použiť, aby sme mali istotu, že sa efektívne uskutočňuje „funkcia“ – výchova učeníkov? Existujú štyri formy alebo štruktúry, ktoré môžeme použiť pri výchove učeníkov. Tieto formy sa môžu použiť simultánne a nepovažujeme ich za jediné možné.

I. FORMA 1: INDIVIDUÁLNY RAST

Príklad: Ježišova príhovorná modlitba v Ján 17

Situácia: Učeník pracuje sám na sebe. To zahŕňa samoštúdium, ako aj ostatné činnosti, ktoré robí sám – svedectvo, modlitba, atď.

Rozmer: Jedna osoba

Štýl služby: Samouk

Funkcia: 1) komunikácia živých právd – napr. prehĺbenie pochopenia právd, s ktorými sa už stretol vo väčšej skupine, na skupinke alebo na stretnutí vo dvojici, 2) rozvoj v dôležitých činnostiach.

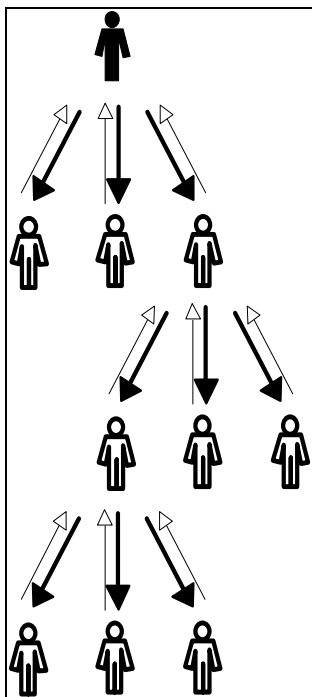
Výhody:

- Je možné rýchlejšie získať väčšie množstvo poznania a skúseností.
- Čítanie môže byť zamerané na konkrétne potreby osoby.
- Vodcovia môžu venovať svoj čas a energiu iným potrebám služby.
- Tempo učenia, dĺžku času na uvažovanie a aplikáciu si určuje učeník sám.

Obmedzenia:

- Pokiaľ nejakým spôsobom nie je vyskúšaný, nemá možnosť poznať, čo všetko porozumel alebo absorboval.
- Nemá možnosť pozorovať iného učeníka v službe a tak získať užitočné rady.
- Nedostáva sa mu rôznych možností duchovnej podpory a pomoci.
- Neosobný prístup formuje individualizmus, a nie spoločenstvo.

II. FORMA 2: UČENÍCTVO VO DVOJICI

Príklad: Môžeme vidieť, že Ježiš použil túto formu konverzácie s Nikodémom (Ján 3) a ženou Samaritánkou pri studni (Ján 4).

Situácia: Vodca alebo mentor sa oddelene stretáva s rôznymi jednotlivcami.

Rozmer: dvaja ľudia na stretnutí

Štýl služby: Mentoring

Funkcie: 1) komunikácia živých právd, 2) rozvíjanie dôležitých schopností, 3) poskytnutie potrebnej duchovnej podpory

Komunikácia: Dvojsmerná komunikácia. Mentor prijíma spätnú väzbu od učeníka.

Kto slúži: Väčšinou mentor. Jeho prioritou by však malo byť, aby viedol svojho učeníka do služby iným.

Znásobovanie: Každý mentor by mal mať učeníkov, ktorí sa podobne venujú učeníctvu vo dvojici, ako je to na obrázku vedľa. Títo učeníci sa učia tak, že „pozorujú“ a „konajú“ pod dohľadom. Je možné zabezpečiť aj výcvikové semináre.

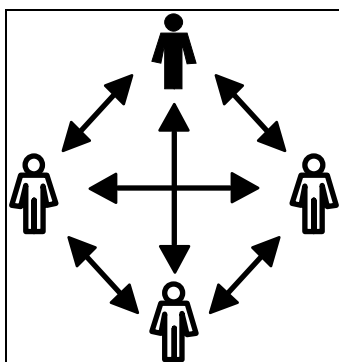
Výhody: V mnohých prípadoch je kontakt vo dvojici jediným spôsobom učeníctva, ktorým ľudia prešli vo svojom duchovnom vývoji. Mnoho nových veriacich bude rásť iba vtedy, keď im bude venovaná individuálna pozornosť.

- Je tu maximálna príležitosť poskytnúť osobe pomoc, ktorú potrebuje.
- Vyučovanie a výcvik je zameraný na konkrétne potreby jednotlivca.
- Je tu maximálna možnosť spätnej väzby pre hodnotenie toho, koľko sa osoba naučila a absorbovala.
- Je tu maximálna možnosť pomoci praktizovať učenie a zapojiť sa do služby iným.
- Vodca môže jednoducho nájsť a vyučovať ľudí s potenciálom pre učeníctvo vo dvojici, aby sa títo ľudia pripravovali pre službu iným. To vedie k znásobovaniu služby učeníctva vo dvojici.
- Je to výborný spôsob učenia rôznych činností.

Obmedzenia:

- Jeden človek nemôže naplniť všetky duchovné potreby jednotlivca. Toto môže byť vyvážené stretávaním sa s rôznymi ľuďmi vo dvojici.
- Vodca môže mať službu učeníctva vo dvojici len s málo ľuďmi. V tomto prípade je kľúčovou vecou znásobovanie mentorov.

III. FORMA 3: SLUŽBA MALEJ SKUPINKE

Príklad: Túto formu služby vidíme u Ježiša v Hornej dvorane v Jánovom evanjeliu 13-16.

Situácia: Bunkové skupinky, skupinky v nedeľnej besiedke, skupinky biblického štúdia, modlitebné skupinky, domáce skupinky, atď.

Rozmer: menej než 10-15 ľudí

Štýl služby: Usmerňovanie: Cieľom vodcu je usmerniť ostatných v skupine k vzájomnej službe. Vyučovanie nie je jedinou formou služby.

Funkcie: 1) komunikácia živých právd, 2) rozvoj základných schopností, 3) poskytovanie potrebnej duchovnej podpory.

Komunikácia: Komunikácia je viacsmerná.

Kto slúži: Každý v malej skupinke

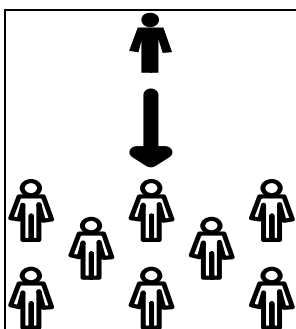
Znásobovanie: Každý vedúci skupinky by mal mať pomocníka, ktorý je pripravovaný stať sa vedúcim skupinky. Pomocník sa učí „pozorovaním“ a „konaním“ pod dohľadom. Tiež je možné poskytnúť výcvik na seminári.

Výhody:

- Skupinku môže viesť aj menej kvalifikovaný vodca.
- Každý sa zapája. Komunikácia je viacsmerná. Každý má príležitosť používať a rozvíjať svoje obdarovanie pre službu.
- Ľahko môžeme identifikovať ľudí s obdarovaním pre vyučovanie alebo inými vodcovskými schopnosťami a rozvíjať ich obdarovanie. Toto urýchľuje znásobovanie služby.
- Je tu lepšia možnosť spätnej väzby, čím sa dá ľahko zistiť, kto ako rozumie a prijíma.
- Je jednoduchšie zamerať vyučovanie alebo výcvik na konkrétne potreby členov skupinky.
- Lepšie sa dá rozumieť duchovným potrebám ľudí v skupinke a poskytnúť im potrebnú pomoc. Je tu lepšia možnosť pomáhať si praktizovať učenie v živote.

Obmedzenia:

- Ak sa v skupinkách stretáva väčší počet ľudí, potrebujeme veľa vodcov. (Toto je možné kompenzovať, ak malá skupinka slúži ako základňa pre výchovu nových vodcov.)
- Veľa ľudí nebude vedieť hovoriť o svojich duchovných potrebách ani v malej skupinke. Ak je skupinka zmiešaná (muži a ženy), môže tu byť ešte menšia otvorenosť.

IV. FORMA 4: SLUŽBA VEĽKEJ SKUPINE

Príklad: Príklad zo života Pána Ježiša môžeme nájsť v Matúšovi 5-7, Kázeň na hore. Iným dobrým príkladom je Pavlova reč k Židom na Letnice v Skutkoch 2.

Situácia: Kázne počas bohoslužieb, nedeľná besiedka, biblické vyučovanie veľkej skupiny, semináre, atď.

Rozmer: 15, 30, 100 aj viac ľudí.

Štýl služby: Vodca väčšinou prednáša.

Funkcie: Hlavný dôraz je na komunikácii tých právd, ktoré sa vzťahujú na väčšinu ľudí v skupine.

Komunikácia: Väčšinou jedným smerom – od vodcu smerom k poslucháčom.

Kto slúži: Vodca (vodcovia). Služba prúdi jedným smerom – od vodcu k skupine.

Znásobovanie: Vodcovia by mali vždy pripravovať nových ľudí pre tento druh služby. Učeníci sa budú učiť „pozorovaním“ a „konaním“ pod dohľadom. Opäť môžu pomôcť výcvikové semináre. Najschopnejší môžu byť vybraní pre nejaké klasické štúdium.

Výhody: Vyučovanie vo väčšej skupine môžu viesť menej kvalifikovaní vodcovia/spolupracovníci.

Obmedzenia:

- Len málo ľudí okrem hlavného rečníka má príležitosť používať alebo rozvíjať svoje obdarovanie pre službu.
- Táto forma nie je veľmi použiteľná pre výchovu budúcich vodcov. Pokiaľ by sa nenašli iné prostriedky pre výchovu vodcov, bude ťažké znásobovať túto službu v zmysle budovania hnutia zakladania zborov.
- Aby táto služba dobre fungovala, potrebujete niekoho, kto je obdarovaný ako učiteľ alebo kazateľ. Často je ťažké nájsť dosť kvalifikovaných ľudí.
- Jediný vodca nemá všetky potrebné dary, aby mohol naplniť duchovné potreby skupiny.
- Je tu malá možnosť spätnej väzby, je teda ťažké vedieť, ako bolo učenie pochopené a prijaté.
- Je tu malá možnosť poznať hlbšie duchovné potreby ľudí a poskytnúť im potrebnú pomoc. Je tu malá príležitosť pomáhať ľuďom praktizovať to, čo počuli.
- Je tu tendencia väčšiny poslucháčov byť pasívni.
- Nikto neslúži vodcovi (vodcom).
- Ak toto je primárna forma služby, potom väčšina ľudí nebude duchovne dozrievať. Vodcovia sú často preťažení, pretože majú málo spolupracovníkov.

V. PRIPOMIENKA

Vašou primárnou úlohou ako zakladateľov zborov je identifikovať a vychovávať potenciálnych vodcov. Títo zas budú vychovávať ďalších (2Tim.2:2). Keď rozmýšľate o potrebách svojich učeníkov, zapamätajte si, že každý môže mať iný spôsob učenia sa. Niektorí sa napríklad lepšie učia v skupine, iní sú dobrí samoukovia, kým ďalší si vyžadujú pozornosť vo dvojici. Súčasťou vášho plánu učeníctva by malo byť zhodnotenie toho, ktorá osoba sa ako najlepšie učí a takto robiť učeníctvo.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Aké „formy“ najčastejšie používajú zbory vo vašom okolí na výchovu svojich učeníkov? Ako efektívne sa tieto formy použili na to, aby boli zabezpečené potreby mladých učeníkov? Aké potreby neboli naplnené? Aké formy by podľa vás boli najvhodnejšie na naplnenie týchto potrieb?
- Aké formy sú podľa vás najvhodnejšie, najpriateľnejšie? Aké formy sú podľa vás najmenej vhodné, prijateľné? Prečo?

AKČNÝ PLÁN

Použite Prílohu 5A Plán výchovy učeníkov a pripravte osobný plán výchovy každého učeníka, ktorého vychovávate vo svojej službe zakladania zboru.

Na nasledujúci seminár zakladania zborov, kedy sa bude preberať Manuál štvrtý, si na lekciu o učeníctve musíte priniesť svoje skompletizované plány.

Plán výchovy učeníkov

Táto príloha vám poskytne pomôcku na to, aby ste mohli zostaviť praktický plán, ktorý pomôže vašim učeníkom k duchovnej zrelosti. Duchovná zrelosť sa meria vnútorným osobným rastom vo vzťahu k Bohu a rastom vo vzťahu s inými ľuďmi. Dúfame, že ste už začali rozmýšľať o tom, ktoré najdôležitejšie pravdy a činnosti musíte učiť svojich ľudí, obzvlášť mladých veriacich. Taktiež ste už hovorili o tom, aké druhy podpory a pomoci sú najdôležitejšie pre mladých veriacich v súvislosti s najčastejšími duchovnými problémami. Teraz musíte naplánovať kedy a ako budete učiť konkrétne pravdy a činnosti počas nasledujúcich dvanásť mesiacov, ako aj to, ako zabezpečíte potrebnú duchovnú podporu a pomoc. Rovnako budete musieť rozmýšľať o prostriedkoch znásobovania služby.

Mali by ste urobiť plán pre každú osobu, ktorú vediete vo svojom zbere. Ak je možné, spolupracujte s tými, ktorí sú vo vašom zakladateľskom tíme.

Na nasledujúcich stranách sú dva pracovné listy na zostavenie plánu výchovy učeníkov. Vyplňte prvý list – 5A. 1 „Čo potrebuje nový veriaci vedieť a robiť“ ako základné smernice pre nových veriacich vo vašej službe zakladania zboru. Druhý list – 5A. 2 „Individuálny plán výchovy učeníka“ sa má použiť raz pre každú osobu, ktorú vediete. Budú tu konkrétne pravdy a činnosti, ktoré sa vaši učeníci potrebujú naučiť. Pracovný list 5A.2 použijete na to, aby ste určili, ako budete učiť tieto pravdy a v akej časovej postupnosti.

Pri vyplňaní týchto pracovných listov majte na mysli nasledovné fakty:

- Určte, ktorá forma (veľká skupina, malá skupinka, vo dvojici, individuálne) je najvhodnejšia pre učenie konkrétnej pravdy alebo návyku-činnosti. Je potrebné využiť všetky štyri formy výchovy učeníkov.
- Často je múdre použiť opakovanie. To znamená, že osoba bude vystavená podobným pravdám alebo činnostiam v rôznom čase a v rôznej forme. Napríklad: môžete kázať o určitej pravde v nedeľu dopoludnia a potom uvažovať o osobnej aplikácii s učeníkom na skupinke alebo pri stretnutí vo dvojici.
- Určte poradie, v akom budete jednotlivé pravdy a činnosti vyučovať. Často tu existuje logická postupnosť, ktorú je potrebné dodržať.
- Záležitosti, ktoré sú najdôležitejšie pre duchovné prežitie každej osoby, by ste sa mali venovať najskôr.
- Rozhodnite, ktoré materiály o učeníctve (či vôbec nejaké) chcete použiť. Ak ste si nejaké vybrali, vložte príslušnú lekciu alebo názov kapitoly do svojho pracovného listu. Podobne označte materiál, ktorý budete vyžadovať pre individuálne štúdium.
- Každý riadok v pracovnom liste je jeden mesiac. Do každého stĺpca si môžete zapísať niekoľko predmetov. Napr. do stĺpca „vo dvojici“ si v prvom mesiaci môžete poznačiť rôzne predmety, ktoré budete preberať v jednotlivých týždňoch, ako napr. osobný čas s Pánom, ako sa modliť, ako bojovať s hriechom, atď. Alebo počas mesiaca 6 sa rozhodnete, že celý mesiac sa budete venovať jednej téme, napr. príprava osobného svedectva.

So svojím zakladateľským tímom použijete Pracovné listy 5A.1 a 5A.2 aby ste identifikovali potreby a zostavili plán pre každého jednotlivca osobne. Vyplňte tabuľku 5A.1 – pravdy a činnosti, ktoré chcete vyučovať.

Pracovný list 5A.1 Čo potrebuje nový veriaci VEDIETĚ a ROBIĚ**NÁVOD:**

- *Napíšte zoznam vecí, ktoré nový veriaci nevyhnutne potrebuje VEDIETĚ, aby mohol úspešne žít život lásky, viery a nádeje a efektívne slúžiť iným. Akým pravdám musí porozumieť? Mnohé z nich vedú od intelektuálneho poznania smerom k presvedčeniu, ktoré by mal učeník mať.*
- *Napíšte zoznam vecí, ktoré by mal nový veriaci nevyhnutne ROBIĚ, aby mohol úspešne žít život lásky, viery a nádeje a efektívne slúžiť iným. Mnohé z týchto vecí sú návykmi, ktoré by mal budovať. Niektoré tiež zahŕňajú činnosti, ktoré je potrebné naučiť sa.*

	Čo veriaci potrebuje VEDIETĚ (pravdy alebo presvedčenie)	Čo veriaci potrebuje ROBIĚ (návyky alebo činnosti)
Aby žil život v láske a jednote s Bohom		
Aby žil život v láske a jednote so svojou rodinou a ostatnými veriacimi a budoval ich v Kristovi		

	Čo veriaci potrebuje VEDIET (pravdy alebo presvedčenie)	Čo veriaci potrebuje ROBIŤ (návyky alebo činnosti)
Aby žil život vo viere		
Aby žil život v nádeji		
Aby efektívne slúžil strateným		

Pracovní list 5A.2 Individuální plán výchovy učeníka

_____ Meno

Mesiac	Individuálne	Vo dvojici	Malá skupinka	Veľká skupina
1				
2				
3				
4				

Mesiac	Individuálne	Vo dvojici	Malá skupinka	Veľká skupina
5				
6				
7				
8				
9				

Mesiac	Individuálne	Vo dvojici	Malá skupinka	Veľká skupina
10				
11				
12				

Rozmýšľajte o tom:

- Kto bude učiť alebo kázať vo veľkej skupine.
- Kto bude viesť malú skupinku.
- Kto bude pracovať s jednotlivcami vo dvojici.
- Kto a ako bude vychovávať vodcov, aby sa jednotlivé vyššie uvedené formy služby znásobovali.
- Ktoré ďalšie formy podpory a pomoci okrem vyučovania poskytnete (napr. povzbudzovanie, modlitby, zodpovedanie sa, atď.) Ako sa táto pomoc bude poskytovať? Kto to bude robiť?

DUCHOVNÝ BOJ

DUCHOVNÝ BOJ

1

LEKCIA

Svetonázor

Cieľ lekcie

Cieľom tejto lekcie je pomôcť zakladateľom zborov porozumieť konceptu svetonázoru a ukázať, ako ich svetonázor hlboko ovplyvňuje ich kresťanský život, to, ako slúžia a aj to, ako vykladajú svoju situáciu v službe.

Hlavné body

- Bežne prijímané svetonázory sú v protiklade s biblickým svetonázorom.
- Svetonázor ovplyvňuje zakladanie zborov.

Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Uvedomiť si, že je dôležité mať správny svetonázor.
- Poznať biblické učenie o sfére Boha, anjelov, človeka a prírody.
- Byť schopný skúmať a hodnotiť svoju situáciu v službe vo svetle biblického svetonázoru.

ÚVOD

Keď hovoríme o svetonázore, hovoríme o jadre presvedčenia a poznania, ktoré má človek o svete. Každý človek, či si to uvedomuje alebo nie, má svoje presvedčenie hlboko v duši; ono určuje jeho konanie a správanie a pomáha mu vysvetľovať si svet okolo neho. Svetonázor pomáha ľuďom rozumieť prírode, iným ľuďom a nadprirodzenému svetu. Ako ľudia dospievajú, ich skúsenosti vedú k informácii o svetonázore, ktorý môže, ale nemusí presne vykladať skutočnosť.

Keď hovoríme o biblickom svetonázore, hovoríme o tom, čo Písmo hovorí o vesmíre, o tom, čo je skutočné, čo je pravda, čo JE. Logicky môže byť IBA jedna realita, jedna pravda alebo vysvetlenie toho, čo JE. My veríme, že Písmo predkladá toto vysvetlenie sveta. Touto pravdou sa snažíme merať alebo overovať si svoje chápanie sveta.

Je veľmi dôležité, aby zakladatelia zborov mali biblický svetonázor, aby správne vykladali okolnosti svojej služby. Toto je obzvlášť dôležité v súvislosti s duchovným bojom. Ak niekto nemá biblický svetonázor, nemusí rozoznať útoky diabla, alebo nemusí vedieť, ako reagovať na tieto útoky. V tejto lekcii budeme skúmať bežné svetonázory a to, že biblický svetonázor je základom pre pochopenie duchovného boja.

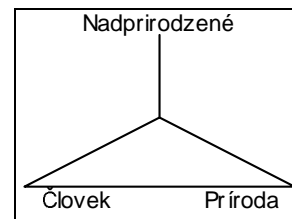
I. BEŽNÉ SVETONÁZORY

Jeden z možných spôsobov, ako sa pozeráť na svetonázor je pozrieť sa na tri prvky vesmíru: nadprirodzené, príroda a ľudstvo. Tieto tri prvky použijeme, aby sme vysvetlili tri bežné svetonázory.

Povedzme, že je niekto chorý. Ako si vysvetlíme túto vec? Závisí to od nášho svetonázoru. Keď opíšeme nasledovné svetonázory, uvidíme, ako každý vysvetľuje takúto chorobu.

A. Sekulárny svetonázor

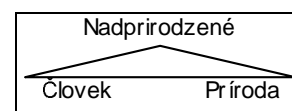
Podľa sekulárneho svetonázoru sa svet prírody a živočíšna ríša riadi „prírodnými zákonmi“, ktoré snáď určil boh stvoriteľ, ktoré však dnes fungujú bez nejakého nadprirodzeného zásahu. Existenciu nadprirodzeného sveta, vrátane Boha a nadprirodzených bytostí môžu sekulárni ľudia úplne popierať. Alebo, ak nadprirodzené existuje, sekulárni ľudia predpokladajú, že je oddelené od sveta prírody a živočíšnej ríše. Ak by tu existovalo nejaké spojenie, verí sa, že je veľmi vzdialené.

Sekulárni ľudia prijímajú predpoklad, že každý fenomén má príčinu v prírode alebo v človeku. Ten, kto je chorý, bol infikovaný baktériou, komárom alebo nejakou chorobou. Všetko je možné vedecky vysvetliť. Podľa tohto svetonázoru by mal človek v takejto situácii vyhľadať lekársku pomoc.

B. Animistický svetonázor

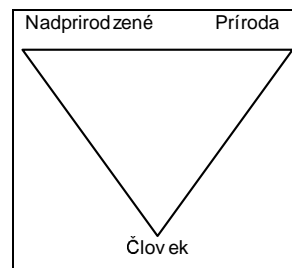
Animistický svetonázor je takmer v opozícii voči sekulárnemu svetonázoru. Podľa tohto svetonázoru má nadprirodzené veľmi blízko k prírode aj človeku. Duchovia z nadprirodzenej sféry môžu žiť v prírodných objektoch, ľudia a tieto duchovné bytosti majú moc nad vecami. Ak niekto uspokojuje týchto duchov, môže získať zásluhy, ako napríklad ochranu alebo uzdravenie. Ak je duch nahnevaný, môže spôsobiť veľké zlo.

Podľa tohto svetonázoru chorý človek nahneval duchov alebo bola na neho uvalená kľatba. Preto, aby sa uzdravil, bude musieť urobiť niečo, aby uspokojil duchov, alebo prelomil kľatbu. Liečba v tomto prípade môže dokonca odporovať poznatkom medicíny, ktorej sa v animistickom svetonázore nedôveruje.

C. Fatalistický svetonázor

Fatalistický svetonázor je založený na viere, že človek nemá žiadnu vládu nad svetom okolo neho. Príroda a nadprirodzené sily určujú beh dejín a človek žije najlepšie ako vie v tomto predurčenom osude. Jeden šintoistický spisovateľ to vyjadril veľmi dobre: *„Život je ako list plávajúci na vode. List sa môže ocitnúť v malom víre alebo môže pokojne plávať tichým potokom, môže prechádzať peregami alebo vodami veľkého zmätku a nepokoja. List nemá žiadnu kontrolu nad tým, kam pláva. Ľudia sú takto chytení do pasce svojho osudu.“*

Chorý človek v tomto prípade asi nebude robiť nič pre svoje uzdravenie. Nebude tu žiaden pokus liečiť ho alebo určiť príčinu jeho choroby.

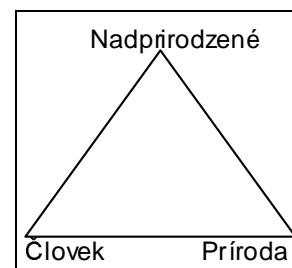
II. BIBLICKÝ SVETONÁZOR

Ako sme už povedali, Biblia učí správny svetonázor. Správny svetonázor vidí tieto tri prvky v ich skutočnej interakcii.

A. Nadprirodzené

1. Boh Stvoriteľ

Prvá kniha Mojžišova začína slovami: „Na počiatku Boh ...“ Toto je naším prirodzeným základom pre budovanie svetonázoru. Všemohúci Boh, ktorý existuje mimo čas, je večný a nezávislý. Stvoriteľ neba i zeme, nikto Mu nie je roveň a nikto Mu nemôže konkurovať, vo svojej zvrchovanosti má pod kontrolou dianie v histórii. Na rozdiel od sekulárneho svetonázoru Písmo učí, že Boh sa angažuje v ľudských dejinách. Napríklad:

- Usmerňoval dejiny Izraela, aby pripravil príchod Mesiáša
- Kristus prišiel na svet a žil medzi ľuďmi
- Kristus vstúpil na nebesá a poslal Svätého Ducha na svoju cirkev

Biblia nás uisťuje o aktívnom konaní Ducha Svätého v životoch veriacich aj prostredníctvom nich. Duch Svätý koná aj dnes. Usvedčuje svet z hriechu, učí o spravodlivosti a súde (Ján 16:8-11). On dáva veriacim nový život (Rim.8:11). Svedčí, že sme Božie deti (Rim.8:16). Svätý Duch nám prichádza na pomoc, keď sa modlíme (Rim.8:26) a učí nás (Ján 14:26, 1Ján 2:27).

Písmo neučí, že Boh a satan sú rovnaké, ale opačné sily. Podľa biblického svetonázoru Boh vždy existoval, a satan je stvorený. Satan nemá moc rovnú Bohu. Boh má satana pod kontrolou, ako to vidíme v Jóbovi v 1.kapitole. Skôr, než by satan mohol čokoľvek urobiť Jóbovi, musel dostať Božie povolenie.

2. *Stvorené duchovné bytosti*

Príbeh o stvorení pokračuje. Hoci výpočet v 1.Mojžišovej nezahŕňa stvorenie anjelov, čítame v Kolosenským 1:16, že Boh (v Kristovi) stvoril všetky veci, na nebi aj na zemi, viditeľné aj **neviditeľné**. Aj keď Nový zákon hovorí veľmi málo o anjeloch, je jasné, že konajú aj v dnešnom našom svete (Žid.13:2). Mnoho evanjelikálov verí, že Zjavenie 12:4 hovorí o tom, že keď satan padol, strhol so sebou tretinu anjelov. Títo „zlí anjeli“ sú známi aj ako démoni. Vieme, že aj démoni sú aktívni v dnešnom svete (Jak.3:15, 1Tim.4:1). Je to opäť v kontraste so sekulárnym svetonázorom, ale bližšie k animistickému svetonázoru, ktorý tiež uznáva, že existuje boj medzi Bohom a satanom. V animistickom svetonázore je víťazstvo na strane toho, koho „boh“ je silnejší. Ak dva kmene proti sebe bojujú, zvíťazí kmeň, ktorý má väčšieho boha. Naproti tomu Písmo učí, že Boh je víťaz. Zjavné protirečenie nachádzame v Jozuovi 7. Tu je v boji porazený Boží ľud. Pozorné skúmanie textu ukazuje, že to nie je preto, že by iný boh alebo duchovia porazili Boha, ale Jeho ľud trpí v dôsledku svojich hriechov. Boh nebol porazený. On iba dovolil, aby bol Izrael porazený kvôli svojej neposlušnosti.

Porozmýšľajte, ako vy rozumiete učeniu o anjeloch a démonoch. Do akej miery môžu konať vo vašej činnosti? Sú ohraničení úrovňou intelektu alebo mysle? Môžu sa zúčastniť na fyzickej činnosti? Môžeme si byť istí víťazstvom nad satanom? O týchto otázkach budeme hlbšie uvažovať v nasledovných lekciami o duchovnom boji.

B. **Príroda**

Opis stvorenia pokračuje tým, ako Boh stvoril materiálny svet. Aj tu je mnoho rozdielov v svetonázoroch alebo vnímaní materiálneho sveta. Niektorí hovoria, že na tom nezáleží – je to iba zdanie (fatalistický); niektorí hovoria o Zemi ako o „matke prírode“ a vzdávajú jej patričnú úctu (animistický); iní tvrdia, že je to niečo, čo človek musí ovládnuť a podrobiť si (sekulárny).

Biblia hovorí, že Božie stvorenie hlása Božiu slávu (Žalm 19). Nič nie je úžasnejšie, impozantnejšie a krajšie než svet sám – vysoké hory, trieštiace sa vlny, vodopády, podzemné jaskyne, zelené polia, inoväťou pokryté stromy, lúky plné kvetov, východ i západ slnka; Božie stvorenie hlása Jeho slávu! Satanovým cieľom je zničiť alebo zohaviť Božie dielo. Keď satan nemôže zničiť Boha, bude sa pokúšať zničiť to, čo oslavuje Boha. Je zaujímavé, že Boh poveril Adama, aby obrábal a strážil záhradu (1Mojž.2:15). Náš svetonázor by mal odrážať Boží zámer s Jeho stvorením – aby ho mohlo oslavovať. Oslavuje naše konanie v materiálnom svete Boha?

C. **Človek**

V opise stvorenia v 1Mojžišovej prichádzame nakoniec k stvoreniu človeka. Človek bol stvorený zo sveta prírody (z prachu), ale Boh mu tiež vdýchol dych života a stvoril človeka na Jeho obraz. Človek je teda komplexná bytosť – je materiálny aj duchovný. Toto je učenie Písma. Človek nie je iba fyzický – zmes chemických látok a buniek, ako to niektorí tvrdia (sekulárny svetonázor). Človek nie je iba duchovný, ako to tvrdia niektoré fatalistické východné svetonázory. Človek má fyzické aj duchovné telo (1Mojž.:3:7). Súčasťou veľkého tajomstva človeka je to, že má slobodnú vôľu. Boh

nenúti človeka k nejakému správaniu alebo zmýšľaniu, ani ho nenaprogramoval ako robota. V protiklade s fatalistickým svetonázorom človek nie je uväznený v nejakej „rieke“ života, ktorá sa volá osud. Človek má vôľu a možnosť voľby. Môže si vybrať, že bude milovať Boha, alebo Ho môže odmietnuť (Jozue 24:15).

III. SVETONÁZOR A ZAKLADANIE ZBOROV

Písmo ukazuje, že Boh nebojuje so satanom. Satan už je porazený (1Ján 3:8, Kol.:2:15, Žid.:2:14-15). Prostredníctvom evanjelia má cirkev hľadať zmierenie s Bohom, kým satan sa snaží oklamať človeka (Zj. 12:9), zožrať ho (1Pet. 5:8), pokúšať (1Tes.:3:5), žalovať na neho (Zj.:12:10).

Duchovný boj sa vedie vo sfére človeka. Ako hovorí apoštol Pavol v 2Kor.10:3-5 – bojuje sa o naše mysle, náš svetonázor.

“Lebo pravda chodíme v tele, ale nebojujeme podľa tela - lebo zbrane nášho bojovania nie sú telesné, ale mocné Bohu na borení pevností -, ktorí boríme úmysly a každú vysokosť, ktorá sa povyšuje proti známosti Božej a zajímame v plen každú myseľ do poslušnosti Krista ...”

Všimnite si, že Pavol dáva do súvislosti borení pevností a argumentov a a „zajímanie v plen“ každej mysle do poslušnosti Kristovej. Nakoniec uvažujte o texte v Ján 8:32: “*Poznáte pravdu a pravda vás oslobodí.*” Čím viac poznávame pravdu a konáme podľa nej, tým viac budeme víťaziť. Podrobnejšie budeme o tom hovoriť v lekcii „Dynamika duchovného boja“.

Je nesmierne dôležité, aby sme ako zakladatelia zborov rozumeli svetu tak, aký v skutočnosti je – to znamená, ako ho vysvetľuje Biblia. Zakladanie zborov je duchovný boj. Keď sa zakladajú zbory, satan bude útočiť akýmkoľvek možným spôsobom. Ak nemáme správny svetonázor, satan môže útočiť (napríklad prostredníctvom zosielania chorôb) a my to dokonca ani nerozoznáme! Správne chápanie biblického svetonázoru pomáha zakladateľom zborov správne rozlíšiť, čo sa deje v ich živote a službe.

OTÁZKY NA UVAŽOVANIE, ZHRNUTIE A APLIKÁCIU

- Keď ste boli vystavení pravdám tejto lekcie, spoznali ste niektoré praktiky vo vašom živote, ktoré sú nezlučiteľné s biblickým svetonázorom? A čo praktiky tých ľudí, ktorí žijú vo vašej cieľovej oblasti?
- Ako táto nezlučiteľnosť ovplyvňuje váš vzťah s Bohom, vašim manželským partnerom, vašimi deťmi alebo nekresťanmi?
- Keď zakladateľ zboru veľmi ochorie, znamená to, že satan na neho útočí prostredníctvom choroby? Kedy to môže byť tento prípad?

AKČNÝ PLÁN

- Stretnite sa s iným veriacim a vysvetlite mu hlavné myšlienky tejto lekcie. Povedzte mu, ako sa zmení vaše správanie na základe týchto právd, ktoré ste sa teraz naučili.
- Rozmýšľajte o svetonázore ľudí vo vašej cieľovej oblasti. V akých bodoch sa stotožňuje s biblickým svetonázorom? V čom je odlišný? Akým spôsobom toto ovplyvní vašu evanjelizačnú stratégiu? Ako a čo budete učiť nových kresťanov, aby ste ich svetonázor zjednotili s biblickým svetonázorom?

ZDROJE

- Warner, Timothy M. *Spiritual Warfare: Victory over the Powers of This Dark World. (Duchovný boj: Víťazstvo nad mocnosťami tohto temného sveta)* Good News Pub. 1991.
- *Demon Possession. (Posadnutosť démonom)* Vydal John W. Montgomery. Minneapolis, MI: Bethany House, 1976.

DUCHOVNÝ BOJ

2

LEKCIA

Dynamika duchovného boja

☞ Ciel lekcie

Cielom tejto lekcie je pomôcť zakladateľom zborov, aby porozumeli dynamike vzťahov medzi Bohom, človekom a duchovnými bytosťami v duchovnom boji a tomu, aká je pozícia a autorita veriaceho nad satanom v Kristovi.

☞ Hlavné body

- Správne chápanie vzťahu medzi Bohom, človekom a duchovnými bytosťami je základom víťazstva v duchovnom boji.
- Boj o myseľ sa vyhráva aplikovaním Božej pravdy proti klamstvu satana.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Vedieť, že zakladanie zborov je duchovný boj.
- Byť silným v Pánovi a v moci Jeho sily poznaním svojej identity v Kristovi.
- Byť schopným brániť sa démonickým útokom.

☞ Príloha

2A Induktívne biblické štúdium Efežanom 4:17- 5:21

☞ Doporučenia inštruktorom

Táto lekcia obsahuje mnoho konceptov učenia Biblie a veľa citátov vešov. Prosím, pozorne si ju preštudujte ešte pred tým, než ju budete prednášať účastníkom seminára. Vyberte hlavné body a verše, ktoré budete chcieť vyhľadať počas vášho výkladu.

V tejto lekcii je ilustrácia (obr.2.1), zobrazujúca tieto vzťahy. Možno ju počas výkladu budete chcieť použiť na plagáte alebo meotare.

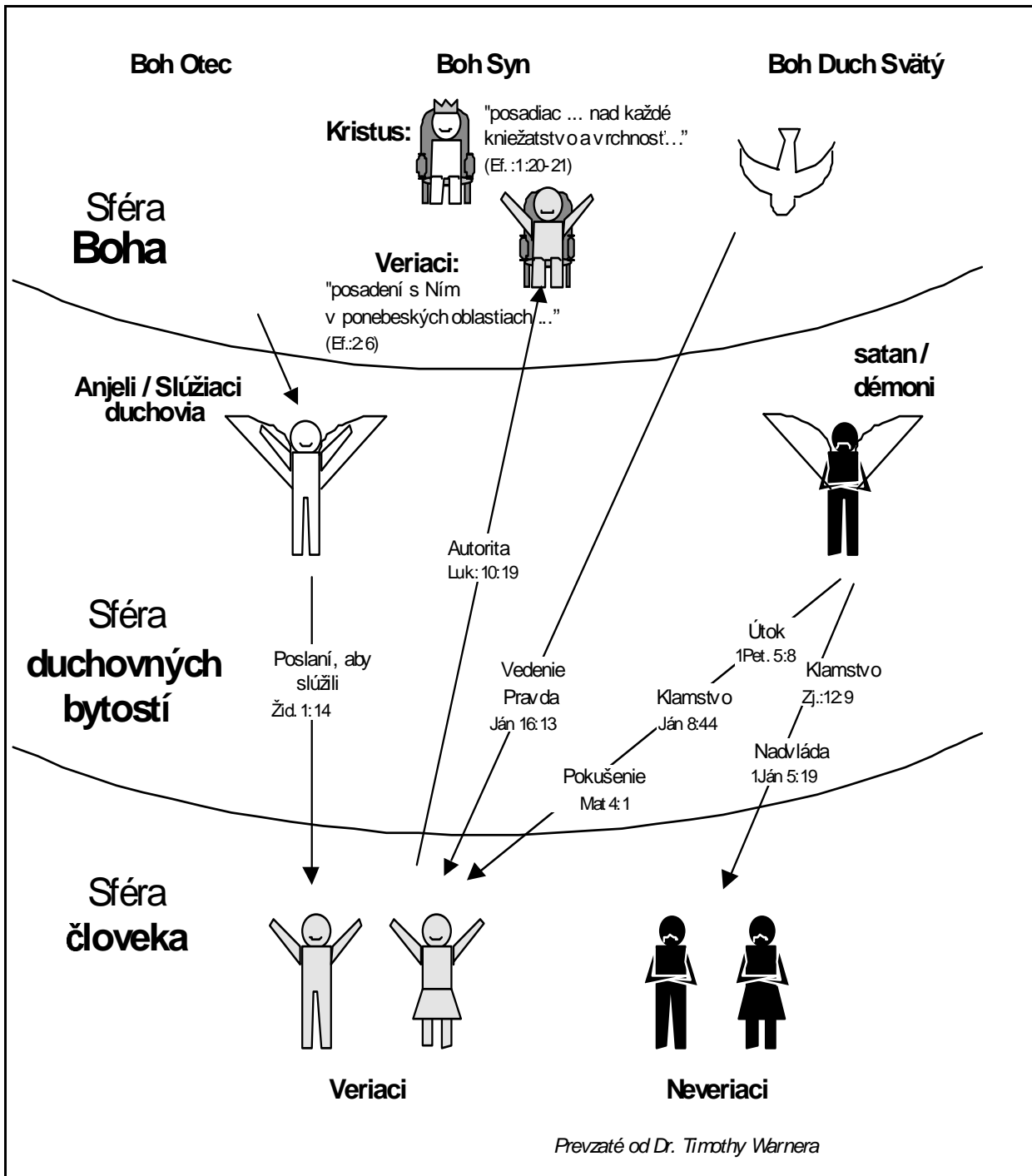
ÚVOD

Niektorí zakladatelia zborov sa v procese budovania spoločenstva veriacich niekedy cítia ako územie pod inváziou nepriateľa. Satan, „knieža tohto sveta“ (Ján 16:11), nechce, aby zakladateľ zborov otváral oči veriacim, aby sa mohli obrátiť od tmy k svetlu a našli odpustenie svojich hriechov (Sk.26:18). Prebieha skutočný duchovný boj a zakladateľ zboru, ktorý si toto neuvedomuje, sa cíti žalostne nepripravený na to, aby jednal s útokmi, ktoré prichádzajú. Nielenže musí byť osobne pripravení na duchovný boj, musí tiež vedieť, ako pomáhať veriacim a začínajúcemu zboru pevne stáť proti nepriateľovi.

Každý schopný generál, ktorý plánuje svoju taktiku boja pozná svoju stratégiu, sily a slabosti, ako aj svojho protivníka. Vie, ako jeho protivník rozmýšľa a koná. Aj zakladateľ zboru musí tiež poznať svoje sily a slabosti a musí poznať stratégiu, ktorú satan bude chcieť použiť pri svojom útoku. Aby zakladateľ zboru pochopil dynamiku duchovného boja, v ktorom sa nachádza, musí porozumieť sfére Boha, človeka a duchovných bytostí v tomto svete a tomu, aký je medzi nimi vzájomný vzťah. Musí rozumieť a veriť tomu, kým je v Kristovi a tomu, že pravda je najdôležitejšou zbraňou, ktorú má v duchovnom boji.

Obrázok 2.1 ukazuje vzájomné vzťahy medzi sférami Boha, duchovných bytostí a človeka. Táto ilustrácia vám vizuálne pomôže vysvetliť niektoré body učenia tejto lekcie.

Obr.2.1 Vzťahy v duchovnom boji: Sféra Boha, duchovných bytostí a človeka

I. SFÉRA BOHA

Boh je Veľký JA SOM, je večný, nezávisle existujúci, nestvorený Stvoriteľ všetkého a najvyšší Vládca vesmíru. Je všemohúci, vševediaci a všadeprítomný a vždy Svätý, Spravodlivý, Milosrdný, Milujúci, Pravdivý a Verný. NIKTO MU NIE JE ROVEŇ.

Boh je trojjediným Bohom, je jednota v rôznosti. Traja členovia Trojice Otec, Syn a Svätý Duch. Všetci majú rovnaké morálne atribúty Božstva. Odlišujú sa iba vo svojich úlohách, ale aj to je niekedy ťažko odlíšiť. Napríklad, je povedané, že Otec je Stvoriteľ (5Mojž.:32:6). Ale v Ján 1:3, je napísané, že všetko bolo stvorené skrze Slovo (Syna).

A. Boh Otec

V súvislosti s úlohou Boha Otca sa dôraz sústreďuje na vykúpenie. Miloval svet a poslal svojho Syna, aby bol Spasiteľom (Ján 3:16, 1Ján 4:10). Vzkriesil Ježiša z mŕtvych (Kol 2:12). On „nás vytrhnul z moci temnoty a premiestnil do kráľovstva Syna svojej lásky ...“ (Kol 1:13), On ochraňuje svoje deti mocou Jeho mena (Ján 17:11).

B. Boh Syn

Úloha Boha Syna, Ježiša Krista sa sústreďuje na Jeho vstup do času a priestoru. On je jedno so svojím Otcom (Ján 10:30), zdieľa Jeho atribúty od večnosti (Ján 1:1,2). V ňom „prebýva všetka plnosť Božstva telesne“ (Kol 2:9). On prišiel na svet, aby bol „Boh s nami“ (Mat 1:23). Ale keď prišiel na svet, prijal úlohu služobníka (Filip. 2:6,7). Vždy konal vôľu Otca (Ján 6:38). Zomrel na kríži ako obeť za naše hriechy (Rim. 8:3) a bol vzkriesený na tretí deň (1Kor.:15:4).

Vstúpil na nebesá a sedí po pravici Boha Otca, kde sa za nás prihovára (Rim.8:34). Je darcom večného života (Ján 17:3). Teraz je vo svojej sláve (Ján. 17:24), daná je Mu všetka moc (autorita) na nebi aj na zemi (Mat 28:18-20). On je „hlavou nado všetko cirkvi“ (Ef.1:22).

Čo sa týka duchovného sveta, je väčší než anjeli (Žid. 1:5-2:9). Je hlavou každého kniežatstva a vrchnosti (Kol.2:10). Jedného dňa sa pred Ním skloní každé koleno na nebi, na zemi aj pod zemou (Filip. 2:10).

C. Boh Svätý Duch

Úloha Svätého Ducha sa spomína predovšetkým vo vzťahu k veriacemu. Najčastejšie sa nazýva Duchom Svätým, ale aj Duchom pravdy (Ján 16:13), Duchom života (Rim.8:2), Duchom živého Boha (2Kor. 3:3).

On dáva nový život veriacemu (Rim. 8:11), prebýva vo veriacich (Rim. 8:9), svedčí, že sme Božími deťmi (Rim. 8:16), pomáha nám modliť sa (Rim. 8:26-27), usvedčuje svet z viny a hriechu (Ján 16:8-11). Je našim Radcom a Tešiteľom (Ján 14:16), našim Učiteľom (Ján 14:26). Žije v Božích deťoch (Rim. 8:9), svedčí o Ježišovi (Ján 15:27), vzdáva Mu slávu. Je väčší, než „svet“ (1Ján 4:4).

II. SFÉRA ČLOVEKA

Keď Boh stvoril človeka, stvoril ho na svoj obraz, ako muža a ženu; dvoch jednotlivcov, ktorí budú jedno, čím odrážajú jednotu v rôznosti Božstva (1Mojž.1:26,27). Čo sa týka duchovných bytostí, je len o „málo menší, než Boh“, ale je „korunovaný slávou a čťou“ (Ž 8:5). Bol stvorený, aby vládol nad dielom Božích rúk a všetko mu bolo položené pod nohy (Ž 8:6).

Človek si však zvolil poslúchať diablove klamstvá, zhrešil proti Bohu a padol do hriechu. Tak zhrešili všetci ľudia (Rim. 3:23), sú mŕtvi v prestúpeniach a hriechu (Ef. 2:1), bez nádeje a bez Boha na svete (Ef. 2:12), odsúdení na smrť (Ján 3:17; Rim. 6:23). Právo človeka vládnuť si uzurpoval diabol, takže človek dnes žije vo svete, ktorému vládne satan (Mat. 4:8,9).

Keď sa niekto stane veriacim v Ježiša Krista, žije naďalej vo svete, ale mu už viac nepatrí (Ján 15:19). Je zachránený Kristom z moci temnoty a premiestnený do kráľovstva Božieho Syna (Kol.1:13). Je nenávidený a prenasledovaný vo svete (Ján 16:18-21) a prenasledovaný tiež satanom a jeho démonmi (Ef. 6:11). Veriaci je súčasťou duchovného boja medzi Bohom a Jeho silami a satanom a jeho silami (2Kor.10:3-5).

III. SFÉRA DUCHOVNÝCH BYTOSTÍ

A. Anjeli / Slúžiaci duchovia

Hoci Biblia často hovorí o anjeloch, nie je tu ich žiadny systematický opis (Ž 148:2,5; Kol.1:16), sú poddaní Bohu (Žid.1:4), ale vyšší, než človek (Ž 8:5). Majú veľké poznanie, ale nie sú vševedúci (1Pet.1:12). Majú veľkú moc, ale nie sú všemohúci (Sk.12:7-11). Hoci sú obvykle neviditeľní, vtedy, keď sa zjavili, boli opísaní ako „žiariaci“ a „bieli ako sneh“ (Ezech.1:13,14; Mat.28:3). Sú Božími zvestovateľmi (Sk.7:38), ktorí dokonale uskutočňujú Božiu vôľu (Mat.6:10). Vo vzťahu k človeku sú „slúžiacimi duchmi, aby slúžili tým, ktorí sú dedičmi spasenia“ (Žid.1:14).

B. Démoni / Padlí anjeli

Hoci to nikde nie je jednoznačne uvedené, evangelikáli prijímajú fakt, že démoni sú padlí anjeli (2Pet. 2:4). Evangelikáli veria, že text v Zjavení 12:7-9 hovorí o satanovi a jeho anjeloch, ktorí boli zvrhnutí z neba na zem. Júda 1:6 hovorí o anjeloch, ktorí si neudržali svoju pozíciu authority.

V evanjeliách vidíme, že jednou z ich zbraní je sužovať ľudí rôznymi chorobami, ako slepotou, hluchotou, nemotou a epilepsiou. Satan je ich panovníkom (Mat.12:24). Sú tak zjednotení svojimi zlými cieľmi, že keď učeníci hovorili, ako vyhánali démonov, Ježiš povedal: „Videl som padnúť satana ako blesk z neba.“ (Luk.10:17,18).

C. Satan

Kto je satan? Je stvorenou bytosťou, pravdepodobne padlý anjel. Je to hriešnik, ktorého dielo prišiel zmať Ježiš (1Ján 3:8). Je nazývaný kniežaťom tohto sveta (Ján 16:11) a „boh tohto sveta“ (2Kor. 4:4). Sú mu davané rôzne prívlastky ako vrah a klamár (Ján 8:44); revúci lev, ktorý obchádza okolo a hľadá, koho by zožral (1Pet.5:8; 2Ti 4:17); ten, ktorý oklamáva národy (Zj.12:9; 20:3,10); žalobca na bratov (Zach.3:1; Zj.12:10); anjel svetla (2Kor.11:14); starý had, diabol, drak (Zj.12:7,9; 20:2); knieža démonov, Belzebub (Mat.12:24; Luk.11:15).

Čo robí satan? Zvádza celý svet (Zj.12:9). Satan má celý svet pod kontrolou (1Ján 5:19). Robí falošné znamenia a zázraky (2Tes.2:9). Chodí sem a tam po zemi a hľadá korisť (Jób 1:7; 1Pet.5:8). Vedie vojnu proti Božiemu ľudu (Zj.12:17). Má „vládu smrti“ (Žid.2:14).

Kde sú satanove hranice? Nemôže ísť ďalej, než mu dovolí Boh (Jób 1:12). Je porazený nepriateľ! (Zj.12:7-9) Aký je jeho konečný osud? Bude rozdrvený Bohom (Rim.16:20). Boh zničí satana (Žid. 2:14) a hodí ho do jazera ohňa a síry (Zj.20:10).

IV. SFÉRA BOJA

Keď sa staneme kresťanmi, sme prenesení z kráľovstva tmy do kráľovstva svetla (Kol.1:13). Hoci naďalej žijeme vo fyzickom svete, ako občania Božieho kráľovstva sme posadení s Kristom v nebesiach (Ef.2:6). Sme cudzincami v tomto svete (1Pet.2:11). Nežijeme už podľa noriem tohto sveta (2Kor.10:12). Preto svet a jeho vládca, satan, nás nenávidia (Ján 17:14) a bojujú proti nám.

V ďalšej lekcii o duchovnom boji sa pozrieme na rôzne oblasti, v ktorých satan útočí na veriaceho. Teraz sa pozrieme na prvú oblasť – myseľ.

“ Lebo pravda chodíme v tele, ale nebojujeme podľa tela - lebo zbrane nášho bojovania nie sú telesné, ale mocné Bohu na borení pevností -, ktorí boríme úmysly a každú vysokosť, ktorá sa povyšuje proti známosti Božej, a zajímame v pleni každú myseľ do poslušnosti Krista ...” (2Kor.10:3-5)

Všimnite si, že máme používať nadprirodzenú moc proti argumentom a myšlienkam. Prvou oblasťou útokov satana je myseľ.

Satan je klamár a otec lži (Ján 8:44). Jednou z jeho taktík proti veriaciim je oklamať ich, aby verili, že klamstvo je pravdou. Môže klamať o Božej prirodzenosti a Jeho slove, ako to bolo v prípade Evy (1Mojž.3:1-4; 2Kor.11:13). Ježiš sám je pravda (Ján 14:6). V Jeho modlitbe k Otcovi v Ján 17sa modlí:

„Posväť ich v pravde; Tvoje slovo je pravda (Ján 17:17). Musíme pevne stáť na pravdách Božieho slova.

Satanovo klamstvo nás často núti, aby sme verili, že nie sme svätí, zachránení z milosti, ale hriešnici, bezmocní prekonať svoju hriešnu prirodzenosť. Našou obranou proti tomuto klamstvu je pravda. Ježiš povedal: „Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ Keď nás satan pokúša, aby sme si mysleli, že nie sme ničím, že sme bezmocní, nemáme žiadnu moc, musíme odpovedať pravdou. V Kristovi máme autoritu nad satanom a jeho démonmi. Cirkev, Telo Kristovo už má konečné víťazstvo nad mocnosťami temnoty. Toto je pravda, ktorú má zakladateľ zboru žiť a učiť. V tabuľke sú verše, ktoré hovoria o tom, kým je veriaci v Kristovi. Naučte sa ich naspamäť a keď vás bude satan pokúšať, aby ste verili lži, použite proti nemu tieto pravdy.

Obr. 2.1 Kým som v Kristovi

Ako veriaci v Krista som ...

- **Nie odsúdený, ale prešiel som zo smrti do života (Ján 3:18, Rim.8:1)**
- **Nové stvorenie (2Kor.5:17)**
- **Oslobodený spod zákona hriechu a smrti (Rim.8:2)**
- **Bohom vyvolený (Ef.1:4)**
- **Bohom adoptovaný. On je mojím Otcom (Ef.1:5)**
- **Bohom prijímaný (Ef.1:6)**
- **Vykúpený, Boh mi dal hodnotu (Ef.1:7)**
- **Spoludedič s Kristom (Ef.1:11; Rim.8:17)**
- **Zapečatený Svätým Duchom (Ef.1:13)**
- **Živý duchovne (Ef.2:1-7)**
- **Prijal Božiu milosť (Ef.2:8)**
- **Jeho dielom (Ef.2:10)**
- **Kristom zachránený z moci tmy a prenesený do kráľovstva Božieho Syna (Kol.1:13)**
- **Chrámom živého Boha (2Kor.6:16)**
- **Naplnený v Ňom (Kol.2:10)**
- **Svetlom a soľou zeme (Mat.5:13,14)**
- **Podobný Jemu, keď sa vráti (1Ján 3:1,2)**

ZÁVER

Trojediný Boh je Stvoriteľ a Vládca nad všetkým, vrátane ľudstva a duchovných bytostí (anjelov, satana a démonov). Je nad všetkým svojím stvorenstvom.

Keď Boh vzkriesil Krista z mŕtvych, „... posadil Ho po svojej pravici v ponebeských oblastiach nad každé kniežatstvo a nad každú vrchnosť a moc a nad každé panstvo a nad každé meno, ktoré sa menuje nie len v tomto veku, ale i v budúcom. A všetko poddal pod jeho nohy a jeho dal za hlavu nado všetko cirkvi, ... a spolu (nás) vzkriesil a spolu posadil v ponebeských oblastiach v Kristu Ježišovi ...“ (Ef.1:20-22; 2:6).

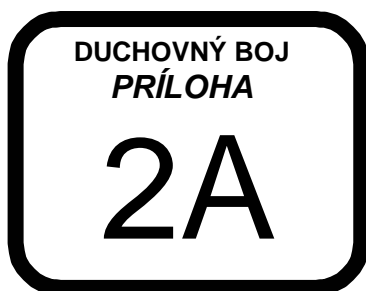
Naša identita v Kristovi je základom našej autority nad duchovnými bytosťami (satanom a jeho démonmi). Máme podiel na Božej prirodzenosti, sme svätí, ktorí občas zhršia. Musíme sa stavať na odpor v boji o naše mysle a pevne stáť až do víťazstva pravdy, ktoré nám už v Kristovi patrí. Ako zakladatelia zborov si musíme vždy pamätať, čo povedal Ježiš: „**Ja postavím svoju cirkev a brány pekla ju nepremôžu.**“

AKČNÝ PLÁN

- Venujte čas opakovaniu tejto lekcie a opäť si pozrite citované verše. Do svojho duchovného denníka si poznačte pravdy alebo myšlienky, ktoré ste sa naučili, alebo ktoré majú pre vás hlbší význam.
- Nahlas si prečítajte verše v tabuľke „Kým som v Kristovi“ a ďakujte Bohu za to, čo pre vás urobil. Naučte sa naspamäť verše hovoriace o vašej identite v Kristovi, o ktorých ste doteraz mali pochybnosti alebo strach. Keď ich budete vedieť, Svätý Duch spôsobí, aby sa stali realitou vo vašich životoch.
- Urobte si induktívne biblické štúdium Ef.4:17 – 5:21 z Prílohy 2A.

ZDROJE

- Moreau, A. Scott. *Essentials of Spiritual Warfare. (Zásady duchovného boja)* Wheaton, IL: Harold Shaw Publishers, 1997.
- Anderson, Neil T. *Victory over the Darkness. (Víťazstvo nad temnotou)* California: Regal Books, 1990.

Induktívne biblické štúdium: Efežanom 4:17 – 5:21

Toto biblické štúdium bolo vypracované pre vás. Pozorne ho preskúmajte a ukončite odpoveďami na všetky otázky, napíšte zhrnutie, ako je to určené a vyplňte všetky prázdne riadky v tabuľke. Určite napíšte aplikáciu.

I. POZOROVANIE

Študujte Efežanom 4:17-24. Vypíšte nasledovné pozorovania:

A. Opíšte, ako žijú pohania (v. 17-19)

- v.17 v márnosti svojej mysle
- v.18 zatemnení v rozume
- v.18 odcudzení Božiemu životu
- v.18 nevedomosť zapríčinená tvrdosťou srdca
- v.19 stratili citlivosť
- v.19 oddali sa zmyselnosti
- v.19 oddali sa nehanebnosti
- v.19 žiadostivo páchajú nečistotu

Stručne napíšte svojimi slovami, ako žijú pohania.

B. Opíšte, ako ste vy (Efežania) prišli k poznaniu Krista (v. 20 - 23)

- v.21 ste vyučovaní v Ňom podľa pravdy, ktorá je v Ježišovi
 - v.22 zložili ste svoje staré „ja“
 - v.23 obnovujete sa podľa postojov svojej mysle
 - v.23 obliekli ste si nového človeka, stvoreného podľa Boha v spravodlivosti a svätosti pravdy
- Stručne napíšte svojimi slovami, ako Efežania prišli k poznaniu Krista.

II. VÝKLAD

Odpovedzte na nasledovné otázky výkladu:

- Ako zmýšľanie (myseľ) ovplyvňuje konanie ľudí? (v.17, 22, 23).
- Akú úlohu má pravda v zmene konania Efežanov? (21).
- Opíšte „nového človeka“ (v.22). V čom je toto nové stvorenie podobné pôvodnému človeku? (Porovnajte s 1Mojž.1:27).

III. APLIKÁCIA

Efežanom 4:25-5:21 je Pavlova aplikácia. Napíšte zoznam vecí, ktoré on vymenoval vo svojej aplikácii. Potom napíšte, ako by ste vy tieto veci aplikovali vo svojom živote a službe.

Verš	Aplikácia
4:25	Odložte klamstvo
4:25	
4:26	
4:26	
4:27	Ako môže hnev dávať miesto diablovej?
4:28	
4:28	
4:29	
4:30	Nezarmucujte Svätého Ducha Božieho. (Čím ho zarmucujem?)
4:31	
4:32	
5:1	
5:2	
5:3	
5:4	
5:5	
5:6	
5:7	
5:8	
5:9	
5:10	
5:11	
5:12	

Aplikácia v mojom živote a službe:

DUCHOVNÝ BOJ

3

LEKCIA

Duchovné boje

ZAKLADATELIA ZBOROV POD ÚTOKOM

☞ Ciel' lekcie

Cielom tejto lekcie je pomôcť zakladateľom zborov rozlišovať útoky satana a brániť sa proti nim a byť schopnými pomáhať ľuďom, ktorí trpia pod útokmi démonov.

☞ Hlavné body

- Satan môže útočiť v oblasti fyzickej, materiálnej, mentálnej/emocionálnej alebo duchovnej.
- Schopnosť brániť sa pred satanom si vyžaduje poznanie Písma a duchovnú zrelosť.

☞ Požadované výsledky

Po preštudovaní tejto lekcie by každý účastník mal ...

- Vedieť rozlišovať, kedy je pod útokom satana.
- Byť silný v Pánovi a v moci Jeho sily.
- Začať sa učiť, ako sa brániť útokom satana a robiť kroky v ofenzívnom boji.

☞ Prílohy

- 3A Biblické štúdium: Ako Ježiš jednal s demonizovanými ľuďmi?
3B Prípadové štúdie z celého sveta

ÚVOD

Duchovný boj je realitou pre každého veriaceho v Krista. Keď niekto uverí v Krista, jeho vzťah ku všetkému sa v oblasti emocionálnej, mentálnej, duchovnej aj fyzickej dramaticky mení. Veriaci je novým stvorením v Kristovi (2Kor.5:17), je nebeským občanom (Filip.3:20), Božím dieťaťom (Ján 1:12). Pre svoj nový vzťah k Bohu sa nový veriaci stáva terčom útokov Božích nepriateľov – satana a jeho síl, ktoré sa stavajú proti Božím ľuďom, Jeho plánom a cieľom.

Táto lekcia obsahuje informácie, ktoré sú základom pre pochopenie toho, ako sa zakladatelia zborov dostávajú pod duchovné útoky, ako sa môžu brániť a ako môžu pomáhať iným, ktorí sú trápení démonickými silami. V prebiehajúcom boji medzi satanom a Božimi silami si satan vždy uvedomuje, že pri zakladaní nových zborov stráca územie vo svete, ktorý túži ovládať. Preto bude útočiť na nové zbory a nových veriacich a robiť všetko, čo môže, aby ich zničil.

Zakladatelia musia byť nie len sami pripravení na duchovný boj (v obrane aj v ofenzíve), ale musia aj učiť nových veriacich v bunkách aj zboroch o boji, ktorého sú súčasťou, či už o tom vedia, alebo nie. Bez jasného biblického chápania duchovného boja budú oveľa zraniteľnejší a satanské útoky ich môžu oslabovať alebo dokonca zničiť. Zakladatelia zborov sú zodpovední za to, aby pomáhali pripravovať Božiu armádu veriacich na duchovný boj, ktorý je pred nimi.

I. OBLASTI ÚTOKOV SATANA

Satan a zástupy démonov sú vo svete a bojujú proti Božím plánom a cieľom. Ľudia môžu prežívať útoky v oblasti mentálnej (duševnej), fyzickej alebo duchovnej. V predošlej lekcii „Dynamika duchovného boja“ sme si povedali, že prvoradou oblastou útokov je myseľ. Satan a jeho démoni môžu útočiť priamo, alebo môžu používať iných. Príkladom tohto môže byť prenasledovanie vo svete. Tento nepriamy útok zo strany satana by pre veriacich nemal byť prekvapením, keďže Pavol píše Timoteovi: „Ale aj všetkých, ktorí chcú pobožne žiť v Kristu Ježišovi, budú prenasledovať.“ (2Tim.3:12) Peter píše vo

svojej prvej epištoly veriacim, ako majú žiť pri prenasledovaní. Ježiš povedal, že svet bude nenávidieť Jeho nasledovníkov (Ján 15:18-19). Veriaci by teda nemali byť prekvapení, keď sú prenasledovaní, ale mali by si uvedomovať, že to je nepriamy útok satana.

A. Útoky vo fyzickej oblasti

1. Fyzické zdravie

Nie každá choroba je výsledkom útoku satana. V evanjeliách však vidíme, že boli prípady, kedy to bola pravda (Mat.9:32-33; Luk.13:16; Mar.5:1-13). Vid' Príloha 3A „Ako Ježiš jednal s demonizovanými ľuďmi?“

2. Telesné túžby ako jedlo a sex

Boh stvoril ľudí s telesnými potrebami a túžbami. Keď sú tieto túžby správne napĺňané, sú dobré. Avšak satan rád berie to, čo je dobré a pokúša človeka, aby to používal spôsobom, ktorý je škodlivý. Pri pokúšaní Adama a Evy satan použil niečo, čo bolo lákavé pre oči (jedlo) a priviedlo ich k hriechu. Hriech nebol v tom, že chceli alebo potrebovali jedlo, ale v tom, že zneužili jedlo – v tomto prípade jedlo, ktoré bolo Bohom zakázané (1Mojž.3:1-6). Podobne, keď sa Ježiš postil štyridsať dní a nocí, satan Ho pokúšal, aby zmiernil svoj hlad tým, že použije svoju nadprirodzenú moc nezávisle na Jeho Otcovi (Mat.4:2-4).

Satan pokúša ľudí, aby zneužívali to, čo Boh stvoril ako dobré. Ján hovorí, že súčasťou sveta (ktorý je pod kontrolou satana) je „žiadost' očí“ (1Ján 2:15-16). Mnoho príbehov z celého sveta hovorí o kresťanských vodcoch, ktorí padli do sexuálneho hriechu. Zakladatelia zborov sú v „prvej línii“ služby a ako takí sa musia strážiť proti pokušeniam diabla, ktoré im určite bude ponúkať.

B. Útoky v materiálnej oblasti

Ďalšou oblasťou, v ktorej satan útočí je vytváranie nezdravej túžby po dobrých veciach, ktoré nám Boh dal. Satan pokúšal Ježiša v tejto oblasti tak, že Mu ponúkal všetky kráľovstvá sveta s ich nádherou, keď sa mu bude klaňať (Mat 4:8).

Toto úzko súvisí s túžbou po moci. V 1Mojž.1:28-29, povedal Boh Adamovi a Eve, že budú vládnuť nad všetkými živými tvormi. Ale výsledkom ich hriechu bolo, že muž chce ovládať ženu (1Mojž.3:15). Takto sa začal boj o moc nad inými ľuďmi.

Zakladatelia zborov musia byť opatrní, aby nezdravá túžba po postavení a moci neodviedla ich zrak od Ježiša.

C. Útoky v duševnej/emocionálnej oblasti

Pokúšenia byť znechutený alebo zúfalý môžu byť priamymi útokmi nepriateľa. Vid' Mar.5:1-10 a Luk.9:37-42.

D. Útoky v duchovnej oblasti

V súčasnosti narastá záujem o okultizmus. Mnoho ľudí vyhľadáva špiritistov, médiá, psychických uzdravovateľov, ľudí, ktorí „predpovedajú budúcnosť“, duchovných poradcov a sprievodcov, horoskopy a pod. Prostredníctvom týchto okultných praktík môže satan získavať priestor v živote ľudí.

Zakladatelia zborov sa musia pozorne vyhýbať týmto okultným praktikám a musia učiť iných vo svojich bunkách a zboroch, aké nebezpečenstvá súvisia s týmito praktikami. Je veľmi bežné, že noví kresťania nerozumejú plne tomuto typu okultných praktík. Môžu navštevovať veštice, liečiteľov alebo niekoho, kto sa zaoberal okultnými aktivitami pred tým, než sa stal kresťanom a nevšimnú si nebezpečenstvo, ktoré tu číha.

II. AKO ZISTIŤ, ČI PROBLÉM MÁ PRIRODZENÚ PRÍČINU ALEBO JE TO ÚTOK SATANA

Nie je vždy jednoduché zistiť zdroj problémov. Nie je neobvyklé, keď počujeme kresťanského pracovníka rozprávať napríklad takýto príbeh:

“Bol som sám vo svojej izbe a pokojne som spal. Náhle som sa zobudil bez zjavného dôvodu. V izbe bola deprimujúca tma, srdce mi prudko bilo, lapal som po vzduchu a celý som sa spotil. Vnímal som, že to bol diablov útok, sadol som si na posteľ, zapol lampu a nahlas som začal vyznávať Ježiša Krista ako PÁNA a prosiť o Jeho ochranu pred všetkými zlými duchmi, ktorí by mi chceli ublížiť. Keď som sa modlil, tá úzkosť odišla a ja som si ľahol a spokojne zaspal.”

Človek, ktorý zdieľal tento príbeh si myslel, že na neho zaútočil satan a okamžite išiel do protiútoku. Keď si myslíte, že ste pod satanovým útokom, uvažujte o nasledovných biblických princípoch:

- Skúmajte duchov, aby ste videli, či sú od Boha (1Ján 4:1-3).
- Hľadajte pomoc niekoho v Tele, o kom viete, že má dar rozlišovania duchov (1Kor.12:10).
- Skúšky môžu byť od Pána, aby nás viedli k zrelosti a plnosti (Jak.1:2-4).
- Pokušenia sú od diabla; keď dovoľíme, aby nás ovládali naše zlé túžby, výsledkom je hriech (Jak. 1:13-14).
- Satanove útoky nás vedú k hriechu, ale Boh to obracia na dobré (1Mojž.50:19-20).
- Satan posiela situácie do našich životov, ktoré Boh použije, aby nám ukázal svoju moc v našich slabostiach (2Kor.12:7-9).

III. AKO SA BRÁNIŤ PROTI ÚTOKOM SATANA

A. Každú myšlienku podrobujeme v poslušnosť Kristovu (2Kor.10:3-5)

Učenie sa naspamäť a meditácia nad Písmom nám umožňuje hodnotiť myšlienky, ktoré prichádzajú do našich myslí a odmietajú tie, ktoré sú proti pravdám Písma. Učenie sa naspamäť nám tiež pomáha nacvičovať si modely myslenia, takže sa stávame disciplinovanými a schopnými viac myslieť a konať ako Kristus.

B. Obnovte svoju myseľ (Rim.12:1-2)

Proste Boha, aby preskúmal vašu myseľ a zjavil vám čokoľvek, čo je zlé alebo nečisté. Vyznajte to Pánovi a odvráťte sa od toho (Ž 139:23-24). Rozmýšľajte o veciach, ktoré sú pravdivé, čestné, spravodlivé, mravne čisté, lúbezné, dobropovestné, ctnostné a chvályhodné (Filip.4:8).

Dávajte si pozor na záplavu sexuálnych klamstiev a pokušení, ktoré by naplnili vašu myseľ bezbožnými myšlienkami. „Satan nemá žiadnu moc nad vami okrem tej, ktorú mu dávate vtedy, keď nepodrobujete svoju myseľ a takto oklamaní uveríte klamstvám.“(N. Anderson: Víťazstvo nad temnotou. s. 169,170).

C. Oblečte si celú výzbroj Božiu (Ef. 6:10-18)

Vyznávajte svoje spasenie z viery v Krista, vašu spravodlivosť pred Bohom skrze Kristovu krv a pokoj, ktorý máte s Bohom, pretože ste Božie dieťa. Chváľte Otca za Jeho víťazstvo nad zlým a za skutočnosť, že skrze Krista máte víťazstvo nad diablom.

Útočná zbraň, ktorú má veriaci je Božie slovo – „meč Ducha“ (Ef.6:17). Veriaci sú napomínaní skrze Písmo, aby stáli pevne v pravde Božieho slova (Ján 8:32, 1Pet.5:9).

D. Vyznávajte víťazstvo skrze krv Baránka (Zj.12:11)

Jediným základom pre víťazstvo nad telom, svetom a satanom je vyliata krv Ježiša Krista na kríži. Jeho obeť zlomila moc satanovu a umožnila človeku vstúpiť do spoločenstva s Bohom. Je dôležité, aby si veriaci uvedomovali, že nemôžu premôcť satana vlastnými silami, ale jedine skrze vyliatu krv Ježiša Krista.

E. Nenechajte hriech vládnuť vo vás (Rim.6:12)

Veriaci sú napomínaní, aby sa fyzicky vyhýbali situáciám, ktoré môžu viesť k tomu, že sa poddajú hriechu (2Tim.2:22) Veriaci by sa tiež mali „vyhýbať každému druhu zla“ (1Tes.5:22; Ef. 5:3).

IV. AKO POMÁHAŤ ĽUĎOM, KTORÍ SÚ POD DÉMONICKÝM VPLYVOM

V Novom zákone aj z príkladov z celého sveta vidíme ľudí, ktorí sú posadnutí démonom. Posadnutosť démonom je realita sveta, v ktorom žijeme.

Z Písma je rovnako jasné, že aj veriaci sa môžu otvoriť démonickému útlaku alebo démonickému vplyvu. Text Efežanom 4:27 hovorí, aby veriaci nedávali miesto satanovi vo svojich životoch. Prvý list Petra 5:8 bol napísaný kresťanom a hovorí nám, že máme nepriateľa, ktorý obchádza okolo a hľadá, koho by zožral. V Druhom liste Korinťanom 2:10-11 Pavol hovorí, že satan robí proti nám úklady, aby sme padli do jeho pasce a tak aby mohol získať právo trápiť nás skrze jeho démonov.

Každý kresťan by mal vedieť, ako sa má chrániť pred útokmi satana, keďže Boh nám v Písme jasne ukazuje, ako máme žiť a nosiť Jeho výzbroj na obranu. Neveriaci, samozrejme, nerozumejú tomu, ako sa môžu brániť a nemajú moc Ducha Svätého vo svojich životoch, ktorá by im k tomu dávala silu. Existujú nanešťastie aj veriaci, ktorí z rôznych dôvodov otvárajú svoje životy démonickému vplyvu.

Základom práce s ľuďmi, ktorí trpia pod útlakom démona alebo posadnutosťou je preto stretnutie s **pravdou**, nie stretnutie s **mocou**. Niektorí kresťania nesprávne veria tomu, že keďže Boh je mocnejší než satan, tak v Ježišovom mene môžu odstrániť všetky démonické vplyvy v živote toho, kto tým trpí. Boh je všemohúci, a satan nie je, ale Boh dal človeku slobodnú vôľu, aby si vybral, či chce alebo nechce dovoliť „kniežaťu tohto sveta“ (Ján 16:11), aby malo vplyv v jeho živote. Boh nám dal všetko potrebné pre to, aby sme sa mohli brániť úkladom diavla, ale my si stále môžeme nevnímať tieto veci a umožniť tak satanovi, aby mal určitý vplyv v našich životoch. Ak si veriaci uvedomuje pravdu svojej identity v Kristovi, dáva mu to schopnosť odmietnuť hriechne aktivity, ktoré dávajú satanovi právo trápiť ho.

V nasledujúcich bodoch uvádzame pravidlá, podľa ktorých môžeme slúžiť ľuďom, ktorí trpia nejakým druhom démonického vplyvu.

A. Modlite sa hľadajte múdrosť Ducha Svätého

Ak jednáme s démonickým vplyvom, vyžaduje si to veľkú duchovnú múdrosť a závislosť na Duchu Svätom. Satan je mocný nepriateľ a vstúpiť do konfrontácie s ním a jeho silami by sme nemali brať na ľahkú váhu. Nikdy nemôžeme dosť zdôrazňovať potrebu sprevádzania a vedenia Ducha Svätého, keďže neexistuje „zaklínadlo“, podľa ktorého by sme mohli pracovať s ľuďmi trpiacimi pod vplyvom démonov. Každý človek je jedinečný, každá situácia je odlišná, a hoci existujú určité všeobecné princípy, každá situácia si vyžaduje závislosť na múdrosti Ducha Svätého. Pred akýmkoľvek druhom služby ľuďom trpiacim démonickým vplyvom by sme mali tráviť veľa času na modlitbách.

B. Spolupracujte s ďalšími

Tento druh služby by sa mal vždy konať s aspoň jedným alebo viacerými zrelými kresťanmi. Ak to je možné, spolupracujte s ľuďmi, ktorí majú dar rozlišovania duchov a ktorí už majú skúsenosti s démonickými vplyvmi alebo posadnutosťou. Modlite sa spolu v skupine (a postite sa, ak je potrebné), keď slúžite trpiacej osobe. Ak je to len možné, zakladatelia zborov ani iní kresťania by nikdy túto službu nemali vykonávať osamotene.

C. Určte príčinu

Niekedy sa démonický vplyv prejaví neočakávane na verejných miestach, ako sú bohoslužby, biblické hodiny, stretnutie bunkovej skupinky alebo na inom mieste. V týchto prípadoch kresťanskí vodcovia, ktorí sú prítomní, nemajú inú možnosť, iba okamžite jednať a spoliehať sa na moc a prítomnosť Ducha Svätého, ktorý ich bude viesť.

Častejšie sa však démonický vplyv prejavuje v živote osoby takým spôsobom, že tento problém vnímajú oni sami aj ľudia okolo nich. V takýchto prípadoch je potrebné pripraviť stretnutie tejto osoby s ľuďmi v zbere, ktorí sú schopní pomôcť pri vyslobodení tejto osoby spod démonického vplyvu. Cieľom takéhoto stretnutia je snaha porozumieť tomu, čo sa stalo v živote tejto osoby, čo mohlo dať satanovi právo trápiť ju. Je taktiež potrebné určiť, či problém je démonického pôvodu, alebo či existujú nejaké iné prirodzené príčiny.

Existuje mnoho spôsobov, ktorými sa ľudia môžu otvoriť satanovi a dať mu príležitosť, aby ich mohol trápiť. Niektorými z najčastejších možností sú:

- Okultné aktivity: modlárstvo, praktiky východných náboženstiev (napr. transcendentálna meditácia), špiritizmus, tajné „krvné zmluvy“, členstvo v sektách, astrológia, veštenie, niektoré druhy hypnózy, niektoré praktiky liečiteľov, zážitky a skúsenosti „mimo tela“ a pod.
- Čarodejníctvo a satanizmus: zariekanie, čarovanie, satanské rituály, zasväcovanie detí satanovi, rituálne zneužívanie, mágia (biela a čierna).
- Zámerný, pretrvávajúci a nevyznášaný hriech: drogy, závislosti, hnev, sexuálne hriechy, nenávisť, neodpušťaajúci duch a pod.

Je životne dôležité, aby ľudia, ktorí trpia boli úplne úprimní voči veriacim, ktorí im chcú pomôcť. Sú v súčasnosti alebo v minulosti boli zapletení do okultizmu? Čo ich rodičia alebo príbuzní? Ak sú veriaci, majú nejaký „skrývaný“ hriech vo svojom živote, ktorý nechcú vyznať? Ako to len je možné, definujte všetko, čo mohlo prispieť k démonickým prejavom v ich živote.

D. Vysporiadanie sa s hriechom

Či trpiaci človek je alebo nie je veriaci, musí sám chcieť byť vyslobodený z démonického vplyvu. Na základe toho, čo je známe o predošliých alebo súčasných okultných aktivitách, nevyznášaných hriechoch, atď., musí z nich činiť pokánie, ako aj z každej činnosti, ktorá mohla „dať miesto“ satanovi v jeho živote.

Je dôležité vedieť, že tento človek nemusí byť kresťanom, aby mohol byť oslobodený od démonických síl v jeho živote. Avšak bez ochrany a postavenia, ktoré má veriaci v Kristovi nad satanom, je tento človek otvorený znovu obnoviť démonické činnosti vo svojom živote, niekedy dokonca v ešte väčšej intenzite (Mat. 12:43-45). Keď sa riešia záležitosti hriechu, je potrebné jasne zvestovať evanjelium a dať tomuto človeku príležitosť prijať Ježiša ako Spasiteľa.

Bez ohľadu na duchovný stav tohto človeka musí jasne rozumieť, že ak sa opäť vráti k okultnej činnosti alebo vedomému hriechu, otvára svoj život znovu satanovmu démonickému vplyvu.

E. Oslobodenie

V tomto bode by sa veriaci, ktorí pomáhajú konkrétnej osobe mali modliť a prosiť Ducha Svätého, aby im ukázal, ako chce On jednať s démonickou činnosťou v jej živote. Môže to byť jednoducho vyhánanie démona (démonov) v mene a v autorite Ježiša Krista. Inokedy sú zas potrebné modlitby s pôstom, aby mohol byť prelomený duchovný odpor démonických síl. Niekedy, keď je trpiaca osoba kresťanom, Duch Svätý ju bude viesť k tomu, aby si uvedomila svoje postavenie v Kristovi, činila pokánie z hriechov, ktoré viedli k démonickým útokom a sama odhalila satana.

Všimnite si, že v procese oslobodzovania niekoho spod útlaku démona je najlepšie nekomunikovať priamo s démonom. Text Ján 8:44 nám hovorí, že diabol je klamár a otec lži a nie je dôvod očakávať, že by démoni hovorili čokoľvek viac, než iba polopravdy. Mnohí kresťania v službe posadnutým ľuďom zistili, že rozprávať s démonom a žiadať ho, aby sa prejavil, vedie k nedôstojným situáciám, fyzickej agresivite, násiliu a veľmi predlžuje a komplikuje proces oslobodzovania spod démona.

Rovnako ani neexistuje „zaklínacia formula“ pre vyslobodenie niekoho spod démonického vplyvu a taktiež nie sú žiadne zaručené výsledky príhovorných modlitieb a služby oslobodzovania. Niekedy je trpiaca osoba úplne oslobodená od celého démonického vplyvu. Inokedy je len malé alebo žiadne vyslobodenie. Niekedy Duch Svätý chce, aby sa jednotlivé problematické oblasti života trpiacej osoby riešili jedna po druhej počas určitého časového obdobia. Niekedy je potrebných viac modlitieb a pôstu. Vo všetkých prípadoch by sa veriaci mali modliť a prosiť o nepretržité vedenie a usmerňovanie Svätého Ducha.

F. Následná práca

Ak to je možné, mal by byť určený nejaký zrelý kresťan ako poradca tejto osoby, aby mohol odpovedať na otázky, ktoré by mohla mať, a aby na ňu mohol „dozerať“ počas niekoľkých mesiacov. V prípadoch, kedy sa neuskutočnilo úplné vyslobodenie, poradca môže pokračovať v spolupráci s touto osobou pri hľadaní oblastí v jej živote, kde by ešte mohli byť nevyznané hriechy, okultné praktiky a pod. Hoci démonické prejavy môžu na čas ustať po modlitbách a vyhánaní démona, pokiaľ sa neriešili všetky oblasti, v ktorých mal satan priestor konať, skôr alebo neskôr môže démonický útlak pokračovať.

Ak osoba prijala Pána Ježiša ako svojho Spasiteľa počas procesu vyslobodzovania, poradca môže tiež pomáhať viesť tohto mladého kresťana k učeníctvu a pripomínať mu jeho novú identitu v Kristovi. Ak by sa objavili iné znaky démonickej aktivity, proces vyslobodzovania je potrebné zopakovať a hľadať ďalšie „územie“, na ktorom tento človek umožnil satanovi konať. Úplné vyslobodenie sa získava vtedy, keď sú všetky pevnosti zborené, keď človek rozumie, kým je v Kristovi a kedy Kristovi bola zverená úplná kontrola nad všetkými oblasťami jeho života.

AKČNÝ PLÁN

- Zažili ste vo svojom živote a službe zakladateľov zborov čokoľvek, o čom si myslíte, že mohlo byť priamym útokom diabla? Ak áno, napíšte podľa tohto štúdia, čo môžete robiť, aby ste sa postavili proti týmto útokom. Hovorte o tom so zrelým kresťanom, ktorý sa s vami bude modliť.
- Čítajte prípadové štúdie v Prílohe 3B.

ZDROJE

- Anderson, Neil T. *The Bondage Breaker. (Vyslobodenie z pút)* Eugene, Oregon: Harvest House Publishers, 1990,1993.
- Anderson, Neil T. *Victory over the Darkness. (Víťazstvo nad temnotou)* California: Regal Books, 1990.
- Arnold, Clinton. *Power and Magic. (Moc a mágia)* Grand Rapids, MI: Baker Books, 1989,1992.
- Moreau, A. Scott. *Essentials of Spiritual Warfare.(Zásady duchovného boja)* Wheaton, IL: Harold Shaw Publishers, 1997.
- Moody Bible Institute. *Demon Experiences in Many Lands; A Compilation. (Skúsenosti s démonmi vo viacerých krajinách)* Chicago, IL: 1960.

**DUCHOVNÝ BOJ
PRÍLOHA**
3A

Biblické štúdium

AKO JEŽIŠ JEDNAL S DÉMONIZOVANÝMI ĽUĎMI?

V nasledujúcej tabuľke sú miesta v evanjeliách, ktoré opisujú situácie, kedy Ježiš jednal s démonizovanými ľuďmi. Doplňte tabuľku a dolu napíšte, ako tieto pravdy budete aplikovať vo svojom živote a službe. Časť úlohy sme už pre vás vyriešili:

Evanjelium	Miesto & Démonizovaná osoba	Ako Ježiš reagoval?	Aké boli výsledky?	Výklad:
Mat.4:24-25	“...chýr po celej Sýrii, a vodili a nosili k nemu ... posadlých démonami ...“	Uzdravil ich.	Veľké zástupy Ho nasledovali.	
Mar.1:21-28	Kafarnaum, sobotný deň. Človek v synagoge: „Čo máme s tebou, Ježišu Nazarénsky? Prišiel si nás zatratit! Znáš ťa, kto si, ten Svätý Boží!“	Prikázal démonovi: „Mlč a vyjdi z neho!“	Nečistý duch s ním zalomcoval a vyšiel z neho.	Ježiš prikazuje zlým duchom, poslúchajú Ho. Poznajú Ježiša ako Boha a to, že má moc zničiť ich. Keď On hovorí, démoni poslúchajú. Keď Jeho deti hovoria v Jeho autorite, démoni tiež poslúchajú.
Mar.1:32-39 (Luk.4:40 – 41)	Podobne, ako vyššie. Večer, v dome Šimona a Ondreja. Ľudia privádzajú posadnutých k Ježišovi.	Vyhnať mnohých démonov, ale nedovolil im prehovoriť, lebo Ho poznali.		Ježiš nedovolil, aby Ho ľudia nasledovali ako Mesiáša, pokiaľ Ho najprv neprijali ako Spasiteľa.
Mar.3:15; 6:7 (Mat.10:2-4) (Luk.6:14-16)		Ježiš povolal 12 apoštolov; dal im moc vyháňať démonov.		
Mat.8:16-17		Vyhnať duchov slovom.		
Mat.8:28-34	Dvaja posadnutí muži z hrobov, kričali na Ježiša: „Čo máme s tebou, Ježišu, Synu Boží? Prišiel si sem pred časom nás trápiť?“			Ježiš bude súdiť démonov. Budú uvrhnutí do pekla.
	Prosili Ježiša: „Jestli nás vyháňaš, dovoľ nám odísť do toho stáda sviň!“	Povedal: „Chodte!“	Démoni vošli do sviň. Celé mesto prišlo za Ježišom; prosili Ho, aby odišiel z ich kraja.	

Evanjelium	Miesto & Démonizovaná osoba	Ako Ježiš reagoval?	Aké boli výsledky?	Výklad:
Mar.5:1-17	Démonom posadnutý muž, polámal reťaze aj putá. Nikto ho nevládal skrotiť. Kričal a bil sa kameňmi.			
	Démoni prosia Ježiša, aby ich netrúpil.	“Vyjdi z tohto človeka, nečistý duch!”		
	“Legión, lebo nás je mnoho.”	„Aké je tvoje meno?”		
	Prosili Ho, aby ich poslal do sviň.	Prikázal im vojsť do sviň.	Svine vošli do jazera a utopili sa.	
	Muž prosil Ježiša, aby mohol ísť s Ním.	“Chod' k svojej rodine a povedz, čo Boh urobil pre teba a ako sa nad tebou zmiloval.”		
Luk.8:26-37	Dlhý čas nenosil šaty a nebýval v dome.		Po vyhnaní démona sa muž obliekol a mal jasnú myseľ.	
	Prosili ho, aby im neprikázal ísť do priepasti.			Démoni vedia, že Ježiš má moc poslať ich do priepasti.
Mat.12:22-28	Nemý a slepý.	Ježiš ho uzdravil, takže mohol vidieť a hovoriť.	Udivení ľudia. “Je toto Syn Dávidov?” Farizeji: Robí to mocou Belzebuba. Ježišovo vyučovanie: Mat.12:25-29 Mar.3:23-30 Luk.11:14-26	
Mat.15:21-28	Ježiš v kraji Týra a Sidona. Kanánska žena: “Pane, Synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Moja dcéra sa strašne trápi posadlá démonom.”	“Ja som poslaný k strateným ovciam Izraela.”		
Mk 7:24-30	Pane, pomôž mi.	“Nie je správne vziať chlieb deťom a hodiť šteňatám.”		

Aplikácia v mojom živote a službe.

DUCHOVNÝ BOJ
PRÍLOHA

3B

Prípadové štúdie z celého sveta

Nasledujúce prípadové štúdie ukazujú, ako niektorí misionári jednali s démonmi počas svojej služby. Okrem mien v štúdiu jeden, všetky mená boli zmenené. Tieto zaznamenané situácie vám môžu pomôcť reagovať, keď sa stretnete s podobnými prípadmi vo svojej službe pri budovaní Cirkvi.

I. PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA JEDEN: DICK HILLIS SPOMÍNA NASLEDOVNÝ PRÍBEH Z ČÍNY

Mladý vojak ku mne priniesol svoju manželku, aby som z nej vyhnal démona. Povedal: „Moja žena je na dvore a je posadnutá démonom. Dvakrát jej démon prikázal, aby sa zabila; prvý raz, aby sa obesila a druhý raz, aby skočila do vodnej nádrže. Vždy ho poslúchla, ale mohol som ju zachrániť.“

Začali sme sa spolu modliť, aby žena bola zachránená. Vyznal som, že sa modlím s pochybnosťami a uvažoval som, či by som nepotreboval nejaký zvláštny dar uzdravovania. Keď sme sa modlili, posadnutá žena použila slová našich modlitieb a urobila z nich posmešnú veršovačku. Začala vrieskať a kričať a robiť si žarty z toho, čo sme robili. Naše modlitby nemali, podľa všetkého, žiadny účinok.

Toto pokračovalo tri dni. Povedali sme vojakovi, aby zničil všetky modly v jeho dome, čo aj urobil. Ale démon stále neodišiel. Potom Boh povedal mojej manželke, aby sme vyznávali naše postavenie v Kristovi a prikázali démonovi, aby odišiel. Keď sme toto urobili, žena bola okamžite vyslobodená.

Záver Dicka Hillisa: „Ďalej sme sa naučili, že nikdy nestačí modliť sa a spievať, hoci verím, že satan nenávidí modlitbu aj pieseň. Diablove sa musíme postaviť na odpor a prikázať mu, aby odišiel.“ (prevzaté z Skúsenosti s démonmi vo viacerých krajinách, s.37-39)

II. PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA DVA: MANŽELIA - MISIONÁRI ROZPRÁVAJÚ PRÍBEH Z KRAJINY STREDO-VÝCHODNEJ ÁZIE

Fatima, matka štyroch detí, pochádza z problematickej rodiny. Zdá sa, že väčšina problémov má korene v démonických aktivitách.

V pätnástich rokoch sa vydala za Hysena, muža, ktorého otec bol duševne chorý. Po niekoľkých rokoch manželstva aj on ochorel na duševnú chorobu. V pokoji ho mohli udržať iba za podpory liekov. Hoci bol stále moslimom, dožadoval sa modlitieb v mene Ježiša za vyslobodenie z prekliatia, ktoré na neho uvalila jeho rodina.

Svokra Fatimy prekliala Fatimu, „aby zomrela predčasne“. Teraz, v 39-tich rokoch, Fatima zomierala na rakovinu. Misionári hovoria: „Keď sme ju prišli navštíviť, povedala, že mala celý deň neznesiteľné bolesti. Keď boli bolesti najsilnejšie, videla svoju už mŕtvu svokru, oblečenú ako čarodejnicu s palicou v ruke.“ Hoci už bola kresťankou, bola vystrašená. Misionári sa rozhodli vziať autoritu v mene Ježiša a povedali Fatime, aby sa aj ona rovnako modlila. Duchovne napredovala, ale fyzická bolesť neprestávala.

Napriek modlitbám Fatima zomrela. Pohreb zariaďoval Hysenov brat, ktorý sa zaoberal okultnými praktikami (veštenie, magické kúzla a pod.) Priviedol moslimského kňaza, ktorý sa zapodieval mágiou, aby viedol pohrebné rituály.

Týždeň po pohrebe išla misionárova manželka spolu s inými ženami ku hrobu. Potom bola pozvaná na obed do rodiny. Staršia dcéra Fatimy, ktorá bola veriaca, ju prosila o modlitby, pretože videla niektorých príbuzných, ako dávajú do jedla Fatiminej rodiny hlinu z hrobu. Podľa tradície toto vedie k tej istej kliatbe, akou trpela Fatima a ktorá teraz mala byť aj na jej rodine.

Keby ste boli misionármi v tejto štúdiu, ako by ste pomáhali tejto rodine riešiť jej problém?

III. PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA TRI: MANŽELIA-MISIONÁRI ROZPRÁVAJÚ PRÍBEH Z RUMUNSKA

Manželia okolo tridsiatky rozprávali misionárom, ako boli daní do kliatby. Keď sa zosobášili, sestra manželky (venovala sa bielej mágii) ušila z papiera slipy a dala ich medzi ich oblečenie. Uvalila na nich kliatbu, aby nikdy nemohli mať deti. Hoci vtedy zničili celý papier, stále nemali deti. Teraz, po rokoch hľadali pomoc. Povedali, že nikdy nemohli mať normálne vzťahy, pretože vždy, keď sa o to snažili, počuli posmešné hlasy, že sa im to nepodarí.

Misionári s nimi čítali verše, ktoré hovorili, že môžu byť vyslobodení spod kliatby mocou Pána Ježiša. Prehlasujúc svoju autoritu v Kristovi odmietli dielo a moc satana v ich životoch a prosili Boha o vyslobodenie. Keď sa potom rozprávali s misionármi, povedali, že vyznávali túto autoritu a už viac nepočuli hlasy. Ich manželstvo sa upevnilo. Mysleli si, že žena otehotnela, čo sa však nepotvrdilo.

Keby ste boli misionármi v tomto príbehu, robili by ste niečo inak? Ako by ste reagovali, keby vám títo manželia povedali, že stále nemôžu mať deti?

IV. PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA ŠTYRI: MLADÝ MISIONÁR V AFRIKE OPISUJE SVOJU SKÚSENOŠŤ V DUCHOVNOM BOJI:

V roku 1986 som išiel na krátkodobú misiu do Senegalu v západnej Afrike. Už moja druhá noc v tejto krajine mi stačila na to, aby som pochopil, že naozaj stojíme v boji proti mocnostiam temnoty.

Mal som bývať u misionárov, ktorí bývali v Ouakame, dedine známej duchovnou temnotou. Deň po mojom príchode sme mali ranné bohoslužby v inom meste a tu sme sa rozhodli, že večer toho istého dňa budeme mať vôbec prvé bohoslužby v Ouakame. Bol to požehnaný čas a po bohoslužbách sme sa rozprávali ešte dlho do noci. Zvyšok rodiny išiel potom hore spať a ja som sa pripravil na spánok dolu.

Prehadzoval som sa v posteli až do tretej rána, no potom som konečne tvrdo zaspal. Bolo horúco a vlhko a pri posteli som mal zapnutý ventilátor. Po krátkom čase mi začalo byť strašne zima. Keď som však chcel vstať, že vypnem ventilátor, nemohol som sa ani pohnúť. Moja myseľ bola bdelá, ale telo bolo celkom ochromené. Pokúsil som sa zakričať o pomoc, ale môj jazyk sa ani nepohol.

Keďže to bolo počas muslimského pôstu ramadánu, všade okolo bol hluk. Čarodejnícki doktori uvaľovali kliatby a šamani sa modlili k zlým duchom. Dozvedeli sme sa, že dom, v ktorom sme bývali, navštívil takýto „doktor“, ktorý ho dal pod kliatbu, aby prinútil misionárov opustiť dedinu.

Počul som kroky niekoho, kto prichádzal dolu schodmi, ale nikto sa neukázal. Uvidel som tieň, ktorý prichádzal ku mne z opačnej strany izby. Vyzeralo to ako silueta človeka v tmavom plášti. Potom som počul zvuk, akoby nejaké zviera trhlo zubami mäso.

Strach, ktorý narastal v mojom srdci sa zastavil jedinou myšlienkou: „Toto je práca toho zlého a Ježiš je mojou ochranou.“ A tak som sa snažil vykriknúť meno Ježiša. Vyslovil som ho raz, dvakrát a na tretí raz sa mi jazyk uvoľnil, tieň zmizol, hluk ustal a posadil som sa na posteli oslobodený od neviditeľnej moci, ktorá ma držala. Utekal som hore k misionárovi a vysvetlil, čo sa mi stalo. Spýtal sa ma, či sa mi to nespínalo. Ubezpečil som ho, že to nebol sen. Modlili sme sa spolu asi 30 minút a potom som si šiel ľahnúť.

Od tejto noci som vnímal zlo v mnohých situáciách, ale keď som si obliekol Božiu výstroj a povedal zlému duchu, aby odišiel v mene Ježiša a Jeho autoritou, mohol som spať v pokoji.

Dnes už rozumiem Božej moci uprostred temnoty. Viem, že sa nachádzame uprostred duchovného boja za duše mužov a žien, ale mám istotu, že Ten, ktorý je v nás je väčší, než ktorýkoľvek duch. Ježiš v nás je nádej slávy.

Keby sa toto stalo vám, vedeli by ste o autorite, v ktorej musíte karhať démonov? Čo vám tento príbeh hovorí o moci modlitby?